

Немеш П.Ф., Грін О.О., Нестерова І.А.

ЗАКАРПАТСЬКА УКРАЇНА: СУД, ПРОКУРАТУРА, АДВОКАТУРА, НОТАРІАТ (1944–1946 рр.)

Немеш П.Ф., Грін О.О., Нестерова І.А.

**ЗАКАРПАТСЬКА УКРАЇНА:
СУД, ПРОКУРАТУРА,
АДВОКАТУРА, НОТАРІАТ
(1944–1946 рр.)**

Ужгород, 2023

УДК 347.96/.99(477.87)"1944/1946"

Н 50

Рецензенти:

- Булеца С.Б.**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права і процесу Ужгородського національного університету.
- Сийплові М.В.**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Ужгородського національного університету.
- Болдижар С.М.**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Ужгородського національного університету.

Немеш П.Ф., Грін О.О., Нестерова І.А.

Закарпатська Україна: суд, прокуратура, адвокатура, нотаріат (1944–1946 рр.). Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 256 с.

ISBN 978-617-8276-22-5

У монографії подається узагальнена історія створення і діяльності судових органів, органів прокуратури, адвокатури та державного нотаріату Закарпатської України 1944–1946-х років, аспектів їхньої взаємодії, а також інформація про участь жителів краю в репресіях та охороні правопорядку. Висвітлюється низка правових і нормативних законодавчих документів.

Видання може бути корисним для науковців, викладачів, аспірантів та студентів юридичних та інших гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів, адвокатів, суддів, прокурорів, працівників правоохоронних органів, а також учителів та учнів гімназій, ліцеїв, загальноосвітніх шкіл, усіх, кому не байдужа історія рідного краю.

ISBN 978-617-8276-22-5

© Немеш П.Ф., Грін О.О.,
Нестерова І.А., 2023

© ТОВ «РІК-У», 2023

*Присвячується пам'яті
закарпатців, які загинули,
виконуючи конституційний
обов'язок під час російсько-
української війни*

ЗМІСТ

Вступ	5
Суд та судочинство Закарпатської України	12
<i>Додатки</i>	48
Прокуратура Закарпатської України	146
<i>Додатки</i>	157
Адвокатура Закарпатської України	177
<i>Додатки</i>	192
Державний нотаріат Закарпатської України	220
<i>Додатки</i>	230
Висновки.....	242
Список використаних джерел	245
<i>Архівні джерела</i>	245
<i>Нормативно-правові джерела</i>	246
<i>Наукові джерела</i>	250

ВСТУП

Збройна агресія, яку розпочала Росія проти України ще 2014 року, перетворилася у відкрите широкомасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року. Кровопротитна війна в центрі Європи, яка за своїми жакіттями нічим не відрізняється від Другої світової війни, сколихнула весь світ та вплинула на нього. На жаль, станом на 2023 рік війна в Україні триває, завдаючи руйнівних наслідків людям, суспільству, державі та екології. З початку російської агресії проти України багато аспектів російсько-українських відносин було переоцінено, відомі події та факти отримали нове смислове навантаження. На Сході України Росія, як вважає В.М. В'ятрович, діяла «більшовицькими» методами: після світоглядного розколу населення на окремих територіях держави створювалася паралельна нелегальна альтернативна влада, яка мала тісний зв'язок з Кремлем. З метою подальшого підтримання життєдіяльності такої проросійської влади та уникнення прямого порушення міжнародного права в галузі ведення війни, Російська Федерація поступово підриває довіру громадськості до офіційної влади шляхом активного інформаційного та пропагандистського «промивання» місцевого населення, поєднуючи його з диверсіями, вчиненими незаконними загонами злочинців, найманців і радикально налаштованих людей, організованих та керованих спецслужбами Росії, а потім уже розгортається безпосередня агресія – вторгнення на територію України¹. Схожі методи були використані більшовицькою владою на території Чехо-Словаччини напередодні включення

¹ В'ятрович: Кремль веде в Україні не гібридну, а «більшовицьку» війну. URL: https://espresso.tv/news/2014/11/29/vyatrovych_kreml_vede_v_ukrayini_ne_hibrydnu_a_quotbilshovyckuquot_viynu (дата звернення: 23.01.2023)

Закарпаття до складу Радянської України, але зі своїми особливостями.

Червона Армія звільнила Закарпаття від німецько-нацистської та угорської окупації восени 1944 р. З точки зору міжнародного права Закарпаття належало до складу Чехо-Словаччини¹, але коли остання спробувала відновити свою владу на території нашого краю, після вигнання німецько-угорських військових підрозділів², командування 18-тої армії та 17-го гвардійського корпусу, яке входило до складу 4-го Українського фронту, це заборонило. Підставою для заборони радянське військове керівництво називало той факт, що Закарпаття ще залишалося прифронтовою зоною, а тому відновлення діяльності місцевої чехословацької влади було не на часі. Проте це не завадило радянському військовому командуванню розпочати процеси, пов'язані з включенням цієї, надзвичайно важливої з геополітичної точки зору, території до складу СРСР, що стало початком історії Закарпатської України.

Закарпатська Україна була окремим адміністративно-політичним утворенням радянської орієнтації, правове становище якої визначалося перехідним характером від автономного утворення до адміністративної території у складі СРСР³. Вона проіснувала протягом 15 місяців – з жовтня 1944 року до січня 1946 року. У січні 1946 року Указом Президії Верховної Ради СРСР на території Закарпатської України була утворена Закарпатська область

¹ Терлюк І.Я. Історія держави і права України: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2011. С. 791.

² Довганич О. Ставлення чехословацького емігрантського уряду і Президента Е. Бенеша до національно-визвольного руху і возз'єднання Закарпаття з Україною. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 98–100.

³ Грін О.О. До проблемного питання про правове становище Закарпатської України (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). *Закарпатська Україна: перспективи та реалії розвитку*. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 65-й річниці возз'єднання Закарпатської України з радянською Україною (Ужгород, 24 червня 2010 року). Ужгород, 2010. С. 106.

у складі Радянської України¹. У цей майже півторарічний період почалася попередня «радянізація» всіх сфер суспільного життя, у тому числі й державного.

Метою створення Закарпатської України, як зауважують М.М. Болдижар та С.М. Болдижар, було запровадження радянської влади. Ніхто взагалі не прагнув створити нову незалежну державу в центрі Європи, а тому всі органи державної влади на Закарпатті утворювалися на зразок тих, які діяли в Радянському Союзі². Слід додати, що, на думку історика і юриста В. Ганчина, І з'їзд Народних Комітетів Закарпатської України, ухвалюючи Маніфест, не мав на меті, як це впливає з його змісту, створити нову державу, а навпаки, тільки домогтись виходу Закарпаття зі складу Чехословаччини і приєднання краю до України³. Варто зауважити, що з усіх західноукраїнських територій саме на Закарпатті утворили тимчасове державно-політичне формування, оскільки воно раніше не входило до складу Радянського Союзу. На інших західноукраїнських територіях радянська влада відновлювалася у звичному режимі: обліккомми західних областей затверджувалися Президією Верховної Ради УРСР, а вони затверджували виконавчі комітети району та міст⁴.

Одними із органів, що утворювалися в Закарпатській Україні, мали стати судові та правоохоронні, оскільки військові структури Червоної Армії не могли повною мірою забезпечити правопорядок на території краю. Поряд із формуванням системи судово-пра-

¹ Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура / україномовний варіант українсько-угорського видання / Під ред. М. Вегеша, Ч. Фединця; [Редколег.: Ю. Останець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черничко; Відп. за вип. М. Токар]. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2010. С. 271.

² Болдижар М. М. Державність на Закарпатті: Події, факти, оцінки. Ужгород: Видво УжНУ, 2003. С. 53.

³ Ганчин В. Закарпатська Україна: державно-правові аспекти. *Закарпатська Україна. Осінь 1944 року*: Матеріали наукової конференції / Упорядники В. Задорожний, Р. Офіцинський. Ужгород: ВВК «Патент». 1995. С. 78.

⁴ Кондратюк Костянтин, Леськів Мар'яна. Україна: Західні землі : 1944–1953 роки. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2011. С. 24.

воохоронних органів у Закарпатській Україні відбувалися інтенсивні зміни у правовому статусі інституту адвокатури, діяльність яких була спрямована на «обслуговування населення, надання юридичної допомоги в судах і в усіх інших правових питаннях»¹. Паралельно йшов процес утворення системи державного нотаріату, який також повинен був сприяти населенню краю вирішити правові питання. Усі вищезазначені інституції були взаємопов'язані. Без розуміння судової системи Закарпатської України неможливо усвідомити місце та статус прокурорів і адвокатів Закарпаття того часу, оскільки прокурори виконували важливу роль у кримінальному та цивільному процесах, здійснювали нагляд, у тому числі й за діяльністю суддів, водночас адвокати організовувалися в юридичні консультації при народних судах кожного адміністративного округу Закарпатської України. Народні судді могли справляти державне мито за деякі нотаріальні дії, але діяльність нотаріусів передбачала судовий контроль, ініціювати який міг також прокурор. Таким чином, аналіз правового статусу судів, прокуратури, адвокатури та нотаріату Закарпатської України дасть змогу з'ясувати, яку роль відіграли зазначені інституції не тільки в забезпеченні правопорядку на території краю, а також у сприянні процесу переходу Закарпаття зі складу Чехо-Словаччини до складу Радянського Союзу.

Трагедія Закарпатської України полягає в тому, що більшість населення краю дійсно хотіла об'єднатися з Україною, оскільки себе ідентифікувала як українці². Невипадково саме тут було проголошено 1939 р. державу Карпатська Україна, за що багато жителів краю були репресовані окупаційною угорською владою. Водночас таке бажання збіглося з бажанням радянського керів-

¹ Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 6–7.

² Худанич В. Возз'єднання Закарпаття з Україною і сучасність. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 19.

ництва розширити свій вплив у Східній та Центральній Європі, а тому військові органи Червоної Армії та новосформована влада Закарпатської України отримували широку підтримку в місцевого населення¹. Радянський експансіонізм та український національно-об'єднаний рух було зведено до спільного знаменника². Але ще до введення Закарпаття до складу Радянського Союзу доволі швидко розпочався терор проти жителів краю. Спочатку радянськими військовими органами, а потім вже й новосформованою владою. Тисячі людей були незаконно арештовані, їх катували та піддавали репресіям (забирали майно, засуджували до значних термінів ув'язнення або до розстрілу). Так, Г.І. Мейсарош у своїх спогадах зауважує, як 2 липня 1945 р. заарештували її чоловіка за доносом та засудили на 8 років в'язниці, а потім і її спіткала така ж доля. Жінка згадує, що в Ужгородській в'язниці тримали під вартою близько 13000 осіб, що змусило владу використати працю заарештованих для будівництва нового крила тюрми, куди для примусової праці було залучено і її чоловіка, якому вона приносила їжу. Красномовно описує своє спілкування зі слідчими, які вели її справу: «Як ви сміли критикували радянську владу, яка вас визволила!» Я, не подумавши, раптово вивалила: «Так, це правда, але ви нас «освободілі» від усього, за що варто було б жити на цьому світі»³.

Врахування історичного минулого, закономірностей становлення та розвитку судово-правоохоронних органів Закарпатської України, її інститутів адвокатури та державного нотаріату дасть

¹ Болдижар С.М. Правове становище Закарпатської України (1944–1946 роки): автореф. дис. ...канд. юрид. наук. Ужгород, 2009. С. 4.

² Ванат І. Державницькі змагання південнокарпатських українців під час Другої світової війни. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 56.

³ Спогади Г.І. Мейсарош про засудження за антирадянську діяльність та перебування в таборах ГУЛАГу. *Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Реабілітовані історією. Закарпатська область. У двох книгах. Книга друга*. Ужгород: ВАТ «Видавництво “Закарпаття”», 2004. С. 292–300.

можливість успішно завершити сучасне реформування системи органів, мета яких здійснювати охорону і захист прав та законних інтересів громадян, підприємств, установ та організацій, виховати гідне покоління суддів, прокурорів, адвокатів та нотаріусів, що зможуть, дотримуючись правил професійної етики, гідно та відповідально виконувати свої професійні функції.

Шлях України до Європейського Союзу та її повоєнна розбудова неможливі без створення дієвих механізмів захисту прав та свобод людини і громадянина. Для цього необхідно реформувати судові та правоохоронні органи, адвокатуру й нотаріат. Важливість завдань, які покладаються на суддів, прокурорів, адвокатів та нотаріусів, їхня особлива роль у житті українського суспільства вимагають, щоб ці органи в Україні формувалися як високопрофесійні, незалежні та ефективні щодо здійснення своїх повноважень. Створення успішної судової системи, системи органів прокуратури, інститутів адвокатури та нотаріату є пріоритетним завданням держави, а стан їхньої діяльності – показником правової захищеності особи в суспільстві. Закріплення на конституційному рівні вимоги щодо судового захисту прав і свобод особи, використання досудових порядків врегулювання спору, одним із яких може бути нотаріальний, визначення місця і ролі прокуратури в сучасному судочинстві та передбачення, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді і захист від кримінального обвинувачення, вимагає постійного контролю за впровадженням у життя означених конституційних засад. Для їхнього виконання були ухвалені нові закони, що змінили судову систему України, її судочинство, прокуратуру та адвокатуру. Реформа нотаріату, яка мала гарантувати доступність нотаріальних дій та закріпити дієві гарантії їх вчинення, досі триває. Широко впроваджуються цифрові технології в судочинство та діяльність багатьох правоохоронних органів, що в умовах війни має неабияке важливе значення для населення в плані доступності послуг у сфері охорони і захисту прав, свобод та інтересів. Проте досі зберігається можливість удосконалювати стандарти українського

суду, прокуратури, адвокатури та нотаріату до європейського рівня з урахуванням не тільки позитивного міжнародного досвіду, але й сучасних реалій, у яких опинилася наша держава (вирішується питання про запровадження електронного нотаріату, удосконалення органів адвокатського самоврядування, формування дієвих гарантій незалежності суду від інших органів влади, здійснення комплексу заходів щодо забезпечення високоефективної діяльності органів прокуратури тощо).

СУД ТА СУДОЧИНСТВО ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Для того аби впроваджувати рішення Народної Ради Закарпатської України в життя, необхідно було створити судову систему, яка б суттєво відрізнялася від наявної. Створення системи органів правосуддя Закарпатської України здійснювалося на основі марксистсько-ленінської теорії держави і права, де був використаний досвід державного будівництва і правосуддя в СРСР. Декрети і постанови Народної Ради Закарпатської України про створення нової системи органів правосуддя відбивали радянські підходи як щодо організації, так і діяльності судових органів. Проте судові органи Закарпатської України також діяли на основі засад, викладених у Маніфесті Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України. Варто зауважити, що цей Маніфест брався до уваги всіма органами влади та управління краю. Так, Маніфест Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України повинен був брати до уваги Спеціальний Суд при Народній Раді Закарпатської України (§3 Декрет чис. 22 «Про утворення Спеціального Суду при народній Раді Закарпатської України»), органи прокуратури (§4 Декрет чис. 34 «Про утворення органів прокуратури Закарпатської України») тощо. Тому Перший з'їзд Народних Комітетів Закарпатської України, що відіграв особливу роль в історії Закарпаття, та порядок розробки Маніфесту варто розглянути більш детально.

Підготовка з'їзду проходила за обставин, коли Закарпаття було ще зоною воєнних дій. У радянських військових було сильне політуправління фронту, яке безпосередньо взялося допомагати комуністам краю успішно організувати і провести з'їзд. Саме з до-

помогою військових вчасно було доставлено делегатів у кількості 663 осіб, підготовлено всі необхідні документи, матеріально підтримано з'їзд. Практично всі делегати мали посвідчення того чи того Народного Комітету. Національний склад учасників з'їзду дослідники характеризують по-різному. Одні називають такі цифри: 541 чол. – українці, 107 чол. – росіяни. Інші виокремлюють ще 12 угорців, 2 німців, 3 словаків, кількох євреїв, одного цигана, а також 15 жінок¹. Серед запрошених гостей були керівники партизанських з'єднань, представники командування 18-ї армії, офіцери НКВС тощо. Присутність на форумі такого значного «лобі» не могла не вплинути на формування порядку денного з'їзду, напрямку дискусії, волевиявлення та поведінку значної кількості делегатів². «Під час виборів делегатів на з'їзд були випадки, коли делегатів призначали самі керівники Народних Комітетів, комуністичних організацій сіл, великих підприємств, установ, навчальних закладів»³. Окремі делегати самі собі виписували мандати. Багато населених пунктів не було представлено на з'їзді. З цих міркувань вважати цей з'їзд представницьким щодо всього населення Закарпаття не можна.

Текст Маніфесту Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України, який озвучував ухвалені рішення, був доволі коротким. Наводимо його мовою оригіналу.

«Перший з'їзд Народних Комітетів всієї Закарпатської України постановляє:

1. Возз'єднати Закарпатську Україну зі своєю Великою матір'ю Радянською Україною і вийти зі складу Чехословачії.
2. Просити Верховну Раду Української Радянської Соціалістичної Республіки і Верховну Раду Союзу Радянських Соціалістич-

¹ Макара М.П. Закарпатська Україна: шлях до возз'єднання, досвід розвитку (жовтень 1944 – січень 1946 рр.). Ужгород, 1995. С. 30.

² Грін О.О. Перший з'їзд Народних Комітетів Закарпатської України (26 листопада 1944 року) та проблема визначення державно-правового статусу краю. *Держава і право*. 2009. Вип. 44. С. 143.

³ Макара М.П. Закарпатська Україна: шлях до возз'єднання, досвід розвитку (жовтень 1944 – січень 1946рр.). Ужгород, 1995. С. 31.

них Республік включити Закарпатську Україну до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки.

3. Обрати Народну Раду Закарпатської України як єдину центральну владу, діючу по волі народу на території Закарпатської України.

4. Уповноважити і зобов'язати Народну Раду Закарпатської України здійснити рішення з'їзду про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною»¹.

Але сам згаданий Маніфест мав велику за обсягом Преамбулу, яка була важливою у плані розуміння того, що буде робитися на Закарпатті далі. Так, у Преамбулі давався короткий огляд історії краю в руслі «що не радянське, те погане», славилися радянське керівництво та армія, зазначалося, як саме радянське керівництво дізналося про бажання населення краю возз'єднатися з радянською Україною (були написані про це «петиції і постанови населенням всіх міст і сіл Закарпаття»). Але цікавим було те, що у Преамбулі Маніфесту Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України населенню краю ніхто не запропонував інакшої альтернативи: «Або возз'єднання з Радянською Україною і національне відродження, або гніт, безправ'я, поступове вимирання народу Закарпатської України». Закарпатцям дали чітко зрозуміти, що виключаються будь-які інші способи розвитку політичної ситуації в краї. Деяким делегатам з'їзду «почали загрожувати тюрмою» у випадку їх виступу з ідеєю проведення всенародного плебісциту після війни, оскільки вони заперечували легітимність з'їзду².

Таким чином, судові та правоохоронні органи Закарпатської України повинні були забезпечити реалізацію політичних рішень про приєднання Закарпаття до складу УРСР. Так, відомі випадки

¹ Маніфест Першого З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною від 26 листопада 1944 р. *Вістник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 1. Ст. 2–3.

² Маркусь Василь. Приєднання Закарпатської України до Радянської України. 1944–1945. Київ, 1993. С. 46.

розпуску Окружного Народного Комітету (В. Березний), а також виведення зі складу членів Комітетів та арештів службовців у зв'язку з відмовою підписати текст Маніфесту¹. Після досягнення цієї мети діяльність таких органів припинялася. Невипадково ніхто в Закарпатті не розробляв процесуальні кодекси, що повинні на постійній основі регламентувати діяльність судових органів, натомість були ухвалені Тимчасові інструкції, які визначали цивільне та кримінальне судочинство у краї.

Показово, що одним із перших судів, сформованих у судовій системі Закарпатської України, був Спеціальний Суд. Його появу передбачав Декрет Народної Ради Чис. 22 від 18 грудня 1944 р. спеціально (тому й така назва) «для боротьби з ворогами нашого народу» з метою «зміцнення державної безпеки»². Тобто цей орган повинен був боротися з тими, хто чинив опір новій владі, створеній за допомогою армії Радянського Союзу, що, з іншого боку, дозволяло Спеціальному Суду успішно виконувати функцію органу залякування місцевого населення. У Тимчасовій Інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних чітко було зазначено, що до підсудності Спеціального Суду Закарпатської України належать «кримінальні справи політичного характеру» (§2)³.

Призначенням Спеціального Суду Закарпатської України було здійснювати охорону нових порядків від злочинних посягань ворогів, вести боротьбу з державними злочинами як найбільш небезпечними для нового ладу. Крім того, на Спеціальний Суд покладалося таке важливе завдання, як «виховання дисципліни і са-

¹ Макара М.П. Закарпатська Україна: шлях до возз'єднання, досвід розвитку (жовтень 1944 – січень 1946 рр.). Ужгород, 1995. С. 34.

² Про утворення Спеціального суду при Народній Раді Закарпатської України: Декрет Чис. 22 Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. С. 15.

³ Тимчасова Інструкція про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 22 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 15–18.

модисципліни трудящих, зміцнення революційного правопорядку на Закарпатті», тобто цей судовий орган слугував органом залякування жителів краю. У цьому плані дуже важливу роль відігравала підсудність Спеціального Суду, тобто визначення групи справ, які він повинен був розглядати.

Декрет Народної Ради Чис. 22 від 18 грудня 1944 р. так визначав підсудність Спеціального Суду. Згідно з §6, розгляду Спеціальним Судом підлягали справи з обвинувачення колишніх керівників органів окупаційних урядів; службовців мадярської поліції та жандармерії; зрадників народу (їх помічників), які своїми діями сприяли зміцненню окупаційного фашистського режиму на Закарпатті; таємних агентів фашистських органів; осіб, які в період окупації чинили звірства і насильства над мирним населенням, а також усіх тих, хто саботував заходи Народної Ради чи здійснював пропаганду й агітацію, спрямовану проти законно створеного уряду Закарпатської України і його органів на місцях; осіб, які посягали на життя і здоров'я представників народної влади і громадських діячів чи діяльність яких була скерована на розпалювання національної й релігійної ворожнечі; керівників фашистських партій та інші справи, «розглядення яких в Спеціальному Суді буде визнано потрібним». Як бачимо, родова підсудність Спеціального Суду була сконструйована переважно на основі суб'єктного критерію (керівники політичних партій, колишні урядові чиновники чи поліцейські тощо), але брався до уваги також характер поведінки підсудного (пропаганда та агітація проти уряду Закарпатської України та його органів на місцях, саботування заходів Народної Ради тощо). Отже, діяльність Спеціального Суду була не тільки спрямована на осіб, які працювали на колишній режим, але й на осіб, які чинили опір новій владі, не виконуючи її накази. Так, 29–30 жовтня 1945 р. Спеціальний Суд Закарпатської України розглянув справу М.Д. Габовди та його спільників (12 чоловік), що були членами ОУН. Одних було засуджено до розстрілу з конфіскацією майна (М.Д. Габовда, Г.Д. Качуровська, М.М. Заяць, М.П. Петричко, І.М. Балаж), а інших – на різні строки позбавлення

волі¹. Справу розглядали судді Русин (голова), Шолом (член колегії), Калинов (член колегії) із секретарями судового засідання Решетарем і Токарем, але без сторін у закритому судовому засіданні. Мотивувальна частина вироку, де повинні були аналізуватися докази, описувалася всього-на-всього одним реченням: «Винність підсудних доведена повністю матеріалами справи, а також їх особистим зізнанням»².

Фактично Спеціальний Суд Закарпатської України був органом репресії, який міг до свого провадження взяти будь-яку кримінальну справу. Невипадково коло справ, які міг розглянути Спеціальний Суд, було відкрито з обумовленням доцільності, тобто необхідності її розгляду саме тим судовим органом, де в підсудного були мінімальні гарантії на справедливе судочинство. Діяльність Спеціального Суду впливала з радянської ідеології того часу, яка базувалася на створенні певного образу «ворога народу», зі «шкідництвом» якого треба було боротися всьому радянському суспільству. Такого «ворога народу» потрібно було знайти та знищити. На практиці це оберталось фабрикованими справами та безпідставно засудженими людьми. Унаслідок цього радянське суспільство жило в постійному страху, де доноси писалися не тільки на своїх знайомих, сусідів та колег, але й родичів, у тому числі й близьких. Ось чому не можемо погодитися з позицією А. Пушкаша, який стверджував, що Спеціальний Суд Закарпатської України в основному розглядав справи військових злочинців та тих, які співпрацювали з окупаційною вла-

¹ Довганич О.Д. Так ламалися долі репресованих закарпатців: Сторінками обласного тому «Реабілітовані історією» / Післямова Миколи Олашина. Ужгород: Гражда, 2008. С. 101.

² Вирок Спеціального Суду Закарпатської України по кримінальній справі М.Д. Габовди та його спільників, керівників і членів організації ОУН. *Карпатська Україна: Документи і матеріали. Хроніка подій. Персоналії*. У двох томах. Том І. Карпатська Україна: Документи і матеріали / Упорядкування – Довганич Омелян Дмитрович, Корсун Олексій Михайлович, Пагіря Олександр Михайлович; передмова – Попович Михайло Андрійович; від упорядників – Довганич Омелян Дмитрович, Корсун Олексій Михайлович, Пагіря Олександр Михайлович. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2009. С. 492–495.

дою¹. Спецсуд Закарпатської України був репресивним органом, який перш за все боровся з тими, хто пручався новій, тобто радянській, владі. Коли вироки Спецсуду Закарпатської України переглядали задля реабілітації засуджених, у більшості випадків зауважувалося, що факт злочину не був встановлений. Наприклад, 1992 р. Закарпатський обласний суд у постанові зазначив, що «засуджені Орос, Немеш, Візичканич і Криванич були залучені в організацію українських націоналістів в період, коли вони були громадянами угорської буржуазної держави, особистої участі у вбивствах, розбоях, грабунках та інших насильницьких акціях проти радянської влади не брали, а тому їх дії не містять складу злочину, передбаченого §6 п. “в”, “и” декрету НРЗУ № 22 від 18 грудня 1944 року». Вирок усім засудженим був скасований, а справу припинено².

У березні 1945 р. декрет, що визначав правовий статус Спеціального Суду, змінили та уточнили: справу на розгляд цього судового органу міг передати не тільки сам названий Суд за своєю ініціативою, але й за поданням відповідних органів, якщо вони визнають таке за потрібне³.

Вироки Спеціального Суду навіть з юридичної точки зору законом не були формально окреслені, оскільки передбачалося, що Спеціальний Суд як орган нової влади, поки не будуть видані «карні, карнопроцесуальні та інші закони», у своїй діяльності керується «народною правосвідомістю» та «внутрішнім переконанням», яке базується на «потребі оборони суверенітету уряду і особистих прав горожан» (§5 Декрету Чис. 22 від 18 грудня 1944 р.).

¹ Пушкаш А. Цивілізація или варварство: Закарпатье 1918–1945; Інститут славянознавства РАН. Москва: Издательство «Европа», 2006. С. 430 (Євровосток).

² Довганич О.Д. Розстріл замінено двадцятьма роками каторги. Орос Михайло Андрійович. *Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Реабілітовані історією. Закарпатська область. У двох книгах. Книга друга.* Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2004. С. 498.

³ Про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22 від 18 грудня 1944 р. «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України»: Декрет Чис. 50 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України.* 1945. Чис. 6. Ст. 74–75.

Подібне формулювання в Декреті, на думку В.В. Мар'їної, давало можливість Спецсуду Закарпатської України творити свавілля та ухвалювати суб'єктивні рішення¹. Крім того, Спеціальний Суд мав брати до уваги основні засади, викладені в Маніфесті Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України².

Таким чином, покарання громадян Спеціальним Судом Закарпатської України не спиралося на законодавчу базу (наприклад, у сфері кримінального права) попереднього чи нового режиму, а диктувалося політичними міркуваннями, які супроводжували заходи зі встановлення нової влади у краї та щодо входження Закарпаття до складу Радянської України. Це був один із факторів, який сприяв політичним репресіям нової влади стосовно мешканців краю.

Спеціальний Суд складався з голови, заступника і членів Спеціального Суду, які обиралися Народною Радою з громадян, які, згідно з Інструкцією про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України, затвердженою постановою Народної Ради Закарпатської України 18 грудня 1944 р., «користувалися довірям народу і були віддані справі народу»³. Узавши на себе повноваження з формування Спеціального Суду, Народна Рада Закарпатської України поряд із законодавчою та виконавчою владою взяла на себе й судову, зазначають науковці⁴.

¹ Мар'їна В.В. Советский Союз и чехо-словацкий вопрос во время Второй мировой войны. 1939–1945 гг. Книга 2. 1941–1945 гг. Москва: Индик, 2009. С. 274.

² Бедь В. Політико-правові документи про возз'єднання Закарпатської України з Україною та становлення нового адміністративного управління в краї (листопад 1944 – січень 1946 рр.). *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 36.

³ Інструкція про порядок організації та діяльності Спеціального Суду Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 11–12.

⁴ Галас В., Керецман В., Петрище П. Деякі аспекти діяльності Народної Ради Закарпатської України (НРЗУ). *Державно-правовий статус Закарпаття у складі Чехословаччини у 1919–1945 роках*: Матеріали наукової конференції 3–4 жовтня 1996 року (Ужгород–Кошице). Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ Закарпатського комітету у справах преси та інформації, 1997. С. 51.

Дуже швидко населення краю поінформували про особовий склад Спеціального Суду. Газета Народної Ради Закарпатської України – «Вістник Народної Ради Закарпатської України» – повідомляла, що «Голова Народної Ради Закарпатської України назначив Василя Русина головою, Михайла Калинова заступником голови, Михайла Кампова секретарем, Олексу Логойду і Івана Леднея членами Спеціального Суду Закарпатської України» з 17 січня 1945 р. Голова Народної Ради Закарпатської України також призначив членом Спеціального Суду Євгена Жупана, а секретарем – Юрія Токаря¹.

На момент свого призначення Голова Спеціального Суду Василь Русин (без юридичної освіти) мав 26 років. Перебуваючи на посаді голови Спеціального Суду Закарпатської України, відзначився своїм жорстоким ставленням до підсудних, відомий як ініціатор багатьох смертних вироків та ухвалення найсуворіших строків покарання. Нині всі його політичні жертви реабілітовані.

Розслідування справ про злочини, які належали до компетенції Спеціального Суду, здійснювали органи державної безпеки. Вони проводили арешти осіб на основі санкції Головного прокурора, його заступника або прокурора округу. Цікаво, але на момент ухвалення законодавства, яке визначало правовий статус Спеціального Суду, особливості формування його особового складу та діяльність, органів прокуратури ще не було створено. Як засвідчить подальший матеріал, що стосується правового статусу прокуратури Закарпатської України, органи державної безпеки здійснювали арешти осіб без санкції прокурора. Показання свідків і звинувачених записувалися до протоколів та підписувалися особою, яку допитували, і слідчим. Після завершення слідства обвинуваченого необхідно було ознайомити зі всіма матеріалами слідства, про що складався протокол, який підписував звинувачений і слідчий. Відтак слідчий складав обвинувальний висновок,

¹ Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 3. Ст. 36; Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 50.

у якому мали бути викладені «всі факти злочинної діяльності та докази, яким звинувачення стверджується і яким пунктом декрету Народної Ради Закарпатської України чис. 22 від 18 грудня 1944 р. визначається підсудність справи Спеціальному судові»¹.

Органи державної безпеки передавали завершені слідством справи з обвинувальними висновками Головному прокурору Закарпатської України, який, відповідно до Декрету Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України, мав право повернути справу для «доповнення слідства, коли справа не досить розслідувана, закрити справу, коли визнає звинувачення необґрунтованим, а коли визнає, що слідство проведене повно і в справі є досить доказів для звинувачення – складає постанову про віддання звинуваченого до Спеціального Суду». У постанові про передання до суду прокурор зазначав, чи буде він підтримувати звинувачення публічно, чи справу необхідно розглядати без участі сторін (прокурора і адвоката). Отже, справа Спеціального Суду могла розглядатися в закритому засіданні, якщо потрібно було приховати важливу від населення інформацію (наприклад, відсутність бодай якихось доказів вини підсудного), або відкрито, коли треба було забезпечити виховний вплив роботи Спеціального Суду.

Декрет визначав найвищу кару, надаючи тим самим можливість суддям Спеціального Суду під час ухвалення вироку встановлювати в кожному конкретному випадку покарання з урахуванням усіх обставин справи. Насамперед до уваги бралися ступінь суспільної небезпеки злочину, мотиви і спосіб його скоєння, а також класова належність особи, яка скоїла злочин. Остання обставина порушувала одну з основних засад судочинства, а саме рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом. Невипадково у наш час деякі рішення Спеціального Суду щодо справ проти «класових ворогів» народу, таких як А. Бродій, С. Фенцик та ін., були скасовані, а

¹ Інструкція про порядок організації та діяльності Спеціального Суду Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 11–12.

названих осіб реабілітовано¹. Хоча причин, за якими рішення Спеціального Суду пізніше скасовувалися, було набагато більше. Як зазначають дослідники краю, ознайомлення з кримінальними справами 1944–1945 рр. свідчать про те, що слідчі органи і Спецсуд Закарпатської України допускали серйозні помилки. Чимало людей було засуджено необґрунтовано. Конкретних документів обвинувачення у справах майже не було. Усе ґрунтувалося на тому, що про себе під тиском наговорила сама людина або ж що про неї казали не завжди об'єктивні свідки. Відповідно саме так багатьох осіб, які не визнали обвинувачення, і було засуджено. Тому тепер сотні громадян реабілітовані, оскільки були засуджені необґрунтовано (через відсутність у їхніх діях складу злочину), вироки скасовані, а кримінальні справи закриті². Список осіб, які були засуджені Спеціальним Судом Закарпатської України, представлено в додатках до цього розділу.

Згідно з Інструкцією про організацію і порядок діяльності Спеціального суду Закарпатської України, усі справи в ньому розглядала судова колегія. Вона могла складатися з трьох чи п'яти осіб. Зазвичай склад суду формувався з його голови та двох членів Спеціального Суду. Проте в найбільш важливих справах Спеціальний Суд міг засідати у складі п'яти чоловік: голови і чотирьох членів названого Суду. Питання про те, у якому складі слухати справу, вирішував особисто голова Спеціального Суду. Керував у судових засіданнях голова Спеціального Суду або його заступник.

Одинадцятьма параграфами Інструкції про організацію і порядок діяльності Спеціального суду Закарпатської України закріплювалися кримінальні процесуальні норми та кримінально-виконавчі норми, тобто окреслювалося судочинство Спеціального Суду та порядок виконання його вироків (§9–19).

¹ Болдижар М., Грін О. Закарпатська Україна: державно-правовий статус і діяльність (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). Ужгород: Полічка «Карпатського краю», 1999. С. 67.

² Нариси історії Закарпаття. Т. II (1918–1945) / Редакційна колегія: І. Гранчак, Е. Балагурі, І. Грицак, В. Ілько, І. Поп: історія. Ужгород: Видавництво «Закарпаття», 1995. С. 604.

У справах, які розглядалися за участю сторін, обвинувачення підтримували прокурори або народні обвинувачі, яких призначала Народна Рада. Щодо адвокатів, то участь у засіданні Спеціального Суду могли брати лише ті особи, які займалися адвокатською діяльністю і «не заплямували себе ганебними вчинками у минулому». Голова Спеціального Суду вирішував, як слухати справу (§9) – «чи в відчиненому чи в зачиненому судовому засіданні, чи за участі сторін (прокурора і адвоката), чи без участі». Він також розглядав клопотання про виклик свідків, експертів, про надання додаткових доказів та про допуск адвоката за вибором підсудного. Клопотання, що заявлялися у судовому засіданні, вирішувалися складом суду, якщо стосовно цих клопотань раніше не було ухвалене рішення головою Спеціального Суду. Як бачимо, голова Спеціального Суду міг позбавити підсудного його адвоката, тобто професійного помічника, а також вплинути на його вибір, якщо адвокат «заплямував себе ганебними вчинками у минулому».

Судочинство велося українською мовою, а підсудним, які не знали цієї мови, забезпечувався перекладач (§10) для ознайомлення з матеріалами справи і виступу в суді рідною мовою.

Згідно з §11 Інструкції про організацію і порядок діяльності Спеціального суду Закарпатської України, підсудний мав право: заявляти відвід будь-кому зі складу суду за наявності підстав; порушувати клопотання про виклик свідків, експертів та про вимагання доказів; давати пояснення щодо кожної обставини справи; брати участь у допиті свідків, експертів, підсудних та в перевірці інших доказів; мати право на останнє слово перед нарадою суду для ухвалення вироку. Незважаючи на представлений перелік прав підсудного, жодних механізмів їх реалізації описано не було, а якщо деякі законодавчі контури й окреслювалися, то явно з порушенням усіх базових принципів сучасного судочинства. Так, одним із визначальних прав сторони справи є право на відвід судді, спрямоване забезпечити неупереджений (об'єктивний) склад суду для слухання справи. Вищезгадана Інструкція визначала, що відвід суддів Спеціального Суду вирішує той склад суду, який розгля-

дає справи, тобто фактично суддя був суддею у своїй справі. Якщо після обмірковування заяви про відвід судді побачать безпідставність такого відводу, судді відхиляють заяву. Але цікавим було те, що Інструкція про організацію і порядок діяльності Спеціального суду Закарпатської України не називала жодної підстави для відводу судді.

Інструкція визначала три принципи судового процесу: усність, безпосередність, безперервність. Докази оцінював суд за принципом вільного переконання суддів, що базувався на розгляді всіх обставин справи. Суд не обмежувався у виборі доказів.

У роботі будь-якого судового органу важливу роль відіграє доказова діяльність, за результатами якої робляться висновки про встановленість чи невстановленість обставин судової справи. Тому робота з доказами має надзвичайно важливе значення. На жаль, Інструкція про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України не надавала переліку доказів та порядку роботи з ними. Параграф 13 цієї Інструкції згадував тільки про свідків та доноси, на підставі яких можна було робити висновки про скоєння злочину. Але наголошувалося на неприпустимості фальшивих свідчень та доносів, оскільки Спеціальний Суд у такому разі повинен був звернутися з постановою до прокурора про відкриття кримінального провадження за фальшиве обвинувачення.

Вироки Спеціального Суду були остаточними та ухвалювалися більшістю голосів. Вони не підлягали оскарженню ні в касаційному, ні в апеляційному порядку. Отже, Спеціальний Суд Закарпатської України спочатку виступав одночасно не тільки судом першої, але й останньої інстанції.

Вироки, що засуджували до ув'язнення, виконувалися негайно. Вироки, що засуджували до розстрілу, подавалися головою Спеціального Суду до Народної Ради Закарпатської України на затвердження і виконувалися органами безпеки негайно після затвердження їх Народною Радою. У випадку, якщо Народна Рада не затверджувала вирок про розстріл, вона замінювала його на позбавлення волі (ув'язнення) терміном до 10 років.

Посилюючи покарання «ворогів народної влади», Народна Рада Декретом Чис. 50 від 16 березня 1945 р. внесла зміни до §7 декрету чис. 22, який у новій редакції формулювався таким чином: «Як міру кримінального покарання Спеціальний Суд має право застосовувати тюремне ув'язнення до двадцяти років або розстріл з конфіскацією майна»¹.

Як було зазначено, вироки Спеціального Суду ухвалювалися від «імені народу», підписувалися головою і членами суду й оскарженню не підлягали. Пізніше були внесені зміни до декрету, який визначав правовий статус Спеціального Суду та передбачав можливість опротестування його вироків. Подібне право надавалося Головному прокурору Закарпатської України і Голові Вищого Народного Суду Закарпатської України, який був найвищим органом судового розгляду (оскільки посаду Голови Вищого Народного Суду Закарпатської України та Голови Спеціального Суду Закарпатської України обіймала одна й та сама людина, подібний порядок перегляду певною мірою виглядав фікцією). Право опротестування строком не обмежувалося, водночас опротестовувати вироки на предмет м'якості заходу покарання можна було тільки протягом місяця з дня ухвалення вироку. Отже, уже тоді формувалася радянська модель оскарження судових рішень, відповідно до якої не від дій сторін кримінального провадження, а від певних чиновників залежав процес перегляду вироку, через який людина могла бути засуджена до смертної кари чи тривалого терміну ув'язнення.

Знавав змін §9 Декрету Чис. 22 від 18 грудня 1944 р. У новій редакції Декретом Чис. 50 було передбачено, що вироки про розстріл затверджуються Народною Радою Закарпатської України, а в окремих виняткових і невідкладних випадках, у період між засіданнями Народної Ради, Головою або за його відсутності заступ-

¹ Про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22 від 18 грудня 1944 р. «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України»: Декрет Чис. 50 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 74–75.

ником Голови Народної Ради з участю уповноважених Народної Ради у справах юстиції і внутрішніх справ та державної безпеки. Якщо вирок про найвищу кару Народна Рада не затверджувала, її постановою розстріл замінювався позбавленням волі строком до 20 років. Вирок виконувався невідкладно після його ухвалення¹. Таким чином, якщо раніше вироки про розстріл мав затверджувати колегіальний орган, яким була Народна Рада Закарпатської України, то вже за декілька місяців стає очевидною доцільність передати вирішення цього питання незначному колу високопосадовців (Голова Народної Ради + «трійка»).

Попереднє розслідування справ, підсудних Спеціальному Суду, проводила слідча комісія, створена при Спеціальному Суді згідно з Декретом Чис. 29. Але у зв'язку з організацією органів державної безпеки і прокурорсько-слідчих органів, які здійснювали попередні слідчі дії у справах, підсудних Спеціальному Суду, слідча комісія Декретом Чис. 50 була ліквідована.

Судовою практикою Спеціального Суду був доповнений пункт «е» §6 Декрету Чис. 22. Згідно з цим доповненням, розгляду в Спеціальному Суді підлягали, крім справ про осіб, що здійснювали агітацію і пропаганду проти Червоної Армії, як передбачалося раніше, також справи про осіб, діяльність яких була спрямована проти Народної Ради Закарпатської України, народного уряду, Народних Комітетів і Радянського Союзу. У новій редакції був викладений пункт «ж» §6 Декрету Чис. 22. Спеціальному Суду підлягали також справи «про осіб, які з антинародних мотивів посягають на життя і здоров'я представників народної влади та громадських діячів»². Таким чином, мешканців краю карали за критику держави, яка жодного формального відношення не мала до чехословацької

¹ Про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22 від 18 грудня 1944 р. «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України»: Декрет Чис. 50 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 74–75.

² Грін О. Нормативні акти про судову систему Закарпатської України. *Будні юриста*. 1999 (2 жовтня). №23. С. 7.

території; також законодавець увів новим нормативним актом поняття терористичного акту.

Аналізуючи практику застосування нормативних актів Спеціальним Судом, зазначимо, що траплялася певна невідповідність або ж двоєке тлумачення окремих їхніх положень зазначеним органом правосуддя. Так, найчастіше Спеціальний Суд розглядав справи у закритому судовому засіданні, хоч Інструкція (§9) надавала право голові суду розглядати справи у відкритих судових засіданнях. Не завжди, згідно з §8 названої Інструкції, підсудний мав право користуватися послугами адвоката, особливо під час ухвалення вироків, пов'язаних із найвищою карою.

Якщо Спеціальний Суд Закарпатської України був утворений для розгляду політичних злочинів, звичайні злочини та інші судові справи, зокрема цивільні, повинні були розглядатися іншими судовими органами. Тому, з метою подальшого формування на території Закарпатської України судових органів, 12 січня 1945 р. Народна Рада видала Декрет Чис. 33 про організацію судових органів Закарпатської України. У вступній частині декрету було задекларовано, що Народна Рада, виконуючи волю народу, постановила: «Організувати судові органи Закарпатської України, створивши нову демократичну систему народних судів» (§1)¹. Водночас порядок діяльності Народних Судів регулювався Тимчасовою інструкцією про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах цивільних та Тимчасовою інструкцією про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних. Обидві інструкції були затверджені Народною Радою Закарпатської України 22 січня 1945 р. і на той час замінювали процесуальні кодекси. У них містилася значна частина інститутів процесуального права.

Аналіз згаданих нормативних документів дає підстави стверджувати, що народні суди Закарпатської України організовувалися

¹ Про організацію судових органів Закарпатської України: Декрет Чис. 33 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 4–5.

та діяли на підставі таких принципів: 1) участь у суді народних засідателів як представників народу; 2) виборність суддів і народних засідателів; 3) незалежність суддів, які керуються лише законом; 4) ведення судочинства мовою, якою спілкується більшість населення, із забезпеченням перекладача для осіб, які не володіють нею; 5) забезпечення обвинуваченому права на захист; 6) гласність та усність суду; 7) єдність і рівність суду для всіх; 8) колегіальність розгляду судових справ; 9) безпосередність. Частина із представлених принципів судоустрою та судочинства базувалася на радянських нормативних конструкціях, тому в більшості випадків не діяла або була реалізована своєрідно, про що йтиметься далі.

Народні Суди як основна ланка судової системи краю організовувалися в усіх адміністративних округах та містах Закарпатської України у складі одного або кількох постійних народних суддів, з яких один є головою суду і народних засідателів. Станом на травень 1945 року в Закарпатській Україні діяло 12 адміністративних округів: Мукачівський (90750 осіб), Тячівський (65653 особи), Ужгородський (61781 особа), Севлюшський (60505 осіб), Хустський (56963 особи), Берегівський (52138 осіб), Рахівський (51099 осіб), Іршавський (45430 осіб), Свалявський (44424 особи), Волівський (30891 особа), В. Березнянський (25426 осіб) та Перечинський (21116 осіб)¹. Весь штат Народних Судів ділився на три категорії: «концептні службовці», «канцелярські службовці» та «помічні службовці». Зокрема, у Народному Суді м. Ужгорода серед «концептних службовців» були два народні судді (один із яких був старшим народним суддею) та один судовий виконавець; серед «канцелярських службовців» були один завідувач канцелярії, один старший секретар, два секретарі засідань, два машиністи; серед «помічних службовців» були один кур'єр та один прибиральник².

Народні судді обиралися окружними народними комітетами та міськими народними комітетами простою більшістю голосів «з

¹ Статистичні дані по округам З.У. про кількість населення на 10 травня 1945 року. ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 145. Арк. 3.

² Штаты народного суда города Ужгород. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 10–11.

людей, що користувалися довір'ям народу, до кінця відданих справі народу» і затверджувалися Народною Радою Закарпатської України, а народні засідателі обиралися сільськими народними комітетами і міськими народними комітетами «по 30–50 чоловік для кожного Народного суду» і брали участь у розгляді справ по черзі. Народні судді обиралися терміном на три роки, а народні засідателі терміном на один рік і могли бути відкликані Народною Радою. За правовим статусом «народні засідателі приймають участь у розгляді справ як члени колегії з правами, які належать суддям».

Таким чином, критерії, що висувалися до кандидатів на посаду народних суддів, не просто не мали нічого спільного з правовими знаннями, а навіть не передбачали наявності у претендента будь-якої вищої освіти. До кандидатів у народні засідателі взагалі не ставили жодних вимог. Очевидно, що лояльність до новоформованої влади була головним аргументом на користь того, аби обіймати посаду судді. Саме тому законодавчо закріплені критерії до кандидатів на посаду народних суддів («користувалися довір'ям народу», «до кінця віддані справі народу») були визначені з використанням оцінних суджень, що давало можливість Народній Раді Закарпатської України застосовувати гнучкий підхід до формування суддівських кадрів. Лояльність народних суддів забезпечували не тільки війська Червоної Армії та вищеописаний порядок обіймання ними посади, але і можливість притягнути суддів до кримінальної відповідальності у звичайному порядку, як й інших мешканців краю. Жодних гарантій недоторканості народних суддів закріплено не було. Стосовно них, як і до інших осіб, органи прокуратури здійснювали загальний нагляд. Ось чому декларативними виглядали положення § 13 Декрету Чис. 33 про те, що народні судді «є незалежними, підкоряються тільки закону і керуються своєю совістю». Варто також зауважити, що не було зроблено повноцінного розподілу між різноманітними гілками влад, оскільки вироки Спеціального Суду, які засуджували осіб до розстрілу, затверджувалися Народною Радою Закарпатської Укра-

їни чи її Головою, що теж позначалося на незалежності судових органів влади.

Оскільки Спеціальний Суд Закарпатської України був сформований раніше, необхідно було визначити його місце в новоформованій судовій системі Закарпатської України. Декрет Чис. 33 унормував це питання. Так, у краї утворювалася дволанкова судова система: існували окружні народні суди в адміністративних округах та Вищий Народний Суд Закарпатської України. Статус Спеціального Суду було визначено як структурний підрозділ Вищого Народного Суду. Як було вже зазначено, Голова Спеціального Суду Закарпатської України В.П. Русин був одночасно і Головою Вищого Народного Суду. Він не мав юридичної освіти.

Вищий Народний Суд Закарпатської України був найвищим судовим органом Закарпатської України, який знаходився в м. Ужгороді і поширював свою діяльність на всю територію краю. Він обирався Народною Радою Закарпатської України у складі голови, двох його заступників, «членів не менше 4-х чоловік і народних засідателів не менше 30-ти чоловік, які закликалися до участі до розгляду справ по черзі» й обиралися окружними народними комітетами та міськими народними комітетами.

Усі названі судові органи (окружні Народні Суди, Спеціальний Суд та Вищий Народний Суд) могли виступати судом першої інстанції, що актуалізує питання родової підсудності, тобто визначення кола судових справ, які вперше могли бути розглянуті на відповідному рівні. Крім того, Вищий Народний Суд був організований також як суд другої (касаційної) і наглядової інстанції.

За загальним правилом народні суди розглядали «усі кримінальні і цивільні справи за винятком тих, які віднесені до підсудності Спеціального або Вищого Народного суду Закарпатської України, або до компетенції адміністративних органів». Як бачимо, судова юрисдикція могла бути усунута компетенцією адміністративних органів, які у виключному порядку мали право розглядати певні категорії юридичних справ. Отже, судова юрисдикція не мала необмежений характер.

Зважаючи на те, що окружний Народний Суд повинен розглядати всі кримінальні справи, у Тимчасовій інструкції про порядок організації діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних в §1 було визначено їхній приблизний перелік:

1. Про злочини проти життя, «здоровля», свободи і гідності громадян – про вбивства, нанесення тілесних пошкоджень, провадження незаконних абортів, незаконне позбавлення волі, зґвалтування, образу, хуліганство, наклеп.

2. Про майнові злочини – розбій, грабунки, крадежі, шахрайство, вимагання.

3. Про службові злочини і службових осіб (членів місцевих Народних Комітетів і осіб, компетенція яких менша, ніж в окружного Народного Комітету) – зловживання владою, перевищення влади, розтрати, безгосподарність, підробки, обважування й обмірювання, перевищення цін.

4. Про злочини проти порядку управління – злісний неплатіж встановлених законом податків і зборів, відмова від виконання державних поставок і повинностей, ухилення від призову і від обов'язків військової служби, порушення законних розпоряджень органів влади.

5. Справи приватного звинувачення – про побиття, образи, самоправство.

6. Усі інші карні злочини, розгляд яких не перенесено до діяльності Спеціального або Вищого Народного Суду.

Окружні Народні Суди Закарпатської України розглядали також інші карні справи, про що прямо зазначалося в декретах та постановах Народної Ради, зокрема: справи про прогули, самовільне залишення місця роботи, незаконне зберігання зброї, самогоноваріння. Підсудність справ, залежно від їх складності й важливості, визначалася органами прокуратури, яким належало також право передачі справ до суду. Надаючи прокуратурі право вирішувати питання про передання до суду, законодавець прагнув прискорити процес шляхом підвищення вимог до якості попереднього слідства.

Стосовно цивільних справ, то їх приблизний перелік у контексті їх розгляду окружними Народними Судами як судами першої інстанції законодавство того часу не виділяло.

Раніше було зазначено, що окружні народні суди розглядали всі кримінальні та цивільні справи, окрім тих, що підлягали розгляду в Спеціальному Суді або Вищому Народному Суді. Родову підсудність Спеціального Суду ми вже окреслили, а тому варто зупинитися на тих категоріях судових справ, які міг розглянути Вищий Народний Суд Закарпатської України як суд першої інстанції. Згідно з §7 Декретом Чис. 33, Вищий Народний Суд у складі головуючого судді та двох народних засідателів розглядав важливі кримінальні справи, коли за скоєний злочин міг бути ухвалений вирок найвищої кари, а також ті справи, які постановою Народної Ради повинні були бути зараховані до підсудності Вищого Народного Суду. Пізніше Тимчасова інструкція про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних трохи інакше визначить підсудність Вищого Народного Суду Закарпатської України як суду першої інстанції: «тяжкі злочини, за які в якості міри покарання може бути застосовано розстріл, а також справи про кримінальні злочини службових осіб, які обіймають (занимають) ведучі керівні посади (члени Окружних Народних Комітетів і дорівнені до них особи по службовому стані)» (§3) Стосовно цивільної юрисдикції, то Вищий Народний Суд у першій інстанції розглядав цивільні справи про суперечки між державними і громадськими підприємствами, установами й організаціями, якщо позови перевищували суму 5000 пенге (§1 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних¹). Пенге була угорською грошовою одиницею, яка й надалі мала обіг на території Закарпаття після її тимчасової окупації Гортистською Угорщиною з 1939 р.

¹ Тимчасова інструкція про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 22 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 13–15.

Заробітна плата народного судді Закарпатської України була такою. Зокрема, у квітні 1945 р. старший народний суддя м. Ужгорода отримував місячну зарплату розміром 1260 пенге, а народний суддя – 1080 пенге¹. Голова Вищого Народного Суду Закарпатської України отримував зарплату 2000 пенге². Для того щоб мати уявлення про ціни того часу, можна навести таку інформацію: центнер пшениці коштував 34 пенге, маку – 200, живої ваги телятини найвищого сорту – 220, а свинини – 290 пенге³. Існували на деякі товари регульовані ціни, наприклад, на алкогольні напої. Зокрема, у січні 1945 р. за 100 літрів пива в бочці продавець повинен був заплатити гуртову ціну 138 пенге, а покупець уроздріб – 178.25 пенге; під час торгівлі пивом уроздріб у їдальнях, корчмах, готелях, ресторанах та інших підприємствах, де продаються алкогольні напої, 1 літр пива треба було продавати за 2.50 пенге, а пляшка 0.45 л. коштувала 1.50 пенге⁴. Проте вже в березні того самого року регульовані ціни зазнали підвищення: гуртівник за 100 літрів пива повинен був платити 287.50 пенге, а покупець роздрібну ціну – 243.80 пенге; кінцевий споживач незалежно від відстані від пивного заводу чи пивної крамниці, транспортних та інших видатків повинен був заплатити за 1 літр пива 4.80 пенге, а за одну пляшку – 3 пенге⁵.

Голова Вищого Народного Суду міг вилучити від окружного Народного Суду і взяти до розгляду у Вищому Народному Суді будь-яку справу, «якщо визначає, що справа має важливе значення». Передавання кримінальної справи для розгляду у Вищому Народному Суді Закарпатської України як суді першої інстанції

¹ Штати народного суда города Ужгород. ДАЗО. Ф.-Р.14. – ОП.1. Спр. 586. Арк. 10–11.

² Структура і штати Вищого Народного та Спеціального Суду Закарпатської України. ДАЗО. – Ф.-Р.14. – ОП.1. – Спр. 586. – Арк. 8–9.

³ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vupovniuetsia--65> (дата звернення: 22.01.2023)

⁴ Про ціну на пиво: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 15 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 9.

⁵ Про ціну на пиво: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 7 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 84–85.

визначалося органами прокуратури. Подібну ініціативу міг також проявити народний суддя окружного Народного Суду на будь-якій стадії розгляду кримінальної справи (§3 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних). Отже, передати на розгляд Вищому Народному Суду судову справу міг не тільки посадовець судового органу, але й прокурор чи адміністративно-законодавчий орган, яким була Народна Рада Закарпатської України. Подібні повноваження, які дають можливість змінити родову підсудність окружних Народних Судів, свідчать про можливість втручання в судову діяльність з боку несудових органів. Це черговий фактор, який вказує на обмеження дії принципу незалежності суддів та підкорення їх тільки закону. Як суд першої інстанції за весь період своєї діяльності Вищий Народний Суд розглянув 26 кримінальних справ, переважно вилучених з Народних Судів Головою Вищого Народного Суду.

Тимчасова інструкція про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних (§4) визначала територіальну підсудність. Так, кримінальні справи необхідно було розглядати в тому суді, у районі якого скоєно злочин, а коли неможливо було встановити, де вчинено злочин, справу розглядав той суд, у районі якого кримінальну справу було заведено. Водночас цивільні позови подавали до суду, у районі якого відповідач мешкав або постійно працював. Позови про утримання (аліменти), позови робітників і службовців, що виникали з трудових і колективних договорів, позови про відшкодування за каліцтво і смерть подавалися також за місцем проживання позивача (§9 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних). Отже, у сфері цивільного судочинства, окрім загальної територіальної підсудності, передбачалася альтернативна.

Одним із визначальних принципів судоустрою Закарпатської України, що впливав на здійснення судочинства, було закріплення правила про розгляд усіх судових справ колегіально. Зокрема, усі кримінальні та цивільні справи розглядалися тільки колегіальним складом суду, який був представлений одним постійним народним

суддею та двома народними засідателями (§2 Декрету Чис. 33). Вищий Народний Суд Закарпатської України, коли слугував судом першої інстанції, також діяв у складі одного постійного народного судді (голова) та двох народних засідателів. Відсутність до кандидатів на посаду народних суддів освітнього цензу у сфері права робить усю судову колегію, що розглядала цивільні та кримінальні справи, непрофесійною. Тому їх поділ на народних суддів та народних засідателів з професійної точки зору був доволі умовний.

Якщо для кримінальних справ не була передбачена можливість їх розгляду одноособово народним суддею, то законодавець у §4 Декрету Чис. 33 встановлював категорії цивільних справ, які суддя повинен був розглядати одноособово, а саме: справи неспірного характеру, справи про видачу «платіжного приказу», справи про «розлуку подружжя», справи про грошові позови, коли ціна позову не перевищували 1000 пенге¹.

І в кримінальних, і в цивільних справах «судочинство ведеться українською мовою при рівноправності руської мови із забезпеченням перекладачів для тих, які не володіють цими мовами» (§14 Декрету Чис. 33).

Як було раніше зазначено, судочинство визначалося двома тимчасовими інструкціями, які окремо були видані для кримінального та цивільного процесу. Розглянемо спочатку особливість здійснення кримінального судочинства.

Приводом для заведення кримінальної справи могла бути заява громадян або приватних об'єднань, повідомлення урядових установ і службових осіб та громадських організацій, безпосередній розсуд суду, судді, прокурора, слідчого або органу безпеки – міліції (§6 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних). Заяви від громадян могли бути як письмовими, так і усними. Усні заяви протоколювалися.

¹ Про організацію судових органів Закарпатської України: Декрет Чис. 33 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 4–5.

Законодавець у §5 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних називав сторонами у кримінальному процесі таких осіб: прокурора, який підтримував обвинувачення в процесі; цивільного позивача і представників його інтересів; обвинуваченого, його законних представників та «оборонців»; потерпілого (у тих випадках, коли йому було дано право обвинувачувати) і представників його інтересів; осіб, які відповідають за шкоду, зроблену обвинуваченим, коли на них подано позов.

Вік, за яким наступала кримінальна відповідальність у Закарпатській Україні, був встановлений §22 названої Інструкції і становив 14 років.

Справи, у яких підсудний підлягав ув'язненню, потрібно було призначити до слухання в судовому засіданні не пізніше як через п'ять днів від дня, коли справа надійшла до суду з постановою прокурора про передання до суду.

Народний Суд міг розглянути кримінальну справу заочно, тобто за відсутності підсудного. Зокрема, кримінальні справи, де суддя міг призначити покарання у вигляді позбавлення волі на термін понад 6 місяців, розглядалися за обов'язкової явки підсудного, окрім: 1) коли підсудний сам висловив згоду на розгляд справи без його участі в судовому засіданні; 2) коли підсудний ухиляється від явки до суду (§8 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України у справах кримінальних).

У кримінальному судочинстві Народних Судів, на відміну від кримінального судочинства Спеціального Суду, відвід, заявлений члену складу суду, розглядався за відсутності такого судді. Була навіть визначена підстава відводу – «особисті рахунки» (§10 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних). Правда, не було визначено механізму дій щодо ситуації, коли думки членів складу суду могли б розділитися порівну, адже склад суду для розгляду кримінальних справ формувався з трьох осіб.

Згідно з §21 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних, до порушників закону можна було застосовувати такі види покарань:

- а) громадська догана;
- б) грошові штрафи до 1000 пенге;
- в) примусова робота під наглядом органів міліції (безпеки) з утриманням 25% заробітної плати до одного року;
- г) позбавлення волі в загальних місцях ув'язнення до трьох років;
- д) позбавлення волі у віддалених місцевостях від трьох до десяти років;
- е) найвища кара – розстріл.

Народні Суди Закарпатської України могли застосовувати додаткові заходи покарання: позбавлення активного і пасивного виборчого права, права обіймати в організаціях виборні посади, обіймати на термін від одного до п'яти років ті чи ті державні посади з конфіскацією майна.

Параграф 17 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних до обставин, які обтяжують відповідальність у кримінальному судочинстві, зараховував такі:

- а) якщо злочин, хоч і не спрямований безпосередньо проти інтересів Закарпатської України або інтересів «трудолюбивих», проте своїми об'єктивними наслідками може нашкодити цим інтересам;
- б) якщо злочин скоїла група або банда;
- в) якщо злочин скоєно з корисливих чи інших низьких спонукань (мотивів) або щодо осіб, підлеглих особи, яка скоїла злочин, або таких, про яких вони піклувалися, або щодо осіб, які через вік або за інших умов були в особливо безпорадному стані;
- г) якщо злочин скоєно з особливою жорстокістю, насильством чи хитрістю.

До обставин, що пом'якшують відповідальність, законодавець у §18 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Су-

дів Закарпатської України в справах кримінальних зараховував умови, за яких злочин було скоєно:

1) хоч і з перевищенням меж необхідної оборони, але для захисту від замаху на владу Закарпатської України або на особу і права того, хто оборонявся, чи іншої особи;

2) з мотивів некорисливих і без будь-яких низьких спонукань (мотивів);

3) під впливом загрози, примусу, службової або матеріальної залежності;

4) під впливом великого душевного хвилювання;

5) з голоду і взагалі під впливом збігу тяжких особистих і родинних умов;

6) через неуцтво, несвідомість або випадковий збіг обставин, скоєння злочину особою, що не досягнула повноліття або ще є в стані вагітності.

Суд, ухвалюючи заходи покарання, насамперед, брав до уваги ступінь і характер небезпеки злочинця і скоєного ним злочину, а також те, наскільки сам злочин за конкретних умов, місця і часу був суспільно небезпечним. Суд, уважно вивчивши всі обставини справи, особу злочинця, в окремих випадках мав право застосувати до підсудних більш суворий або більш м'який захід покарання. Якщо суд під час ухвалення вироку визнав, що ступінь суспільної небезпеки засудженого не вимагає ізоляції, то міг ухвалити рішення про невиконання вироку з умовою, що засуджений не скоїть нового злочину протягом встановленого судом випробувального терміну.

Параграф 20 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних визначав, що за позбавлення волі на строк не більше року іспитовий термін треба призначити в межах від одного до трьох років. Якщо призначають вирок у вигляді позбавлення волі на строк більше року, іспитовий строк варто визначити в межах від трьох до десяти років.

Якщо в дії, яку вчинив обвинувачений, були ознаки кількох злочинів, а також, якщо обвинувачений вчинив перед ухваленням

вироку два і більше злочинів, з яких не було ухвалено вироків або вироків не було виконано перед скоєнням нового злочину, то заходи покарання визначалися за тим злочином, за яким застосовувалося більш суворе покарання. Параграф 24 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних встановлював, що за замах на будь-який злочин, а також за приготування до злочину застосовувалися такі ж заходи покарання, як і за скоєний злочин. У цьому випадку суд обирав конкретні заходи покарання залежно від ступеня небезпеки особи, яка скоїла замах на злочин або готувалася до злочину, від ступеня здійснення злочинного наміру, а так само від причин, з яких злочин не було доведено до кінця. Заходи покарання, згідно з §25 цієї Інструкції, застосовувалися до всіх співучасників злочину (підмовників, виконавців, підсобників) залежно від ступеня їхньої участі в цьому злочині й від ступеня їхньої соціальної небезпеки.

Вирок у кримінальній справі складався з двох частин: описової та резолютивної. Цікаво, що в описовій частині вироку потрібно було вказувати соціальне походження та стан підсудного, а також соціальний стан потерпілого. Подібне вказує на декларативність принципу рівності всіх перед судом.

Судова практика свідчила, що серед кримінальних справ, розглянутих 1945 р. Народним судом м. Ужгорода, злочини майнового характеру (крадіжки, грабіж, шахрайство) становили 24%, справи про прогули й самовільне залишення роботи – 23%, спекуляцію – 13%, 20% припадало на частину інших злочинів, підсудних Народному Суду¹.

Цивільне судочинство в народних судах регламентувалося Тимчасовою інструкцією про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних. Інструкція регулювала процесуальний порядок подачі позовної заяви, заведення цивільної справи, призначення справи до розгляду, встановлення і поря-

¹ Грін О. Нормативні акти про судову систему Закарпатської України. *Будні юриста*. 1999 (9 жовтня). №29. С. 7.

док сплати державного мита. Безпосередньо цією Інструкцією цивільний процес на види не ділився, але з Декрету Народної Ради Чис. 33 можна дізнатися про справи позовного провадження, не спірні справи та справи наказного провадження (§4). У Тимчасовій інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних зазначалося, що судові накази можна видати при грошових стягненнях і вимогах про повернення й видачу майна, оснований на документах (§24). Проте особливий порядок розгляду не спірних справ або справ з видачі судового наказу законодавчо визначено не було. Фактично всі вони розглядалися за правилами позовного провадження.

Варто зауважити, що окремі процесуальні аспекти деяких категорій цивільних справ визначалися актами матеріального законодавства¹. Зокрема, за Декретом Чис. 47 Народної Ради про родину та одруження від 16 березня 1945 р., під час розгляду спорів про «розвід» необхідно було домагатися примирення сторін. Якщо це не вдалося здійснити, суд повинен був шлюб розірвати. Причому дозволялося розірвання шлюбу заочно, тобто за відсутності однієї сторони, якщо її інформували про день та місце слухання справи або якщо місце її проживання невідоме (§14)². Під час розгляду справи про розлучення суд не мав права від сторін вимагати інтимних подробиць приватного життя, якщо вони могли бути причиною розлучення. Розлучаючи подружжя, суд повинен вирішити питання про місце проживання дітей та сплати утримання дітей, іншого непрацевдатного чи безробітного подружжя (§15, §21)³.

Не всі приватні спори могли бути предметом судового розгляду. Так, Декретом Чис. 24 Народної Ради від 21 грудня 1944 р. у дусі

¹ Грін О.О. Законодавство Закарпатської України про родину та одруження. *Держава і право*. 2007. Випуск 36. С. 138–145.

² Про родину та одруження: Декрет Чис. 47 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 59–60.

³ Про родину та одруження: Декрет Чис. 47 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 59–60.

радянської ідеології позичка могла бути визнана Народною Радою Закарпатської України «лихварською». Наслідком таких дій було те, що подібна позичка не могла бути предметом судового спору, а рішення Народної Ради з цього приводу не можна було оскаржити¹. Для того щоб позичка була визнана лихварською, необхідно, щоб загальна сума погашення перевищувала капітал і 8 процентів. Для цього боржник повинен звернутися до Народної Ради, а остання повинна оголосити таку позичку скасованою та нечинною. Після цього він звільнявся від обов'язку погашати борг, а кредитор не мав права вимагати від боржника подальшого платежу, навіть через суд².

Право звернутися до суду з позовом мали сторони, співучасники або їх представники. Представником, згідно з §4, 15 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних, були адвокати, що належали до колегії адвокатів, законні представники недієздатних, уповноважені професійних організацій, керівники та постійні співробітники установ і об'єднань у справах цих установ та об'єднань, родичі (батько за дитину, дитина за батька, чоловік за дружину, брат, сестра), один із співучасників, навіть якщо він і має право вести чужі справи. Третім особам подавати самостійно позови на боці однієї зі сторін, а так само вступати в «заведену» справу дозволялось (§16 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних) тільки до початку розгляду справи по суті. Прокурор, згідно з §3 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних, мав процесуальне право почати цивільну справу і вступити в неї на кожній стадії процесу, якщо, на його думку, цього вимагала охорона інтересів держави або «трудящих».

¹ Про скасування лихварських позичок: Декрет Чис. 24 Народної Ради Закарпатської України від 21 грудня 1944 р. *Вістник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. Ст. 16–17.

² Про здійснення Декрету чис. 24 про скасування лихварських позичок: Розпорядження Чис. 10 Народної Ради Закарпатської України від 21 грудня 1944 р. *Вістник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. Ст. 21.

Розгляд цивільних справ розпочинався шляхом подачі позовної заяви (заяви) в усній чи письмовій формі (§2 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних). Подібне правило діяло в Радянській Україні, де ст. 89 ЦПК УСРР 1929 р. передбачала можливість подачі позовної заяви в письмовій або усній формі¹. Усну позовну заяву народний суддя або секретар записують до протоколу. Цікаво, але законодавчо було визначено тільки один реквізит позовної заяви: ціна позову для сплати «державної пошлини». Ставки мита визначалися державою. Так, за подання позовної заяви про розірвання шлюбу треба було заплатити мито розміром 150 пенге, а якщо заяву подає особа, що була вже розлучена – 350 пенге. Проте коли особа була розлучена два і більше разів, сума мита становила 700 пенге². Отже, Закарпатська Україна була зацікавлена в збереженні сім'ї, але до того часу, поки один із членів сім'ї не потрапляв у сферу підсудності Спеціального Суду.

На позовну заяву народний суддя накладав свою «резолуцію» про заведення цивільної справи, визначав дату слухання справи, на яку мали з'явитися сторони, та «пошлину», що мала бути сплачена. Секретар, отримавши таку позовну заяву з «резолуцією», бере від позивача «пошлину», про що видає квитанцію, записує справу до реєстру й готує її до розгляду. Підготовка цивільної справи зводилася до виклику сторін і свідків на дату, визначену суддею, а також надсилання другого примірника позовної заяви разом із повісткою протилежній стороні. Якщо позивач порушував питання про виклик свідків або експертів, переїзд суду чи експертів на місцевий огляд, кошти на такі процесуальні дії стягувалися наперед (§10 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних).

¹ Цивільний процесуальний кодекс УСРР (в редакції 11 вересня 1929 р.). Харків: Юрид. вид. НКЮ УСРР, 1930. С. 32.

² Про частинну зміну та доповнення постанови НРЗУ з дня 22-го січня 1945 р. про встановлення єдиної державної пошлини: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 14 квітня 1945 р. *Вісник Народної Ради України*. 1945. Чис. 9. Ст. 118.

Питання забезпечення позову в цивільному процесі регламентувалося Тимчасовою інструкцією про порядок виконання судових рішень та ухвал, що була затверджена Постановою Народної Ради Закарпатської України від 25 лютого 1945 р. Згідно з цією Інструкцією, позови можна було забезпечити двома способами: арештом та заборонаю вчиняти певні дії. Арешт можна було застосувати стосовно майна або грошей відповідача, які знаходяться в нього чи сторонніх осіб. Заборонено було проводити арешт стосовно заробітної плати (§15 Тимчасової інструкції про порядок виконання судових рішень та ухвал)¹. Однак судовий виконавець не мав права арештовувати майно, яке було в приміщенні боржника, якщо воно належало іншій особі. Арешт накладався через оформлення акту про опис майна та оголошення боржникові заборони розпорядження ним. Опис майна повинен був містити: 1) назву особи, яка здійснювала опис; 2) час і місце складання акту; 3) підставу арешту; 4) назву стягувача і боржника; 5) назву та опис кожної заарештованої речі; 6) відмітки про особливі якості зазначених предметів або їхній рідкісний характер; 7) оцінку кожного заарештованого предмета; 8) назву охоронця, пояснення обов'язків щодо схову і підпис охоронця; 9) зауваження сторін і осіб, які були присутні під час опису, і розпорядження про них судового виконавця; 10) підпис усіх присутніх. У випадку, коли треті особи заявляють свої права на арештоване майно, про це треба було зазначати в описі майна (§18–20 Тимчасової інструкції про порядок виконання судових рішень та ухвал)². Описане майно оцінюється за середніми ринковими цінами, а за потреби можна запрошувати й експерта. Далі, за загальним правилом, таке майно передається на зберігання боржнику, а за його відмови чи відсутності – іншій особі, яка визначається

¹ Тимчасова інструкція про порядок виконання судових рішень та ухвал: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 25 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 39–44.

² Тимчасова інструкція про порядок виконання судових рішень та ухвал: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 25 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 39–44.

судовим виконавцем як охоронець арештованого майна. Останній суб'єкт у такому разі має право вимагати відшкодування зроблених ним витрат, пов'язаних зі сховом, та отримувати винагороду, розмір якої визначається судовим виконавцем. За вимогою стягувача майно може бути опечатане, про що також зазначається в акті опису.

Щодо кожної цивільної справи секретар вів протокол судового засідання, який підписував секретар і головуєчий суддя. Сторони протягом трьох днів з дня судового засідання мали право ознайомитися з протоколом і подати до нього зауваження.

У випадку неявки однієї зі сторін без поважних причин у судовому засіданні суд (§12 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних судів Закарпатської України в справах цивільних) міг розглянути справу без неї, якщо суду стало відомо, що їй виклик було вручено. У разі, коли не з'являлися обидві сторони й було відомо, що повістки вони отримали, суд зупиняв провадження у справі. Справи, зупинені зазначеним порядком, і про відновлення яких сторона не клопотала протягом місяця, закривалися. Справи, зупинені й не відновлені на прохання будь-якої зі сторін протягом шести місяців з дня призупинення, вважалися закритими, і про це суд повинен був повідомити сторони (§14 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних). Закриття справи в такому випадку не позбавляло сторону звернутися до суду повторно, але з дотриманням строків позовної давності.

Рішення з цивільних справ ухвалювалися більшістю голів. Кожний суддя, який не погоджувався з рішенням двох інших суддів, міг подати до справи свою «іншу» думку. У цьому випадку справа надсилалася до Вищого Народного Суду для перегляду в порядку нагляду навіть у тому разі, коли рішення не було оскаржене сторонами. Подібне правило, як і багато інших, що були до цього часу розглянуті, свідчить про переважання публічних засад над приватними в цивільному судочинстві.

Рішення суду з цивільних справ набиравало чинності й підлягало виконанню з моменту закінчення строку на оскарження

(опротестування) рішення в касаційному порядку; коли подано касаційну скаргу (апеляцію) або протест, то з моменту розв'язання справи касаційною інстанцією; рішення, які не підлягають оскарженню, з моменту їх оголошення.

Допускалося попереднє виконання рішень до набрання чинності в обов'язковому або факультативному порядку. Так, в обов'язковому порядку виконання рішення суду здійснювалося згідно з §23 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних у справах: а) про аліменти – у межах коштів, потрібних на прожиття позивачеві; б) у справах про відшкодування за каліцтво або смерть у межах не більше тримісячного заробітку потерпілого або померлого; в) «в справах наймитів і пастухів з наймачами про наймитне і пастівщину». У факультативному порядку: 1) якщо від затримання виконання рішення може статися значна шкода для сторони, на користь якої рішення було ухвалене; 2) якщо є підстави вважати, що виконання згодом стане неможливим або утрудненим; 3) в інших випадках за заявою сторони за умови, що вона компенсує втрати протилежній стороні при скасуванні судового рішення (§22 Тимчасової інструкції про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України).

На судові вироки й рішення Народних Судів особи, які брали участь у справі, могли подати у Вищий Народний Суд Закарпатської України касаційну скаргу (апеляцію), а органи прокуратури – касаційний протест у кримінальних справах до 5, а в цивільних – до 15 днів. Вони подавалися до того суду, на вирок (рішення) якого подавався протест або скарга. Суд був зобов'язаний надіслати протест зі скаргою разом зі справою протягом трьох діб до суду другої інстанції. До касаційних скарг і протестів, які подавалися письмово, можна було додати нові докази, які не були перевірені суддями першої інстанції.

Оскаржені вироки й рішення Народних Судів, згідно з §9, розглядав Вищий Народний Суд, як суд другої інстанції, у відповідній колегії (з кримінальних чи з цивільних справ) у складі трьох постійних суддів. Касаційна колегія Вищого Народного Суду розглядала

кожну справу, що надійшла на розгляд, у повному обсязі й ухвалювала остаточні рішення. Касаційна колегія Вищого Народного Суду мала право: відхилити касаційну скаргу або касаційний протест і залишити вирок або рішення чинними, змінити вирок Народного суду, але лише в бік полегшення кари; змінити рішення Народного Суду з цивільної справи і справу вирішити по суті відповідно до тих доказів, які були у справі; скасувати вирок або рішення народного суду і справу передати на новий розгляд в іншому складі суддів; скасувати вирок народного суду і закрити справу. Сторони на касаційний перегляд рішень могли не викликатися.

Вироки народних судів з кримінальних справ і рішення з цивільних справ, які не були вчасно оскаржені або опротестовані у Вищому Народному Суді й набирали чинності, могли бути й опротестовані у відповідній судовій колегії Вищого Народного Суду Головним прокурором або Головою Вищого Народного Суду в порядку нагляду й підлягали розгляду в такому ж порядку, як і справи за касаційними протестами. Вироки й рішення Вищого Народного Суду як першої, так і другої інстанції могли бути опротестовані Головним прокурором або Головою Вищого Народного Суду в Пленум Вищого Народного Суду, що був вищим органом судового нагляду, рішення якого були остаточними. Вироки про розстріл могли бути виконані лише після їх затвердження Народною Радою Закарпатської України. Вона мала право помилувати і звільнити від кари будь-якого засудженого як Народним Судом, так і Вищим Народним Судом.

Таким чином, судова система Закарпатської України формувалася поетапно: спочатку був сформований Спеціальний Суд для розгляду політичних злочинів, а потім інші судові органи, які займалися звичайними злочинами та правовими спорами, розгляд яких адміністративні органи не здійснювали. В організації судової системи Закарпатської України відчувається істотний вплив радянського державного будівництва, що позначилося не тільки на правовому статусі судових органів, але й на доборі суддівських кадрів. Розглядаючи судові справи, судді (народні засідателі) в першу чер-

гу повинні були брати до уваги не так закони, які у формі декретів видавала Народна Рада Закарпатської України, а політичну доцільність, оскільки всі добре усвідомлювали, задля чого Червона Армія організувала владу в краї: забезпечити перехід Закарпаття зі складу Чехословаччини до складу Радянського Союзу.

Варто зауважити, що на території краю діяло багато квазісудових органів радянської армії, які могли здійснювати засудження осіб, оминаючи судову систему Закарпатської України. Зокрема, після створення Спеціального Суду Закарпатської України військовий трибунал 8 Повітряної армії 29 січня 1945 р. засудив до розстрілу Агоштина Івана Федоровича. Він народився 1907 р. у с. Угля Тячівського району Закарпатської області (українець, освіта початкова, безпартійний). Мешкав у с. Угля, займався торгівлею. Проте військовий трибунал 4-го Українського фронту 11 лютого 1945 р. вирок переглянув та змінив покарання на 10 р. позбавлення волі (реабілітований 1992 р.)¹. Це говорить про те, що юрисдикція в кримінальних справах не була чітко розмежована, що давало військовим органам однієї держави засуджувати громадян іншої держави на території, яку ніхто самостійною державою не визнавав. З іншого боку, реалії тодішніх подій на Закарпатті були такі, що справжню владу мали не декларовані органи в особі народних комітетів та Народної Ради Закарпатської України, а радянське військове та державне командування, з якими політичне керівництво Закарпатської України постійно консультувалося щодо багатьох питань державотворення та управління державними справами². Тому абсолютно недивним виглядає здійснення позасудової розправи над мирними мешканцями краю за допомогою військових структур.

¹ Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Закарпатська область. У двох книгах. Книга перша. Ужгород: ВАТ "Видавництво "Закарпаття", 2003. С. 153.

² Міщанин В. Радянізація Закарпаття 1944–1950 рр.: Монографія. Ужгород: РІК-У, 2018. С. 124.

ДОДАТКИ

Кей живе розв'язання Закарпатської України з Радянською Україною!

ЗІСТНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

РЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання I.

Мукачево, 30. листопада, 1944.

Число 1.

ЗМІСТ:

	Ст.
Маніфест I. з'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України	2
Постанова I. з'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України	3
Декрет чис. 1. про дочасне місце осідку Народної Ради Закарпатської України	3
Декрет чис. 2. про орган Народної Ради Закарпатської України	3
Декрет чис. 3. про урядовий орган Народної Ради Закарпатської України	4
Декрет чис. 4. про усунення мадярських і німецьких надписів зі всіх публичних місць	4
Декрет чис. 5. про зміну числення часу	4
Декрет чис. 6. про вібрання урожаю на опущених землях	4
Декрет чис. 7. про наділення землею безземельних і малоземельних селян, робітників і службовців Закарпатської України	5
Декрет чис. 8. про наділення будівельним деревом погорілих, пошкоджених і бездомних та про забезпечення паливом робітників, селян і трудової інтелігенції	5
Декрет чис. 9. про проголошення народним святом дня 26. листопада	6
Розпорядження чис. 1. про переведення в життя Декрету чис. 1. про дочасне місце осідку Народної Ради Закарпатської України	6
Розпорядження чис. 2. про переведення в життя Декрету чис. 3. про урядовий орган Народної Ради Закарпатської України	6
Розпорядження чис. 3. про вивішення Маніфесту I. з'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України у всіх урядових приміщеннях	7
Розпорядження чис. 4. про переведення в життя Декрету чис. 4. про усунення мадярських і німецьких надписів зі всіх публичних місць	7
Розпорядження чис. 5. про переведення в життя Декрету чис. 5. про зміну числення часу	8

МАНІФЕСТ

Першого З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною

Настав радісний історичний день для Закарпатської України. За допомогою героїчної Червоної Армії, яка сивуто німецько-мадярське іго. Покладено кінець багатовіковому пануванню мадярів і всіх чужоземців на іконних українських землях Закарпатської України.

З'їзд Народних Комітетів Закарпатської України приносить від імені всього населення Закарпатської України сердечну подяку доблесній Червоній Армії, яка вигнала німецько-мадярських окупантів і принесла на своїх бойових прапорах правлість і щастя нашому народові. Слава Верховному Головному командуючому Маршалу Радянського Союзу, нашому батькові Йосифу Віссаріоновичу Сталіну!

Столітими перебуванням у відриві від своєї матері-вітчини України, закарпатсько-український народ був приречений на лихоліття і вмирання. Селянство, яке спадкоє спадкоє переважно більшість закарпатсько-українського народу, позбавлене було землі. Кроєно і потом здобути багатства нашого народу шили мадярським та іншим чужоземним експлуатерам. Мова наша переслабувалась, школи закривались, національна українська культура руйнувалась і зануцьувалась. Народ вигнаний з своїх земель чужоземцями і вмирав. За століття, а 1836 року, винищений було, рятуючись від голоду, злидня і пролбавних саїгувати в чужі країни сотні тисяч закарпатських українців.

Розвал доскопий Австро-Угорської монархії, а якій Закарпатська Україна вважала колоніальне існування, не привів до національного, економічного і культурного відродження Закарпатської України. Ніпа багнатишва спиналась знову відривано від своєї матері-вітчини України. Так звана «автономія» Закарпатської України в межах Чехословацької республіки, проголошена Сен-Жерменським договором 1919 року, не була установлена. Навіть у часі, створеної на руїнах Австро-Угорщини, Чехословацької республіки, не аяшалося місця для нашого закарпатсько-українського народу. Від усіх керівних державних влад України були усунуті.

Але самим тяжким для Закарпатської України був 1938 рік і послідоючі шість років мадярського рабства. Чехословацький уряд відкочуючись від наслідків гітлерівської Німеччини, віддав нас у рабство мадярським фашистам. Без єдиного согоусу протесту, без єдиного пострілу, нами зашатали німецько-мадярським імперіалістам, щоб врятувати Чехословацьку, Закарпатська Україна була перетворена а дрибу розширену монету на міжнародній арені.

Так а нами поступали тому, що відривані від своєї матері-вітчини Радянської України, ми були беззахисними. Так а нами змогли поступити тому, що не були дозволені до кімч наша боротьба за возз'єднання Закарпатської України а Радянською Україною, що ми вважалися по за великою сімєю народів Радянської Росії.

Не раз за свою історію народ Закарпатської України піднімався на боротьбу проти чужоземних гнобителів. Не агаднали а намагати нашого покоління виступи народу на приєднання Закарпатської України до Росії, за возз'єднання а Радянською Україною. Народні збори в Мармароші 18 грудня 1918 року і в Хусті 21 січня 1919 року, які репрезентували 420 громад, проголосили возз'єднання Закарпатської України зі всією Україною. Спроби народу добитись своєї національної незалежності, іспадко поздалася. Назавжди алянішались а історії мармарошської протести 1901, 1913—14 років, роестрія робітників а Хусті а 1929 році, роестрія демонстрацій в Хусті, Турья-Пасіні і інших селах 10 і 18 лютого 1932 року.

Вся історія Закарпатської України говорить, що наш народ позбавлений національної незалежності, перебуваючи віками а рабстві, аягне, коли зашати а межах чужої держави. Або возз'єднання а Радянською Україною і національне відродження, або гніт, безправа і поступове вмирання народу Закарпатської України.

Тепер, коли народи Європи боряться проти нацизму і гітлерівської тиранії, проати расової ненависті, за свою національну незалежність, було-б величезною несправедливістю, коли б наш народ і надав зашати аячати жалюгідне існування відриваній від своєї рідної матері — Радянської України. Тільки возз'єднання а Радянською Україною в сім'ї братерських народів Радянського Союзу, ми забезпечимо свободу національного розвитку, внутрішній господарський розвиток і зовнішню безпеку.

Закарпатсько-український народ, відриваній а німецько-мадярського панування, вирішив раз і назавжди здійснити свою віковитну мрію і возз'єднатися а Радянською Україною. З цими думками він йшов на вибори сільських, районних і міських Народних Комітетів з висказом ім — добитись возз'єднання Закарпатської України а Радянською Україною.

Спирючесь на непохитну волю всього народу, висловлену в петлицях і послідовних робітниках, селян, інтелігенції і думствитва всіх міст і сіл Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України а Радянською Україною.

Перший з'їзд Народних Комітетів всієї Закарпатської України постановляе:

1. Возз'єднати Закарпатську Україну зі своєю Великою матір'ю Радянською Україною і вйти зі складу Чехословації.
2. Просити Верховну Раду Української Радянської Соціалістичної Республіки і Верховну Раду Союзу Радянських Соціалістичних Республік включити Закарпатську Україну до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки.

3. Обрати Народну Раду Закарпатської України, як єдину центральну владу, діючу по волі народу на території Закарпатської України.

4. Уповноважити і зобов'язати Народну Раду Закарпатської України здійснити рішення з'їзду

про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною.

Мукачеве, 26 листопада 1944 року.

Перший З'їзд Народних Комітетів Закарпатської України.

ПОСТАНОВА

Першого З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України, який відбувся 26 листопада 1944 року.

Про наділ селян, робітників і службовців Закарпатської України землею і лісом

Виснаг народ Закарпатської України титали його виконачи зороги мадари і німци. Воли відібрали у селян кращї землі, обов'язно політи крою і потом лиших предків.

Селянство, яке складе переважно більшість населення Закарпатської України, докоде зарла лише четвертою частиною рільної землі, а три черти рільної землі захопили мадарські і німецькі поміщани, створилиши в Закарпатській Україні значні прошарки малоземельного селянства і безземельних селян — батраків. Злидні і голод примушували багатьох закарпато-українців зинуть свій рідний край і емігрувати в далекі мужї країни.

На нашї дрімунї карпатські ліси також наклали свою хижацьку лапу мадарсько-німецькі графї, барони і їх акціонери товариства. Досягу українського населення, що віками живе в цих лісах, було — тільки рязати дерево і оброблювати його для збагачення своїх чужоземних гробителів.

Коли ж селянський потрібний був ліс для збудовання хатї і опалення її, мадарсько-німецькі поміщани і акціонери «Латориці» здирали з нього невномисну плату.

Розбитї Червоною Армією і утікаючі з території Закарпатської України, мадари й німци в беззлий злобі пограбували населення міст і сіл, по-

палили багато селянських хат, залишивши без крову і хаїба населення, яке потребує тепер вигайної допомоги.

З метою звідняття земельного голоду і надання допомоги сільському і міському населенню землею та лісом, Перший З'їзд Народних Комітетів Закарпатської України постановляє:

1. Конфіскувати всі землі і поміща, що належали мадарським і німецьким поміщанам і ворогам народу, які згїсно разом з німецько-мадарськими загарбнцями.

2. Народній Радї Закарпатської України виробити практичні заходи і передати безплатно через місцеві Народні Комітети конфіскованї землі в особисту власність безземельних селян. Наділати також земельний ділянками під власні городи робітників і службовців міст, встановивши розміри цих ділянок.

3. Народній Радї Закарпатської України виділити безплатно в розпорядження міських і сільських Народних Комітетів ліси ділянки для задоволення дровами повсякденних потреб населення і надання йому допомоги будівельними матеріалами.

Перший З'їзд Народних Комітетів Закарпатської України.

ДЕКРЕТИ І ПОСТАНОВИ

Декрет чис. 1.

Про дочасне місце осідку Народної Ради Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

Осідком Народної Ради Закарпатської України дочасно є місто Мукачеве.

§ 2.

Цей декрет вступає в силу лишнього дня і зперсуду його в життя всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Мукачеве, 27. листопада 1944. року.

І. І. Туршніца в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лінтур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперни в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещаньий в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чезня в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюшова в. р. І. І. Колопанч в. р. В. М. Теслолович в. р.

Декрет чис. 2.

Про орган Народної Ради Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

Органом Народної Ради Закарпатської України є «Закарпатська Україна» — бушній орган Місьського Комітету міста Ужгород.

§ 2.

Цей декрет вступає в силу лишнього дня.

Мукачеве, 27. листопада 1944. року.

І. І. Туршніца в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лінтур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперни в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещаньий в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чезня в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюшова в. р. І. І. Колопанч в. р. В. М. Теслолович в. р.

Декрет чис. 3.

Про урядовий орган Народної Ради Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Урядовим органом Народної Ради Закарпатської України є «Вісник Народної Ради Закарпатської України».

§ 2.

Цей декрет вступає в силу знинишнього дня і переводить його в життя всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Мукачево, 27. листопада 1944 року.

І. І. Турянниця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вах в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Шуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещький в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 4.

Про усунення мадярських і німецьких надписів зі всіх публичних місць.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Мадярські і німецькі надписи на всіх публичних місцях шляхі Закарпатської України треба негайно зняти.

§ 2.

Зняті надписи треба замінити надписами на українській мові, або на українській і руській мові.

§ 3.

Надписи, які не відповідають постановам § 2, не дозволяються.

§ 4.

Цей декрет вступає в силу знинишнього дня і переводить його всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Мукачево, 29 листопада 1944 року.

І. І. Турянниця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вах в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Шуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещький в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 5.

Про зміну числення часу.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Днем 1. грудня 1944. року мінється числення

часу зі середньо-європейського часу на московський.

§ 2.

Наслідком постанови § 1. дня 1. грудня о годині 1.00 треба всі годинники наставити на години 3.00.

§ 3.

Цей декрет переводить всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Мукачево, 29. листопада 1944. року.

І. І. Турянниця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вах в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Шуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещький в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 6.

Про збирання урожаю на опущених землях.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Окружні Народні Комітети за помочі Міських та Олівських Народних Комітетів мають негайно зарядити, аби увесь урожай на опущених землях мадярських та німецьких поміщиків був зібраний в як найкоротшому часі.

§ 2.

Для збору урожаю місцями Народні Комітети повинні приборати в першу чергу безземельне і мало-земельне населення.

§ 3.

Зібраний урожай, крім тютюну, припадає в користь збирального.

§ 4.

Зі зібраного тютюну одна четвертина припадає в користь збирального а три четвертини, по інсусенню і від доглядом Окружних Народних Комітетів, має передати збиральний до складів Тютюнової фабрики.

§ 5.

Зібраний і опрацьований тютюн буде служити для покриття потреб населення тих округів, де тютюн не родиться.

§ 6.

Цей декрет вступає в силу знинишнього дня і переводить його в життя всі Окружні Народні Комітети і Уповноважені Народної Ради по фінансовим і земельним справам.

Мукачево, 29. листопада 1944. року.

І. І. Турянниця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вах в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Шуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещький в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Борканюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

30. листопада 1944.

ВІСНИК

5.

Декрет ч. 7.

Про наділення землею безземельних і малоземельних селян, робітників і службовців Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України на основі рішення І. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України, видає наступний декрет:

§ 1.

Всі землі і помістя, з виїмкою лісів, що належали малярським і німецьким поміщикам і торговцям народу, котрі зтїкли з малярсько-німецькими нагарибками, конфіскуються.

§ 2.

Конфіскацію земель і помість на ділі, передбачену в § 1., і наділення ними безземельних і малоземельних селян, робітників і службовців, передводять на місцях негайно місцеві Народні Комітети під доглядом Окружних Народних Комітетів. Наділена земля робітникам і службовцям не має перевищати 1000 квадратних метрів.

§ 3.

Земля переходить безплатно в особисту власність наділений.

§ 4.

Окружні Народні Комітети на основі проектів місцевих Народних Комітетів мають негайно зложити подрібний список цих земель і помість та предложити Народній Раді Закарпатської України для правового переведення конфіскації.

§ 5.

Місцеві Народні Комітети на кожному земельній об'єкті мають скласти подрібний план на основі якого було передано його фактичне розділення. В цьому плані треба звести імя осіб, їх метаксовий і родовий став та об'ословення їхнього наділення а також величину фактично наділеної їм землі. Плани ці треба предложити Народній Раді Закарпатської України.

§ 6.

Рішення місцевих Народних Комітетів в справі конфіскації і наділення увійде в правову силу після одобрення Народною Радою Закарпатської України.

§ 7.

Цей декрет вступає в силу знішнього дня і передводять його в життя Уповноважені Народної Ради в справах земельних і юстиції та місцеві Окружні Народні Комітети.

Мукачево, 29. листопада 1944. року.

І. І. Тураница в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Литур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперяк в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещиний в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Боржанюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет ч. 8.

Про наділення будівельним деревом погорівших, пошкоджених і бездомних та про забезпечення паливом робітників, селян і трудової інтелігенції.

Народна Рада Закарпатської України, на основі рішення І. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України, видає наступний декрет:

§ 1.

Погорівші, пошкоджені та бездомні наділяються безплатно будівельним деревом з лісів державних, сілаських та поміщицьких (в тому числі і лісів ф-к «Латориця» та інших).

§ 2.

Робітники, селяни і трудова інтелігенція, які не мають за що потрібне паливо закупити, наділяються безплатно паливом з лісів, перемислених в § 1.

§ 3.

Окружний Народний Комітет на проект свого лісового відділу, в порозумінні і за співраці з Лісовою Дирекцією своєї або найближчого округу, в кожній громаді негайно повинен виділяти лісові ділянки, які в цілому окрузі не сяють перевищати дійсну потребу округу. Наділювання дерева може проводитись тільки на рахунок визначеної ділянки.

§ 4.

Наділення деревом дозволяє Окружний Народний Комітет на допорушення місцевих Народних Комітетів, а переводить його Лісова Дирекція через свої органи і тільки у формі стоячого на пні дерева.

§ 5.

Проститель має наділене дерево сам на свої коштів опрацювати. Місцеві Народні Комітети повинні постаратися, щоб опрацюване дерево, разом з відходами, було просителемі привезено на ним означене місце.

§ 6.

Наділене будівельне дерево одному просителемі не сміє перевищати 100 кубічних метрів, а паливо 8 кубічних метрів.

§ 7.

Цей декрет вступає в силу знішнього дня і передводять його Уповноважені Народної Ради в справах лісового господарства та Окружні і Місцеві Народні Комітети.

Мукачево, 29. листопада 1944. року.

І. І. Тураница в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Литур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперяк в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борещиний в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Боржанюк в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання I.

Ужгород, 30. грудня 1944.

Число 3.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет ч. 22. про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України	15
Декрет ч. 23. про організацію Народних Дружин	16
Декрет ч. 24. про встановлення мадярських пошток	19
Декрет ч. 25. про націоналізацію всіх акційних банків та філій банків Закарпатської України та про залучення "Народного Банку Закарпатської України"	17
Декрет ч. 26. про вимагання податків, оплат, штрафів та інших публічних внесків	18
Постанова Народної Ради Закарпатської України про курс між мадярським венгером і чехословацькою короною	19
Постанова Народної Ради Закарпатської України про продажні ціни на сільсько-господарській продукції і ціни на хліб та жук в торгівлі на розарбі	20
Постанова Народної Ради Закарпатської України про довіжжю жертвам фашистського терору	21
Розпорядження ч. 9. про повинне реставрація авто-машин, мотоциклів і велосипедів	20
Розпорядження ч. 10. про здійснення Декрету ч. 24. про встановлення ліцензійних пошток	21
Розпорядження ч. 11. про організацію вільнонайомної служби на Закарпатській Україні	21
Розпорядження ч. 12. про здійснення постанови Народної Ради Закарпатської України в день 21. грудня 1944. року про довіжжю жертвам фашистського терору	22
Розпорядження ч. 13. про здійснення Декрету ч. 8. про залучення будівельників деревної господарства, господарських і бджолярів та про забезпечення паливом робітників, селян і трудової інтелігенції	22
Розпорядження Уповноваженої Народної Ради Закарпатської України	23
Урядові оголошення	26
Персональні повідомлення	27

Декрети і постанови

Декрет ч. 22.

Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України.

Мадярьсько-німецькі гнобителі вдерлися і протягом п'яти років господарювали на нашій землі, опаровядивши кривавим режимом сваволі, знущалися над нашим народом, розбивали родинні вогнища, грабили міста і села, палили народні майно, Ти-сичі синів і дочок нашого змученого народу загнали вони на каторгу до Угорщини і її сільщини Німеччини. В застінках фашистської жандармерії і поліції від лютерних торгів і знущань мадьярьсько-німецьких сатрапів гинули десятки і сотні мирних громадян.

Слава Червоної Армії єдинокровного нам радянського народу визволила від поневолення і вигнала мадьярьсько-німецьких окупантів. Утискаючи від ударів Червоної Армії, мадьярьсько-німецькі загарбовані авіаційники на нашій землі своїх агентах.

Души на аустрії волі народу, в цілях зміцнення державної безпеки — Народна Рада Закарпатської України визнає необхідним утворення судових органів для боротьби з ворогами нашого народу.

Народна Рада Закарпатської України, відповідно в Маніфестом I. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України від 26. листопада 1944 року про воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною і вихід її зі складу Чехословацької Республіки, єдиномудрим декретом постановляє:

§ 1.
Установити при Народній Раді Закарпатської України Спеціальний Суд, вибраний Народною Радою.

§ 2.
Спеціальний Суд діє на всій території Закарпатської України.

§ 3.
В своїй діяльності Спеціальний Суд має на увазі виключно інтереси народних мас і діє на основі засад, викладених в Маніфесті I. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України.

§ 4.
Позбавити сил всі закони і розпорядки мадьярьського і окупаційних урядів.

§ 5.
До відання криміналь, цивилпроцесуальних та інших справ, Спеціальний Суд керується своєю народною правосвідомістю та внутрішнім переконанням, що базується на потреби оборони суверенітету уряду і соціальних прав горожан.

§ 6.
Спеціальному Судові підлягають справи:
а) про керівників органів окупаційних урядів,
б) про службовців мадьярьської поліції і жандармерії.

Ціна 3-50 пенге.

- в) про зрадників і їх помічників з громадян Закарпатської України, які своїми діями або омишлявими окупаційним режимом на шкоду своїйму народові,
- г) про тайних агентів мадярських і німецьких органів,
- д) про осіб, які в період окупації чинили злочиства і насильства над мирним населенням,
- е) про осіб, що зловживають діяннями Народної Ради Закарпатської України, та які провадять агітацію і пропаганду, скеровану проти нашої визвольної боротьби - Червоної Армії,
- ж) про всіх осіб, які посягають на заступників уряду та суспільних діячів,
- з) про осіб, діяльність яких скерована на розлагодження національної і релігійної ворожечі,
- и) про діячів фашистських партій,
- к) про всі інші карні влочини, розглянення яких в Спеціальному Суді буде визнано потрібним.

§ 7.

Як міру кримінального покарання Спеціальний Суд має право пристосувати термін ув'язнення терміном до 10 років або розстріл з конфіскацією майна.

§ 8.

Вироки Спеціального Суду виносяться іменем Народної Ради Закарпатської України і не підлягають оскарженню. Вироки про розстріл підтверджуються Народною Радою Закарпатської України.

§ 9.

Для проведення слідства в справах, названих в § 6, утворити при Спеціальному Суді слідчу комісію. Порядок проведення справ в Спеціальному Суді і слідчої комісії визначається спеціальною інструкцією, яка прикладається до цього декрету.

§ 10.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснює його Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах судівництва.

Ужгород, 18. грудня 1944. року.

І. І. Турянник в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борешний в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чесан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Боршанюкова в. р. І. І. Кололович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 23.

Про організацію Народних Дружин.

Здійснюючи Маніфест І. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною, — Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

По всіх округах створити з добровільців Народних Дружин.

§ 2.

До Народних Дружин приймати робітників, селян, інтелгенцію, що бажають без відриву від своєї основної роботи, зі зброєю в руках захищати населення Закарпатської України від зовнішніх і внутрішніх ворогів.

§ 3.

Від усіх народних дружинників прийняти участь укладати на вірність Батьківщині, Народній Раді Закарпатської України і Маніфесту І. З'їзду делегатів Народних Комітетів Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною.

§ 4.

Всі Народні Дружини підкорити начальнику Центрального Штабу Народних Дружин Закарпатської України.

§ 5.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування.

Ужгород, 18. грудня 1944. року.

І. І. Турянник в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигтур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борешний в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чесан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Боршанюкова в. р. І. І. Кололович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 24.

Про скасування ліхварських позичок.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Лихварські позички, при яких були умовлені, або в дійсності виплачувались на користь кредитора неадекватно високі проценти, можуть бути проголошені скасованими і неіснуючими.

§ 2.

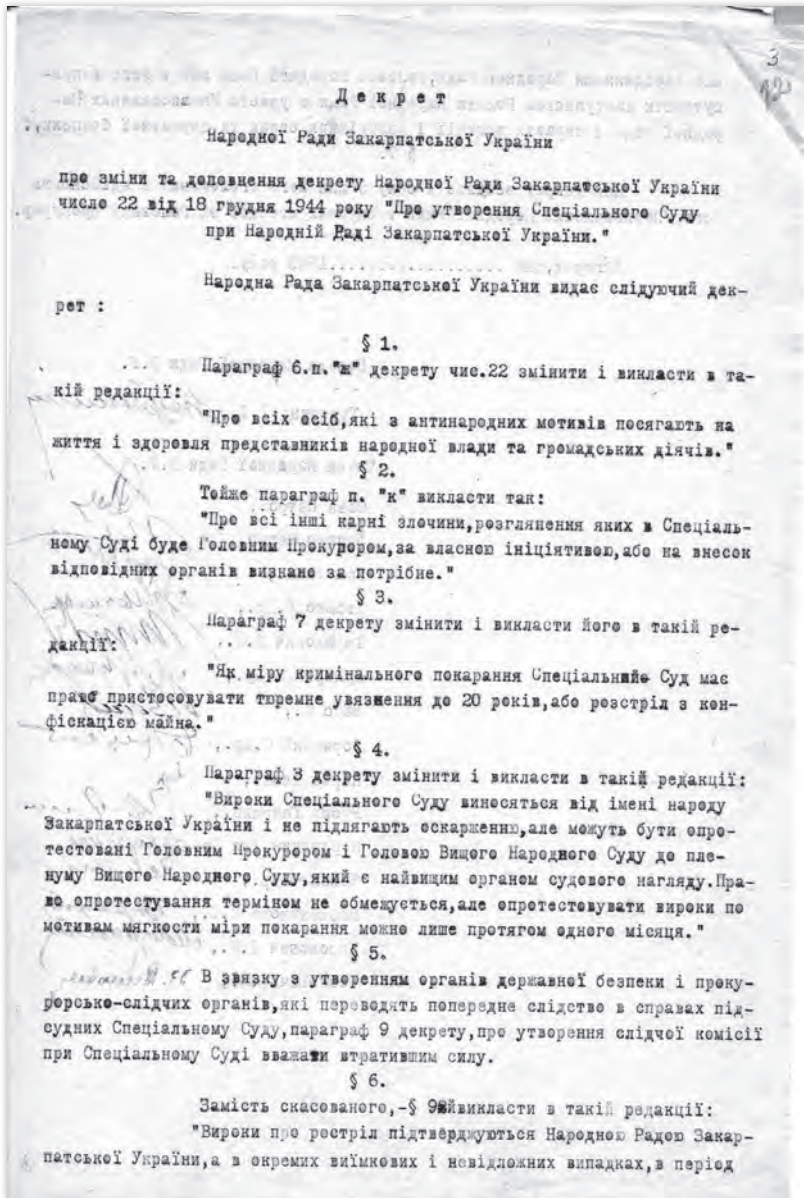
Незаконно високими, тобто ліхварськими, вважаються за цим декретом всі такі позички, при яких зимається, або сплачується більше ніж сума позашелени на капітал і 8% на будь-які витрати, утримки і платежі. Титули і доводи платителю не беруться при цьому до уваги.

§ 3.

Оголошення про ліхварський характер і скасування позичок належать до функцій діяльності Народної Ради Закарпатської України, яка за проханням боржника і пропозицією Уповноваженого Народної Ради в фінансових справах видає своє рішення у вигляді публичного оголошення в урядовому органі Народної Ради Закарпатської України.

§ 4.

Позичка, визнана оголошенням Народної Ради ліхварською і скасованою, не може бути предме-

між засіданнями Народної Ради, Головою Народної Ради або в його непри- сутності заступником Голови Народної Ради з участю Уповноважених На- редної Ради в справах юстиції і внутрішніх справ та державної безпеки,»

§ 7.

Цей декрет вступає в силу з дня його оголошення і здійснюють його Уповноважені Народної Ради в справах юстиції та Головний Прокурор.

Ужгород, дня1945 року.

Голова Народної Ради З.У.

Турянця І.І.,

Члени Народної Ради З.У.

Сова Петро,

Литтур Петро,

Вашіван, у.м.

Івашко В.Др.,

Тарахонич Д.М.,

Дуперак М.Др.,

Вайс С.,

Борецький С.Др.,

Керча Іван,

Русин Гаврило,

Керчанин Іля Др.,

Ченан С.Др.,

Борканинова С.І.,

Кополович І.М.,

Теслович В.М.,

[Handwritten signatures and initials corresponding to the typed names: Turyanca, Sovo, Litstur, Vashivan, Ivashko, Tarakhonich, Duperek, Vais, Boretsky, Kercha, Rusin, Kerchanyin, Chenan, Borcanynova, Kopolovych, Teslovich]

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!		
ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ		
УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ		
Рік видання II.	Ужгород, 31. березня 1945.	Число 6.
ЗМІСТ:		
Декрет чис. 47. про родину та одруження	59	Ст.
Декрет чис. 48. НРЗУ про матеріальні забезпечення інвалідів військової служби, родин загинулих в боротьбі з німецько-фашистськими окупантами та громадян їх родин, які загинули, або стали інвалідами від рук німецько-фашистських загарбників	62	
Декрет чис. 49. про соціальне страхування робітників і службовців	64	
Декрет чис. 50. про заміну та доповнення декрету НРЗУ ч. 22. від 18 грудня 1944 року. „Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України“	74	
Декрет чис. 51. про війни та доповнення декрету НРЗУ ч. 43. з дня 9. лютого 1945 року. „Про установлення та виплату допомоги сім'ям військово-службовців у Червоній Армії“	75	
Декрет чис. 52. про установлення адміністративної норми неексплуатації земель в господарстві селянства Закарпатської України	75	
Постанова НРЗУ про утворення комісії при Уповноваженні НРЗУ в справах фінансових	76	
Постанова НРЗУ про утворення фінансової комісії при Уповноваженні НРЗУ в справах фінансових	76	
Постанова НРЗУ про переведення виробництва сирової валини без повноліття	77	
Постанова НРЗУ про видачу органам Народної влади права заступництва заводу адміністративного впливу на проступки і правопорушення	77	
Постанова НРЗУ про організацію повернення трудових установ	77	
Постанова НРЗУ про утворення центрального депозитного бюро	78	
Постанова НРЗУ про порядок розкладу справ про війни, що втрачено в період війни та окупації	77	
Постанова НРЗУ про видачу німецько-німецьким загарбникам	78	
Закарпатської України нагородження військовими героями 4-го Українського Фронту, вояками в бій за особистістю Закарпатської України	79	
Постанова НРЗУ про об'єднання і координацію оперативних дій Народної Мільції і Народної Дружини і створення Управління внутрішніх справ Закарпатської України	79	
Постанова НРЗУ про утворення 3-ох місячних курсів для підготовки кадрів Закарпатської України Першою військовою школою	80	
Декрети і постанови		
Декрет чис. 47.		
про родину та одруження.		
<p>На звільненій доблесною Червоною Армією Закарпатській Україні, народ взявши владу до своїх рук потребує здійснення і проведення в життя дієвих демократичних прав, в тому числі і рівноправності бути. В вільній країні, при рівноправності чоловіків і жінок повинна бути також здорова вільна від всяких приваг експлуатації нашого краю мали місце зацнені одруження, які паралізували вільний розвиток здоров'я сім'ї, тому йачи на зустріч волі народу Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:</p>		
Розділ I.		
Про одруження.		
ГЛАВА I.		
Засади.		
§ 1.		
<p>На території Закарпатської України з часу видання цього декрету признається законним тільки цивільне одруження.</p>		
§ 2.		
<p>Одруження реєструється в органах запису актів громадянського стану (ЗАГС) і тільки така реєстрація являється безспірним доказом наявності одруження.</p>		
§ 3.		
<p>Релігійний обряд одруження може бути переведений після реєстрації одруження в органах запису актів громадянського стану (ЗАГС).</p>		
§ 4.		
<p>Одруження, які заключені громадянами Закарпатської України до видання цього декрету як на території Закарпатської України, так і за кордоном по законам місця їх заключення, визнаються дієвими на Закарпатській Україні.</p>		
§ 5.		
<p>Одруження іноземців між собою, або з громадянами Закарпатської України, яке укладатиметься в межах Закарпатської України належить вчиняти за законами Закарпатської України.</p>		
ГЛАВА II.		
Умови одруження.		
§ 6.		
<p>Вступити в одруження можуть особи, які досягли одружного віку.</p>		
Ціна 6— пениг.		

бути видана тільки в виняткових випадках за розпорядженням Уповноваженого НРЗУ в справах соціальної опіки.

§ 112.

За допомогою на поховання треба звертатися до 5 місяців з дня смерті.

§ 113.

З заявою для призначення допомоги при безробітті можна звертатися лише протягом безробіття.

§ 114.

Замість видачі пенсії страхкаса має право помістити пенсіонера, з його згоди в установу для пенсіонерів, а пенсіонера, що не має 16 років, за згодою батьків та опікуна, — до дитячого будинку, або в іншу відповідну установу. В таких випадках розмір пенсії визначається за числом інших членів сім'ї, що мають право на забезпечення.

Утримання пенсіонерів, що не мають 16 років, і що їх поміщено в дитячих будинках, або відповідних установах оплачують страхкаси.

§ 115.

Страхкаса має право замість видачі пенсії направити пенсіонера до спеціальної установи для навчання і перенавчання.

Страхкаса має право замінити видачу допомоги підчас безробіття на трудову допомогу (направляти безробітних на громадські роботи тощо).

Народна Рада Закарпатської України на прохання Центральної Ради Профспілок З. У. постановою встановить умови і порядок заміни допомоги підчас безробіття трудовими видами допомоги.

§ 116.

Суми пенсій і допомог, задово видані страхованим і членам їх сімей через помилкове вирахування, або зловживання з їх сторони, страхкаса може удержати при наступних виплатах тим особам, незалежно від притягнення винних до кримінальної відповідальності.

ПОДІЛ VI.

Позбавлення пенсій і допомог.

§ 117.

Не користають правом на пенсію й на допомогу підчас безробіття особи, які були позбавлені цього права судовим вироком протягом строку, встановленого вироку, та які не були оправдані СНК, МНК, або ОНК.

§ 118.

Допомога по тимчасовій непрацездатності не видається за перші 30 днів хвороби, що настала через гостре опіяння, або дії, викликані гострим опіянням (бійки, поранення тощо).

§ 119.

Страхкаси мають право не видавати, або прийняти видачу допомоги по тимчасовій непрацездатності, якщо відпуску, призначеному на лікування, використується не за призначенням.

ПОДІЛ VII.

Принципні засади.

§ 120.

В зв'язку з тим, що є багато пенсіонерів, які перейшли на пенсію за часу чужої окупації, коли норми пенсій і рівень заробітної плати не відповідали потребам життя, наслідком чого їх пенсії після постанови цього декрету була би за-надто низька, встановлюється, що пенсії по соціальному страхуванню — незалежно від часу їх призначення, повинні бути не менше таких розмірів за місяць, включаючи всі надбавки:

Категорія пенсіонерів	Що не менше, ніж за місяць, при задоволенні умов	Що не менше, ніж за місяць, при задоволенні умов	Що не менше, ніж за місяць, при задоволенні умов
Пенсіонери, які одержують пенсію по старості або за вислугу років, і інваліди I групи	150 П	180 П	225 П
Інваліди II групи	120 П	150 П	180 П
Інваліди III групи	75 П	— П	— П
Сім'ї, що втратили годувальника	— П	90 П	120 П

§ 121.

Народна Рада Закарпатської України, якщо Центральна Рада Профспілок З. У. дасть вивісок і якщо буде потреба, постановою установає види забезпечення, особливі умови, особливі норми, особливі строки забезпечення, а також особливий порядок вирахування пенсій і допомог для таких категорій застрахованих та їх сімей.

а) осіб, що працюють на сезонних і тимчасових роботах;

б) осіб, що працюють по найму в селянських господарствах;

в) осіб, що працюють по найму в домашньому господарстві;

г) учнів, що працюють у ремісників, кустарів, торговців тощо.

§ 122.

Цей декрет вступає в силу з дня 1 липня 1945 року і здійснюють його всі Уповноважені Народної Ради Закарпатської України.

Ужгород, дня 16. березня 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Туряншич в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. **П. І. Литур** в. р. **І. М. Ваш** в. р.

Ю. І. Івашко в. р. **С. Л. Вайс** в. р. **Д. М. Таранюк** в. р.

М. В. Цуперяк в. р. **І. Ю. Керча** в. р. **С. В. Борсальні** в. р.

Г. І. Русин в. р. **І. Ю. Керчан** в. р. **Ф. І. Чекав** в. р.

С. І. Борсалоюка в. р. **І. І. Кополович** в. р. **В. М. Теслович** в. р.

Декрет чис. 50.

про зміни та доповнення декрету Народної Ради Закарпатської України число 22 від 18. грудня 1944 року «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України».

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

31. березня 1945.

ВІСНИК

75.

§ 1.

Параграф 6. п. «ж» декрету чис. 22, змінити і викласти в такій редакції:

«Про всіх осіб, які з антинародних мотивів послаблюють на життя і здоров'я представників народної влади та громадських діячів».

§ 2.

Тойже параграф п. «к» викласти так:

«Про всі інші варіанти злочини, розглянення яких з власною ініціативою, або на внесок відповідних органів визане за потреби».

§ 3.

Параграф 7. декрету змінити і викласти його в такій редакції:

«Як міру кримінального покарання Спеціальний Суд має право пристосувати тюремне ув'язнення до 20 років, або розстріл з конфіскацією майна.»

§ 4.

Параграф 8. декрету змінити і викласти в такій редакції:

«Вироки Спеціального Суду виносяться від імені народу Закарпатської України і не підлягають оскарженню, але можуть бути опротестовані Головним Прокурором і Головою Вишого Народного Суду до пленуму Вишого Народного Суду, який є найвищим органом судового нагляду. Право опротестування терміном не обмежується, але опротестувати вирок по мотивам м'якості міри покарання можна лише протягом одного місяця.»

§ 5.

В зв'язку з утворенням органів державної безпеки і прокурорсько-слідчих органів, які переводять попереднє слідство в справах підсудних Спеціальному Суду, параграф 9. декрету, про утворення слідчої комісії при Спеціальному Суді вважається втраченим силу.

§ 6.

Замість скасованого, § 9-й викласти в такій редакції:

«Вироки про реєстр літературуються Народною Радою Закарпатської України, а в окремих виняткових і невідложних випадках, в період між засіданнями Народної Ради, Головою Народної Ради або в його неприсутності заступником Голови Народної Ради з участю Уповноважених Народної Ради в справах юстиції і внутрішніх справ та державної безпеки».

§ 7.

Цей декрет вступає в силу з дня його оголошення і адійсноють його Уповноважени Народної Ради в справах юстиції та Головний Прокурор.

Ужгорода, дня 16. березня 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турчиця в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. П. І. Антур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. С. А. Вайс в. р. Д. М. Тараконич в. р. М. В. Цуєрик в. р. І. Ю. Керча в. р. С. В. Боредич в. р. Г. І. Руєні в. р. І. Ю. Керечанин в. р. С. І. Борішковица в. р. Ф. І. Чекан в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 51.

Про зміни та доповнення декрету Народної Ради Закарпатської України ч. 43, з дня 9 лютого 1945 року.
«Про установлення та викладу допомоги сім'ям військово-службовців у Червоній Армії».

Народна Рада Закарпатської України видає такий декрет:

§ 1.

Параграф 1. декрету ч. 43, з дня 9 лютого 1945 року змінити в такій редакції:

Сім'ї громадян Закарпатської України, що в лавах Червоної Армії добровільно виконують військову службу, дістають у воєнний час допомогу від Народної Ради Закарпатської України в такому розмірі:

- а) при наявності одного непрацездатного . 100 П.
- б) при наявності двох непрацездатних . 150 П.
- в) при наявності трьох і чотирьох непрацезд. 200 П.
- г) при наявності п'яти і більш непрацезд. 250 П.

В містах до вище наведених сум надається надбавка 25%.

§ 2.

Параграф 4. декрету ч. 43 змінити і викласти в такій редакції:

При вирішенні питання про призначення допомоги сім'ї військово-службовців вважалось непрацездатними його утриманці:

- а) діти молодші 16 років, а ті, що вчаться в школах, молодші 18 років;
- б) батько старший 60 років, та мати старша 55 років;
- г) дружина і мати, незалежно від віку і працездатності, якщо вони наслідком військової служби добро- вільно в ділять в годувальниками сім'ї;
- д) батько та інші члени сім'ї, - утриманці добро- вільно, якщо ті працездатність наслідком хвороби, або інвалідності була знижена при найменшій на 50%, незалежно від віку.

§ 3.

Цей декрет вступає в силу з дня його оголошення і адійсноють його Уповноважени Народної Ради Закарпатської України в справах соціальної опіки.

Ужгорода, дня 16 березня 1945 р.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турчиця в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. П. І. Антур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. С. А. Вайс в. р. Д. М. Тараконич в. р. М. В. Цуєрик в. р. І. Ю. Керча в. р. С. В. Боредич в. р. Г. І. Руєні в. р. І. Ю. Керечанин в. р. С. І. Борішковица в. р. Ф. І. Чекан в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 52.

Про встановлення максимальної норми дезакристування земель в повоєнних округах Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України на пленарні рішення Першого З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України, щоб збільшити військові прагнення

Вступ: 17

Додаток до декрету Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. № 22 " Про утворення Спеціального Суду Закарпатської України."-

Параграф № 8 декрету Народної Ради від 18 грудня 1944 р. № 22 " Про утворення Спеціального Суду" частково змінити, доповнити і викласти в такій редакції -

" Вироки Спеціального Суду виносяться іменем Народу Закарпатської України і не підлягають оскарженню. Вироки про розстріл затверджуються Народною Радою а у виключних випадках, в період між засіданнями Народної Ради, Президією Народної Ради, в складі Голови Народної Ради і 2-х заступників з участю Уповноважених Народної Ради, в справах юстиції, і внутрішніх справ та державної безпеки"-

Ужгород 20. лютого 1945 року.

Вступ
ч. 1 ст. 2. А. С. Ч. 1945
18 лютого

Русин Василь Павлович (1919 – 2005 рр.)

Народився 02.01.1919 р. в с. Лецовиця Мукачівського р-ну в бідній селянській родині. Навчався в народній школі і Мукачівській гімназії. 2 липня 1940 р. був засуджений Особливою нарадою при НКВС СРСР до п'яти років виправно-трудових таборів за нелегальний перехід угорсько-радянського кордону в СРСР. У 1990 р. реабілітований¹. 1942 р. вступив до Першої Чехословацької окремої бригади, що формувалася у м. Бузулук, в складі якої брав участь на фронтах війни. Пізніше направлений у партизанську школу при Українському штабі партизанського руху, після якої у вересні 1944 р. десантований на територію Закарпаття як командир партизанського («чехословацького») загону для виконання диверсійних операцій на підрив сил ворога та «спеціальних завдань» серед місцевих мешканців краю з метою їх залучення до процесу возз'єднання Закарпаття з радянською державою під час вступу Червоної армії на його територію. Загін під його керівництвом діяв у Мукачівському і Свалявському районах. В протоколі Першої Партійної Конференції Центрального Комітету Комуністичної Партії Закарпатської України (19.11.1944 р., м. Мукачево) з виступу В. Русина стає відомо про неймовірні успіхи його загону: «Про героїчні наші вчинки ви може чули всі. В селі Вяпеди 56 партизан розбило одну малярську дивізію. На другий день коло села Мартинка – другу. І так ослабляли сили ворога...», достовірність втрач яких ніде доведена, як і факт з інтерв'ю в одній з місцевих газет з О. Гаврошем, де він вказує, що «у 1944 р. в його загоні було 250 партизанів...»².

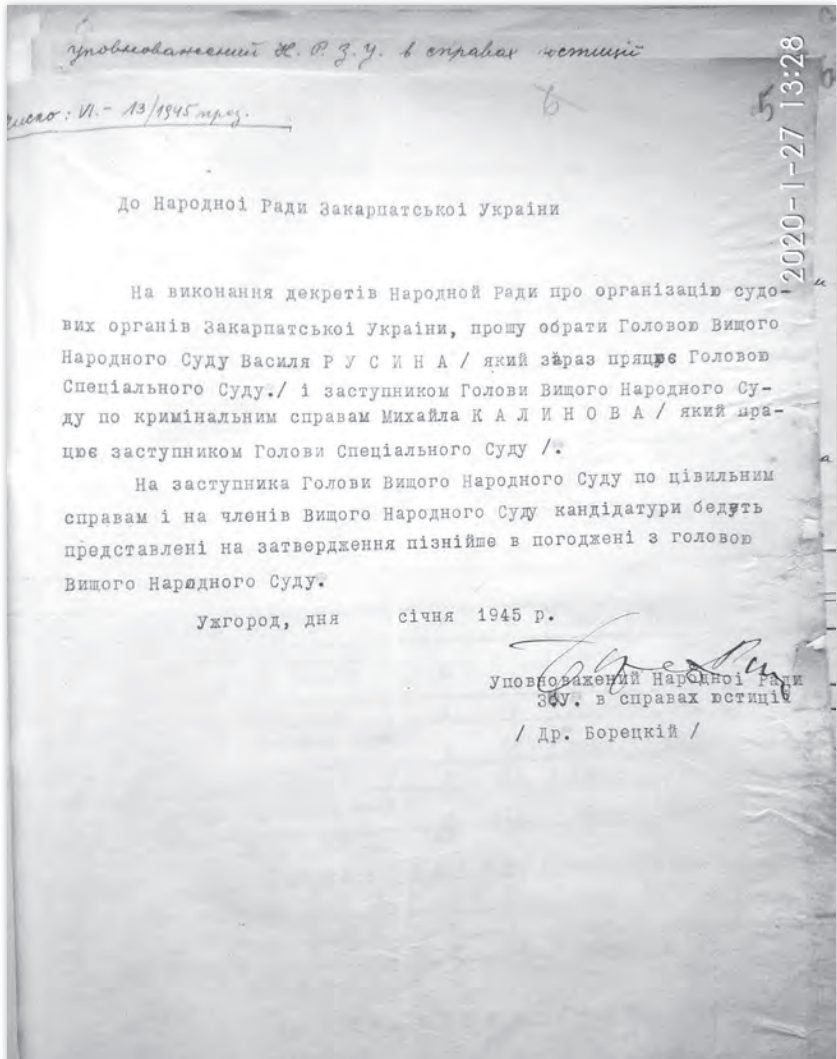
17 січня 1945 р. 26-річний В. Русин був призначений головою Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України, без будь-якої юридичної освіти. Після звільнення краю став головою Закарпатського обласного суду, потім прокурором Закарпатської області. З червня 1963-го по 1974 рр. – голова виконавчого комітету Закарпатської обласної Ради депутатів трудящих. З 1974 р. – заступник міністра соціального забезпечення УРСР. У 1952 р. заочно закінчив Львівський університет.

Перебуваючи на посадах голови Спеціального і обласного судів, відзначився своїм жорстким ставленням до підсудних, відомий як ініціатор багатьох смертних вироків та винесення надмірних строків покарання. Нині всі його політичні жертви реабілітовані. Помер 21.10. 2005 р. у м. Київ, де й похований на Байковому кладовищі³.

¹ Реабілітовані історією. Закарпатська область. Книга перша. Ужгород: Закарпаття. С.614.

² Гаврош Олександр. Людина, яка судила Бровдія. *Старий замок*. 1998. 15 жовтня.

³ Корсун О.М. Посилена політичних репресій проти мешканців Закарпаття на завершальному етапі його радянзації. 1947-1953 рр. Ужгород: Карпати. 2016. С. 45-46

уповноважений Н. Р. У. в справах юстиції

уповноважений Народної Ради Закарпатської України
в справах юстиції.

число: *№ 6/1945. през.* Ужгород, дня 17 січня 1945 року.

2020-1-27 13:28

Голови Народної Ради Закарпатської України

в У ж г о р о д і .

Предложу для іменування головою спеціального суду Русина Василя Шавловича жителя в Ужгороді. Заступником голови спеціального суду предложу назначити Калинов Михайла Георгійовича жителя в Ужгороді. Членами суду Логойду Олексія жителя з села Руської Ледней Івана жителя м. Мукачева. Секретарем: предложу назначити Кампов Михайла жителя в Ужгороді.

Бирюк
уповноважений Народної Ради З.У.
в справах юстиції.

ПРЕЗІДІЯ НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ		
ДАТИМО: 17. JAN. 1945		
Число: <i>305/945</i>	Прих.: _____	
Ось. час.:	Перед. час.:	Референт:
		<i>1</i>

СПИСОК ОСІБ, НЕЗАКОННО ЗАСУДЖЕНИХ СПЕЦІАЛЬНИМ СУДОМ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ (1944-1946 рр.)¹

Агоштин Василь Федорович, 1900 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 7 грудня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Альберт Іван Іванович, 1915 р. народження, с. Страбичово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Страбичово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ангер Тібор Федорович, 1923 р. народження, с. Ділове Рахівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ділове, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 21 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Апіярій Ганна Антонівна, 1919 р. народження, с. Крунвиріс, Чехія, чешка, освіта середня, безпартійна. Проживала в м. Ужгород Закарпатської області, артистка. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджена на 20 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Апіярій Стефан Стефанович, 1919 р. народження, смт Великий Березний Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, артист-ілюзіоніст. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Арані Золтан Карлович, 1893 р. народження, м. Горкаль, обл. Ород, Угорщина, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Ділове Рахівсько-

¹ Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Закарпатська область. У двох книгах. Книга перша. Ужгород: ВАТ "Видавництво "Закарпаття", 2003. С. 153, 155, 160-161, 163, 167-169, 173-174, 178, 183, 185-186, 192, 194, 202-203, 206-208, 211, 215, 217, 220-221, 225, 230, 232-235, 241, 243, 245-246, 248, 253-255, 257-259, 263-264, 268-270, 272, 275, 277, 279-280, 282, 287, 293, 298, 306, 314-315, 319-320, 324-325, 327-329, 333-334, 337-339, 341, 343-349, 353-354, 356, 358-360, 362-363, 365, 367-369, 371, 373, 379, 381, 386-387, 395-400, 405, 409, 415-418, 420-421, 424, 430-431, 433-434, 439-441, 444, 446, 448-449, 453-455, 457, 462, 464-465, 467, 469, 471-473, 480, 482, 485-486, 497, 499, 503, 507, 509, 516-518, 522-524, 526-527, 532, 536-538, 540-543, 550-551, 553-556, 562, 568-569, 571, 574, 576, 580, 582, 587, 589, 592, 596-597, 600, 602, 604, 607-609, 611-612, 617, 619, 621-622, 625, 628, 633-636, 639, 641, 646, 654-655, 659-660, 664, 667, 669, 672, 675, 677-680, 683, 686, 691-693, 695, 698, 700, 703-705, 708, 711, 713, 715, 718, 721, 725-726, 728-729, 731, 733-734, 736, 739-740, 750, 753, 759-760, 765-766, 767, 769-771, 774, 779, 781, 782, 784.

го р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Бабич Іван Васильович, 1880 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля, сторож. Спеціальним судом Закарпатської України 7 грудня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Балаж Іван Михайлович, 1913 р. народження, с. Нове Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Нове Давидково, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. Президією НРЗУ 9 листопада 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Балла Гейза Балінтович, 1919 р. народження, с. Холмці Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Холмці, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Балог Василь Васильович, 1904 р. народження, с. Великі Лучки Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Великі Лучки, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Барна Іван Федорович, 1896 р. народження, с. Липовець Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Липовець, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 23 січня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Барто Олександр Йосипович, 1906 р. народження, с. Серне Мукачівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, член КПЗУ. Проживав в с. Серне, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 червня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Беккерт Адальберт Видович, 1910 р. народження, с. Білки Іршавського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Білки, вчитель. Спеціальним судом Закарпатської України 23 серпня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Берецький Євген (Іван) Йосифович, 1912 р. народження, м. Кішгодош, окр. Сату-Маре, Румунія, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Солотвино Тячівського р-ну Закарпатської області, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 22 грудня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бесага Андрій Михайлович, 1897 р. народження, с. Станово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Станово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 25 вересня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бешенеї Олександр Георгійович, 1887 р. народження, с. Дийда Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Прожи-

вав в с. Дийда, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 22 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Бір Алжбета Яношівна (Королева, Карлова), 1895 р. народження, с. Батрадь Берегівського р-ну Закарпатської області, угорка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в с. Батрадь, домогосподарка. Спеціальним судом Закарпатської України 1 жовтня 1945 р. засуджена на 6 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Біро Йосип Іванович, 1894 р. народження, м. Сигету Мармаціей, Румунія, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Топольчани, Словаччина, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 30 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Блашко Антон Іванович, 1903 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бойчук Йосиф Павлович, 1900 р. народження, смт Великий Бичків Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Великий Бичків, журналіст. Спеціальним судом Закарпатської України 14 вересня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бокотей Іван Ілліч, 1922 р. народження, с. Білки Іршавського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Берегівського р-ну Закарпатської області, бухгалтер. Спеціальним судом Закарпатської України 12 лютого 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Борош Балінт, без батька, 1892 р. народження, с. Керешторчо, обл. Бейкеш, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Керешторчо, Угорщина, пенсіонер. Спеціальним судом Закарпатської України 7 лютого 1945 р. засуджений до розстрілу. 21 лютого 1945 р. вирок виконано. Реабілітований у 1991 р.

Бочкор Петро Петрович, 1887 р. народження, м. Виноградів Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Виноградів, власник ресторану. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Брана Іван Васильович, 1889 р. народження, м. Рахів Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Рахів, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 9 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бругош Броніслава Захарівна, 1908 р. народження, м. Вигода, Польща, полька, освіта початкова, безпартійна. Проживала в м. Ужгород Закарпатської області, домогосподарка. Спеціальним судом Закарпатської України 17 жовтня 1945 р. засуджена на 10 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1990 р.

Буняк Андрій Андрійович, 1892 р. народження, с. Тур'я-Ремета Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Тур'я-Ремета, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 6 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Бута Василь Іванович, 1915 р. народження, с. Синичево Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Затриманий у Воловецькому районі Закарпатської області, коваль. Спеціальним судом Закарпатської України 25 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Вайгер Матвій Іванович, 1907 р. народження, смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 10 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Вайпраух Йосиф Йосифович, 1909 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Хуст, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 травня 1945 р. засуджений до розстрілу. 22 червня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Вані Лайош Жігмундович, 1904 р. народження, с. Раполот, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Раполот, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Ващишин Ярослав Ілліч, 1928 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Хуст, студент гімназії. Спеціальним судом Закарпатської України 3 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Вейбер Людвиг Венцелович, 1912 р. народження, смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, чех, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 17 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Величко Йосиф Васильович, 1914 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Нижній Бистрий Хустського р-ну Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 26 травня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Візчканич Петро Васильович, 1917 р. народження, с. Колодне Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Колодне, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Вінник Петро Іванович, 1925 р. народження, с. Свобода Перегінського р-ну Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав у с. Свобода, перебував на нелегальному становищі. Спеціальним судом Закарпатської України 28 листопада 1945 р. засуджений до розстрілу. Президією Верховної Ради УРСР 28 березня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Вовканич Василь Іванович, 1909 р. народження, м. Іршава Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Іршава, хлібо-

роб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 серпня 1945 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Габовда (Габода) Михайло Дмитрович, 1918 р. народження, м. Блак Лик, Пенсільванія, Сполучені Штати Америки, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Великі Лучки Мукачівського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 29-30 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 8 грудня 1945 р. Реабілітований у 1992 р.

Габорець Іван Іванович, 1919 р. народження, с. Вонігово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Вонігово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гаврилко Микола Васильович, 1914 р. народження, смт Буштино Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Буштино, садівник. Спеціальним судом Закарпатської України 3 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Гавшинський Емеріх Емеріхович, 1899 р. народження, с. Довге Поле Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Довге Поле, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 23 лютого 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Гайда Єлизавета Юліяна, 1909 р. народження, м. Іршава Закарпатської області, угорка, освіта середня, безпартійна. Проживала в м. Берегово Закарпатської області, швея Берегівської швейної фабрики. Спеціальним судом Закарпатської України 15 серпня 1945 р. засуджена на 3 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Гайдош Андрій Степанович, 1902 р. народження, с. Тур'я-Ремета Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Тур'я-Ремета, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 5 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Галамбош Петро Михайлович, 1896 р. народження, с. Соломоново Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Соломоново, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гартавер Омелян Таньшевич, 1926 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 10 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гачі Ернест Стефанович, 1928 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Гашпар Георгій Стефанович, 1911 р. народження, с. Нодьмойтол, Румунія, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 12 вересня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Гашуляк Іван Васильович, 1924 р. народження, с. Сейков Собранецького окр., Словаччина, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 12 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1992 р.

Гейці Йосиф Емеріхович, 1906 р. народження, с. Вишково Хустського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Красна Тячівського р-ну Закарпатської області. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гелебан Михайло Іванович, 1887 р. народження, с. Копашново Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Нове Село Виноградівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 травня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гелм Ференц, без батька, 1901 р. народження, м. Будапешт, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав у м. Мукачево Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 2 лютого 1945 р. засуджений до розстрілу. 8 лютого 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Гензел Йосиф Іванович, 1891 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, каменяр. Спеціальним судом Закарпатської України 26 липня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Геннел Іван Іванович, 1907 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 30 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Геннел Йосиф Йосифович, 1897 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 травня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гербер Адальберт Лейнгартович, 1913 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Паланок—Мукачево, маляр. Спеціальним судом Закарпатської України 23 травня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Геруш Данило Михайлович, 1892 р. народження, с. Теково Виноградівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Виноградів Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 22 лютого 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Герц Йосиф Йосифович, 1895 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 15 листопада 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Гесті Йосиф Йосифович, 1920 р. народження, с. Гулач, обл. Саболч-Сатмар-Берег, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Сюрте Ужгородського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Глаз Георгій Йосифович, 1912 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Глаз Михайло Йосифович, 1901 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 16 червня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Глос Карол Фердинандович, 1893 р. народження, с. Горні Облоковце, Словаччина, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 11 червня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Глюдзик Ілля Юрійович, 1883 р. народження, с. Анталовці Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Анталовці, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 12 лютого 1946 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гойс Алоїс Алойсович, 1914 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 2 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гойс Фердинанд Францович, 1882 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Голубка Михайло Іванович, 1904 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 26 січня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Гомович Василь Михайлович, 1891 р. народження, с. Щербовець Воловецького р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Щербовець, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гомокі Людвіг Емеріхович, 1925 р. народження, с. Холмці Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 12 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Гомонай Василь Васильович, 1884 р. народження, с. Ромочевиця Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ромочевиця, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Горват Йосиф Петрович, 1915 р. народження, с. Стеблівка Хустського р-ну Закарпатської області, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Хуст Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 2 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Горзо Ернест Євгенович, 1908 р. народження, с. Імстичово Іршавського р-ну Закарпатської області, українець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, юрист. Спеціальним судом Закарпатської України 29 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований 1992 р.

Горин Федір Матвійович, 1900 р. народження, с. Тур'я-Ремета Перечинського р-ну Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний, член соц.-демократичної партії. Проживав в с. Тур'я-Ремета, підрядчик ліспромгоспу. Спеціальним судом Закарпатської України 12 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Горчар Шандор Шандорович, 1898 р. народження, с. Бочков, окр. Сечовце, Словаччина, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської області, власник готелю. Спеціальним судом Закарпатської України 17 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Горшаній Йосиф Йосифович, 1904 р. народження, с. Гут Берегівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Гать Берегівського р-ну Закарпатської області, лісничий. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Грига Михайло Якович, 1890 р. народження, с. Верхні Ворота Воловецького р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Верхні Ворота, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Григорчук Карел Якович, 1896 р. народження, с. Довге Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Довге, лісник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гридл Матвій Вільмошович, 1924 р. народження, смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 10 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Гринажук Микола Михайлович, 1922 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Прожи-

вав в смт Ясіня, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 листопада 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Грубий Георгій Георгійович, 1899 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, власник магазину. Спеціальним судом Закарпатської України 29 грудня 1945 р. засуджений на 10 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1989 р.

Гутлейбет Костянтин Костянтинович, 1897 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Худльово Ужгородського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Дейнеш Іван Іванович, 1905 р. народження, м. Левоча, Словаччина, словак, освіта середня, член КПЗУ. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, офіціант. Спеціальним судом Закарпатської України 9 січня 1946 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Дейчеї Василь Людвикович, 1914 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Дідик Михайло Федорович, 1916 р. народження, с. Кострино Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Кострино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 26 липня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Добаш Павло Петрович, 1909 р. народження, с. Велика Таркань, окр. Собранце, Словаччина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Домбай Михайло, без батька, 1880 р. народження, смт Тересва Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Свалява Закарпатської області, машиніст. Спеціальним судом Закарпатської України 15 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Дорош Іван Іванович, 1899 р. народження, с. Велика Поляна Львівської області, поляк, освіта вища, безпартійний. Проживав в смт Середнє Ужгородського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 11 квітня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Дуновельді Емеріх Йосифович, 1914 р. народження, с. Олмош, окр. Бігор, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 червня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Дуфинець Іван Іванович, 1912 р. народження, с. Ключарки Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Нове Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціаль-

ним судом Закарпатської України 31 грудня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Дьордай Стефан Іванович, 1901 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 7 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Егреші Омелян Георгійович, 1927 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, учень. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Едер (Ідер) Михайло Йосипович, 1919 р. народження, с. Барбово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Перебував у таборі, військовополонений. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Енгел Карло Карлович, 1891 р. народження, с. Страбичово Мукачівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 2 жовтня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Жентичка Василь Іванович, 1889 р. народження, с. Голятин Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 29 січня 1946 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Жупик Євген Андрійович, 1911 р. народження, с. Тисобекень, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Вилок Виноградівського р-ну Закарпатської області, перукар. Спеціальним судом Закарпатської України 24 травня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Журкович Бейла Олександрович, 1879 р. народження, с. Келечин Міжгірського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, машиніст локомотива. Спеціальним судом Закарпатської України 11 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. Розстріляний 25 квітня 1945 р. Реабілітований у 1991 р.

Заяць Михайло Михайлович, 1923 р. народження, с. Дубриничі Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, службовець НРЗУ. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. Президія Народної Ради Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засудила на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Зейкан Йосиф Йосифович, 1914 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Горінчово Хустського р-ну Закарпатської області, секретар сільського народного комітету в с. Нижній

Бистрий. Спеціальним судом Закарпатської України 21 січня 1946 р. засуджений на 4 місяці позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Зимогляд Олексій Миколайович, 1925 р. народження, м. Маріуполь Донецької області, українець, освіта початкова, безпартійний. Перебував на нелегальному становищі, без роботи. Спеціальним судом Закарпатської України засуджений 3 листопада 1945 р. до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Зузяк Гейза Іванович, 1899 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Поляна Свалявського р-ну Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 жовтня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Іванчо Федір Георгійович, 1898 р. народження, с. Станово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Станово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 25 вересня 1945 р. засуджений на 5 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Іванчук Юрій Іванович, 1924 р. народження, м. Рахів Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Рахів, продавець. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ігнат Павло Андрійович, 1894 р. народження, с. Ярок Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ярок, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 10 квітня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Ідер Йосиф Михайлович, 1884 р. народження, с. Барбово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Барбово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 31 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ілку (Ільку) Золтан Петрович, 1901 р. народження, с. Дротинці Виноградівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 23 січня 1946 р. засуджений на 2 місяці позбавлення волі. Закарпатським обласним судом 28 березня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Ілошвай Василь Олександрович, 1902 р. народження, с. Ільниця Іршавського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Іляшко Стефан Іванович, 1908 р. народження, с. Вонігово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Тересава Тячівського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення

волі. Президією Народної Ради Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 7,5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Льницький Степан Михайлович, 1911 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 2 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Імре Андрій Андрійович, 1920 р. народження, с. Соловка Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, член КПРС. Проживав в с. Соловка, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 13 серпня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Казинці Іван Данилович, 1908 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, маляр. Спеціальним судом Закарпатської України 23 травня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кайнц Йосиф Йосифович, 1908 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 22 травня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кайнц Михайло Олександрович, 1886 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 22 травня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Калинич Дмитро Іванович, 1926 р. народження, с. Велятино Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Велятино, учень гімназії. Спеціальним судом Закарпатської України 3 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Калинич Іван Григорович, 1924 р. народження, с. Забрідь Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав у с. Забрідь, безробітний. Спеціальним судом Закарпатської України 25 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кампій Василь Васильович, 1925 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 12 квітня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кампій Іван Васильович, 1897 р. народження, с. Великі Береги Берегівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Гандеровиця Мукачівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 23 жовтня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Карафа Теодор Петрович, 1887 р. народження, с. Левоча, окр. Бардіїв, Словачина, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, директор школи. Спеціальним судом Закарпатської України 23 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Карпа Йосиф Васильович, 1884 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, лісник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Карцуб Гейза Гейзович, 1893 р. народження, с. Угорський Жипов, Словаччина, угорець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Будапешт, Угорщина, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кастнер Густав Густавович, 1907 р. народження, м. Бруклін, Америка, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, продавець. Спеціальним судом Закарпатської України 9 січня 1946 р. засуджений до розстрілу. 20 травня 1946 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Качур Йосиф Йосифович, 1885 р. народження, с. Нижнє Солотвино Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Нижнє Солотвино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 13 квітня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Качуровська Ганна Дмитрівна, 1922 р. народження, с. Старе Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українка, освіта середня, безпартійна. Проживала в м. Мукачево Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджена до розстрілу. Президія НРЗУ 9 листопада 1945 р. засудила на 10 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1992 р.

Качуровський Дмитро Георгійович (Григорович), 1890 р. народження, с. Старе Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Старе Давидково, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Президія НРЗУ 9 листопада 1945 р. засудила на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Качуровський Іван Дмитрович, 1924 р. народження, с. Старе Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Старе Давидково, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Президія НРЗУ 9 листопада 1945 р. засудила на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Келерман Алоїс Іванович, 1898 р. народження, с. Загаття Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 2 листопада 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Келерман Іван Іванович, 1915 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 2 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Керешій Золтан Андрійович, 1900 р. народження, с. Драгово Хустського р-ну Закарпатської області, словак, освіта неповна середня, безпартійний. Перебував у таборі, військовополонений. Спеціальним судом Закарпатської України 17 вересня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Киен Карло Жігмундович, 1918 р. народження, с. Ікланд, окр. Марошвашаргель, Румунія, угорець, освіта вища, безпартійний. Проживав в с. Ікланд, студент. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кийк Едуард Анатолійович, 1921 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 17 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Кірман Іван (Ян) Іванович, 1888 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав у м. Мукачево, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 14 лютого 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кірман Йосиф Йосифович, 1903 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кірман Михайло Михайлович, 1905 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, муляр. Спеціальним судом Закарпатської України 16 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кірман Михайло Федорович, 1894 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кіш Гейза Мартинович, 1915 р. народження, смт Солотвино Тячівського р-ну Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 8 березня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кіш Євген Євгенович, 1910 р. народження, с. Батфа Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Ракошино Мукачівського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 6 лютого 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кнаєв Ганна Яківна, 1909 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німкеня, неграмотна, безпартійна. Проживала в с. Пузняківці, робітниця. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджена на 5 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1990 р.

Кобулич Федір Васильович, 1899 р. народження, с. Волосянка Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Волосянка, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 червня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ковалкович-Гоєр Іван, без батька, 1899 р. народження, смт Перечин Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Кіральгелмец, Словаччина, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 17 травня 1945 р. засуджений до розстрілу. 1 червня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1992 р.

Ковач Олександр Йосифович, 1907 р. народження, с. Рудань, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Теково Виноградівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений до розстрілу. Президією Верховної Ради УРСР 25 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Ковач Янош Олександрович, 1913 р. народження, м. Вамош, обл. Дер, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Вамош, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Комлошій Василь Іванович, 1886 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, пенсіонер. Спеціальним судом Закарпатської України 8 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ком'ят Георгій Павлович, 1899 р. народження, смт Середнє Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Середнє, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 2 лютого 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Коник Іван Петрович, 1889 р. народження, с. Баранинці Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 19 травня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Контратович Петро Іванович, 1883 р. народження, с. Кольня Ростока, окр. Снина, Словаччина, русин, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, вчитель. Спеціальним судом Закарпатської України 31 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Коош Федір Антонович, 1889 р. народження, с. Прилеч, окр. Лудбор, Югославія, сербо-хорват, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Виноградів Закарпатської області, швець. Спеціальним судом Закарпатської України 24 квітня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Копердак Андрій Андрійович, 1929 р. народження, с. Мужієво Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом

Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Копорний-Катрич Йосиф Іванович, 1890 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, командир пожежної дружини. Спеціальним судом Закарпатської України 20 червня 1945 р. засуджений до розстрілу. 24 липня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1992 р.

Копос Михайло Михайлович, 1898 р. народження, с. Шеньо, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Шаторольйоуйгел, Угорщина, шофер. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Копошварі Антон Янович, 1900 р. народження, с. Рибниця-Гамри, окр. Собранце, Словаччина, угорець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Будапешт, Угорщина, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Корень Іван Юрійович, 1919 р. народження, с. Вишне Немецке, окр. Собранце, Словаччина, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Луг Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Президією НРЗУ 9 листопада 1945 р. засуджений на 7 р. і 5 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Костелей Іван Миколайович, 1894 р. народження, с. Люта Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Люта, лісничий. Спеціальним судом Закарпатської України 18 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Коцка Микола Іванович, 1911 р. народження, с. Кам'яниця Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Кам'яниця, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 14 серпня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Криванич Микола Федорович, 1916 р. народження, с. Торунь Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Торунь, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кривуш Андрій Андрійович, 1897 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, робітник залізниці. Спеціальним судом Закарпатської України 7 серпня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Криштофорій Іван Карлович, 1888 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Виноградів Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 17 листопада 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Криштофорі Андрій Вікторович, 1913 р. народження, смт Чинадівово Мукачівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний.

Проживав в смт Чинадйово, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 12 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кромак Федір Андрійович, 1928 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Кубовчик Андрій Андрійович, 1892 р. народження, м. Кіжмарок, Словаччина, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, агроном. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Кузьма Йосиф Михайлович, 1888 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 21 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Купор (Копор) Гейза Олександрович, 1920 р. народження, с. Великі Береги Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Великі Береги, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 26 січня 1946 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Куцин Лаврентій Андрійович, 1926 р. народження, с. Руське Поле Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Хуст Закарпатської області, учень гімназії. Спеціальним судом Закарпатської України 3 жовтня 1945 р. засуджений на 12 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Куцин Петро Андрійович, 1924 р. народження, с. Руське Поле Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Хуст Закарпатської області, учень фотографа. Спеціальним судом Закарпатської України 3 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Кучмаш Михайло Михайлович, 1910 р. народження, с. Вонятино, окр. Собранце, Словаччина, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 24 вересня 1945 р. засуджений на 7 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Куштан Олександр Дмитрович, 1904 р. народження, с. Нижні Ремети Берегівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, коваль. Спеціальним судом Закарпатської України 15 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Кюздені Олександр Оливерович, 1906 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Бенедиківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 2 жовтня 1945 р. засуджений на 2 місяці 15 днів позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ласлофі Тібор Робертovich, 1925 р. народження, с. Кострино Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Сюрте Ужгородського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 14 листопада 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ластовецький Ілля Васильович, (Сивуляк Ілля Гнатович), 1923 р. народження, с. Сопот Сколівського р-ну Львівської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Затриманий в с. Ізки Міжгірського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 4 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Леврінець Стефан Федорович, 1889 р. народження, м. Корей Маре, Румунія, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Сторожниця Ужгородського р-ну Закарпатської області, римо-католицький священник. Спеціальним судом Закарпатської України 29 січня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Леккі Петро Іванович, 1904 р. народження, м. Земплін, Словаччина, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Чертеж Ужгородського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 28 січня 1946 р. засуджений на 4 місяці позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Лендел Іван Павлович, 1888 р. народження, с. Олешник Виноградівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Олешник, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 12 вересня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Лепейчук Михайло Миколайович, 1905 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Ясіня, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ливрінець (Леврінець) Альберт Андрійович, 1905 р. народження, с. Четфалва Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Четфалва, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 13 липня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Ливрінець (Левринець) Юрій Іванович, 1905 р. народження, смт Буштино Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Буштино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 29 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1993 р.

Лієб Іван Антонович, 1900 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Лієб Іван Федорович, 1907 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Лієб Павло Михайлович, 1902 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Лієб Федір Федорович, 1904 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Ліліум Олександр Томашович, с. Кереченд, обл. Егер, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Лінтур Андрій Андрійович, 1903 р. народження, с. Горонда Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Горонда, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 23 січня 1946 р. засуджений на 2 місяці позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Локес Андрій Іванович, 1918 р. народження, с. Велика Бийгань Берегівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, тесляр. Спеціальним судом Закарпатської України 14 лютого 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Лошка Коломан Карлович, 1921 р. народження, с. Ходеев, Словаччина, словак, освіта середня, безпартійний. Перебував у таборі, військовополонений. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1982 р.

Лях Федір Васильович, 1906 р. народження, с. Пашківці Воловецького р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Пашківці, лісник. Спеціальним судом Закарпатської України 19 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Магура Павло Степанович, 1909 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Косонь Берегівського р-ну Закарпатської області, кравець. Спеціальним судом Закарпатської України 11 жовтня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1989 р.

Мадяр Іван Іванович, 1913 р. народження, с. Неліпино Свалявського р-ну Закарпатської області, німець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 17 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Верховним судом УРСР 29 червня 1956 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1993 р.

Майор Дюла Йосифович, 1906 р. народження, м. Кошице, Словаччина, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Малець Микола Юрійович, 1885 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, директор школи. Спеціальним судом Закарпатської України 14 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Манілець Михайло Юрійович, 1922 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Ясіня, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Маринко Кароль Імрійович, 1890 р. народження, с. Тисокерестур, обл. Саболч-Сатмар-Берег, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 18 вересня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Марко Іван Людвикович, 1907 р. народження, смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Чинадійово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 10 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Матіко Михайло Васильович, 1903 р. народження, с. Осій Іршавського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Осій, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 вересня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Маурер Іван Іванович, 1897 р. народження, с. Лалово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Лалово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Машкаринець Іван Георгійович, 1906 р. народження, с. Порошково Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Порошково, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 10 липня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Медве Петро Петрович, 1893 р. народження, м. Майнрад, Сполучені Штати Америки, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, начальник пожежної команди. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Закарпатським обласним судом 15 січня 1947 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Мейсарош Калман Калманович, 1902 р. народження, с. Кішуйсалаш, окр. Солнок, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Кішуйсалаш, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 29 травня 1945 р. засуджений до розстрілу, 24 липня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1990 р.

Мейсарош Олександр Кирилович, 1902 р. народження, с. Завадка, окр. Собранце, Словаччина, українець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, інженер. Спеціальним судом Закарпатської України 5 листопада 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Мер'єаші Йосиф Михайлович, 1897 р. народження, с. Годас, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Хуст Закарпатської області, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 29 травня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Микуланинець Ілля Васильович, 1895 р. народження, с. Нове Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 18 січня 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Микулянич Юрій Афійович, 1914 р. народження, с. Грушово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Грушово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1993 р.

Міleshовський Іван Йосифович, 1905 р. народження, с. Верхній Коропець Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Залужжя Мукачівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Мільчевич Гнат Гнатович, 1925 р. народження, м. Рахів Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Рахів, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 29 січня 1946 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Молдован Федір Іванович, 1911 р. народження, с. Грушово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Грушово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 січня 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Мондок Олександр Іванович, 1901 р. народження, с. Ловня, окр. Вашарошнамень, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 13 липня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Мучі Василь Олександрович, 1907 р. народження, с. Шаланки Виноградівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Шаланки, мельник. Спеціальним судом Закарпатської України 11 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Мюллер Михайло Григорович, 1902 р. народження, с. Березинка Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Березинка, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 січня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Надь Стефан Балінтович, 1893 р. народження, с. Довге Поле, повіт Марамуреш, Румунія, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 28 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Наздравецький Іван Йосипович, 1893 р. народження, с. Ділове Рахівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в

м. Виноградів Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 23 серпня 1945 р. засуджений до розстрілу. 13 вересня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Нейгибауер Федір Густавович, 1906 р. народження, с. Ужок Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ставне Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Нейметі Олександр Іванович, 1893 р. народження, с. Булчу, окр. Тісогат, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Форнош Мукачівського р-ну Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 2 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Нейметі Стефан Стефанович, 1875 р. народження, м. Кошице, Словаччина, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Середнє Ужгородського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Немеш Іван Михайлович, 1919 р. народження, с. Вонігово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Вонігово, бухгалтер. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Нищак Андрій Іванович, 1915 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 21 березня 1945 р. засуджений до розстрілу. 30 березня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Нодь Бейла Олександрович, 1912 р. народження, смт Батьово Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, продавець. Спеціальним судом Закарпатської України 21 березня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Нодь Маргарита Валентинівна, 1922 р. народження, с. Великі Береги Берегівського р-ну Закарпатської області, угорка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в с. Великі Береги, домогосподарка. Спеціальним судом Закарпатської України 3 грудня 1945 р. засуджена на 3 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Нодь Петро Йосипович, 1896 р. народження, с. Нове Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 17 лютого 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Нодь-Дорчі Стефан Юрійович, 1910 р. народження, с. Форкад, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської

області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 8 серпня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Олексин Іван Михайлович, 1920 р. народження, с. Рівня Перегінського р-ну Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Рівня, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 листопада 1945 р. засуджений до розстрілу. Президією Верховного суду УРСР 28 березня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Орос Іван Степанович, 1928 р. народження, смт Буштино Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Буштино, учень. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Орос Михайло Андрійович, 1920 р. народження, смт Буштино Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Буштино, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджений до розстрілу. Президією Верховної Ради СРСР 20 квітня 1946 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Орос Михайло Якубович, 1900 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, неграмотний, безпартійний. Проживав в м. Хуст, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 12 жовтня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Оуноді-Лакатос Йосиф, 1891 р. народження, с. Лиско, окр. Земплін, Угорщина, циган, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської області, музикант. Спеціальним судом Закарпатської України 31 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Павлик Михайло Йосипович, 1901 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Павлишинець Ілля Георгійович, 1924 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, маляр. Спеціальним судом Закарпатської України 22 березня 1945 р. засуджений до розстрілу. 30 березня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Павлюк Ілько Ількович (Ілля Ілліч), 1899 р. народження, м. Рахів Закарпатської області, українець, неграмотний, безпартійний. Проживав в м. Рахів, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 серпня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Павлючок Микола Іванович, 1922 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Ясіня, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 листопада 1945 р. засуджений до розстрілу. Президією Верховної Ради УРСР 28 березня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Палвелді Михайло Михайлович, 1915 р. народження, с. Нірчогай, окр. Матесалка, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Нір-

чогой, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 28 червня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Паш Юлія Михайлівна, 1925 р. народження, смт Буштино Тячівського р-ну Закарпатської області, українка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в смт Буштино, друкарка. Спеціальним судом Закарпатської України 14 січня 1946 р. засуджена на 3 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Пейк Йосиф Людвигович, 1903 р. народження, с. Анталовці Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Анталовці, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Пейтер Антон Михайлович, 1918 р. народження, с. Сокирниця Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Сокирниця, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 18 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Пейтер Шандор Жигмундович, 1890 р. народження, с. Орбантелек, Угорщина, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Есень Ужгородського р-ну Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 23 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Пейчі Стефан Іванович, 1898 р. народження, с. Тегла, Словаччина, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 31 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Пекарович Стефан Стефанович, 1889 р. народження, с. Зейтень, Словаччина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 20 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Пензенштадлер Федір Матяшович, 1927 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Пузняківці, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Петенко Юлій Васильович, 1898 р. народження, с. Порошково Перечинського р-ну Закарпатської області, русин, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Перечин Закарпатської області, учитель. Спеціальним судом Закарпатської України 21 квітня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Петерлик Лузан (Алоїс) Йоганович, 1893 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Пузняківці, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 7 серпня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Петерлик Марія Федорівна, 1903 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німкеня, неграмотна, безпартійна. Проживала в с. Пузняківці, робітниця. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджена на 5 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1990 р.

Петрич Йосиф Андрійович, 1890 р. народження, м. Тячів Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Тячів, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Петрич Людвиг Павлович, 1884 р. народження, м. Тячів Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 28 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Петричко Михайло Петрович, 1924 р. народження, смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, студент гімназії. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. Президією Народної Ради Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Петришко Михайло Петрович, 1909 р. народження, с. Туря-Бистра Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Туря-Бистра, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 5 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Піллер Йосиф Йосифович, 1908 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, каменяр. Спеціальним судом Закарпатської України 16 червня 1945 р. засуджений до розстрілу. Покинув із собою 16 червня 1945 р. Реабілітований у 1990 р.

Плоуз Рудольф Рудольфович, 1914 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Повчій Йосиф Лайош, 1912 р. народження, с. Беркес, окр. Нірбогдань, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Перебував у таборі, військовополонений. Спеціальним судом Закарпатської України 31 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Пойда-Кондуруші Василь Михайлович, 1912 р. народження, с. Луг Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Теково Виноградівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Полончак Іван Михайлович, 1926 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 12 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. 25 квітня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Полочай Юлій Юрійович, 1927 р. народження, с. Гут Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Поп Йосиф Йосифович, 1916 р. народження, с. Нове Давидково Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Косонь Берегівського р-ну Закарпатської області, кравець. Спеціальним судом Закарпатської України 12 червня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Попович Єлизавета Юрївна, 1902 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, українка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в м. Ужгород, робітниця. Спеціальним судом Закарпатської України 24 квітня 1945 р. засуджена на 10 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Попович Олександр Йосифович, 1903 р. народження, м. Сигету Мармацій, Румунія, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Солотвино Тячівського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Прибой Андрій Федорович, 1909 р. народження, с. Домбовар, Угорщина, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, чиновник фірми "Латориця". Спеціальним судом Закарпатської України 16 травня 1945 р. засуджений до розстрілу. 1 червня 1945 р. розстріляний.

Прокоп Георгій Андрійович, 1903 р. народження, с. Глибоке Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Середнє Ужгородського р-ну Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Пфайфер Георгій Михайлович, 1903 р. народження, с. Лалово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Лалово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 11 червня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1993 р.

Рац Золтан Миколайович, 1914 р. народження, с. Дубриничі Перечинського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Дубриничі, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 8 серпня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1975 р.

Регецій (Регецький) Іван Васильович, 1922 р. народження, с. Черна Виноградівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Черна, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 20 жовтня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ретезник Іван Семенович, 1888 р. народження, с. Богдан Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Рахів Закарпатської області, тесляр. Спеціальним судом Закарпатської України 29 серпня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Рішко Іван Михайлович, 1909 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля,

хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 5 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Рожко Юрій Якубович, 1888 р. народження, с. Лопушне Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Верхній Бистрий Міжгірського р-ну Закарпатської області, лісний сторож. Спеціальним судом Закарпатської України 14 червня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Романець Іван Михайлович, 1920 р. народження, с. Великий Раковець Іршавського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, бухгалтер окружної коопспілки. Спеціальним судом Закарпатської України 12 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Романчук Василь Дмитрович, 1909 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Прага, Чехія, вчитель фізкультури в гімназії. Спеціальним судом Закарпатської України 27 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Ростер Іван Іванович, 1921 р. народження, с. Барбово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Барбово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Рошко Іван Якубович, 1904 р. народження, с. Верхній Бистрий Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Верхній Бистрий, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 29 червня 1945 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Рошко Юрій Якубович, 1888 р. народження, с. Лопушне Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Верхній Бистрий Міжгірського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 червня 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Рудецький Володимир Іванович, 1926 р. народження, с. Вечірняно Полтавської обл., українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Вечірняно, безробітний. Спеціальним судом Закарпатської України 3 листопада 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний.

Русняк Емеріх Юрійович, 1891 р. народження, м. Тячів Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Тячів, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 6 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Рябець Юлій Іванович, 1920 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 30 грудня 1945 р. засуджений на 1 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Сабов Василь Карлович, 1908 р. народження, м. Виноградів Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 14 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Сабов Микола Іванович, 1922 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Сайлер Матвій Матвійович, 1925 р. народження, с. Лалово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 22 травня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Свирида Андрій Васильович, 1895 р. народження, с. Станово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Станово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 25 вересня 1945 р. засуджений на 5 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Сентімеї Олександр Юрійович, 1909 р. народження, с. Баранинці Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Баранинці, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 вересня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Сер Антон Михайлович, 1900 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, шофер. Спеціальним судом Закарпатської України 13 червня 1945 р. засуджений до розстрілу. 22 червня 1945 р. розстріляний.

Сигетій Петро Гаврилович, 1906 р. народження, с. Олешник Виноградівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Олешник, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 5 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Симик Іван Георгійович, 1898 р. народження, с. Солочин Свалявського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Солочин, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 2 червня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Ситнер Емеріх Імрійович, 1913 р. народження, м. Терек, окр. Канижа, Угорщина, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Дорманд, Угорщина, був нотарем у Новому Селі Виноградівського р-ну Закарпатської області. Спеціальним судом Закарпатської України 15 серпня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Сідун Михайло Іванович, 1926 р. народження, с. Червеньово Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Червеньово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 лютого 1946 р. засуджений на 6 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Смерека Йосиф Йосифович, 1898 р. народження, м. Іршава Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Іршава, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 17 грудня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шашко Іван Францович, 1928 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Пузняківці, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Шашко Пейда Іванович, 1896 р. народження, с. Пузняківці Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, неграмотний, безпартійний. Проживав в с. Пузняківці, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Штегура Жігмонд Жігмондович, 1906 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Берегуйфалу Березівського р-ну Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 10 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Штрипський Микола Васильович, 1927 р. народження, м. Шпішські Подгради, Словаччина, угорець, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Верховним судом УРСР 7 жовтня 1955 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Шумарук Михайло Стефанович, 1925 р. народження, с. Бабин Коломийського р-ну Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Бабин, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 серпня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шуп Йосиф Михайлович, 1897 р. народження, с. Лалово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Кучава Мукачівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 11 червня 1945 р. засуджений до розстрілу. 22 червня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1992 р.

Тадлер Йосип Йосипович, 1910 р. народження, с. Барбово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Барбово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Тадлер Мартон Андрійович, 1889 р. народження, с. Барбово Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Барбово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Тарканій Михайло Антонович, 1903 р. народження, с. Велятино Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Велятино, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 24 вересня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Таршовський Іван Іванович, 1897 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 13 серпня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Таталиба Андрій Васильович, 1915 р. народження, с. Волосоте, Польща, українець, неграмотний, безпартійний. Проживав в с. Волосоте, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 4 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Тегза Федір Іванович, 1915 р. народження, с. Березово Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Черна Виноградівського р-ну Закарпатської області, вчитель. Спеціальним судом Закарпатської України 12 лютого 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Телінгер Грегор Йосифович, 1888 р. народження, с. Березинка Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Березинка, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Тернинко Гаврило Михайлович, 1908 р. народження, с. Боржавське Виноградівського р-ну Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Боржавське, перукар. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Тимчик Петро Іванович, 1903 р. народження, м. Хуст Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Хуст, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 24 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Товбиш Августин Михайлович, 1884 р. народження, с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява Закарпатської області, лісник. Спеціальним судом Закарпатської України 20 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. 18 грудня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Товт Золтан Ференцович, 1925 р. народження, с. Сюрте Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Сюрте, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 листопада 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Товт Йосиф Карлович, 1910 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Берегово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Товт Степан Георгійович, 1926 р. народження, м. Берегово Закарпатської області, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1965 р.

Толвай Василь Степанович, 1900 р. народження, с. Новобарово Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Новобарово, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 21 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Томчані Адальберт Едуардович, 1888 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 1 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Тормо Данило Стефанович, 1902 р. народження, с. Нодькалло, Угорщина, угорець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 22 грудня 1945 р. засуджений на 20 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Турецький Іван Михайлович, 1903 р. народження, с. Тур'я-Поляна Перечинського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Тур'я-Поляна, лісничий. Спеціальним судом Закарпатської України 5 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1973 р.

Ужокі Андрій Григорович, 1894 р. народження, с. Малий Березний Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, українець, освіта вища, безпартійний. Проживав в с. Лоня, Угорщина, нотар. Спеціальним судом Закарпатської України 10 квітня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Укта Василь Васильович, 1912 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 29–30 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Президією Народної Ради Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 7 р. і 5 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Улинець Михайло Юрійович, 1904 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, працівник торгівлі. Спеціальним судом Закарпатської України 14–15 лютого 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Фабіан Людвиг Людвигович, 1891 р. народження, с. Федьвернек, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Черноглова Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 11 березня 1945 р. засуджений до розстрілу. Довідки про виконання вироку нема. Реабілітований у 1992 р.

Фанчик (Фанчикова) Іда Георгіївна, 1914 р. народження, смт Дубове Тячівського р-ну Закарпатської області, угорка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в с. Великі Береги Берегівського р-ну Закарпатської області, домогосподарка. Спеціальним судом Закарпатської України 3 грудня 1945 р. засуджена на 2 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Федор Федір Федорович, 1901 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, робітник.

Спеціальним судом Закарпатської України 19 вересня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Федор Ференц Олександрович, 1907 р. народження, м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Чоп, маляр. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Фейн Мартон Йосифович, 1900 р. народження, с. Шенборн Мукачівського р-ну Закарпатської області, чех, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Шенборн, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Верховним судом УРСР

21 лютого 1955 р. засуджений на 9 р. і 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Фекешгазі Золтан Олександрович, 1881 р. народження, с. Батфа Ужгородського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта вища, безпартійний. Проживав в м. Берегово Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 21 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Фехтел Іван Іванович, 1896 р. народження, с. Верхній Коропець Мукачівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево Закарпатської області, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 26 грудня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Филдеші Йосиф Анталович, 1925 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, працівник торгівлі. Спеціальним судом Закарпатської України 7 серпня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Фізеші Кароль Стефанович, 1895 р. народження, с. Великі Береги Берегівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Косонь Берегівського р-ну Закарпатської області, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 14 грудня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Фістер Іван Мільхерович, 1881 р. народження, с. Березинка Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Березинки, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 28 січня 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Фогель Йосиф Іванович, 1889 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 13 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Фогель Йосиф Іванович, 1900 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Фогель Павло Михайлович, 1908 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Фодор Іван Йосифович, 1915 р. народження, м. Гайдубесермені, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Дубове Тячівського р-ну Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 19 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. 25 квітня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Фолуді Василь Францович, 1904 р. народження, м. Собранце, Словаччина, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської області, мельник. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Фрейліх Іван Йосипович, 1896 р. народження, с. Ставне Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ставне, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Фрейліх Михайло Йосипович, 1900 р. народження, с. Ставне Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ставне, кравець. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Фрейліх Олексій Андрійович, 1891 р. народження, с. Ставне Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, німець, неграмотний, безпартійний. Проживав в с. Ставне, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 15 січня 1946 р. засуджений на 4 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Фріндт Стефан Пилипович, 1914 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Біла Церква Рахівського р-ну Закарпатської області, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 24 липня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Фучко Олександр Васильович, 1916 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, словак, освіта середня, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 25 липня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Хіра Нестор Августинович, 1881 р. народження, с. Улич, окр. Снина, Словаччина, українець, освіта середня, безпартійний. Проживав в с. Домашино Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, учитель-пенсіонер. Спеціальним судом Закарпатської України 31 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Хунка Олена Антонівна, 1916 р. народження, с. Тур'я-Бистра Перечинського р-ну Закарпатської області, чешка, освіта середня, безпартійна. Проживала в м. Ужгород Закарпатської області, бухгалтер. Спеціальним судом Закарпатської України 6 вересня 1945 р. засуджена на 5 р. позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Цибуленко Георгій Георгійович, 1919 р. народження, смт Тересва Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Тересва, лісовий сторож. Спеціальним судом Закарпатської України 24 січня 1946 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1993 р.

Ципф Іван Григорович, 1921 р. народження, с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Ципф Іван Іванович, 1891 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Перечин Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 16 травня 1945 р. засуджений до розстрілу. 1 червня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Цмур Іван Миколайович, 1904 р. народження, смт Перечин Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в смт Перечин, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1968 р.

Цоцко Михайло Михайлович, 1922 р. народження, с. Анталівці Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Анталівці, лісоруб. Спеціальним судом Закарпатської України 4 лютого 1946 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Чакі Людвік Лайшович, 1912 р. народження, с. Сентеш, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Перебував у таборі, військовополонений. Спеціальним судом Закарпатської України 17 листопада 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Чейпеш Іван Георгійович, 1900 р. народження, смт Королево Виноградівського р-ну Закарпатської області, русин, освіта середня, безпартійний. Проживав в смт Королево, інженер. Спеціальним судом Закарпатської України 29 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Чепанські Микола Степанович, 1914 р. народження, м. Дендеш, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Черноглова Великоберезнянського р-ну Закарпатської області, лісник. Спеціальним судом Закарпатської України 14 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Чепрега Адальберт Олександрович, 1898 р. народження, м. Виноградів Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Виноградів, торговець. Спеціальним судом Закарпатської України 17 січня 1946 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Черленюк Михайло Михайлович, 1904 р. народження, с. Ганичі Тячівського р-ну Закарпатської області, русин, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Ганичі, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 9 листопада 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Чолнокі Георгій Іванович, 1916 р. народження, с. Ген'є, обл. Дьєр, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Перебував у таборі, військовополоне-

ний. Спеціальним судом Закарпатської України 8 серпня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Чонка Василь Михайлович, 1897 р. народження, с. Вільхівці Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Вільхівці, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 11 січня 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Чопей Андрій Іванович, 1903 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 19 квітня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Чорба Лайош Дежидеєвич, 1914 р. народження, м. Олцов Добош, Угорщина, циган, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської області, шофер. Спеціальним судом Закарпатської України 19 вересня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шегута Василь Дмитрович, 1905 р. народження, с. Вучкове Міжгірського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Вучкове, лісничий. Спеціальним судом Закарпатської України 24 жовтня 1945 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шейпнер Людвіг Георгійович, 1897 р. народження, смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської області, німець, неграмотний, безпартійний. Проживав в смт Ясіня, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 16 жовтня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Шелестай Юлій Юлійович, 1902 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 25 січня 1946 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шеллер Роза, 1902 р. народження, м. Фегердярат, Угорщина, угорка, освіта початкова, безпартійна. Проживала в м. Берегово Закарпатської області, робітниця. Спеціальним судом Закарпатської України 10 січня 1945 р. засуджена на 7 місяців позбавлення волі. Реабілітована у 1991 р.

Шметелло Петро Петрович, 1908 р. народження, м. Нодьваршоні, Угорщина, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Косонь Берегівського р-ну Закарпатської області, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 11 квітня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Шнелцер Йосиф Іванович, 1926 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 20 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. 1 червня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Шрамль Йосиф Ріхардович, 1891 р. народження, с. Кучава Мукачівського р-ну Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Кучава, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 30 листопада 1945 р. засуджений на 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Штайгер Іван Федорович, 1925 р. народження, м. Рахів Закарпатської області, угорець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Рахів, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 21 лютого 1946 р. засуджений на 3 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1952 р.

Штайнер Ференц Гашпарович, 1912 р. народження, м. Крейх, Австрія, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород Закарпатської області, шофер. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Штार्к Йосиф Іванович, 1916 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 19 червня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Штефанський Олександр Іванович, 1909 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Павшино Мукачівського р-ну Закарпатської області, муляр. Спеціальним судом Закарпатської України 19 червня 1945 р. засуджений до розстрілу. 24 липня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1990 р.

Штиха Йосиф Йосифович, 1899 р. народження, с. Лайтен, Словаччина, словак, освіта вища, безпартійний. Проживав в с. Білки Іршавського р-ну Закарпатської області, непрацюючий. Спеціальним судом Закарпатської України 26 січня 1946 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Штраус Лоріц Йосипович, 1894 р. народження, м. Мукачево Закарпатської області, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Мукачево, безробітний. Спеціальним судом Закарпатської України 27 грудня 1945 р. засуджений на 25 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Штуллер Михайло Михайлович, 1922 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 20 квітня 1945 р. засуджений до розстрілу. 10 травня 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Шуба Юлій Павлович, 1900 р. народження, с. Крива Хустського р-ну Закарпатської області, українець, освіта незакінчена вища, безпартійний. Проживав в с. Страбичово Мукачівського р-ну Закарпатської області, службовець. Спеціальним судом Закарпатської України 9 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1989 р.

Шубинець Федір Тимкович, 1918 р. народження, с. Синичево Вигодського р-ну Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Синичево, хлібороб, Спеціальним судом Закарпатської України 25 жовтня 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Шустер Алоїс Алоїсович (Олександрович), 1907 р. народження, м. Пітсбург, Сполучені Штати Америки, німець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Дуби Іршавського р-ну Закарпатської області, лісоруб. Спеціальним судом

Закарпатської України 2 листопада 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Щобей Іван Михайлович, 1919 р. народження, с. Угля Тячівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Угля, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 7 грудня 1945 р. засуджений на 2 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1990 р.

Якимчук Олексій Вікторович, 1899 р. народження, с. Майстра Ярунського р-ну Житомирської області, українець, неграмотний, безпартійний. Без місця проживання, безробітний. Спеціальним судом Закарпатської України 3 листопада 1945 р. засуджений до розстрілу. 16 листопада 1945 р. розстріляний. Реабілітований у 1991 р.

Янкес Павло Іванович, 1897 р. народження, м. Ужгород Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Ужгород, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 23 жовтня 1945 р. засуджений на 10 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Янчко Михайло Михайлович, 1909 р. народження, с. Кібляри Ужгородського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Великі Ком'яти Виноградівського р-ну Закарпатської області, столяр. Спеціальним судом Закарпатської України 5 грудня 1945 р. засуджений на 8 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Янчко Павло Імрїхович, 1919 р. народження, с. Барца, Словаччина, словак, освіта неповна середня, безпартійний. Проживав в с. Барца, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 25 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1966 р.

Янтський Євген Адальбертович, 1906 р. народження, с. Залужжя Мукачівського р-ну Закарпатської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Іршава Закарпатської області, бухгалтер. Спеціальним судом Закарпатської України 15 жовтня 1945 р. засуджений на 5 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Ярич Микола Дмитрович, 1921 р. народження, с. Саджава Богородчанського р-ну Івано-Франківської області, українець, освіта початкова, безпартійний. Проживав в с. Саджава, хлібороб. Спеціальним судом Закарпатської України 20 грудня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1992 р.

Ярчич Юлій Матяшович, 1919 р. народження, м. Свалява Закарпатської області, словак, освіта початкова, безпартійний. Проживав в м. Свалява, робітник. Спеціальним судом Закарпатської України 15 червня 1945 р. засуджений на 15 р. позбавлення волі. Реабілітований у 1991 р.

Хай живе розв'єднання Закарпатської України в Радянськєму Українєю!

ВІСНИК

НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 15. лютого 1945.

Число 3.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 39. про організацію державно-адміністративного управління Закарпатської України	23
Декрет чис. 40. про утворення Планово-Економічного Бюро при Народній Раді Закарпатської України	27
Декрет чис. 41. про утворення Рахункового відділу Народної Ради Закарпатської України	27
Декрет чис. 42. про лівостітє	28
Декрет чис. 43. про установлення та виплату допомоги сім'ям військовослужбовців у Червоній Армії	29
Декрет чис. 44. про перехід прав власності на буцких територіальних корпорацій і фондів до власності Закарпатської України	30
Декрет чис. 45. про частинну зміну Декрету НРЗУ в дні 5-го грудня 1944. року число 11 про націоналізацію сїптових заводів, паливних та асїт підприємств по виробництву алкогольних напоїв	30
Постанова НРЗУ про утворення Банкової Ради при Уповноваженим Народної Ради в справах фїнансів і Банкової Управи Народного Банку Закарпатської України	30
Постанова НРЗУ про конфіскацію заводу відносно-карпатської, нафто-очисної і торговельної впливної сїпви в Мукачеві	31
Постанова НРЗУ про організацію Наглядної Комїсії для розслідування та встановлення вчинєнї та шкєд, спричинєних мадєрсько-німецькими фашистськими загарбниками на території Закарпатської України	31
Постанова НРЗУ про введення статусно-основної системи нагородї труда державним і комунальним працівникам Закарпатської України	32
Урядовї оголошення	33
Персональні повідомлення	34

Декрети і постанови

Декрет чис. 39.

про організацію державно-адміністративного управління Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України на основі Манїфєсту І. З'їзду Народних Комїтетів Закарпатської України з дня 26. листопада 1944 року видає сїдлючий декрет:

§ 1.

Вся влада Закарпатської України належить народовї Закарпатської України в особї Народної Ради Закарпатської України (НРЗУ).

Виконавчї органи державної влади в округах, в містах і селах Закарпатської України є:

- А) Окружні Народні Комїтєти (ОНК).
- Б) Міські Народні Комїтєти (МНК).
- В) Сільські Народні Комїтєти (СНК).

§ 2.

Всі органи влади Закарпатської України в своїх діяннях повинні керуватися постановою І. З'їзду Народних Комїтетів Закарпатської України з дня 26. листопада 1944 року, про возз'єднання Закарпатської України з Українськєю Радянськєю Соціалїстичнєю Республїкєю і співпрацювати до здійснення цього рішення.

Діяння всіх органів управління повинні бути зпрямовані на благо народа Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України (НРЗУ).

§ 3.

НРЗУ є єдинокєм сакєнодавчим і мавчїм ви-

конавчим органом Закарпатської України згїдно постановї І. З'їзду Народних Комїтетів Закарпатської України з дня 26. листопада 1944 року.

Мїсцем перебування НРЗУ є столиця Закарпатської України мїсто Ужгород.

§ 4.

НРЗУ утворюється з Презїдїт НРЗУ, в складї голєви і двох заступників голєви, та 14 членів, які називаються Уповноваженим НРЗУ з означєнням повїреного їм ресорту виконавчої влади.

Виконавча влада Закарпатської України діяєтьє в обов'язковім порядку на сїдлючїх ресортах:

1. Презїдїт Народної Ради Закарпатської України;
2. внутрїшніх справ і державної безпеки;
3. комунального господарства;
4. фїнансів;
5. землеробства;
6. лісового господарства;
7. промислу, торгівлї, заготєвок і постачання;
8. юстїції;
9. освїти;
10. комунакації;
11. охорони народоного здоров'я;
12. соціальної опїки.

§ 5.

НРЗУ як найвищий орган державно-адміністративного управління Закарпатської України:

- а) керує еконємічними і політичними життям Закарпатської України;

Цїна 4— копєє.

б) встановлює кордони і поділ округів та переводить зміни в поділ територіальних адміністративних одиниць;

в) видає декрети, які мають силу законів, та постанови;

г) затверджує бюджет Закарпатської України;

д) встановлює державні місцеві податки, сплати і неподаткові прибутки;

е) управляє банками, промисловими, сільсько-

господарськими і торговельними підприємствами, та організаціями Закарпатської України;

є) встановлює порядок користування землею та її надрами, лісами і водами;

ж) керує комунікацією і зв'язком Закарпатської України;

з) керує справою соціального забезпечення і страховою справою;

и) керує комунальним і житловим господарством, житловими будівництвом і впорядкуванням міст та сіл;

й) керує справою шкільної та позашкільної освіти;

к) керує справою охорони народного здоров'я;

л) організує прокуратури і суди Закарпатської України;

м) призначає голову, членів і народних засідателів Вишого Народного Суду, головного прокурора та всіх прокурорів;

н) організує установи Закарпатської України та встановлює їх компетенцію;

о) встановлює штат (сігематизацію) і платню службовців Закарпатської України;

п) охороняє державний лад, права громадян і дає право на громадянство;

р) контролює здійснення місцевих бюджетів;

с) розпускає за своїм попитом нездібні до праці Народні Комітети і розпоряджається про їх вибори;

т) призначає комісарів замість Народних Комітетів;

у) призначає керівників установ Уповноважених НРЗУ, начальника Центрального Штабу Народної Дружини Закарпатської України, керівника Рахункового та Статистичного Відділів Народної Ради Закарпатської України і директора Народного Банку Закарпатської України;

ф) рішає в найвищій інстанції про апеляції, якими оскаржуються рішення Уповноважених НРЗУ, оскільки такі оскарження допускаються;

х) удаляє амністію і помилування громадянам, засудженим судовими органами Закарпатської України.

§ 6.

Декрети НРЗУ підписують всі члени Народної Ради Закарпатської України.

§ 7.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

а) представляє Закарпатську Україну і НРЗУ на світі;

б) представляє найвищу виконавчу владу Закарпатської України;

в) скликає засідання НРЗУ і керує ними;

г) підписує постанови НРЗУ разом з Уповноваженим НРЗУ даного округу;

д) підписує рішення та другі відношення НРЗУ;

є) призначає службовців уряду НРЗУ, керівників

державних установ, та державних підприємств, директорів середніх шкільних закладів, та шкільних інспекторів, на прохання Уповноваженого відповідного округу НРЗУ;

є) затверджує округівних та місцевих суддів.

§ 8.

Уповноважені НРЗУ в межах повіреної їм галузі управління:

а) управляють адміністративними діями;

б) видають розпорядження загального характеру, для переведення в життя законів та декретів НРЗУ;

в) підписують разом з головою НРЗУ постанови, г) виконують право асигнацій;

д) призначають помічників свого округу, службовців та помічників персонал підлітків ім державних установ і підприємств;

є) рішають остаточно в ділах, які в найвищій інстанції не є затверджені НРЗУ в повному її складі.

А) Округні Народні Комітети (ОНК).

§ 9.

Територія Закарпатської України ділиться на менші місцеві адміністративні одиниці, які називаються округами, при чому НРЗУ залишає за собою право в випадку потреби творити і інші місцеві одиниці адміністративного та іншого характеру.

Про поділ округів буде виданий окремий декрет.

§ 10.

Органами державної влади в округах є Округні Народні Комітети.

Округні Народні Комітети знаходяться в округних центрах: Берегове, Великий Березний, Волове, Іршава, Мараморощ-Сигот, Мукачеве, Перечин, Рахів, Свалява, Сяволон, Тячів, Ужгород і Хуст.

§ 11.

Округні Народні Комітети складаються в округах з числом населення

до 40 000 мешканців	із 18,
до 70 000 "	із 24,
до 100 000 "	із 30, а понад
100 000 "	із 36 членів.

Члени ОНК обираються з'їздом Делегатів Сільських Народних Комітетів сіл даного округу.

Оскільки в селі зміщує Сільського Народного Комітету діє владний комісар, на вибори до ОНК виконує виборче право Сільського Народного Комітету особисто він сам.

Право бути виборним має кожний громадянин Закарпатської України, мешканець даного округу, без різниці роду, який довершив 18 рік життя.

§ 12.

Повірення члена ОНК кінчається:

а) смертю його;

б) нездібністю, або недоступністю виконати своє завдання, про що вносить постанову ОНК;

в) постановою НРЗУ про розпуск ОНК;

г) постановою ОНК про виключення члена ОНК.

У випадках, зазначених в точках а), б), г) ОНК замість вищого члена проводить кооптацію нового члена.

15. лютого 1945.

ВІСНИК

25.

§ 13.

Виконавчим органом ОНК є Президія ОНК, яка складається в округах з членим населення

до 40.000 мешканців із 7,	
до 70.000 ..	із 9,
до 100.000 ..	із 11, а понад
100.000 ..	із 13 членів ОНК, з

яких один є головою а два заступниками голови ОНК.

Президія ОНК вибирає ОНК за повної присутності всіх членів ОНК.

§ 14.

Округний Народний Комітет:

- а) є органом державної влади, відповідає З'ясову Делегатів СНК і підвизитим НРЗУ;
- б) переводить до життя і забезпечує додержання декретів, постанов і розпоряджень НРЗУ;
- в) забезпечує охорону державного ладу та прав громадян;
- г) керує ділами, що торкаються загального добробуту округу і його населення;
- д) складає округний бюджет;
- е) керує діяльністю підлеглих йому органів управління і контролює її;
- є) приймає і звільняє своїх службовців, однак ці рішення ОНК затверджує Уповноважений НРЗУ відповідного ресурсу;
- ж) обирає округних народних суддів, яких затверджує голова НРЗУ;
- з) рішає про апеляції, якими оскаржуються рішення СНК і органів ОНК.

§ 15.

Голова Округного Народного Комітету:

- а) скликає засідання ОНК та керує ними;
- б) на догаданні одної третини всіх членів ОНК повинен скликати засідання ОНК;
- в) представляє округ та ОНК на візі;
- г) є безпосереднім начальником службовців округу;
- д) виконує асигнації в рамках ухваленого бюджету до висоти встановленої ОНК;
- є) рішає на свою відповідальність в невідложних ділах, однак повинен про свої розпорядження подати звіт Президії ОНК на найближшій її засіданню і просити їх ухвалення.

§ 16.

ОНК ділиться на відділи, що відповідають організації НРЗУ, однак котрий небув член Президії ОНК може керувати двома і більше відділами.

Крім службовців в точці в) §-у 14. передбачених, потрібну кількість фахових службовців для відповідної галузі управл. призначають і звільняють Уповноважені НРЗУ.

Якщо з яких небув причин ОНК своїм правом в точці в) §-у 14. застереженням не користувався, або не був в стані користуватися, то потрібне число службовців назначає Уповноважений НРЗУ відповідного ресурсу.

Службовці ОНК є службовцями державними.

Б) Миські Народні Комітети (МНК).

§ 17.

Містами Закарпатської України є: Ужгород, Му-

качево, Берегово, Сваляво, Хуст, Мараморощ, Сигот.

Міста Закарпатської України не підлягають під компетенцію округів і є адміністративними одиницями, що безпосередньо підлягають НРЗУ.

§ 18.

В містах Закарпатської України треба обрати Миські Народні Комітети, які є органом державної влади та органом місцевої самоуправи, підвизитим безпосередньо НРЗУ.

Миські Народні Комітети складаються в містах до 20.000 мешканців із 36, а в містах понад 20.000 мешканців із 42 членів, обраних мешканцями даного міста на миських зборах.

Право бути обраним має кожний громадянин Закарпатської України, мешканець міста, без ріжнці роду, який довершив 18 рік життя.

§ 19.

Виконавчим органом МНК є Президія, в складі голови, двох заступників голови та 8 згідно 12 членів, обраних членами МНК за повної їх присутності.

МНК ділиться на відділи відповідно організації НРЗУ.

Штат службовців міста встановлює, службовців наймає та звільняє МНК, однак ці рішення МНК затверджує Уповноважений НРЗУ відповідного ресурсу.

Ці службовці є миськими службовцями. Начальника миської міліції називає та звільняє Уповноважений НРЗУ в справах державної безпеки і він є державним службовцем.

§ 20.

Про скінчення повірення членів МНК треба руководитися предписами §-у 12.

§ 21.

Миський Народний Комітет є:

- а) органом державної влади Закарпатської України і рівночасно органом миського самоуправління, відповідним також своїм якорцям і підвизитим НРЗУ;

- б) видає статuti в межах законних предписів та переводить їх до життя;
- в) переводить самообложения;
- г) переводить до життя і забезпечує додержання законних предписів;
- д) забезпечує охорону державного ладу та прав громадян;
- є) встановлює миський бюджет;
- є) управляє миськими установами та підприємствами;
- ж) розпоряється миським містом;

з) вносить рішення про передачу в аренду або про відужження миського майна;

и) асигнував регуляційний план міста;

і) встановлює штат службовців міста, наймає та звільняє їх;

к) обирає миських народних суддів, однак затверджує їх голова НРЗУ;

л) постанови і рішення МНК, зазначені в точках б), в), є), з), и), і) можна перевести в життя тільки за ухваленням їх Уповноваженим НРЗУ відповідного ресурсу.

§ 22.

Голова Миського Народного Комітету:

- а) скликає засідання МНК та керує ними;
- б) на домагання одної третини всіх членів МНК повинен скликати засідання МНК;
- в) представляє місто і МНК на вні;
- г) є безпосереднім начальником миських службовців;
- д) виконує асигнації в рамках ухваленого миського бюджету до висоти, встановленої МНК;
- е) рішає на свою відповідальність в невідложних ділах, однак повинен про свої розпорядження подати звіт Президії МНК на найближчій її засіданні і просити їх ухвалення.

В) Сільські Народні Комітети. (СНК).

§ 23.

Сільський Народний Комітет вележить обрати в кожнім селі Закарпатської України.

§ 24.

Число членів Сільських Народних Комітетів в селлах:

до 1.000 мешківців	9,
до 2.000 "	12,
до 3.000 "	15,
до 4.000 "	24,
до 5.000 "	30, а понад
5.000 "	36, які обираються мешканцями села на сільських зборах.

Право бути обраним має кожний громадянин Закарпатської України мешканець села, без різниці роду, який довершив 18 рік життя.

§ 25.

Про скінчення повірення членів СНК треба руководитися предписаням §-у 12.

§ 26.

Виконавчим органом СНК є Президія СНК в складі голови, одного заступника голови та одної третини всіх членів СНК, обрана членами СНК за повної їх присутності.

СНК ділиться, як правило, на відділи відповідно до організації ОНК і НРЗУ, при чому один член Президії може керувати двома або більше відділами.

§ 27.

Сільський Народний Комітет є:

- а) органом державної влади Закарпатської України та органом місцевого самоуправління, відповідним також своїм виборчим та підзвітним ОНК і НРЗУ;
- б) переводить до життя і забезпечує додержання декретів, постанов та розпоряджень НРЗУ;
- в) видає статутні в межах законних предписів та переводить їх до життя;
- г) переводить самообложення;
- д) забезпечує охорону державного ладу та прав громадян;
- е) встановлює сільський бюджет;
- є) управляє майном села і розпоряджається ним;
- ж) виносить рішення про передачу в аренду або про відчуження сільського майна;
- з) встановлює регуляційний план села;

- и) встановлює штат службовців села;
- й) обирає делегатів З'їзду СНК в числі одної третини членів Президії.

Постанови і рішення СНК, знячені в точках а), г), е), є), ж), з) и) можна перевести до життя тільки за ухваленням їх Уповноваженим НРЗУ відповідного ресурсу.

§ 28.

Голова Сільського Народного Комітету:

- а) скликає засідання СНК та керує ними;
- б) на домагання одної третини членів СНК повинен скликати засідання СНК;
- в) представляє село і СНК на вні;
- г) є безпосереднім начальником службовців села;
- д) виконує асигнації в рамках ухваленого сільського бюджету до висоти, встановленої СНК;
- е) рішає на свою відповідальність в невідложних ділах, однак повинен про свої розпорядження подати звіт Президії СНК на найближчій засіданні і просити їх ухвалення.

§ 29.

Службовців свого уряду, в скількості встановленої в точці и) §-у 27, вибирає і звільняє СНК, однак ці рішення підлягають ухваленню ОНК.

Оскільки би СНК цим своїм правом із яких небудь причин не користується, згідно не був в стані користуватися, призначає службовців села голова ОНК.

Службовців села, виконуючих праці переважно фізичні, наймає і звільняє після потреби СНК без якого затвердження.

Всі вищезазначені службовці є службовцями села і є платними в рамках сільського бюджету із средств села.

Фахових службовців після потреби назначають Уповноважені НРЗУ відповідних ресурсів, і ці є службовцями державними.

Загальні правила.

§ 30.

Всі Народні Комітети засідають в повному складі або більше половини наявних в даний момент на місці обов'язково чотири рази в році, щоб вислухати звіт діяльності Президії і дати її після потреби уповноваження.

Крім цього повинні засідати в повному складі або більше половини наявних в даний момент на місці в випадках:

- а) виборів Президії;
 - б) виборів службовців;
 - в) постановлення штату службовців;
 - г) видання статутів та встановлення регуляційних планів;
 - д) встановлення річного бюджету;
 - є) виборів засідателів Народних Судів.
- Інакше у всіх ділах рішає Президія.

§ 31.

Президії Народних Комітетів повинні відати звіт діяльності за кожну четверть року, а також за цілий рік, в повному складі або в присутності більш половини членів свого Народного Комітету і предложити його компетентному ОНК, згляядно НРЗУ.

15. лютого 1945.

ВІСНИК

27.

§ 32.

Строк пов'єрення членів всіх Народних Комітетів триває до переведення возз'єднання Закарпатської України з Українською Радянською Соціалістичною Республікою. Перевибори Народних Комітетів крім випадків, зазначених в §§-ах 12, 20, 25 цього декрету, є незаконними і неправованими.

§ 33.

Народні Комітети виносять свої рішення звичайною більшістю голосів. У випадку рівності голосів той внесок вважається прийнятним, за яким голосував голова.

Форма, в якій розпорядження Народних Комітетів видаються, називаються рішеннями, підлягаючим оскарженню апеляцією в строці 15 днів від дня доручення взглядю оголошення рішення. Апеляцію належить внести у Народний Комітет, який оскаржене рішення видав і то в письмі або усно до протоколу. При поштових пересилках письмених внесків дні поштової пересилки до строку не вчисляються.

§ 34.

Про апеляції, якими оскаржено рішення СНК, рішення ОНК. Про апеляції, якими оскаржується рішення ОНК, взглядю МНК, рішення остаточно Уповноважений НРЗУ данного ресорту.

У випадках, коли рішення в першій інстанції видав ОНК взглядю МНК, другою інстанцією є Уповноважений НРЗУ данного ресорту, оскільки однак розходиться про вирішення для загального або принципового значіння, рішення про апеляції, спрямовані проти рішень Уповноважених НРЗУ, Президія НРЗУ, рішення якої є остаточною.

§ 35.

Міські та сільські статути, оскільки вони не противляться правовим постановам, виданим НРЗУ, залишаються в силі.

§ 36.

Урядовою мовою всіх органів державної влади є мова українська, при повній рівноправності мови російської.

В селах і містах з перевагою населення іншої народності, припускається як виняткова мова і мова цієї народності.

§ 37.

Цей декрет вступає в силу з дня його оголошення і здійснюють його всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Ужгород, дня 9 лютого 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турянция в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. **П. І. Лінтур** в. р. **І. М. Ваш** в. р. **Ю. І. Івашко** в. р. **С. Л. Вайс** в. р. **Д. М. Тарахонч** в. р. **М. В. Цуперак** в. р. **І. Ю. Керча** в. р. **С. В. Борещий** в. р. **Г. І. Русин** в. р. **І. Ю. Керчанин** в. р. **Ф. І. Чекан** в. р. **С. І. Боржанюкова** в. р. **І. І. Кополович** в. р. **В. М. Теслович** в. р. **М. В. Молдавчук** в. р.

Декрет чис. 40.

про утворення Планово-Економічного Бюро при Народній Раді Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

При Народній Раді Закарпатської України організується Планово-Економічне Бюро.

§ 2.

Планово-Економічне Бюро складається з голови та даьмих чотирох членів.

Голову та членів Планово-Економічного Бюро назначає голова Народної Ради.

В своїй діяльності голова Планово-Економічного Бюро підчиняється тільки голові Народної Ради Закарпатської України.

§ 3.

До компетенції Планово-Економічного Бюро належить:

а) випрацювання планів, назначуючих напрями та розвиток народного господарства Закарпатської України;

б) подавання експертизи (осуд знавців) та висновків для Народної Ради у всіх економічних питаннях;

в) укладання для Народної Ради систематичних переглядів про стан народного господарства Закарпатської України;

г) організації економічних ресурсів;

д) керування всією статистичною роботою на території Закарпатської України;

е) контролю реалізації всіх декретів та постанов Народної Ради.

§ 4.

Всі державні органи а також всі громадські і приватні організації та підприємства, на домаганія Планово-Економічного Бюро, повинні подавати йому всесторонню підтримку.

§ 5.

Цей декрет вступає в силу з дня його оголошення і здійснюють його всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Ужгород, дня 9 лютого 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турянция в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. **П. І. Лінтур** в. р. **І. М. Ваш** в. р. **Ю. І. Івашко** в. р. **С. Л. Вайс** в. р. **Д. М. Тарахонч** в. р. **М. В. Цуперак** в. р. **І. Ю. Керча** в. р. **С. В. Борещий** в. р. **Г. І. Русин** в. р. **І. Ю. Керчанин** в. р. **Ф. І. Чекан** в. р. **С. І. Боржанюкова** в. р. **І. І. Кополович** в. р. **В. М. Теслович** в. р. **М. В. Молдавчук** в. р.

Декрет чис. 41.

про утворення Рахункового відділу Народної Ради Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

Персональні повідомлення

105. Уповноважений ІР в справах комунікації начальник службовцем пологового уряду в Мукачеві **Елісавету Сич** (число тижч. декрету 130.154/1945—ХІІ, з 31. І. 1945).
106. Голова НРЗУ на основі рішення НРЗУ назначити головним прокурором Закарпатської України **Івана Андриана** (число декрету 397/1945 з 25. І. 1945).
107. Голова НРЗУ назначити референтом в президентському відділі НР **Стефана Солно** (число тижч. декрету 419/1945 з 29. І. 1945).
108. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах комунікаційного господарства **Дра Августина Гегедина** (число тижч. декр. 343/1945 з 31. І. 1945).
109. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах промислу і торгівлі: **Др. Сиднію Федор** (число тижч. декр. 433/1945 з 30. І. 1945).
110. **Др. Йовану Анталовський** (число тижч. декрету 434/1945 з 30. І. 1945).
111. **Дезадерін Баран** (число тижч. декр. 436/1945 з 30. І. 1945).
112. **Арпада Нойман** (число тижч. декр. 435/1945 з 30. І. 1945).
113. **Дра Стефана Собола** (число тижч. декр. 437/1945 з 30. І. 1945).
114. **Натхана Мошонича** (число тижч. декр. 292/1945 з 30. І. 1945).
115. **Андрія Цуга** (число тижч. декр. 439/1945 з 30. І. 1945).
116. **Дра Миколау Федор** (число тижч. декр. 438/1945 з 30. І. 1945).
117. **Андрія Бондар** (число тижч. декр. 440/1945 з 30. І. 1945).
118. Голова НРЗУ призначити членом Вищого Народного Суду Закарпатської України **Михайла Кампо** (число декрету 456/1945 з 1. ІІ. 1945).
119. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах соціальної опіки **Івана Белловича**, звільнивши його при тому з початкового цього відділу (число тижч. декр. 458/1945 з 2. ІІ. 1945).
120. Голова НРЗУ на основі рішення НРЗУ назначити начальником відділу НР в справах соціальної опіки **Юрія Гомичо** (число тижч. декр. 352/1945 з 2. ІІ. 1945).
121. Голова НРЗУ назначити начальником промислової секції у відділі НР в справах промислу і торгівлі **Александра Миньти**, звільнивши його при тому з референта у відділі НР в справах землеробства (число тижч. декр. 465/1945 з 2. ІІ. 1945).
122. Голова НРЗУ назначити **Василя Русина**, голову **Михайла Камінова**, заступником голови, **Михайла Камінова**, секретарем, **Олексю Лотюлю** і **Івану Ладю**, членами Спеціального Суду Закарпатської України (число декрету 305/1945 пред. з 17. І. 1945).
123. Голова НРЗУ назначити членом Спеціального Суду Закарпатської України **Евгена Мулан** (число декрету 324/1945 з 7. ІІ. 1945).
124. Голова НРЗУ на основі рішення НРЗУ назначити начальником відділу НР в справах народної освіти **Антоня Івановича Чесна** (число тижч. декр. 194/1945 з 12. ІІ. 1945).
125. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах землеробства: **Михайла Шенни** (число тижч. декр. 520/1945 з 12. ІІ. 1945).
126. **Андрія Фелія** (число тижч. декр. 565/1945 з 12. ІІ. 1945).
127. **проф. Івана Врєбаль** (число тижч. декр. 566/1945 з 12. ІІ. 1945).
128. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах соціальної опіки: **Евгена Дзіміна** (число тижч. декр. 569/1945 з 12. ІІ. 1945).
129. **Елісавету Галай** (число тижч. декр. 570/1945 з 12. ІІ. 1945).
130. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах народної освіти: **Івана Ворощ** (число тижч. декр. 573/1945 з 13. ІІ. 1945).
131. **Олександра Пайкош** (число тижч. декр. 574/1945 з 13. ІІ. 1945).
132. **Павла Білей** (число тижч. декр. 575/1945 з 13. ІІ. 1945).
133. **Михайла Карбопаньч** (число тижч. декр. 576/1945 з 13. ІІ. 1945).
134. **Юрія Паузавич** (число тижч. декр. 577/1945 з 13. ІІ. 1945).
135. **Андрія Петрашино** (число тижч. декр. 578/1945 з 13. ІІ. 1945).
136. **Станіслава Сидор** (число тижч. декр. 579/1945 з 13. ІІ. 1945).
137. **Олексю Галас** (число тижч. декр. 580/1945 з 13. ІІ. 1945).
138. **Юрія Корпош** (число тижч. декр. 581/1945 з 13. ІІ. 1945).
139. **Олександра Полович** (число тижч. декр. 582/1945 з 13. ІІ. 1945).
140. **Стефана Добош** (число тижч. декр. 583/1945 з 13. ІІ. 1945).
141. **Василя Король** (число тижч. декр. 584/1945 з 13. ІІ. 1945).
142. **Стефана Мелеший** (число тижч. декр. 585/1945 з 13. ІІ. 1945).
143. **Василя Крайнілиця** (число тижч. декр. 586/1945 з 13. ІІ. 1945).
144. **Дра Йосифа Рад** (число тижч. декр. 587/1945 з 13. ІІ. 1945).
145. **Василя Зозулли** (число тижч. декр. 588/1945 з 13. ІІ. 1945).
146. Голова НРЗУ назначити членом Бюрової Ради при відділі НР в справах фінансів: **Ізідора Черний** (число декрету 615/1945 з 15. ІІ. 1945).
147. **Августина Лавришин** (число декрету 616/1945 з 15. ІІ. 1945).
148. **Стефана Петроци** (число декрету 617/1945 з 15. ІІ. 1945).
149. **Стефана Карпатський** (число декрету 618/1945 з 15. ІІ. 1945).
150. Голова НРЗУ повірив веденням Дирекції Державних Лісів в Мукачеві **Івану Кампій**, звільнивши його від ведення Дирекції Державних Лісів в Бугутині (число тижч. декр. 519/1945 з 15. ІІ. 1945).
151. Голова НРЗУ повірив веденням Дирекції Державних Лісів в Бугутині **Івану Юрія Стрипський**, звільнивши його з референта у відділі НР в справах лісового господарства (число тижч. декр. 556/1945 з 15. ІІ. 1945).
152. Голова НРЗУ назначити референтом у відділі НР в справах комунікації **Антоня Смічю** (число тижч. декр. 67/1945 з 15. ІІ. 1945).
153. Уповноважений НР в справах лісового господарства назначити службовцями при Дирекції Державних Лісів в Ужгороді декретом з 6. ІІ. 1945:
- Олену Савана** (число тижч. декр. 90.123/1945—VIII);
- 154. Стефана Лошан** (число тижч. декр. 90.124—VIII);
- 155. Софію Талалаєв** (число тижч. декр. 90.126/1945—VIII);
- 156. Іван Рудольфа Маннович** з повірив веденням інспекційно-торговельного відділу (число тижч. декр. 90.127/1945—VIII);

Туряниця Іван Іванович (1901–1955 рр.)

Народився 25.05.1901 р. в м. Мукачево у родині робітника-залізничника. Вчився у народній школі до шостого класу. Потім працював будівельником, наймитом та сезонним робітником. З 1919 солдат Угорської червоної армії на румунському й чехословацькому фронтах. Був заарештований, і ув'язнений у табір м. Пряшів (Чехословачина). У грудні т. р. звільнений. У жовтні 1924 р. мобілізований в чехословацьку армію. У 1925 р. член компартії Чехословаччини (КПЧ). У 1927–1928 рр. — голова Мукачівської профспілки будівельників, 1928–1929 рр. — секретар Мукачівського окружного та міського комітетів КПЧ. З лютого 1930 р. — секретар Ужгородського окружного комітету КПЧ. У 1930–1933 рр. навчався у Всеукраїнському комуністичному інституті журналістики в м. Харків, після чого повернувся в Закарпаття. У 1933–1939 рр. працював секретарем Закарпатської профради Червоних профспілок. У березні 1939 р. емігрував до СРСР. 1939–1940 рр. — член Міжнародної організації допомоги борцям революції, яка займалася підтримкою робочих рухів за кордоном, фактично провокуючи їх антиурядову діяльність. У 1940–1941 рр. — плановик- економіст паровозобудівного заводу ім. Жовтневої Революції у Ворошиловграді. З початком Другої світової війни у серпні 1941 р. переведений у розпорядження Наркомату оборони СРСР. У 1943–1944 рр. — офіцер політосвіти і комісар 3-ї бригади Чехословацького армійського корпусу. У 1944–1946 рр. — голова Народної Ради Закарпатської України.

У 1946–1948 рр. — перший секретар Закарпатського обласного комітету КП(б)У і голова виконавчого комітету Закарпатської обласної Ради депутатів трудящих. Впродовж 1948–1951-х та вересня 1952-го по березень 1955-х рр. — голова виконавчого комітету Закарпатської обласної Ради депутатів трудящих. Будучи на посаді першого секретаря ЦК КПЗУ і голови НРЗУ не став на захист і не протидіяв репресивним заходам, які застосовували фронтові війська НКВС, “Смершу”, а пізніше – місцеві органи МДБ і МВС до населення Закарпаття у їх масових арештах, інтернуванні, депортації та безпідставному судовому переслідуванні в роки колективізації (1946–1953). Помер 27.03.1955 в Ужгороді, де й похований на військовому кладовищі «Пагорб Слави»¹.

¹ Довганич О. Туряниця Іван Іванович. *Енциклопедія Закарпаття: Визначні особи ХХ ст.* Ужгород, 2007. С.331; Ільницький В., Федака С. Перші особи: історія Закарпаття у біографіях його керівників. Ужгород, 2011. С.85-93; Колективізація в Закарпатті: політичні та адміністративні заходи примусового впливу на селян. 1944–1955 рр. Збірник документів і матеріалів / Упорядник О.М. Корсун. Ужгород: Карпати, 2014.

Хай живе возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК

НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 15. січня 1945.

Число 1.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 27, про Народний Гімн Закарпатської України	1
Декрет чис. 28, про державний архів Закарпатської України	2
Декрет чис. 29, про висулу членів Народної Ради, Окружних і місцевих Народних Комітетів, державних службовців та службовців державних підприємств	2
Декрет чис. 30, про виселення севєльських державних сторожів поза державні границі	3
Декрет чис. 31, про виділення лісопроєкційної фірми „Латориця“, акційної спілки в Мукачеві	3
Декрет чис. 32, про організацію лісової служби на Закарпатській Україні	4
Декрет чис. 33, про організацію судових органів Закарпатської України	5
Декрет чис. 34, про утворення органів прокуратури Закарпатської України	6
Декрет чис. 35, про організацію роботи народної адвокатури	6
Декрет чис. 36, про відселення зв'язку на території Закарпатської України	7
Декрет чис. 37, про звинення податкового тягару добровільцям Червоної Армії	8
Декрет чис. 38, про податкові полегшення партизанам Червоної Армії	8
Постанова НРЗУ про діяльність приватної організації лікарів в приватних соціальних інституціях	9
Постанова НРЗУ про зборження протидіювачів плативень зосередження Закарпатської України	9
Постанова НРЗУ про ціну на пиво	10
Урядові оголошення	10
Персональні повідомлення	10

Декрети і постанови

Декрет чис. 27.

про Народний Гімн Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Народна Рада Закарпатської України приймає Гімн Радянського Союзу як гімн Закарпатської України.

ГІМН РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Союзом незламним республіканський вікін
Навік об'єднала Велика Русь,
Хай квітне народом створений спільно,
Єдиний могутній Радянський Союз!

Слава великому країні рідному,
Дружбі народів опори в війні!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

Крізь грози світло нам сонце свободи,
І Ленін великий нам путь освітлює,
Нас виростив Сталін — за вірність народу,
За працю і подвиги сяду нам дав.

Слава великому країні рідному,
Щастя народів опори в війні!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

В боях гартували ми військо могутнє,
Загарбників відкинь з доріг сметем!
В боях здобуємо долю майбутню,
До слави Вітчизни свою поведемо!

Слава великому країні рідному,
Вояк народів опори в війні!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

ГІМН СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ.

Союз нерушимий республік свободних
Сплотила навіки Велика Русь,
Да здравствует созданный волей народов,
Единый, могучий Советский Союз!

Славься, Отечество наше свободное,
Дружбы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Сквозь грозы сияло нам солнце свободы,
И Ленин великий нам путь озарил,
Нам выростил Сталин — за верность народу,
На труд и на подвиги нас вдохновил.

Славься, Отечество наше свободное,
Счастья народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Мы армью нашу растили в сраженьях,
Захватчиков подлых с дорог сметем!
Мы в битвах решаем судьбу поколений,
Мы к славе Отчизну свою поведем!

Славься, Отечество наше свободное,
Славы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Ціна 2-50 пенге.

Декрет чис. 33.**Про організацію судових органів Закарпатської України.**

Народна Рада Закарпатської України, виконуючи волю народу, яка виражена в Маніфесті І. З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України, для захисту демократичних прав та щоб навести нормальний порядок в краї, слідуючим декретом постановляє:

§ 1.

Організувати судові органи Закарпатської України, створивши нову демократичну систему Народних Судів. Організувати Народні Суди в кожній адміністративній окрузі в складі одного, або більше постійних народних суддів, з яких один є головою суду і народних засідателів.

§ 2.

Народні Суди розглядають всі кримінальні і цивільні справи, за винятком тих, які віднесені до підсудності Спеціального або Вищого Народного Суду Закарпатської України, або до компетенції адміністративних органів, в складі одного постійного народного судді і двох народних засідателів, крім справ передбачених в § 4.

§ 3.

Народні засідателі приймають участь в розгляді справ, як члени колегії з правами, які належать суддам.

§ 4.

В Народних Судах судді розглядає одноособо:

- а) справи не спірного характеру;
- б) справи про видачу платіжного наказу;
- в) справи про розлучення подружжя;
- г) справи про грошові позови, коли ціна позову не перевищує 1000 П.

§ 5.

Народні судді обираються Окружними та Місними Народними Комітетами з людей, що користуються довірою народу, до яких віддані справи народу, і затверджуються Народною Радою Закарпатської України, а народні засідателі обираються Сільськими і Міськими Народними Комітетами по 30—50 чоловік для кожного Народного Суду і приймають участь в розгляді по черзі.

Народні судді обираються на строк трьох років, а народні засідателі на строк одного року, але можуть бути відкликані достроково Народною Радою.

§ 6.

Для всієї території Закарпатської України організувати Вищий Народний Суд з перебуванням в місті Ужгороді. Вищий Народний Суд Закарпатської України обирається з людей, що користуються довірою народу, які до кінця віддані справі народу. Суд обирається Народною Радою Закарпатської України в складі голови, двох його заступників, членів не менше 4-ох чо-

ловіч і народних засідателів не менше 30-ти чоловік які звільнюються до участі в розгляді справ по черзі.

§ 7.

Вищий Народний Суд, як суд першої інстанції в складі головуючого судді та двох народних засідателів розглядає важливі кримінальні справи, коли за винятком злочин може бути призначено розстріл, і ті справи, які постановою Народної Ради будуть віднесені до підсудності Вищого Народного Суду.

Голова Вищого Народного Суду може відлучити від Народного Суду і взяти до розгляду в Вищому Народному Суді кожну справу, якщо визнає, що справа має важливе значіння.

§ 8.

На судові вирокі і рішення Народних Судів, особі, які беруть участь в справі, можуть подати касаційну скаргу (апеляцію), а органи прокуратури можуть подати касаційний протест в кримінальних справах до 5, а в цивільних справах до 15 днів.

До касаційних скарг і протестів, які подіються письмово, можна додавати нові докази, які не були перевірені судом першої інстанції.

§ 9.

Оскаржені вирокі і рішення Народних Судів розглядає Вищий Народний Суд, як суд другої інстанції, у відповідній колегії (по кримінальним, як по цивільним справам) в складі трьох постійних суддів.

Касаційна колегія Вищого Народного Суду розглядає кожну справу, що надійшла на розгляд з повною обсягом і знісність остаточні рішення. Касаційна колегія Вищого Народного Суду має право: відхилити касаційну скаргу, або касаційний протест і анулювати вирок, або рішення в снізі; змінити вирок Народного Суду, але лише в бік полегшення кари; анулювати рішення Народного Суду по цивільній справі і справу вирішити по суті відповідно до тих доказів, які є в справі; скасувати вирок або рішення Народного Суду і справу передати на повний розгляд в іншому складі судді; або екасувати вирок Народного Суду і закрити справу зловис.

§ 10.

Ті вирокі Народних Судів по кримінальним справам і рішення по цивільним справам, які не були своєчасно оскарженими або опротестованими до Вищого Народного Суду і вступили в законну силу, можуть бути опротестовані до відповідної судової колегії Вищого Народного Суду головним прокурором, або головою Вищого Народного Суду в порядку нагляду і відлягати до розгляду в такому ж порядку, як і справи в касаційним протестами.

§ 11.

Вирокі і рішення Вищого Народного Суду, як по першій, так і по другій інстанції, можуть бути опротестовані головним прокурором, або головою Вищого Народного Суду в пленум Вищого Народного Суду, який є вищошим органом судового нагляду і рішення якого є остаточним.

15. січня 1945.

ВІСНИК

5.

§ 12.

Вироки про розстріл можуть бути виконані лише після їх затвердження Народною Радою. Народна Рада має право помилувати і звільнити від кари будь-якого засудженого, як Народним Судом так і Вищим Народним Судом.

§ 13.

Судді є немалежними, підкоряються тільки зако- ну і веруються своєю совістю.

§ 14.

Вироки і рішення судів виконуються в імені Народу Закарпатської України. Судовництво ведеться українською мовою при рівноправності руської мови з забезпеченим перекладом для тих, які не володіють цими мовами.

§ 15.

Цей декрет вступає в силу з дня його опубліку- вання і здійснюють його Уповноважені Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і з справах внутрішніх.

Ужгород, 12. січня 1945 р.

І. І. Туриница в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Цулеряк в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борешний в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русні в. р. І. Ю. Керещани в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тарахонич в. р. С. І. Боржанюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 34.**Про утворення органів прокуратури Закарпатської України.**

В згоді з Маніфестом І. З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України від 26 листопада 1944 року про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною і вихід зі складу Чехословацької, для зміцнення державного ладу, боротьби з ворогами народу та кримінальними злочинцями, а також для наглядку за діяльністю судових органів, державної безпеки і народної міліції і діяльністю всіх органів влади на місцях що до проведень в життя декретів і постанов, виданих Народною Радою, Народна Рада сідуючим декретом постановляє:

§ 1.

Утворити прокуратуру Закарпатської України в центрі як чолі з головним прокурором Закарпатської України і в складі заступника головного прокурора Закарпатської України, помічника прокурора Закарпатської України в кримінальних справах, помічника прокурора Закарпатської України, в справах нагляду за роботою міліції та місць ув'язнення, і помічника прокурора Закарпатської України в цивільних справах. В кожній окрузі призначити окружного прокурора, — в більших округах після потреби одного помічника прокурора, а в Ужгороді і Мукачеві місцяє прокурора, та в міру потреби і помічників прокурора.

§ 2.

Для переведення попереднього складу в важливіх і складних кримінальних справах, які не ма-

ють бути розслідувані органами народної міліції, при прокуратурі утворити слідчі органи. При головній прокуратурі Закарпатської України призначити одного старшого слідчого і слідчого по найважливішим справам, при окружних прокуратурах по одному слідчому, й в більших округах і містах, де виняте потреба, по два слідчі.

§ 3.

Визначити, що головного прокурора Закарпатської України обирає Народна Рада, а всіх інших прокурорів центрального апарату прокуратури і окружних прокурорів та їх помічників призначає Народна Рада на подання головного прокурора. Слідчих при окружних прокуратурах і в центральному апараті призначає головний прокурор на подання відповідного прокурора округу.

Відповідні штати канцелярських і обслуговуючих робітників прокуратури устанавлюються головним прокурором з погодження з Народною Радою Закарпатської України.

§ 4.

В своїй діяльності органи прокуратури Закарпатської України керуються виключно інтересами народних мас, діють на основі законів, виходячи з Маніфесту І-го З'їзду Народних Комітетів і керуються своєю народною правдосвідомістю та внутрішнім переконанням, що базується на потреби оборони суверенітету уряду і особистих прав громадян, та захищає перед судом майнові інтереси держави. Органи прокуратури підлягають лише Народній Раді і до підлеглості Окружним Народним Комітетам не входять. Нагадуючи за законністю, прокурори не мають право вимушувати в оперативну роботу Народних Комітетів.

Окружні прокурори повинні доповідати головному прокуророві Закарпатської України про всі випадки, коли на їх погляд діяльність місцевих Народних Комітетів не відповідає інтересам народу або незаконно ущемлює право окремих громадян, з тим, щоб Народна Рада змогла своєчасно раті порушення виправити.

§ 5.

Установити, що ніхто із громадян Закарпатської України не може бути зарештованим ні органами державної безпеки, ні органами народної міліції, ні слідчими при прокуратурі, без належної санкції відповідного прокурора, який перед тим, як дати санкцію на арешт, повинен перевірити, чи є підстави — докази для арешту. Головний прокурор, його заступник і прокурор округу мають право порушити кримінальне переслідування в кожному випадку, коли завбачити звинення кримінального злочину і довести державної безпеки або слідчим народної міліції, державної безпеки або слідчому прокуратури а так само мають право вилучити слід варті кожного зарештованого, коли визнають діяльність тримання під вартою незаконним або недодатковим. Виключно прокурора для слідчого є обов'язковими, так само, як і звинення головного прокурора та його заступника є обов'язковими для всіх прокурорів Закарпатської України.

§ 6.

Всі кримінальні справи, крім справ призначено звинуваченням, (про білку без нанесення пошкод-

Л. 246/1911/1912

ДЕКРЕТ

Народної Ради Закарпатської України про організацію судових органів Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України, виконувачи волю народу, яка виражена в Маніфесті першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України, ^{у.д.ж.} за захисту демократичних прав та щоб навести нормальний порядок в краї, постановляє:

§ 1.

^{Організувати суди}
Відновити роботу ^{судів} ~~судових~~ органів Закарпатської України, стверивши нову демократичну систему Народних Судів. Організувати Народні Суди в кожній адміністративній окрузі в складі одного, або більше постійних Народних Суддів, з яких один є головою суду і народних засідателів.

§ 2.

Народні судді розглядають всі кримінальні і цивільні справи, за винятком тих, які віднесені до підсудності Спеціального або Вищого Суду Закарпатської України, в складі одного постійного народного судді і двох народних засідателів, крім справ, передбачених в [§] статті 4.

§ 3.

Народні засідателі приймають участь в розгляді справ як члени ^{колегії} ~~сенату~~ з правами, які належать судцям.

§ 4.

В Народних Судах суддя розглядає одноособово:

- а. /Справи неспірного характеру.
- б. /Справи про видачу платіжного ^{пріказу}.
- в. /Справи про розлуку подружжя,
- г. /Справи про грошові позиви, як що ціна позову не перевищує 1000 П.

§ 5.

Народні судді збираються Окружними та Міськими Народними Комітетами з числа христів і бувших ^{службовців} ~~судових~~ ^{революційних} ~~революційних~~ органів, які в віданих справах народу ~~і~~ затверджуються головою Народ-

-2-

83

ної Ради Закарпатської України, а народні засідателі обираються сільськими і міськими Народними Комітетами по 30-50 чел. для кожного Народного Суду і приймають участь в розгляді по черзі.

Народні Судді обираються на строк трьох років, а народні засідателі на строк одного року, але можуть бути відкликані достроково Народною Радою.

§ 6.

Для всієї території Закарпатської України організувати Вищий Народний Суд з перебуванням в місті Ужгороді. Вищий Народний Суд Закарпатської України обирається з числа членів Народних Рад Закарпатської України в складі голови, двох його заступників, членів не менше 4-ох чел. і народних засідателів не менше 30-чол, які закликаються до участі в розгляді справ по черзі.

§ 7.

Вищий Суд, як суд першої інстанції розглядає важливі кримінальні в складі головуючого судді та двох народних засідателів розглядає важливі кримінальні справи, коли за вчинений злочин може бути призначено розстріл і ті справи, які постановою Народної Ради будуть віднесені до підсудності Вищого Суду.

Голова Вищого Народного Суду може вилучити від Народного Суду і взяти до розгляду в Вищому Суді кожну справу як це визнає, що справа має важливе значіння.

§ 8.

~~Вищий Народний Суд євляється судом другої інстанції розглядає всі кримінальні і цивільні справи, розглядає вироки і рішення Народних Судів. На судді вироки і рішення Народних Судів особи, які беруть участь в справі, можуть подати касаційну скаргу / апеляцію /, а органи прокуратури можуть подати~~

-3-

X3

цілій протест в кримінальних справах до 5^{ти} а в цивільних
справах до 15^{ти} днів

До касаційних скарг и протестів, які подаються пись-
менно, можна додавати нові докази, які небули перевірені су-
дам першої інстанції.

§ 9.

Оскаржені ^у вирок и рішення Народних Судів розглядає
Вищий Суд, як суд другої інстанції. ^у відповідній колегії
/ по кримінальним, чи по цивільним справам / в складі трьох пос-
тійних суддів.

Касаційна колегія Вищого Народного суду розглядає
кожну справу, що надійшла на розгляд в повному обсязі і вино-
сить остаточні рішення. Касаційна колегія Вищого ^{Колегія} Суду має
праве відхилити касаційну скаргу, або касаційній протест і
залишити ^у вирок або рішення в силі, змінити вирок Народного
Суду, але лише в бік полегшення кари, змінити рішення Народно-
го Суду по цивільній справі і справу вирішити по суті відпо-
відно до тих доказів, які є в справі, скасувати вирок або
рішення Народного Суду і справу передати на повний розгляд в
іншому складі суддів, або скасувати вирок Народного Суду і
закрити справу зовсім.

§ 10.

Ті вирок Народних Судів по кримінальним справам і
рішення по цивільним справам, які не були своєчасно оскарже-
ними або опротестованими до Вищого ^{Касаційної} Суду и вступили в законну
силу, можуть бути опротестовані до відповідної судової колегії
Вищого Народного Суду генеральним прокурором, або головою Ви-
щого Народного Суду в порядку нагляду и підлягають до розгля-
ду в такому ж порядку, як і справи з касаційними протестами.

-4-

§ 11.

Вироки і рішення Вищого Народного Суду, як по першій, так і по другій інстанції, можуть бути опротестовані генеральним прокурором, або головою Вищого Народного Суду в пленумі Вищого Народного Суду, який є найвищим органом судового нагляду і рішення якого є остаточним.

§ 12.

Вироки про розстріл можуть бути виконані лише після їх затвердження Народною Радою. Народна Рада має право помилувати і звільнити від кари будь якого засудженого, як ~~окремим~~ Народним судом так і Вищим ^{Народним} Судом.

§ 13.

Судді є незадежними, підкоряються тільки закону і керуються своєю совістю.

§ 14.

Вироки і рішення судів виконуються в ім'я народу Закарпатської України.

§ 15.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснюють його уповноважені Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і в справах внутрішніх.

Ужгород, дня 10 січня 1945 р.

Голова Народної Ради З.У.

Голова Народної Ради З.У.
справа юстиції

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ СУДОВИХ ОРГАНІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ
УКРАЇНИ

ДЕКРЕТ НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Народна Рада Закарпатської України, виконувачи волю народу, яка виражена в Маніфесті 1-го Зізду Народних Комітетів Закарпатської України, для захисту демократичних прав, та щоб навести нормальний порядок в краї слідуючим Декретом постановляє:

§ 1.

Організувати судові органи Закарпатської України, створивши нову демократичну систему Народних Судів. Організувати Народні Суди в кожній адміністративній окрузі в складі одного, або більше постійних народних суддів, з яких один є головою суду і народних засідателів.

§ 2.

Народні Суди розглядають всі кримінальні і цивільні справи, за винятком тих, які віднесені до підсудності Спеціального або Вищого Народного Суду Закарпатської України, або до компетенції адміністративних органів, в складі одного постійного народного судді і двох народних засідателів, крім справ передбачених в § 4.

§ 3.

Народні засідателі беруть участь в розгляді справ, як члени колегії з правами, які належать суддям.

§ 4.

В Народних Судах суддя розглядає одностовово:

- а/ справи неспірного характеру;
- б/ справи про видачу платіжного приказу;
- в/ справи про розлуку подружжя;
- г/ справи про грошеві позови, коли ціна позову не перевищує

1000 п.

-2-

§ 5.

Народні судді обираються Окружними та Міськими Народними Комітетами з людей, що користуються довірям народу, до кінця віддані справі народу і затверджуються Народною Радою Закарпатської України, а народні засідателі обираються Сільськими і Міськими Народними Комітетами по 30-50 чоловік для кожного Народного Суду. Народні засідателі беруть участь в розгляді справ по черзі.

Народні судді обираються на строк трьох років, а народні засідателі на строк одного року, але можуть бути відкликані до строково Народною Радою.

§ 6.

Для всієї території Закарпатської України організувати Вищий Народний Суд з перебуванням в місті Ужгороді. Вищий Народний Суд Закарпатської України обирається з людей, що користуються довірям народу, які до кінця віддані справі народу. Суд обирається Народною Радою Закарпатської України в складі Голови, двох його заступників, не менше чотирьох членів, та народних засідателів не менше 30 чоловік, які закликаються до участі в розгляді справ по черзі.

§ 7.

Вищий Народний Суд, як суд першої інстанції, в складі головуючого судді та двох народних засідателів розглядає важливі кримінальні справи, коли за вчинений злочин може бути призначено розстріл, і ті справи, які постановою Народної Ради будуть віднесені до підсудності Вищого Народного Суду.

Голова Вищого Народного Суду може вилучити від Народного Суду і взяти до розгляду в Вищому Народному Суді кожну справу, якщо визнає, що справа має важливе значіння.

-3-

§ 8.

На судові вироки і рішення Народних Судів, особи, які беруть участь в справі, можуть подати касаційну скаргу / апеляцій/, а органи прокуратури можуть подати касаційний протест в кримінальних справах до 5, а в цивільних справах до 15 днів.

До касаційних скарг і протестів, які подаються письменно, можна додавати нові докази, які небули перевірені судом першої інстанції.

§ 9.

Оскаржені вироки і рішення Народних Судів розглядає Вищий Народний Суд, як суд другої інстанції, у відповідальній колегії /по кримінальним, чи по цивільним справам/ в складі трьох постійних суддів.

Касаційна колегія Вищого Народного Суду розглядає кожну справу, що надійшла на розгляд в повному обсязі, і виносить остаточні рішення. Касаційна колегія Вищого Народного Суду має право: відхилити касаційну скаргу, або касаційний протест і залишити вирок або рішення в силі; змінити вирок Народ. Суду, але лише в бік полегшення кари; змінити рішення Народного Суду по цивільній справі і справу вирішити по суті відповідно до тих доказів, які є в справі; скасувати вирок або рішення Народного Суду і справу передати на повний розгляд в іншому складі суддів; або скасувати вирок Народного Суду і закрити справу зовсім.

§ 10.

Ті вироки Народних Судів по кримінальним справам і рішення по цивільним справам, які не були своєчасно оскарженими або опротестованими до Вищого Народного Суду і вступили в законну силу, можуть бути опротестовані до відповідної колегії Вищого Народного Суду головним прокурором, або головою Вищого Народного Суду в порядку нагляду і підлягають до розгляду в такому ж порядку, як

-4-

справи з касаційними протестами.

§ 11.

Вироки і рішення Вищого Народного Суду, як по першій, так і по другій інстанції, можуть бути опротестовані головним прокурором, або головою Вищого Народного Суду в пленум Вищого Народного Суду, який є найвищим органом судового нагляду і рішення якого є остаточним.

§ 12.

Вироки про розстріл можуть бути виконані лише після їх затвердження Народною Радою. Народна Рада має право помилювати і звільнити від кари будь якого засудженого, як Народним Судом так і Вищим Народним Судом.

§ 13.

Судді є незалежними, підкоряються тільки закону і керуються своєю совістю.

§ 14.

Вироки і рішення судів виголошуються в імені Народу Закарпатської України.

Судочинство ведеться українською мовою при рівноправності руської мови з забезпеченням перекладчиків для тих, які не володіють цими мовами.

§ 15.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснюють його Уповноважені Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і в справах внутрішніх.

Ужгород, дня 12. січня 1945 р.

Голова Народної Ради З.У.

Члени Народної Ради З.У.

Голова Народної Ради:

Иван Туриниш

Перший заступитель:

Петр Сова

Члени Народной Рады:

Иван Ван

Георгий Ивашко

Степан Боретский

Самуил Байс

Гаврило Рушич

Иван Керча

Микола Цеперляк

Дмитро Тарахонич

Сова Чекан

Морган Келеман

Петр Сова

И. Шенкович

Тарас

Самуил Туриниш

Ван

Голова Народной Рады 8.7.

Члени Народной Рады 8.7.

Структура і штати Вищого Народного та Спеціального
Суду Закарпатської України:

Число пор.	Назва посади	Кількість одиниць	Ступень зарплати	Зарплата на один місяць	Зарплата на один місяць разом з перебігом	Примітка
1	Голова Вищого Народного Суду та Спеціального Суду	1	1	2000.-	2000.-	
2	Заступник Голови Вищого Народного Суду по кримінальним справам та заступник Голови Спец. Суду	1	2	1600.-	1600.-	
3	Заступник Голови Вищого Народного Суду по цивільним справам	1	2	1440.-	1440.-	
4	Старший бухгалтер	1	5	900.-	900.-	
5	Інспектор по спец. роботі	1	4	1080.-	1080.-	
Разом:		5	-	-	7020.-	

Судова колегія:

1	Член Суду <i>В.Х.С.</i>	7	3	1260.-	8820.-	
2	Завідувчий секретарь Спец. Суду / по тайним справам	1	7	800.-	800.-	
3	Секретарь Спец. Суду	1	8	700.-	700.-	
4	Секретарь засідань Спец. Суду	1	II	700.-	700.-	
5	Секретарь колегії <i>В.Х.С.</i>	3	II	630.-	1890.-	
6	Секретарь судового засідання <i>В.Х.С.</i>	2	III	540.-	1080.-	
Разом:		15	-	-	13.990.-	

Секретаріат /:службовців:/

1	Завідувчий секретаріатом <i>В.Х.С.</i>	1	I	720.-	720.-	
2	Експедитор <i>В.Х.С.</i>	1	III	540.-	540.-	
3	Машиністка <i>В.Х.С.</i>	2	IV	450.-	900.-	
Разом:		4	-	-	2160.-	

Командатура: /помічних службовців/

1	Командант завідувчий господарством <i>В.Х.С.</i>	1	I	630.-	630.-	
---	--	---	---	-------	-------	--

2	Вахтарь	1	IУ	360.-	360.-
3	Убершниця	1	У	270.-	270.-
4	Курір	1	II	540.-	540.-
5	Шофер	1	I	630.-	630.-

Разом: 5 - - 2430.-

Разом :
Всього 29 штатних одиниць в загальній сумі зарплати / без
прибавок / 25.600.-Пенге місячно.

Ужгород, дня 14. жовтня 1945 року.

Голова Вищого Народного Суду
З.У.

Заблажко

Штаты Народного суда города Ужгород

Ужгороде.
в

40

№	Функция	Число служащих	Степень зарплаты	Месячная зарплата	Фонд месячной зарплаты	Примечание.
A. Компетентные служащие:						
1.	Ст. нар. судья	1	Б 8.	1260	1260	
2.	Нар. судья/II-ой/	1	Б 4.	1080	1080	
3.						
4.	Судебный исполнитель	1	Б 8	630	630	
					2970	
B. Канцелярские служащие:						
1.	Завед. пр.в. канц.	1	В I.	720	720	
2.	Ст. секретарь	1	В II.	630	630	
3.	Секретарь заседан.	2	В IV-III	450-540	1080	
4.	Машинист	2	В V-III	360-540	1080	
					3510	
Г. Помочные служащие:						
1.	Курьер	1	Г V-II.	270-540	540	
2.	Уборщик	1	Г V-II.	270-540	540	
					1080	
					2	

Штати Народного суду повіту Ужгород

в Ужгороді.

№	Ф у н к ц и я	Число служащих	Степень зарплаты	Месячная зарплата	Фонд месячной зарплаты	Примечание:
А./Концептніе служащие:						
1.	Ст. нар. судья	1	В 3.	1260	1260	
2.	Нар. Судья /II-ой/	1	В 4.	1080	1080	
3.						
4.						
5.	Судебный исполнитель	1	Б. 8.	630	630	
		3			2970	
Б./Цанцелярские служащие.						
1.	Завед. през. канцеляр.	1	В I.	720	720	
2.	Ст. секретарь	1	В II.	630	630	
3.	Секретарь заседаний	2	В IV-II.	450-630	1260	
4.	Машинист	2	В V-III.	360-540	1080	
		6			3690	
Г./Помочные служащие:						
1.	Курьер	1	Г V-II.	270-540	540	
2.	Уборщик	1	Г V-II.	270-540	540	
		2			1080	

ЧИСЛЕННОСТЬ НАСЛЕННЯ

ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ С РАСКРЕКОЮ ПО ВОЗРАСТНОМУ ГРУПЛАМ І ПО ПЛІВІ

/на початку 1945 року/

	1-14 лет		14-18 лет		18-50 лет		Старше 50 лет		Всього населення	
	Мужчины	Женщины	Мужчины	Женщины	Мужчины	Женщины	Мужчины	Женщины	Мужчины	Женщины
Берегівський округ	7446	7826	4230	4728	10590	10813	3700	3739	24988	26006
Бер.Берегівський округ	4810	4652	1390	1378	4417	5013	1739	1672	15082	15096
Воловецький округ	7465	7176	1918	2142	5459	6718	1862	1868	16618	17868
Іршавський округ	8974	8527	2727	2664	8378	9461	3482	3482	22746	23304
Мукачевський округ	16485	16098	4973	5009	18670	17785	5982	7510	46060	47002
Б.т.ч. города Мукачево	1638	1664	527	711	2068	3363	901	1193	5154	6931
Целевичинський округ	4147	3974	1227	1360	4431	5889	1439	1784	13244	12477
Розівський округ	10655	9818	2984	3528	8072	9737	3728	2975	24754	25148
Сваляцький округ	14466	15024	4269	4724	18076	16971	5810	6187	38033	42868
Сваляцький округ	15478	14887	3879	4482	12396	15024	4516	5182	36287	39515
Тячівський округ	11225	12505	3546	3332	9940	17082	8650	10014	33201	45964
Ужгородський округ	2270	2302	810	2110	1267	3611	2770	3101	7137	11924
Б.т.ч. города Ужгород	12786	12513	3694	3766	13180	14249	4294	4287	33864	34785
Хустський округ	121068	119852	37168	45268	117898	139451	46328	52382	323052	356383

7.7.
4-ав

Всього 11
1344
125

СТАТИСТИЧНІ ДАННІ ПО ОКРУГАМ З.У. ПРО КІЛЬКІСТЬ
НАСЕЛЕННЯ НА 10 ТРАВНЯ 1946 РОКУ

Пор. чис.	НАЗВА ОКРУГУ	Кількість с і л	Кількість населення	Примітка
1.	Ужгородський ✓	58.	61.781	
2.	Мукачівський ✓	87	90.750	
3.	Берегівський ✓	39	52.138	
4.	Севлюшський ✓	47	60.505	
5.	Хустський ✓	21	56.963	
6.	Тячівський ✓	35	65.653	
7.	Рахівський ✓	16	51.099	
8.	Волівський ✓	26.	30.891	
9.	Свалявський ✓	66	44.424	
10.	Іршавський ✓	41	45.430	
11.	Велико-березнянський ✓	65	25.426	
12.	Перечинський ✓	19	21.116	
	Разом:	520	646.616	

- 2 -

лісом 1.07,988 кат.угрів або 487.988 гектарів в тому числі:

буковий ліс	-	297.157 га.
хвойний ліс	-	107.349 га.
дубовий ліс	-	27.852 га.
осиновий ліс	-	97 га.
мішаний ліс	-	55.472 га.

В середньому в рік лісу розробляється 1 мл. кубометрів. Зараз в лісу працює 6.400 чоловік і на лісопильних заводах 1100 чоловік. В травні місяці кількість робітників в лісу і на лісопильних заводах буде доведена до 10.000 чоловік.

В настоящій мент територія Закарпатської України ділиться на 12 округ / без Мараморос-Сігетського округу і без принахвики / Загальна кількість населення складає 720.000 чоловік, із них міського населення 83.384 чоловік, а сільське населення складає 646.616 чоловік, або в розрізі округів: Вставка № 1.

СТАТИСТИЧНІ ДАННІ ПО ОКРУГАМ З.У. ПРО КІЛЬКІСТЬ
НАСЕЛЕННЯ НА 10 ТРАВНЯ 1945 РОКУ.

№№ п/п.	Назва округів.	Кількість сіл.	Кількість населення.	Примітка.
1.	Ужгородський окр.	58	61.781	
2.	Мукачівський окр.	87	90.750	
3.	Вергівський окр.	39	52.138	
4.	Севляшський окр.	47	60.505	
5.	Хустський окр.	21	56.983	
6.	Тячівський окр.	35	65.653	
7.	Рахівський окр.	16	51.099	
8.	Волівський окр.	25	30.891	
9.	Свалязьський окр.	66	44.424	
10.	Іршавський окр.	41	45.430	
11.	В.Березнянський окр.	65	25.426	
12.	Перечинський окр.	19	21.116	
	Разом:	520	646.616	

Орні землі, пасола, сади, виноградники і ліси розподіляються в розрізі по округам таким чином: Вставка № 2.

Хай живе союз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.	Ужгород, 31. січня 1945.	Число 2.
-----------------	--------------------------	----------

ЗМІСТ:

Постанова НРЗУ про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України	11
Постанова НРЗУ про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільного права	13
Постанова НРЗУ про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних	14
Постанова НРЗУ про встановлення однієї державної поштарниці	19
Постанова НРЗУ про передавання літальних екіпажів і відділів судових органів до відділів органів землеробства	19
Постанова НРЗУ про передавання місць утримання (тюрми) до відділів органів державної безпеки	19
Постанова НРЗУ про реорганізацію хлібних заводів в Перечині, Сваляві і Великій Бичевій	20
Постанова НРЗУ про тимчасову інваліду страхових пенсій та допомоги	20
Розпорядження Уповноважених Народної Ради	20
Урядові оголошення	22
Персональні повідомлення	22

Декрети і постанови

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити наступною інструкцією про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України:

ІНСТРУКЦІЯ

про організацію і порядок діяльності Спеціального Суду Закарпатської України.

Мета і завдання Спеціального Суду.

§ 1.

Спеціальний Суд утворюється для охорони державної безпеки шляхом боротьби з німецько-угорськими агентами, зрадниками народу, фашистськими дітьми, особами, які допомагають німецько-угорським загарбникам пригнобляти населення, та іншими особами, що їх діяльність буде визнана ворожою волею й незалежності народу Закарпатської України.

§ 2.

Спеціальний Суд складається з голови, заступника голови і членів Спеціального Суду. Голова, його заступник і члени Спеціального Суду обираються Народною Радою Закарпатської України. До складу Спеціального Суду можуть бути обрані громадяни, що користуються довірою народу і до кінця віддані справі народу.

§ 3.

Розслідування справ про злочини, які належать до відання Спеціального Суду, переводиться орга-

нами державної безпеки, яким і належить спрямовувати всі заходи та повідомлення про злочини, які належать до підсудності Спеціального Суду. Органи державної безпеки повинні винести рішення в найкоротший термін і всубічно, збираючи докази як такі, що викривають злочинця і збільшують його вину, так і такі, що згромащують або пом'якшують вину з тим, щоб ні один невинний не був притягнений до відповідальності і ні один злочинець не уникнув кари, якої він заслуговує.

§ 4.

Органи державної безпеки переводять арешти осіб, ворожа діяльність яких доведена, кожного разу з санкції головного прокурора, його заступника, або прокурора округу.

§ 5.

Покази свідків і звинувачених записуються до протоколів і підписуються особою, що допитана і слідчим. По закінченні слідства обвинуваченого належить ознайомити зі всіми матеріалами слідства, про що складається належний протокол, який підписує звинувачений і слідчий. Після закінчення слідства слідчий складає обвинувальний акцидент, в якому мають бути викладені всі факти злочинної діяльності та докази, якими звинувачений стверджується і яким пунктом декрету Народної Ради Закарпатської України чис. 22, від 18. XII, 1944 року визначається підсудність справ Спеціальному Суду.

§ 6.

Органи державної безпеки передають закінчені слідством справи з обвинувальними висновками головному прокурору Закарпатської України, який відповідно до декрету про прокуратуру, має право повернути справи для доповнення слідства, коли справа не досить розслідувана, закрити справу, ко-

ли визнає звинувачення неогрунтованим, а коли визнає, що слідство проведене повно і в справі є достатні докази для звинувачення, — складає постанову про віддання звинуваченого до Спеціального Суду. В постанові про віддання до суду прокурор вказує, чи буде він підтримувати звинувачення публічно, чи справу належить розглядати без участі сторін (прокурора і адвоката).

§ 7.

Спеціальний Суд слухає справи в складі голови судового засідання і двох членів Спеціального Суду, а в окремих справах, які мають важливе значіння в складі п'ять осіб, одного головуючого і чотирьох членів Спеціального Суду. Питання, чи слухати справу в складі суду трьох осіб чи інших осіб, в кожному окремому випадку вирішує голова Спеціального Суду в залежності від важливості справи. По кожній справі головою в судових засіданнях Голова Спеціального Суду або його заступник.

§ 8.

В справах, які розглядаються з участю сторін, обвинувачення підтримують прокурори або нирядні обвинувачі, яких призначає Народна Рада. Як адвокати можуть брати участь в Спеціальному Суді особи, що займаються адвокатською діяльністю, як що вони не запламували себе ганебними вчинками в минулому.

Судочинство Спеціального Суду.

§ 9.

Голова Спеціального Суду вирішує, як слухати справу, чи в відчиненому, чи в зачиненому судовому засіданні, чи за участі сторін (прокурора і адвоката), чи без участі. Він також розглядає клопотання про виклик свідків, експертів, про закладання додаткових доказів, та про допуск адвоката за вибором підсудного. Клопотання, що зв'язані з судовим засіданням, розглядаються складом суду, як що по них клопотання раніше не відбулося рішення голови Спеціального Суду.

§ 10.

Судочинство ведеться українською мовою. Аби підсудий, що не знає української мови, міг зрозуміти матеріяли справи і духом судового процесу, — їм повинно дати перекладача.

§ 11.

Підсудний має право:

- заявляти відвод будь-кому із складу суду, коли є для того підстави;
- порушувати клопотання про виклик свідків, експертів та про закладання доказів;
- давати пояснення по кожній обставині справи;
- брати участь в допиті свідків, експертів і інших підсудних та у апровадці інших доказів;
- користуватися останнім словом перед народною радою суду, для винесення вироку.

Судове слідство й весь судовий процес мають проводитися так, щоб забезпечити найбільш повне, нестороннє й об'єктивне виявлення істини. Клопотання підсудного, а так само і заявлений відвод будь-кому із складу суду після їх обмірковування судом, можуть бути відхилені коли будуть визнані безпідставними. В судовому засіданні повинно до-

держуватися принципи устності, безпосередності і безперервності процесу.

§ 12.

Докази оцінюються судом за принципом вільного переконання судді, що ґрунтується на розгляді всіх обставин справи. Суд необмежений у виборі доказів.

§ 13.

Свідкам у справі перед допитом нагадується, що їхній обов'язок давати лише правдиві свідчення. Наколи суд установить, що проти обвинуваченого були кем-небудь подані у суду фальшиві свідчення, або фальшиві доноси, якими було заручено безпідставне звинувачення перед Спеціальним Судом, суд передає — постановою — справу прокурорам для введення кримінального переслідування за фальшиве обвинувачення.

§ 14.

Після закінчення судового слідства, дебатів сторін і останнього слова підсудного, склад суду відходить в дораду кімнату для винесення вироку.

§ 15.

Вирок суду приймається більшістю голосів, вирок виноситься від імені Народу Закарпатської України і підписується головуючим і членами суду.

§ 16.

Ведення протоколу судового засідання є обов'язковим. Протокол підписується головою судового засідання і секретарем.

Виконання вироку.

§ 17.

Вироки Спеціального Суду є остаточні. Вони не підлягають оскарженню ні в касаційному, ні в апеляційному порядку.

§ 18.

Вироки, що засуджують до ув'язнення, виконуються негайно.

Вироки, що засуджують до розстрілу, доводяться головою Спеціального Суду до Народної Ради Закарпатської України на затвердження й виконуються негайно після затвердження їх Народною Радою органами безпеки.

§ 19.

Коли Народна Рада не затвердить вироку про розстріл, вона замінє розстріл позбавленням волі (ув'язненням) терміном до 10 років.

§ 20.

Ця постанова вступає в силу з дня її опублікування і адієсное її Уповноважений Народної Ради в справах юстиції.

Ужгород, 18, грудня 1944 року.

I. I. Турянця а. р.
Голова Народної Ради
Др. С. В. Борещак в. р.
Уповноважений Народної Ради
в справах юстиції.

31. січня 1945.

ВІСНИК

13.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити наслідуючу тимчасову інструкцію про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних:

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах цивільних.

§ 1.

Народний Суд розглядає всі цивільні справи, крім тих, які віднесені до відання Вищого Народного Суду Закарпатської України.

Вищий Народний Суд в першій інстанції розглядає цивільні справи в спорах між державними і громадськими установами, підприємствами та організаціями, якщо позови перевищують суму 5000 П.

§ 2.

Суд розпочинає розгляд цивільної справи не іншак, як на заяву (позов) зацікавленої в тому сторони. Усну заяву (позов) народний суддя, або з його доручення, секретарь записує до протоколу. У позовній заяві має бути визначена ціна позову, від цієї ціни позову стягується державна пошлина.

§ 3.

Прокурор має право почати цивільну справу, і вступити у справу в кожній стадії процесу, якщо на його думку, цього потребує охорона інтересів держави або трудящих.

§ 4.

Сторони можуть вести справу в суді особисто або через своїх представників.

Представниками сторін можуть бути:

- а) добровільно обрані члени колегії адвокатів;
 - б) законні представники за невідатних;
 - в) професійна організація в особі своїх уповноважених;
 - г) керівники і постійні співробітники установ і об'єднань у справах цих установ і об'єднань;
 - д) родичі: батько за своєю дитиною, дитина на батька, муж за своєю дружиною, брат, сестра.
- Представники сторін повинні мати відповідні уповноваження. (Доручення засвідчені установою, організацією, Народним Комітетом або нотаріусом.)

§ 5.

Позовні заяви від громадян і громадських організацій приймаються до розгляду народним суддею, який накладає на позовній заяві резолюцію про одведення цивільної справи, вказує, на яке число справа призначається до слухання і сумму державної поштини, яку належить сплатити згідно положення про державну поштинку, або звільняє від державної поштини за бідністю.

У випадках звільнення від державної поштини позивача, державна пошлина повинна бути стягнута на користь держави з відповідача рішенням суду однією з задоволеними цивільного позову.

§ 6.

Секретарь Народного Суду, одержавши заяву з резолюцією народного судді, одержавши від позивача державну поштинку, яку записує до касової книги, про що видає квитанцію, робить про це відмітку на заяві, записує справу до реєстру і підготував справу до слухання (визначає сторін і свідків на вказане число). Позовна заява подається в двох екземплярах з тим, що другий екземпляр доручується відповідній стороні для відому і підготовки до процесу разом з повісткою про виклик до суду.

§ 7.

На судових засіданнях всі справи, за винятком постанов декрету, розглядаються Народним Судом в складі трьох чоловік, — народного судді і двох народних засідателів, — і по кожній справі секретарем ведеться протокол судового засідання, якого підписує секретарь і головуючий суддя. Сторони протягом трьох днів, з дня судового засідання, мають право ознакомитись з протоколом, подати народному судді свої зауваження, якщо до протоколу не все записано. Народний суддя або вносить належні зміни в протокол, або подати зауваження пред'являє до справи з своєю резолюцією, в якій має бути відображено, чи заслуговує зауваженням на протокол уваги, чи ні.

§ 8.

До протоколу записуються, дата судового засідання, назва і склад суду, хто з сторін і свідків явився до суду, суттєві дані сторін, роз'яснення сторонам їх процесуальних прав, тобто, що вони мають право і повинність представляти суду докази, просити про допит свідків, задавати питання свідкам піднімати перед судом клопотання (ходатайство) а також роз'яснення права відводу суддів.

Всі ходатайства, які були заявлені сторонами і ухвалені судом про вирішення цих ходатайств, всі пояснення сторін і свідків, повинні записуватися до протоколу в стислому виді, а також прохання сторін після закінчення розгляду справи, а коли в розгляді справи приймають участь прокурор і адвокат, їх ходатайства та промови в стислому виді.

§ 9.

Позовна належить подавати до суду, в районі якого відповідач постійно проживає або має постійну працю.

Позови про утримання (альменти), позови робітників і службовців, що випливають з трудових і колективних договорів, і позови про відшкодування за каліцтво і смерть можна подавати також у місці проживання позивача.

§ 10.

Судові витрати в справі становлять:

- а) єдина державна поштина;
- б) витрати на провадження справи (на платі свідкам і експертам, вилідати на юридичну допомогу та інше).

Кошти, потрібні на виклик свідків, експертів, на переїзд експертів і суду для місцевого огляду, несуться наперед стороною, яка просять про виклик або місцевий огляд.

§ 11.

Судові витрати, що їх заплата сторона позивач, малюють стягти з відповідача відповідно до розміру позовних вимог, задоволених судовим рішенням. Відповідач так само має право на повернення своїх судових витрат відповідно до тієї частини позову, в якій суд відмовив.

§ 12.

Як що будь яка з сторін на суд не з'явиться, а судові відомо, що її повістку вручено, то суд може розглядати справу і без неї.

В разі, коли не з'являться обидві сторони, а судові відомо, що повістки їм вручено, суд зупинить провадження справи. Справу, зупинені зазначеним янше порядком і про відновлення яких сторона не клопотатиме протягом місяця, закриваються. Також закриття справи не дозволяє позивача права подати в межах позовної давності новий позов у тій самій справі.

§ 13.

Суд зобов'язаний зупинити судочинство в разі:

- а) смерті сторони;
- б) потреби встановити опіку над стороною або іншого обмеження права позивати й відповідати на суді;
- в) припинення існування юридичної особи, що є стороною в справі;
- г) армизу сторони до армії;
- д) коли дану справу не можна розв'язати раніше розв'язання іншої справи, що її розглядається цивільним, кримінальним або адміністративним порядком;
- е) при взаємній погодженню сторін.

§ 14.

Справи, зупинені і невідновлені на прохання будь якої з сторін протягом шести місяців з дня зупинення, вважаються закритими і про це треба повідомити сторони. Закриття справи в такому вигляді не дозволяє позивача права подати позов у тій самій справі в межах позовної давності.

§ 15.

Позов можуть подати спільно кілька позивачів, а позивати можна кількох відповідачів.

Кожний з позивачів або відповідачів проти другої сторони виступає в процесі самостійно, і дії одного з співучасників у позові на суді не впливають ні на користь, ні на шкоду іншим, крім позовів, які вчиняються з солідарних зобов'язань.

Співучасники можуть доручити вести справу одному з співучасників, хоч він він взагалі і не має права вести цюж справу.

§ 16.

Третім особам подати самостійно позови на сторін, а так само вступати в зведену справу можна тільки до початку розгляду справи до суду.

§ 17.

Рішення ухвалюється більшістю голосів. Кожний, який не погоджується з рішенням двох інших суддів, може подати до справи свою іншу думку і в такому разі справа повинна бути надіслана до Вищого Народного Суду для перегляду в порядку

нагляду навіть в тому разі, коли рішення не буде оспоржене сторонами.
Ухвалене рішення викладається в писаній формі головою або одним із складу суддів і підписують його всі судді.

§ 18.

Ухвалене рішення повинно містити:

- а) час ухвалення;
 - б) склад суду і назву сторін;
 - в) зазначення об'єкту спору;
 - г) підстави рішення і норму (обичай), якою суд керувався;
 - д) зміст ухваленого в справі рішення і порядок його виконання;
 - е) порядок оскарження;
 - ж) розпорядок судових витрат.
- Ухвалене рішення оголошується в імені Народу Закарпатської України прилюдно.

§ 19.

Коли присуджено передати майно натурою або провести певні дії, суд визначає в самому рішенні строк для виконання рішення.

§ 20.

При ухваленні рішення, суд, встановлюючи порядок виконання рішення, має право викласти або розкласти його виконання, зважаючи на майновий стан сторін і на інші обставини справи.

§ 21.

Рішення суду набирає чинності і підлягає виконанню з моменту скінчення строку на оскарження (опротестовування) рішення в касаційному порядку; а коли подано касаційну скаргу (апеляцію) або протест, з моменту розв'язання справи касаційною інстанцією; а рішення, які не підлягають оскарженню, з моменту їх оголошення.

§ 22.

Суд, що ухвалив рішення, може дозволити попереднє виконання рішення в таких випадках:

- а) якщо від затримання виконання рішення може статися значна шкода для сторони, що на її користь рішення винесено;
- б) якщо є підстави гадати, що виконання згодом може стати неможливим або буде дуже утруднено;
- в) в інших випадках на залив сторони, що на її користь ухвалено рішення, з умовою, що вона забезпечить втрати супротивній стороні в разі скасування рішення.

§ 23.

Попереднє виконання рішення обов'язкове:

- а) в справах про аліменти — в межах коштів, потрібних на прожиття позивачем;
- б) в справах про відшкодування за каліцтво або смерть в межах не більше 3 місячного заробітку потерпілого або померлого;
- в) в справах наймитів і пастухів з наймавачем, про наймитів і пастухів.

§ 24.

Судові накази можна видати при грошових стягненнях і вимогах, про повернення або передачу майна, оснований на документах.

31. січня 1945.

ВІСНИК

15.

§ 25.

Касаційні скарги (апеляції) і протести на рішення Народних Судів слід подавати письменно через суд, який ухвалив рішення.

§ 26.

Суд передає подаву скаргу і всю справу до Вищого Народного Суду п. пізній, як через три дні з дня її одержання і одночасно з тим надсилає копію учасникам супротивної сторони.

§ 27.

Протягом п'яти днів з дня одержання копії скарги (апеляції) друга сторона може подати до суду, що виніс рішення, або до Вищого Народного Суду, куди передана справа, повненія на касаційну скаргу, подавши копію. Народний Суд це повненія направляє до суду вищої інстанції разом з справою або з додаток до справи, коли справа вже відіслана, а копія надсилається подавцям скарги.

§ 28.

Сторони викликаються на слухання справи касаційної інстанції на розсуд суду. Якщо сторони, повідомлені про день розгляду справи, не з'являться, то це не перешкоджає її розгляду.

Ужгород, 22. січня 1945 року.

І. І. Турянця в. р.

Голова Народної Ради

Др. С. В. Борещький в. р.

Уповноважений Народної Ради
в справах юстиції.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України
про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити наступною тимчасову інструкцію про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних:

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних.

§ 1.

Народний Суд розглядає кримінальні справи:

(1) про злочини проти життя, здоров'я, свободи і гідності громадян — про вбивства, вадіння тілесних пошкоджень, провадження незаконних абортів, незаконне позбавлення волі, агітації, образу, хуліганство, наклеп;

(2) про майнові злочини — розбій, грабунки, крадіжки, шахрайство, вимагання;

(3) про службові злочини службових осіб (члени місцевих Народних Комітетів, і осіб, компетенція яких менша, чим Окружного Народного Комітету) — злоуприядання владою, переведення влади, розтрата, безгосподарність, підробки, обважування і обважнювання, переведення ціни;

(4) про злочини проти порядку управління — адський непаянтя встановлених законом податків і

зборів, відмовлення від виконання державних поставок і повинностей, ухилення від призову і від обов'язків військової служби, порушення законних розпоряджень органів влади;

(5) справи приватного звинувачення — про побиття, образи, самоправство;

(6) всі інші криміні злочини, розглядення яких не перенесено до діяльності Спеціального або Вищого Народного Суду.

§ 2.

До підсудності Спеціального Суду Закарпатської України відносяться кримінальні справи політичного характеру, визначені в декреті Народної Ради Закарпатської України чис. 22 від дня 18, грудня 1944 року про утворення Спеціального Суду; і коли така справа помилково буде надіслана до Народного Суду, то народний суддя повинен її без розгляду переслати до Спеціального Суду в Ужгороді по належності.

§ 3.

До підсудності Вищого Народного Суду по першій інстанції відносяться кримінальні справи про такі тяжкі злочини, за які в якості міри покарання може бути застосовано розстріл, як також справи про кримінальні злочини службових осіб, які обіймають (занимають) ведучі керівні посади (члени Окружних Народних Комітетів і дорівнені до них особи по службовому стану).

Складність — важливість справи і визначення підсудності Вищому чи Народному Суду буде визначатися органами прокуратури при відданні до суду, однак, незалежно від того, коли народний суддя з обставин справи, яка до нього надійшла, прийде до висновку, що ця справа належить передати до Вищого Народного Суду, то повинен написати Голові Вищого Народного Суду лист з коротким викладенням обставин справи, а Голова Вищого Народного Суду має право завадати справу для розгляду в Вищому Народному Суді.

§ 4.

Кожну кримінальну справу слід розглядати в тому суді, в районі якого вчинено злочин; а коли неможливо встановити, де вчинено злочин, то справу розглядає той суд, в районі якого кримінальну справу знаведено.

§ 5.

Сторонами в кримінальному процесі являються: прокурор, що підтримує обвинувачення в процесі; цивільний позивач і представники його інтересів; обвинувачений, його законні представники та оборонці; потерпілий (а тих випадках, коли йому дає право обвинувачувати) і представники його інтересів; особи, які відповідають за злочин, зроблену обвинуваченим, коли на них подано позив.

§ 6.

Приводом до заведення кримінальної справи є заява громадян і приплатних об'єднань; повідомлення урядових установ і службових осіб та громадських організацій; непосредний розсуд суду, судді, прокурора, слідчого або органу безпеки — міліції.

Заяви громадян можуть бути писаними і усними. Усні заяви записує суддя, прокурор, слідчий або орган безпеки (міліція) до протоколу.

§ 7.

Справи, які розслідувалися органами безпеки, міліції, або слідчим і надійшли до суду від прокурора з обвинувальним актом і постановою прокурора про віддачу до суду, народний суддя призначає до розгляду в судовому засіданні, а справи приватного звинувачення призначаються до слухання на підставі заяви потерпілих.

Справи, в яких підсудного уявлено, треба представляти до слухання в судовому засіданні не пізніше, як через 5 днів, від дня, коли надійшла справа до суду з постановою прокурора про віддачу до суду.

§ 8.

У справах про злочини, за які суд може призначити, як захід міри покарання, позбавлення волі на строк понад 6 місяців, яка підсудного з обвинувачкою і розглядати справу в його відсутності допускається тільки:

а) коли підсудний прямо висловив на це свою згоду;

б) коли суд установить, що підсудний ухвалить від суду, про що належить внести мотивовану ухвалу суду.

У справах, в яких яка підсудного не обов'язково, суддя має право викласти йому підсудного з обставин справи обов'язково; про це належить зазначити в повісті, виключеної в судове засідання.

§ 9.

Коли підсудний не з'явиться в справах, в яких яка було не обов'язково, то суд по вимозі сторін вносить ухвалу, чи то при злочині розгляд справи, чи про її відмовки, коли присутність підсудного буде лишана обов'язковою.

Коли підсудний не з'явиться без поважних причин у справах, в яких яка було з обов'язковою, суд має право внести ухвалу про пригрозження підсудного і про посилення запобіжного заходу або про обрання його (взяття під нагляд), коли його не було раніш.

§ 10.

В судовому засіданні розгляд кримінальних справ ведеться в такому порядку:

а) Головуючий (народний суддя) установляє, хто з'явився до суду (з обвинувачених і свідків), вясноє позирби діяти про звинуваченого, (хто він є) прізвись, ім'я і по батькові, рік народження, майжоний і родинний стан, соціальне походження, попереднє судимості а також запитує звинуваченого, чи доручені йому копію звинувачального висновку (акту), і чи зове він за що відданий до суду.

б) Обвинуваченому роз'яснюється право заявленнє відводу будь когя зі складу суду, як цю в складі суду є така особа, а якою обвинувачений має особністі рахунки.

Коли буде заявлено відвод, то суд повиня обдіркувати його підставість (обоснованість) і коли визнає відвод підставним, то відкладає справу дал зміни суду (цього дня, коли є можливість, або на інше судове засідання), або визнає відвод безпідставним і ухвалює справу слухати.

При обміркуванні питання про відвод, член суду, якому заявлено відвод, участь не приймає.

в) Обвинуваченому розяснюється права а про-

цесі давати пояснення по суті справи, заявити запитання свідкам та іншим звинуваченим, просити про допит додаткових свідків, представляти суду документи і інші докази, які його виправдовують. (Коли в розгляді справи приймають участь прокурор і адвокат, то вони мають все ці права в незалежності від обвинуваченого.)

Всі ходатайства, які заявляються сторонами, суд обміркує шляхом наради (на місці чи столом, або в poradчий кімнаті, в залежності від складності) і вносить по них свої рішення, які записуються до протоколу.

г) До початку слухання справи по суті, свідки попереджуються головоючим про те, що вони мають розказати суду правду, і що за неправду вони можуть бути віддані до суду, і засуджені до позбавлення волі на строк до 6 місяців і відокремлюються в окрему кімнату.

д) Розгляд справи по суті (після вирішення всіх ходатайств і питань з правом відводу суду) розпочинається зачитанням обвинувачального акту (читає головууючий або секретар по його дорученню). Після того обвинувачені запитуються, чи визнають вони себе винними і чи бажають дати суду пояснення.

Всі ці обставини, як і в дальшомую поясненні звинувачених і свідків, записуються до протоколу судового засідання.

е) На вимому прокурора, адвоката, звинуваченого або з власного розсуду, суд може ухвалити розпочати судове слідство а допиту обвинувачених (встановивши кого раніш, коли їх декілько) або а допиту свідків а тим, що обвинувачений будуть допитані в кінці.

ж) Коли в процесі судового слідства визнається потреба змінити звинувачення в бік послаблення, то суд може змінити формулювання звинувачення на судовому слідстві, записавши це до протоколу і справу продовжує слухати (без згоди обвинувачених), а коли визнається більш тяжкий злочин, то змінюючи формулу звинувачення, суд повиня запитати згоду обвинувачених на слухання справи в цьому засіданні і коли звинувачений не погоджується, то суд відкладає справу на 3 дні, щоб дати звинуваченому змогу підготуватися до захисту по новому звинуваченню.

з) Після допиту звинувачених і свідків (та висновок експертів, коли вони приймають участь в справі) суд оголошує судове слідство закінченим, і коли є прокурор та адвокат (оборонцеві), знаєє слово раніш прокурору а потім адвокату і потім останнє слово звинуваченим.

Ведення протоколу судового засідання є обов'язковим окремо по кожній справі. Протокол підписується головоючим Народного Суду і секретарем.

Головуючий в судовому засіданні, керує судовим засіданням і уступає а судогому слідстві а дебатін сторін все те, що не стосується розглядання справи, спрямовуючи судове слідство а сторону найсприятливішу для звинувачених справи.

В судовім засіданні належить додержуватись принципів усності, безпосередності процесу. У тих випадках, коли суд визнає потрібним викликати нових свідків і експертів або затрубувати додаткові докази, він має право відкласти розгляд справи.

31. січня 1945.

ВІСНИК

17.

§ 11.

Після закінчення дебатів сторін і останнього слова підсудного, склад суду входить в дорадчу кімнату для винесення вироку. Вирок суду приймається більшістю голосів. Головуючий голосує останнім.

Суд виносить вирок в імені Народу Закарпатської України. Член суду, який не погоджується з рішенням двох останніх суддів, повинен написати свою окрему думку, яка не оголошується. Справа з окремою думкою, повинна бути надіслана до Вищого Народного Суду для належної перевірки навіть тоді, коли вирок не буде оскаржено, або опротестовано.

§ 12.

Суд обґрунтовує вирок на даних судового слідства і оцінює докази в справі з внутрішнього спону переконання, оснований на розгляд всіх обставин справи в їх сукупності.

§ 13.

Суд виносить вирок:

а) про виправдання підсудного в тих випадках, коли недоведено факту злочину, постановленого йому в винув, або не доведено участі підсудного у винесенні злочину, або коли в дії підсудного не має складу злочину;

б) про визнання обвинувачення цілком, або частково доведеним, і про призначення суми карі, яку належить застосувати до підсудного.

§ 14.

На пред'явлений цивільний позов суд постановляє: відмовити в позові, коли підсудного виправданно через недоведення участі його у винесенні злочину; задовольнити або відмовити в позові, залежно від довідності підстав і розміру позову; або закласти позов без розгляду у всіх інших випадках.

Коли цивільний позов залишено без розгляду, потерпілий має право знову пред'являти свій позов на розгляд цивільного суду.

§ 15.

Вирок має складатися з двох частин — описової і резолютивної.

В описовій частині вироку належить зазначити особу підсудного, його вік, соціальне походження і соціальний стан, особу потерпілого, та його емоційний стан, формулювання пред'явленого обвинувачення, за яким підсудного виправданно, або засуджено, зазначаючи місце, час і спосіб вчинення злочину і коротко наводючи покладені судом в основу винесеного вироку дані, які мають значення для справи.

В резолютивній частині вироку належить зазначити особу підсудного, чи виправданно його, чи задоволено від застосування карі, чи визнано обвинувачення повністю або частково доведеним, і призначену судом міру покарання в так само зазначити, як розглядав суд питання пред'явленого цивільного позову.

Крім того у вирок зазначається, куди і протягом якого строку можна вирок оскаржити.

§ 16.

В разі засудження підсудного, суд ухвалюючи вирок, одночасно постановляє згадки з засудженого

судові витрати. При закритті справи, при виправданні підсудного, а також коли особа, на яку належить покласти судові витрати, є неметелью (бідною), ці витрати приймаються на рахунок держави.

Суд, признаючи міру покарання, зважає на ступінь і характер небезпекі злочинця і вчиненого ним злочину, а також на скільки самий злочин при даних умовах місця і часу є суспільно-небезпечним.

§ 17.

Суд застосовує більш сувору міру покарання:

а) якщо злочин, хоч і не спрямований безпосередньо проти інтересів Закарпатської України або інтересів трудящих, про те він своїми об'єктивними наслідками може пошкодити цим інтересам;

в) якщо злочин вчинила група або банда;

д) якщо злочин вчинено з корисливих або інших низьких спонукань (мотивів) або що до осіб, підлеглих особі, яка вчинила злочин, або таких, що були на її підлеванні, або щодо осіб, які через вік чи з інших умов були в особливо безпорадній стані;

е) якщо злочин вчинено з особливою жорстокістю, насильством чи хитрістю.

§ 18.

Більш м'яжку міру покарання визначає суд, якщо злочин було вчинено:

а) хоч і з перевищенням меж необхідної оборони, але для захисту від замаху на владу Закарпатської України, або на особу і права того, хто обороняється, чи іншої особи;

б) уперше;

в) з мотивів некорисливих і без будь-яких низьких спонукань (мотивів);

г) під впливом загроз, примусу, службової або матеріальної залежності;

г) під впливом великого душевного хвалювання;

е) з голоду і взагалі під впливом абсурдних особистих і родинних умов;

ж) через неучиття, невідомість або випадковий збіг обставин;

з) особою, що не діяла повноліттю, або що є в стані вагітності (таготності).

§ 19.

Якщо при винесенні вироку, який засуджує до примусової праці, або до позбавлення волі, виявиться, що ступінь суспільної небезпекі засудженого не вимагає ізоляції його або призначення йому примусової праці, то судові надлежить право ухвалити рішення про невиконання вироку з умовою, що засуджений не вчинить нового злочину протягом установленого судом іспитового строку.

§ 20.

Призначаючи у вирок примусову працю або позбавлення волі на строк небільший як рік, іспитовий строк належить призначити в межах від одного до трьох років. Призначаючи у вирок позбавлення волі на строк більш як рік, іспитовий строк належить призначити в межах від трьох до десяти років.

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТЬСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТЬСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 28. лютого 1945.

Число 4.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 46 про розвиток товарообороту на Закарпатській Україні	39
Постанова НРЗУ про порядок виконання судових рішень і ухвал	39
Постанова НРЗУ про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України	45
Постанова НРЗУ про заходи до ліквідації інфекційних захворювань	47
Розпорядження чис. 14 про відміснення Декрету чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури	47
Розпорядження чис. 15 про частинне відміснення Декрету чис. 36 про відновлення зв'язку на території Закарпатської України	48
Урядові оголошення	49
Персональні повідомлення	49

Декрети і постанови

Декрет чис. 46.

про розвиток товарообороту на Закарпатській Україні.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

З метою розвитку торгівлі, приватної ініціативи та товарообороту, поліпшення постачання населення сільсько-господарськими продуктами на території Закарпатської України, встановлюється вільна торгівля без обмеження цін.

§ 2.

§ 2. Декрету Народної Ради Закарпатської України число 10, від 5. грудня 1944 року про встановлення максимальних цін на товари — касується.

§ 3.

Цей декрет вступає в силу з винищювнього дня.
Ужгород, дня 16. лютого 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Туряниця в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. П. І. Литур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. С. Л. Байє в. р. Д. М. Тараконич в. р. М. В. Цуперяж в. р. І. Ю. Керя в. р. С. В. Борещюк в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р. Ф. І. Чесни в. р. С. І. Борданюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р. М. В. Молдачук в. р.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про порядок виконання судових рішень і ухвал.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити слідуочу тимчасову інструкцію про порядок виконання судових рішень і ухвал:

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок виконання судових рішень і ухвал.

I. Засиди.

§ 1.

Виконувати за нітче наведеними §§-ами слід:

1) рішення що їх виносять суди в цивільних справах, ухвали про забезпечення позовів, ухвали про накладання штрафів і судові накази, що видаються в цивільних справах;

2) виконавчі написи, що їх учиняють нотаріальні органи відповідно до правил нотаріального положення;

3) постанови слідчих і суддів у кримінальних справах, про забезпечення цивільних позовів, у кримінальному процесі, про вжиття заходів забезпечення проти утайки майна обвинуваченого, про стягнення з майна засудженого штрафу, або судових витрат з такою про конфіскацію майна.

§ 2.

Виконати можна лише судові рішення і ухвали, які вступили в законну силу.

§ 3.

Виконувати рішення, ухвали, накази і постанови, перелічені в § 1, покладатися на судових виконавців.

§ 4.

До виконавчих дій судовий виконавець стає на усну, або писану вязку стягувача, або на безпосередню пропозицію суду і слідчого, на підставі належні виданих виконавчих документів.

§ 5.

Суд, відповідно до заяви сторони, або видає їй виконавчий лист на руки, або надсилає його безпосередно до судового виконавця з пропозицією виконати.

Ціна 3— пєнгє.

У судових актах на рішення, накази, постанови або на ухвали треба вивантажити, що кілька виконавчих листів було видано.

Виконавчий лист видається так, що на засвідченій або судом виданої копії рішення, наказу, постанови або ухвали, суд потвердить правомочність та виконаність у такій формі: «Це рішення (ухвала і т. д.) є правомочним і виконаним.»

§ 6.

Судовий виконавець не має права відкладати або приймати виконання інакше, як за заявою стягувача або за спеціальною судовою ухвалою постановою прокурора в кримінальних справах.

§ 7.

Виконання здійснює судовий виконавець на місці, де є те майно боржника, яке треба стягувати. Якщо виконавчі дії треба проводити на території іншого Народного Суду, то судовий виконавець надсилає окрему вимогу до виконавця відповідного Народного Суду.

§ 8.

Кошти на оплату переїзду судового виконавця, пов'язаних з виконанням рішення, вносить стягувач наперед до виконання кожної дії, в розмірі встановленому в інструкції Уповноважених НРЗУ в справах юстиції та фінансів. Кошти, що їх вніс стягувач, удержуються з стягнутих сум і повертаються стягувачові.

§ 9.

Скарги на процесуальні дії судового виконавця треба подавати до Народного Суду, де виконується рішення, протягом 8-ох днів, від дня винесення оскарженої дії або від моменту, коли скаржник про неї дізнався.

Скарги на дії судових виконавців розглядає сам народний суддя на судових засіданнях, перевіряючи докази і викликаючи заінтересованих осіб, коли це потрібно. Ухвали народного судді, винесені у названих справах, є остаточними.

Подача скарги не зупиняє виконавчих дій, проте народний суддя, коли вважатиме це потрібним, може ці дії зупинити.

II. Звернення стягнення (переведення ексекцій) на рухоме майно.

§ 10.

Судовий виконавець, як появиться у боржника (довжника) в румці йому, або поволітному члену родини, повістку про виконання рішення (правочинний документ, на підставі якого стягування проводиться) і закликає виконувати рішення лише тоді, як боржник не заплатить свій довг, разом з витратами.

§ 11.

Як стягнення проводиться при відсутності боржника, або поволітного члена родини, то обов'язково повинен бути присутній представник місцевого Народного Комітету, якому можна передати повістку про виконання рішення з копією вчиненого опису арештованого майна, щоб вручив боржнику.

§ 12.

Коли місце проживання або місце праці боржника невідомі і повістку вручити не можна, стягувач має право просити суд за місцем виконання (після місця виконання) призначити офіційного представника боржникові.

§ 13.

Стягнення проводиться через арешт майна боржника, винесення опису, опечатання і продаж.

§ 14.

Стягнення можна звертати на все майно боржника крім такого:

- 1) безумовно потрібних для боржника (довжника) і осіб, що є на його утриманні, одягу, білизни, взуття і річей домашнього вжитку;
- 2) однієї житлової хати, найпростішого сільсько-господарського знаряддя і будівель, потрібних для ведення трудового сільського господарства;
- 3) насіння для наступного посіву в кількості, потрібній для ведення трудового сільського господарства;
- 4) паївних внесків у кооперативній організації;
- 5) заробітної плати в розмірі, що його визначає суд, але не нижче встановленого для даної місцевості державного мінімуму заробітної плати, а також пенсій і допомог, видаваних страховими касами, допомог у разі народження дитини (на догляд і годування) і в разі смерті членів родини (на похорон);
- 6) необхідного знаряддя потрібного до професійного заняття, ремесла та домашнього промислу і потрібного для продовження роботи матеріалу на dobu одного місяця;
- 7) одної корови, або одного коня, або трьох овець, або трьох кіб, або одної свині, після вибору довжника.

§ 15.

Позови забезпечуються:

- 1) арештом майна, належного відповідачеві, або грошей, що є в нього або сторінних осіб, або
- 2) заборорою проводити певні дії.

Забезпечення поводить через арешт заробітної плати не можна.

§ 16.

Майно, що є в приміщенні, в якому проживає боржник, разом з іншими особами, не підлягає арештові тільки в тому разі, коли воно явно належить іншій особі.

§ 17.

Предмети устаткування фабрик, заводів і майстерень, можна арештувати не кожний окремо, а лише в разі звернення стягнення на підприємство в цілому, коли за чинним законодавством на це підприємство взагалі можна звернути стягнення.

§ 18.

Арешт накладається через складення акту про опис майна і оголошення боржникові (довжникові) заборони розпоряджатися ним.

§ 19.

Опис майна повинен містити в собі:

- 1) назву особи, яка провадить опис;

- 2) час і місце складання акту;
- 3) підставу арешту;
- 4) назву стягувача і боржника;
- 5) назву й опис кожної заарештованої речі;
- 6) відмітки про особливі якості або рідкість зазначених предметів;
- 7) оцінку кожного заарештованого предмету;
- 8) назву охоронця, пояснення обов'язків щодо схову і підпис охоронця;
- 9) зауваження сторін і осіб, які були при описі; і розпорядження про них судового виконавця;
- 10) підпис всіх присутніх.

§ 20.

Якщо під час арешту треті особи заявляють на заарештоване майно свої права, які виключають можливість звернення на нього стягнення за борги боржника, про це зазначається в описі.

§ 21.

Судовий виконавець, на вимогу стягувача, має право опечатати описані речі, зазначаючи про це в акті опису.

§ 22.

Разом з описом судовий виконавець оцінює описане майно за середніми ринковими цінами. В разі потреби для оцінки можна запросити експерта.

§ 23.

Описане майно передається на схов боржникові. В разі відмовлення боржника зберігати, або в разі його відсутності, охоронця призначає судовий виконавець. Судовий виконавець має право призначити охоронця і за заявою стягувача, коли він вважає це заяву поважною.

§ 24.

Охоронець, коли на нього призначено не боржника, дістає за схов оплату, яку встановить судовий виконавець, крім того йому повертаються в належних випадках фактично зроблені витрати на схов.

§ 25.

Боржник, що йому передано на схов майно, має право ним користатися, коли через особливості охоронюваного майна користування майном не зменшує його цінності.

III. Продаж майна, описаного по судовому стягненню.

§ 26.

Майно, описане по судовому стягненню, треба продавати з прилюдних торгів, крім випадків, які будуть становлені пініше.

§ 27.

Продаж з торгів майна, що на нього звернено стягнення (переведена ексекція), провадиться в тому місці, де знаходиться майно.

§ 28.

Перевозити майно і переносити продажу майна можна тільки в разі дальньої згоди стягувача і боржника з умовою внесення потрібних на витрати коштів, на їх рахунок і на їх відповідальність.

§ 29.

Термін прилюдної продажі визначає судовий виконавець. Між арештом і продажем повинно минути не менше 15 днів і не більше одного місяця, за винятком продажі нетривалих продуктів, що їх можна продавати і раніше цього терміну.

§ 30.

Про наступну продажу з прилюдних торгів судовий виконавець оголошує не пініше, як за 3 дні перед продажем, вивішуючи свої оголошення у місці, де повинні відбутися торги, своїй канцелярії, в приміщенні Народного Суду, що при цьому судовий виконавець є, в сільських місцевостях, по змозі ще і в приміщеннях найближчих Сільських Народних Комітетів, або інших місцях по своєму розсуду.

На заяву стягувача, або боржника наступна продаж може бути оголошена не пініше, як за 3 дні перед продажем у місцевих газетах на витрати заявника.

§ 31.

В оголошенні повинні зазначити:

- 1) яке майно продається (перелік), зазначаючи чітко майно продається і яка його оцінка;
- 2) місце і час продажі (місто, вулиця й будинок).

§ 32.

Боржник має право визначити, за якою чергою майно належить продавати. Коли в разі від продажу частини майна буде отримана сума, одержану для задоволення стягувача і для оплати всіх витрат на стягнення, дальша продажі припиняється.

§ 33.

Покупець повинен негайно, слідом за залишенням за ним проданою речі, внести цілу купну ціну.

§ 34.

Торги вважаються за невдабу:

- 1) коли ніхто не прибуває торгуватися або прибуває тільки одна особа;
- 2) коли ніхто з прибулих не зробить надбавки проти оцінки.

§ 35.

Якщо торги не відбулися, то стягувачі протягом 5 днів можуть заявити, щоб продане майно залишити за ними на суму оцінки. Перважне право на залишення за особою проданого майна мають державні організації, незалежно від розміру претензій, а також стягувачі, що їм належать найбільші претензії, у випадках, коли державні організації від свого переважного права відмовилися.

Стягувач, який залишив майно за собою, повинен в час, що його установив судовий виконавець, внести в депозит різницю між сумовою оцінки і сумою, яка припадає на його частину, за розрахунком сум, належних кожному стягувачеві, що його складає судовий виконавець.

§ 36.

Якщо стягувач, який залишив майно за собою в призначений судовим виконавцем термін не внесе в депозит належної в нього суми, він підлягає штрафній до 200 П за постановою судового виконавця.

що її затверджує народний суддя, в районі якого відбулися торги. В цьому разі за § 37. призначаються другі торги для продажу того самого майна.

§ 37.

Якщо торги не відбулися і ніхто з стягувачів не залишив майна за собою, то судовий виконавець привначає другі торги не раніше, як через 5 днів.

В разі потреби і при умовах зазначених у § 28. другі торги призначаються в іншому місці. Ці другі торги проводяться за правилами, встановленими для перших торгів, проте з тією різницею, що вони починаються з першої запропонованої на цих торгах суми, а майно можна продати за ціну, не вищу від подовини оцінки.

Якщо і другі торги не відбудуться, і ніхто з стягувачів не залишить за собою майна, то судовий виконавець, який проводить стягнення, реалізує описане майно всіма способами, що їх визнає доцільними, протягом двох місяців після других торгів.

Якщо протягом цього терміну майно не буде реалізоване, то судовий виконавець подаючи про це справу стягувачеві відкладає дальше реалізування майна на добу трьох місяців, а як по цим терміні стягувач не подає нової заяви про продаж, то судовий виконавець касує арешт, наложений на це майно, а саме майно передає в розпорядження боржника (довжника).

§ 38.

Стягнення треба провести на користь всіх стягувачів, які подали про це заяву, разом, а у випадках, коли арешт майна було уже проведено на користь якогось попереднього стягувача, стягнення для дальших стягувачів проводиться лише приміткою у протоколі про опис майна. Коли претензія цього стягувача не є покрита, то судовий виконавець повинен на прохання стягувача провести нове стягнення на майно боржника, витрати безуспішного стягнення несе стягувач.

§ 39.

З одержаної від продажу майна коштів оплачуються витрати на арешт, схов, доставку і продаж майна, а решта звертається на задоволення звернених на майно стягнень.

§ 40.

Органи, уповноважені законом на стягнення, або розподіл стягнених сум, а також аські ліквідаційні органи, в разі вбигання претензій кредиторів, задовольняють ці претензії а майна боржника, з додержанням такої черги:

- 1) до першого розряду належать:
 - а) єдина державна пошлина за позовні заяви, які є основою рішення або ухвали, на підставі яких звернено стягнення;
 - б) претензії робітників і службовців;
 - в) претензії на відшкодування за каліцтво і смерть;
 - г) претензії на аліменти;
 - д) претензії по соціальному страхуванню і штрафи за порушення законів про соціальне страхування, а також штрафи по загально-державних і місцевих податках та всі інші штрафи, що їх стягують державні органи.
- 2) до другого розряду належать:

Претензії стягувачів в тій порячку в якій стягнення було проведено, як стягнення було проведено разом, то претензії стягувачів задовольняються пропорційно до суми, на яку стягнення звернено.

§ 41.

Претензії, вчислені в § 40. в точ. і під б—д) калі більше за добу одного року, рахуючи до дня розподілу, треба задовольняти і тоді, як про ті претензії стягнення звернено (переведено) не було.

§ 42.

Після закінчення виконання судовий виконавець повертає виконавчий лист до належної судової установи а надписом на листі про виконання.

IV. Звернення стягнення на заробітну плату робітників і службовців.

§ 43.

Стягнення а заробітної плати робітників і службовців державних установ і підприємств, кооперативних і громадських організацій проводять адміністрація цих установ, підприємств і організацій, додержуючись правлячій інше уведомлень.

Виконавчі листи на стягнення а робітників і службовців у цьому разі направляє стягувач, або на його заяву судовий виконавець після того, як він упевниться, що його майна, на яке можна звернути стягнення, боржник, який а робітником або службовцем, не має, безпосередньо до тієї установи, підприємства або організації, де боржник працює.

Якщо на заробітну плату зазначених вище робітників і службовців звернуто кілька стягнень, стягнені гроші адміністрація посилає судовому виконавцеві того району, де проводиться стягнення, для розподілу стягнених сум між стягувачами на загальних підставах.

§ 44.

Для стягнення а заробітної плати робітників і службовців приватних організацій, підприємств і осіб, судовий виконавець вимагає від цих організацій, підприємств і осіб відомості про те, чи має в них боржник посаду та яка сума всіх видів утримання і одноразових видатк припадає за поточний місяць. На дачу відомостей дається термін а розсуду судового виконавця.

Судовий виконавець одержавши відомості, негайно робить розрахунок і зобов'язує того, хто дав відомості, задержувати відповідну суму і передавати її судовому виконавцеві.

§ 45.

В разі несподачі судовому виконавцеві відомостей про роботу і заробіток боржника або а разі невиконання наказу судового виконавця про задержання а заробітної плати сум і про направлення їх судовому виконавцеві, і в разі уникнення проводити безпосередньо стягнення, особь, установи, підприємства і організації, що а них має посаду або працює боржник, відповідають перед стягувачем у розмірі суми, що її належить стягти.

Незалежно від цієї відповідальності, на керівників відповідних установ, підприємств і організацій і на приватних осіб, за невиконання наказу судового виконавця дані відомості про заробіток чи

удержувати з заробітної плати або за утримання провадити безпосередньо стягнення, народний суддя, в район якого провадиться стягнення, на подання судового виконавця або на заву стягувача, може накласти штраф не більше 200 П.

§ 46.

Стягнення з заробітної плати провадиться на таких підставах:

- 1) зовсім звільняється від стягнення частину заробітної плати, яка не перевищує мінімум заробітної плати;
- 2) з займи, одержуваної понад мінімум заробітної плати, можна утримати найбільш 50% на сплату сум, стягуваних на утримання членів родини, і 20% на оплату всіх інших стягнень;
- 3) стягуючи разом на утримання члена родини і за іншими боргами, робітникам і службовцям у кожному разі слід звадити 50% їх заробітку.

§ 47.

Стягнення не можна звертати на такі суми, належні трудящим:

- 1) видавань порядку соціального страхування і забезпечення;
- 2) що їх одержують службові шкві, як стипендії;
- 3) видавань, як компенсація за невкористаний відпуск і що одержують як діти і переїздом.

V. Звернення стягнення на гроші і майно боржника, які знаходяться у третіх осіб, а так само на гроші, що належать боржникові від третіх осіб.

§ 48.

Звертаючи стягнення на гроші або майно боржника, що є у третіх осіб, або на гроші, що належать боржникові від третіх осіб, судовий виконавець надає відповідні третій особі, в якій є майно боржника, або від якої належать боржникові гроші, запитання про те, чи є у неї майно боржника і на якій підставі та на який час його передали третій особі, або чи належать з неї боржникові будь-які гроші і на якій підставі.

У запитанні цьому так само дається предписання про те:

- 1) що від моменту одержання запитання майно і гроші боржника, що є у третіх осіб, улаштовуються апаратношаними на суму стягнення;
- 2) що від того самого часу треті особи повинні всі належні з них боржникові платіжні вносити не йому, і судовому виконавцеві аж до сплати стягнення.

§ 49.

Треті особи (державні установи або підприємства, кооперативи або громадські організації і приватні особи), які одержали зазначене в § 48. запитання, повинні подати судовому виконавцеві в визначений ним термін відомості, про те, які у них є гроші, цінності та інше майно, належне боржникові, або які кошти належать від них боржникові. З дня одержання запитання треті особи не мають права без дозволу судового виконавця повертати боржникові майно і видавати йому гроші і межам арешту.

§ 50.

Діставши від третіх осіб відомості про наявність майна у них, судовий виконавець описує зазначене

майно і цінності з тим, що передача грошей або продаж майна з прилюдних торгів признається належко від тих умов, на яких майно і цінності були в третіх осіб.

Коли майно або цінності боржника знаходяться у державних установах і державних підприємствах, то опису судовий виконавець не провадить, і передавати гроші або продавати майно можна виключно з моменту, коли це майно належало б передати боржникові.

§ 51.

За уникання третіх осіб дати відомості про майно і цінності боржника, що знаходяться у них, і належні з них боржникові платіжні, а також за виконання наказу про арешт майна боржника, про невкладу йому грошей, можна, за укладом народного судді в місці проведення стягнення, накласти штраф у розмірі до 200 П.

VI. Звернення стягнення (переведення есекуцій) на пожитки з недвижкості.

§ 52.

На незарядний час стягнення (есекуція) може бути переведена на пожитки з недвижкості, а то так проти особи власника, як і проти особи, якій належить право на пожитки з недвижкості на підставі закону, або договору, після правля стиповленних в саідуючих §§-ах.

§ 53.

Стягнення (есекуція) на пожитки з недвижкості може бути переведено на підставі виконавчих документів належко від того чи була претензія стягувача (есекувента) забезпечена на недвижкості застаним правом, або ні.

У письменній заяві про переведення есекуції на пожитки з недвижкості стягувач (есекувент, вчитель) повинні описати дім та інші будови й землі, на які стягнення (есекуція) має бути звернена (переведена) так докладно, щоби тотожність кожної окремої недвижкості ліся зрозуміти, числа дому, назви поля (ділянки), розміру землі та сусідів буда точно установлена.

У заяві треба подати і те, що боржник (довжник) на основі якого титулу має право на пожитки з недвижкості.

§ 54.

Стягнення (есекуція) не можна перевести на такі недвижкості:

- а) на сільські помістя (житлові будови, дір та загороди), які належать робітникам або господарям у тих випадках, коли в них живе і господарить боржник (довжник) сам, або з членами своєї родини;
 - б) як боржник (довжник) є господарем таких земель, які потрібні до прожитку боржника (довжника) та членів його родини, що знаходяться на його утриманні;
 - в) на житлові будови в селіх і містах або на їх частини, в яких живе боржник (довжник) сам, та члени родини, які знаходяться на його утриманні;
 - г) на такі поміщення, які необхідні боржнику (довжнику) до провадження свого професійного заняття.
- Простор поліпшених недвижкостей одиак не може переважати п'ять квт. угрлі землі, вивислючие в це есенуально і загороду (помістя).

Хай живе вождь наших Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК

НАРОДНОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.	Ужгород, 1. травня 1945.	Число 9. БИРЖА С. П. РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
-----------------	--------------------------	---

ЗМІСТ:

Декрет чис. 54. про користування церковним майном	113
Декрет чис. 55. про доповнення §. 4. декрету НРЗУ в дні 9-го лютого 1945. року чис. 39. про гвалтацію державно-адміністративного управління Закарпатської України	114
Декрет чис. 56. про утворення Центурного Відділу при Народній Раді Закарпатської України	114
Декрет чис. 57. про утворення Управління в справах культури при Народній Раді Закарпатської України	115
Декрет чис. 58. про адержавлення шкільн	115
Декрет чис. 59. про державний бюджет Закарпатської України	118
Декрет чис. 60. про скасування патронатних обов'язків	118
Декрет чис. 61. про прилучення сіл: Павшин, Паланок, Підгород, Підгородня, Паланокстр і Росин- тово до міста Мукачева	118
Постанова НРЗУ про частину авіалу та доповнення постанови НРЗУ в дні 22-го січня 1945. р. про встановлення одної державної поштової	118
Постанова НРЗУ про частину авіалу постанови НРЗУ про встановлення населення ЗУ хлібом і мукою	119
Постанова Президії НРЗУ про заручування та фінансування курсів трьохмісячних курсів літо- году влітку влітку для Закарпатської України	120
Постанова НРЗУ про обов'язкову реєстрацію видаваних книгачи	120
Постанова НРЗУ про обов'язкову реєстрацію цінних паперів	120
Постанова НРЗУ про виплату банківських і інших грошових вкладів	120
Постанова НРЗУ про похорони та користування кладовищами	121
Постанова НРЗУ про проголошення народним святом дні 1. травня	121
Постанова НРЗУ про звільнення службовців педагогами	121
Постанова НРЗУ про затвердження структури і штатів органів, місцевих і сімських Нар. Комітетів	122
Постанова НРЗУ про затвердження структури і штатів органів, місцевих і сімських Нар. Комітетів	122
Постанова НРЗУ про створення сілських аспірантів та робітничих лісових заводів і сілських аспірантів доріг та лісових заводів і сілських аспірантів доріг та лісових заводів і сілських аспірантів доріг та лісових заводів і сілських аспірантів доріг та	123
Урядові оголошення	124
Персональні повідомлення	125

Декрети і постанови

Декрет чис. 54. про користування церковним майном.

Народна Рада Закарпатської України видає слідую-
чий декрет:

§ 1.

Все рухоме і нерухоме майно, яке належить до цього часу релігійним церквам, як юридичним особам, переходить до розпорядку общин віруючих дотичної церкви, незалежно від того, хто і як цим майном користується.

§ 2.

Община віруючих рішає в справах церковного майна простою більшістю, однак для відчуження нерухомого церковного майна потребується, щоби про це висказалася більшiмше 2/3 більшiсть повнолітніх членів віруючих.

§ 3.

При вирішенні питань про долю церковного майна мають право брати участь і ті громадяне, які раніше належали до церковної общини, але перейшли до другої релігії або вийшли з числа віруючих.

§ 4.

Якщо привнаймше 2/3 часть колишніх членів деякої церкви переступила, або переступити, разом чи поступово, на іншу релігію, то все рухоме і нерухоме майно первісної церкви перейде до власності нової громади віруючих.

§ 5.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і дієвiсноiсть його Уповноважені Народної Ради Закарпатської України в справах внутрішніх, землеробства, юстиції і Управління в справах культури. Ужгород, дня 20. квітня 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:
І. І. Турянчик і. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:
П. П. Сова в. р. П. В. Литур в. р. І. М. Ваш в. р.
Ю. І. Івашко в. р. С. Д. Вайс в. р. Д. М. Тарахнич в. р.
М. В. Цуперак в. р. І. Ю. Керча в. р.
С. В. Борещаній в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керещанин в. р.
Ф. І. Чекан в. р. С. І. Борджалікова в. р.
І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Ціна 3-50 пенге.

Декрет чис. 60.

про скасування патронатних обов'язків.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

Всі роди державних патронатних прав та обов'язків зрушуються.

§ 2.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснює його Уповноважений Народної Ради в справах лісового господарства і згоді з Уповноваженим Народної Ради в справах комунального господарства.

Ужгород, дня 20. квітня 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турянця в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. П. В. Лигтур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. С. Л. Вайс в. р. Д. М. Тарахонич в. р. М. В. Цуперяк в. р. І. Ю. Керча в. р. С. В. Борещий в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанч в. р. Ф. І. Чекан в. р. С. І. Боржанюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 61.

про прилучення сіл: Павшин, Паланок, Підгород, Підгоряни, Підмонастир і Росвигово до міста Мукачева.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

Виключити села: Павшин, Паланок, Підгород, Підгоряни, Підмонастир і Росвигово зі складу Мукачевського округу і приєднати їх до міста Мукачеве з повною підлегалістю у всіх відношеннях Миському Народному Комітету в Мукачеві та миській адміністрації.

§ 2.

В зв'язку з приєднанням сіл, зазначених в §-у 1. до міста Мукачеве, Сільський Народні Комітети в цих селах розпускаються.

§ 3.

Миський Народний Комітет в Мукачеві зобов'язується організувати додаткові вибори членів Миського Народного Комітету від населення прилучених територій.

§ 4.

Цей декрет вступає в силу з дня 1. травня 1945 року і здійснюють його всі члени Народної Ради Закарпатської України.

Ужгород, дня 20. квітня 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турянця в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. П. В. Лигтур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. С. Л. Вайс в. р. Д. М. Тарахонич в. р. М. В. Цуперяк в. р. І. Ю. Керча в. р. С. В. Борещий в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанч в. р. Ф. І. Чекан в. р. С. І. Боржанюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про частинну зміну та доповнення постанови НРЗУ з дня 22-го січня 1945 р. про встановлення єдиної державної поштини.

Народна Рада Закарпатської України постановляє:

1. Змінити пункт (13) вищезгаданої постанови так: за правочин охорони майна померлих і вилучу спадкоємцям свідочити або ухвали, які стверджують їх права на спадщину, залежно від чистої ціни спадщини:

а) як спадкоємці є прямими потомками, батьками померлого, або його рідними сестрами чи братами, або дітьми братів і сестер:

до 10.000 П 1%,
від 10.000 П до 25.000 П 2%,
вище 25.000 П 3%.

б) як спадкоємцями є далші побічні родичі (родажки) померлого, або мужі особи:

до 10.000 П 2%,
від 10.000 П до 25.000 П 4%,
вище 25.000 П 6%.

Примітка. Ці самі постановлення відносяться до дарування рухомого і нерухомого майна між живими особами, вносяючи в те також і дарування права вживання.

2. Брати єдину державну пошлунку:

а) із заяв в кримінальних справах, в яких карне postupовання ведеться лише на приватне звинувачення (внесення) 15.— П.

Від касаційних скарг в цих справах належить 30.— П.

б) із заяв про забезпечення доказів 25.— П;

в) від касаційних скарг на судові накази (платіжні прикази) 50% ставки встановленої для позовних заяв;

г) від судового наказу про виконання судових рішень або ухвал, які були видані до виволозіння Закарпатської України, 25% ставки встановленої для позовних заяв. Від касаційної скарги, поданої проти такого судового наказу, належить така сама поштина як від заоспореного дочинного судового наказу.

3. З позовних заяв про розвід, як сторона розводиться вперше, платиться поштина в сумі 150.— П.

Як позови заяву про розвід подає сторона, яка вже раз була розведена, титулом поштини має заплатити 350.— П.

За кожну дальшу позовну заяву, яку подає сторона, що вже два рази або більше разів була розведена, має заплатити як пошлунку 700.— П.

4. Ця постанова вступає в силу з дня її підписання.

Ужгород, дня 14. квітня 1945 року.

І. І. Турянця в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України.

Др. С. В. Борещий в. р.

Уповноважений НРЗУ в справах юстиції.

Др. Ю. І. Івашко в. р.

Уповноважений НРЗУ в справах фінансів.

Хвія живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 31. березня 1945.

Число 6.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 47. про родину та одруження	59
Декрет чис. 48. НРЗУ про матеріальні забезпечення внаслідок міщанської війни, родин загинувших в боротьбі з німецько-фашистськими окупантами та громадян їх родин, які загинули, або стали піввадами від рух військово-нацистських загартбенив	62
Декрет чис. 49. про соціальне страхування робітників і службовців	64
Декрет чис. 50. про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22. від 18. грудня 1944 року. „Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України“	74
Декрет чис. 51. про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 43. з днв 9. лютого 1945 року. „Про установлення та вилучу дозогои сім'ям військово-службовців у Червоній Армії“	75
Декрет чис. 52. про установлення масшкальної норми землевпорядкування земель в подвійноки округах Закарпатської України	75
Постанова НРЗУ про упорядкування господарства грошевица засобами Закарпатської України	76
Постанова НРЗУ про утворення фінансової комісії при Уповноваженні НРЗУ в справах фінансових	76
Постанова НРЗУ про вилучення органам Народної міліції права застосовувати заходи адміністративного впливу на проступки і правопорушення	77
Постанова НРЗУ про організацію справно трудових установ	77
Постанова НРЗУ про утворення центрального лекційного бюро	78
Постанова НРЗУ про порядок розкладу справ про війни, які втрачено в період війни та окупації Закарпатської України календарно—місяцями загартбеница	78
Постанова НРЗУ про уніфікацію п'яти лєтчиков—героїв 4-го Українського Фронту, впаших в бою за ослобоження Закарпатської України	79
Постанова НРЗУ про об'єднання і координацію оперативних дій Народної Міліції і Народної Дружини і створення Управління внутрішніх справ Закарпатської України	79
Постанова НРЗУ про утворення 3-ох місячних курсів для підготовки кадрів Закарпатської України Персональним повідомленням	80

Декрети і постанови**Декрет чис. 47.****про родину та одруження.**

На звільненій доблесною Червоною Армією Закарпатській Україні, народ взявши владу до своїх рук потребує здійснення і провадення в життя дійсних демократичних прав, в тому числі і рівноправності жінок та чоловіків, як в родинному житті так і в політ. В вільній країні, при рівноправності чоловіків і жінок повинна бути також дорозна вільна від всяких сословностей і традицій сім'я. В період окупації і капіталістичної експлуатації нашого краю мали місце змущені одруження, які парализували вільний розвиток здоровя сім'ї, тому лачни на аустрич волі народу Народна Рада Закарпатської України видає слдуючий декрет:

Розділ I.**Про одруження.****ГЛАВА I.****Засади.****§ 1.**

На території Закарпатської України в часу видання цього декрету приймається законним тільки цивільне одруження.

§ 2.

Одруження реєструється в органах запису актів громадянського стану (ЗАГС) і тільки така реєстрація зяється безспірним доказом наявності одруження.

§ 3.

Релігійний обряд одруження може бути переведений після реєстрації одруження в органах запису актів громадянського стану (ЗАГС).

§ 4.

Одруження, які заключені громадянами Закарпатської України до видання цього декрету як на території Закарпатської України, так і за кордоном по законам місяця їх заключення, визнаються дійсними на Закарпатській Україні.

§ 5.

Одруження іноземців між собою, або з громадянами Закарпатської України, яке укладається в межах Закарпатської України належить вчинити за законами Закарпатської України.

ГЛАВА II.**Умови одруження.****§ 6.**

Вступити в одруження можуть особи, які досягли одружного віку.

Ціня 6— пєнгє.

Для одруження потрібна взаємна згода тих, хто одружується та відсутність законних перешкод до їх одруження. Крім того умовою одруження є взаємне освідомлення дружин про стан свого здоров'я.

§ 7.

Одружений вік визначається: для жінок — 16 років, для чоловіків — 18 років.

Примітка: Окружній Народній Комітет виходячи з господарських і побутових умов громадян, особливо в сімейних місцевостях можуть давати дозвіл на одруження особам, які не дійшли відружного віку, якщо до досягнення цього віку лишається не більше як пів року, і якщо подано посвідку лікаря про допустимість такого одруження.

§ 8.

Не можуть одружуватися особи душевно хворі, або слабоумні, або ті, які тимчасово знаходяться в такому стані, що не можуть розуміти значення своїх вчинків.

§ 9.

Не можуть одружуватися особи, з яких хоча б одна вже знаходилася в законному одруженні.

§ 10.

Не можуть одружуватися між собою родичі по прямій лінії, а так само в побійній лінії до третього ступня.

ГЛАВА III.

Прийняття одруження.

§ 11.

Одруження приймається смертю одного з дружин, а так само судовим оголошенням одного з них померлим, або пропавшим без вісті.

§ 12.

При житті обох дружин одруження може бути прийняте розводом. Розвід відбувається як за взаємною згодою обох сторін, так і на бажання однієї з них розвестися.

§ 13.

Питання про розвід вирішується Народним Судом за заявою обох сторін, чи однієї з них, і на підставі рішення суду переводиться реєстрація розводу по книгам актів громадянського стану по відповідних Народних Комітетах.

§ 14.

Народний Суд, при розгляді спорів про розвід, повинен домагатися примирення сторін, але коли хоча б одна сторона миритися не жотгла, то одруження повинно бути розірваним. Виходячи з цього справи про роздук можуть бути вирішені і при неповаленню на суді протиявній сторони, коли їй відомо про день розгляду справи, або коли його адреса є невідомою.

§ 15.

При розгляді справ розводу коли примирення сторін не відбувається, суд не справі домагатися інтимних подробиць, або інших мотивів розводу і припинення гідності будь-якого з дружин на судовому засіданні не дозволяється.

ГЛАВА IV.

Права і обов'язки дружин.

§ 16.

Дружини зберігають своє прізвище, встановлене при реєстрації одруження на весь час існування одруження, а так само і після припинення його через смерть, або судове оголошення одного із них по-зв'язку з втратою ім'я 'widowhood'.

§ 17.

При припиненню одруження розводом залежить від порозуміння дружин залишення ними обома, або одним з них спільного прізвища, як про таке було встановлено при реєстрації одруження, а при відсутності такої згоди кожний з розведених дружин називається своїм одруженим прізвищем.

§ 18.

Майно, нажите дружинами в період спільного життя, вважається належним їм обома на засадах співвласності у рівних долях, а остатке майно складає окрему власність кожного з них.

Примітка: Праця жинки по веденню домашнього господарства і догляду над дітьми прираховується у відношенні прав на майно до праці мужа по здобуванню заходів для життя.

§ 19.

Переміна місця мешкання одним з дружин не тягне за собою для другого обов'язку салдувати за ним.

§ 20.

Після припинення одруження розводом право нужденної сторони на одержання утримання від вдовоної в розводі сторони зберігається лише у випадках непрацездатності нужденної сторони, якщо така непрацездатність виникла до одруження, під час одруження, або не пізніше одного року після розводу, а також у випадках безробіття протягом одного року після розводу.

Це право у вському випадку приймається, як нужденна розведена сторона вступає в нове одруження.

§ 21.

При вирішенню питання про розвод Народний Суд повинен вписити і вирішити, при кому з батьків і хто з дітей залишається на вихованні, хто з батьків і в якому розмірі буде нести витрати на утримання і виховання дітей та про розмір утримання нужденного, непрацездатного, або безробітного дружини. У всіх таких випадках суд повинен стояти на захисті інтересів дітей і слабшої сторони одруження. Розмір утримання установлює суд в залежності від майнового стану сторін. Якщо між сторонами по цим питанням досягається згода, і коли така умова не суперечить закону, то суд може затвердити писану умову або записати усну умову до протоколу судового засідання. Копії такої умови, або витяги із протоколу судового засідання видається сторонам разом з копіями рішення про розвод, і така затверджена судово умова має силу виконавчого документу по стягненню аліментів та проводиться до виконання в протязі установленому для виконання судових рішень по цивільним справам.

ПРОКУРАТУРА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Декретом Народної Ради Закарпатської України Чис. 34 від 12 січня 1945 р. була створена прокуратура Закарпатської України. У вступній частині декрету зазначалося, що органи прокуратури створюються «для зміцнення державного ладу, боротьби з ворогами народу та кримінальними злочинцями, а також для нагляду за діяльністю судових органів, державної безпеки та народної міліції і діяльністю всіх органів влади на місцях щодо проведення в життя декретів та постанов виданих Народною Радою»¹.

Органи прокуратури були створені в усіх адміністративних округах, містах Ужгороді та Мукачеві. Крім того, була утворена Головна (центральна) прокуратура на чолі з Головним прокурором Закарпатської України у такому складі: заступник Головного прокурора, помічник прокурора у кримінальних справах, помічник прокурора у справах нагляду за роботою міліції та місць ув'язнення й помічник прокурора в цивільних справах. Голова Народної Ради Закарпатської України на основі рішення Народної Ради 25 січня 1945 року призначив головним прокурором Закарпатської України Івана Андрашка, з 20 лютого 1945 р. заступником – Доктора Леонтія Мальчука, з 2 березня 1945 р. помічником головного прокурора з нагляду за слідством – Доктора Августина Гегедюша, з 2 березня 1945 р. помічником головного прокурора щодо кадрів – Доктора Василя Петричка, з 2 березня 1945 р. помічником

¹ Про утворення органів прокуратури Закарпатської України: Декрет Чис. 34 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. С. 5–6.

головного прокурора з нагляду за міліцією, органами державної безпеки й місцями ув'язнення – Василя Нямешука, з 2 березня 1945 р. помічником головного прокурора з адміністративного нагляду – Доктора Антона Бору, з 2 березня 1945 р. помічником головного прокурора з кримінальних справ – Євгена Богута¹. З 21 липня 1945 року заступником головного прокурора Закарпатської України із загальних справ був призначений Олександр Мінько². Хоча деякі заступники прокурора Закарпатської України були визначені Головою Народної Ради Закарпатської України ще в грудні 1944 р., зокрема Василь Митрюк (декрет 149/1944 від 29 грудня 1944 р.)³.

У кожному адміністративному окрузі призначався окружний прокурор, «в больших округах після потреби» один помічник прокурора, а в Ужгороді і Мукачеві – міські прокурори «та в міру потреби і помічники прокурорів». Так, І.С. Тегза у своєму дослідженні наводить перший список працівників міських і окружних прокуратур Закарпатської України: в Ужгороді міським прокурором був Іван Товт, а його помічником спочатку Людвік Гіріц, а з 12 вересня 1945 р. – Алексій Хвуст; в Ужгородській окрузі окружним прокурором був Августин Гегедюш, а його помічником – Мирон Кузьма; у Мукачеві міським прокурором був Стефан Касинець; у Мукачівській окрузі окружним прокурором був Олександр Ковач, а помічником – Николай Бердар; у Тячівській окрузі окружним прокурором був Генадій Вобучков, а його помічником – Юрій Вошкоц; у Хустській окрузі окружним прокурором був Іван Горват, а його помічником – Іван Палюк; у Севлюській окрузі окружним прокурором був Василь Шпак, а його помічником – Йосиф Олас; в Рахівській окрузі окружним прокурором був Володимир Ващук; в Іршавській окрузі окружним

¹ Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 5. Ст. 58.

² Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 15. Ст. 184.

³ Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 22.

прокурором був Василь Варга, а його помічником – Юлій Переш; у Свалявській окрузі окружним прокурором був Стефан Лизак, а його помічником – Іван Чопей; у Великоберезнянській окружній прокуратурі окружним прокурором був Олександр Логойда¹.

Для проведення попереднього слідства у важливих і складних кримінальних справах при прокуратурах створювалися слідчі органи для розслідування справ, які не входили до компетенції органів Народної міліції. У Головній прокуратурі наказом Головного прокурора було призначено одного старшого слідчого і слідчого «по найважливішим справам», при окружних прокурорах – по одному слідчому, а в більших округах і містах, «де виникне потреба», – по два слідчі (§2 Декрет Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України). Вказівки прокурора для слідчого були обов'язкові.

Головний прокурор Закарпатської України був обраний Народною Радою декретом №397 від 25 січня 1945 р.² Прокурорів центрального апарату прокуратури, окружних прокурорів та їх помічників призначала Народна Рада, але за поданням головного прокурора. Штати технічних працівників (канцелярських та допоміжного персоналу) визначалися Головним прокурором за погодженням з Народною Радою Закарпатської України.

Як зауважує І. Тегза з посиланням на архівні матеріали, штат прокуратури Закарпатської України нараховував 162 працівники, з яких 65 – прокурори, їх помічники та слідчі, решта – канцеляристи, робітники допоміжних служб. Крім того, передбачалося запровадити посади 4 практикантів³.

Показово, але Декрет Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України не передбачив жодних вимог до кан-

¹ Тегза І.С. НА ПЕРЕЛОМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Тіпрані, 2011. С. 30–33.

² Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 3. Ст. 36.

³ Тегза І.С. НА ПЕРЕЛОМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Тіпрані, 2011. С. 19.

дидатів на посаду прокурора. Не вимагалось навіть, щоб кандидати на посаду прокурора користувалися «довір'ям народу» та були «до кінця віддані справі народу», як це вимагалось для народних суддів. Очевидно, що стосовно прокуратури місцева влада була зацікавлена у швидкому наборі потрібних кадрів, щоб можна було щонайшвидше запустити репресивну машину для досягнення геополітичних цілей Радянського Союзу на Закарпатті, прикриваючись видимістю закону. Однак деякі з призначених прокурорів головної прокуратури Закарпатської України мали юридичну освіту (І. Андрашко, Л. Мальчук, А. Гегедюш, В. Петричко, А. Бору тощо), як і ряд окружних прокурорів (Ю. Вошкоц – прокурор Тячівської округи, В. Лендьєл – прокурор м. Ужгород та ін.). Натомість О. Логойда (прокурор Великоберезнянської округи), П. Улинець (прокурор Свалявської округи), І. Олас (прокурор Воловецької округи) та інші прокурори і прокурорські помічники, слідчі прокуратури самотужки опановували необхідну професію¹.

Оскільки органи прокуратури Закарпатської України формувалися за радянським зразком, Голова народної Ради Закарпатської України І. Туряниця звернувся з листом до М. Хрущова², який на той час обіймав посаду Голови РНК УРСР, з проханням надіслати довідкову літературу, розраховуючи 4-5 довідників на кожную округу³. Подібна тактика, як вважає Д. Пеца, прискорила радянізацію краю⁴.

¹ Тегза І.С. НА ПЕРЕЛОМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Тіпрані, 2011. С. 36.

² Письма Н.С. Хрущева до вопросу оказания помощи в экономическом и культурном развитии Закарпатской Украины. Справки об административно-территориальном делении Холмской губернии. Западной Галиции. Закарпатской Украины и Южной Буковины (05.03.1945). ЦДАГО України. Ф.1. Оп. 23. Спр. 1624. Арк. 4.

³ Вегеш М., Міщанин В., Палінчак М. Політична історія Закарпаття крізь призму українського державотворення. 1918–1950: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 377.

⁴ Пеца Д.Д. Встановлення радянського державного режиму в Закарпатті в 1944–1950 рр.: історико-правове дослідження: автореф. дис. ...канд. юрид. наук. Львів, 2011. С. 7.

Прокуратура Закарпатської України була централізованим апаратом, що будувався за принципом єдиноначальності. Головний прокурор зосереджував у своїх руках усю повноту влади з нагляду за здійсненням «революційної» законності. Окружні та міські прокурори були підпорядковані Головному прокуророві й діяли за його повноваженнями й відповідно до його вказівок. Так, головний прокурор та його заступник давали обов'язкові до виконання вказівки всім підлеглим їм прокурорам.

Органи прокуратури будувалися за принципом суворої централізації. Вони були підзвітні лише Народній Раді Закарпатської України і «до підлеглості» окружних Народних Комітетів не належали. Отже, прокуратура виводилася з-під влади місцевих органів влади, за якими повинна була здійснювати прокурорський нагляд. З іншого боку, під час виконання своїх функцій з нагляду за «правильною» реалізацією законів місцевими органами народної влади органи прокуратури не мали права втручатися в «оперативну роботу Народних Комітетів». Загалом на окружних прокурорів була покладена функція контролювати діяльність місцевих Народних Комітетів щодо факту відповідності їх діяльності «інтересам народу». Якщо цього не було, вони зверталися до головного прокурора, який доповідав Народній Раді про це. Остання мала право «розпустити за своїм поглядом нездібні до праці Народні Комітети і розпорядитися про їх вибори» (п. с § 5 Декрету Чис. 39 про організацію адміністративно-державного управління Закарпатської України)¹.

Розгорнуту програму дій органів прокуратури з нагляду за законністю містила Інструкція Головного прокурора Закарпатської України про проведення в життя §9 Декрету Чис. 34 від 12 січня 1945 року. Відповідно до цієї Інструкції здійснення адміністративного (загального) нагляду покладалося на окружного (міського) прокурора або його заступників.

¹ Про організацію державно-адміністративного управління Закарпатської України: Декрет Чис. 39 Народної Ради Закарпатської України від 9 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 3. Ст. 23–27.

Адміністративний нагляд прокуратури полягав у таких діях:

1. Присутній на засіданнях місцевих Народних Комітетів прокурор мав право дорадчого голосу і давав вказівки з приводу «правомірності того чи іншого проекту рішення». Якщо ж рішення суперечило закону, прокурор звертався з письмовим поданням про скасування або зміну ухваленого рішення в Народний Комітет. У випадку невиконання вимоги прокурора він мав право звернутися до Головного прокурора Закарпатської України з клопотанням про опротестування цього рішення перед Народною Радою або відповідним уповноваженим Народної Ради Закарпатської України залежно від характеру справи.

2. У разі видання Народною Радою Закарпатської України декретів, постанов та інструкцій з важливих питань народно-господарського життя краю прокурор здійснював нагляд за точним їх виконанням на державних та громадських підприємствах шляхом контролю заходів, ухвалених згідно з цими документами.

3. Прокурор здійснював нагляд за охороною прав громадян, стежив за правильним розподілом землі між селянами, за охороною прав робітників на приватних підприємствах.

Крім систематичного нагляду за законністю, розпорядженнями й постановами місцевих органів влади, прокурор був зобов'язаний стежити за матеріалами періодичної преси й організувати перевірку фактів про незаконні дії місцевих органів влади та окремих посадових осіб. У разі підтвердження фактів порушення закону прокурор повинен був негайно вживати рішучих заходів для усунення порушень. Приймаючи від громадян скарги та заяви, у яких містились повідомлення про порушення закону, прокурор повинен був забезпечити їх розгляд протягом 48 годин. В обов'язки прокурора входила також періодична перевірка розгляду скарг «трудящих» у місцевих органах влади, установах та на підприємствах.

У заключній частині Інструкції зазначалося: «Якщо прокурор вважає, що рішення (чи дії службових осіб) суперечить декретам, постановам або інструкціям Народної Ради Закарпатської України чи суперечить духу сучасного законодавства, або не відповідає

вимогам Маніфесту Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України від 26 листопада 1944 року – то діє в порядку, передбаченому п. 1 даної Інструкції».

У §4 Декрету Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України підкреслювалося: «У своїй діяльності органи прокуратури керуються виключно інтересами народних мас, діють на основі засад, викладених у Маніфесті Першого з'їзду Народних Комітетів і керуються своєю народною правосвідомістю та внутрішнім переконанням, що базується на потребі охорони суверенітету уряду і особистих прав громадян». Також на прокурора покладається обов'язок захищати майнові інтереси держави в судовому порядку.

Здійснюючи нагляд за діяльністю судових органів, прокуратура Закарпатської України стежила за правильним застосуванням судовими органами розпоряджень народної влади. У випадку порушення законності органами суду прокурори були зобов'язані вживати негайних заходів до усунення виявлених недоліків шляхом опротестування судових вироків та рішень у вищих судових інстанціях. Строк для опротестування встановлювався законом протягом п'яти днів після ухвалення вироку.

«Вироки та рішення Народних Судів, які не були оскарженими і опротестованими в термін, установлений законом, і вступили в законну силу, за поданням окружного прокурора, а також за скаргами зацікавлених осіб та організацій, могли бути опротестовані до відповідної колегії (кримінальної чи цивільної) Вищого Народного Суду Головним прокурором у порядку нагляду, а вирoki Вищого Народного Суду по першій інстанції так само, як і ухвали судових колегій Вищого Народного Суду, могли бути опротестованими Головним прокурором до Пленуму Вищого Народного Суду Закарпатської України, рішення якого буде остаточним», – ішлося в §8 Декрету Чис. 34 від 12 січня 1945 року¹.

¹ Про утворення органів прокуратури Закарпатської України: Декрет Чис. 34 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 5–6.

Складність або важливість кримінальної справи і визначення її підсудності встановлював сам прокурор під час надсилання справи до суду. Усі кримінальні справи передавалися до суду за постановою прокурора, який, крім того, міг «повертати справу для доповнення слідства чи закрити справу, коли не зібрано належних доказів для обвинувачення»¹. Віддаючи обвинуваченого до суду, прокурор повинен був визначити, у якому суді її краще слід розглянути – у Народному Суді певного округу чи Вищому Народному Суді. Критерієм для вирішення цього питання слугувала «важливість справи». Водночас прокурор повинен поцікавитися про свідків, яких суд повинен викликати на судове засідання для підтвердження звинувачення.

Головний прокурор Закарпатської України, його заступник та окружні прокурори мали право почати кримінальне переслідування у будь-якому випадку, якщо вони вважали, що в діях особи є злочин, та доручити його розслідування органам народної міліції, державної безпеки або слідчому прокуратурі. Слідчі прокуратури обиралися в тому разі, якщо слідство не могли проводити органи народної міліції.

З утворенням органів прокуратури арешт громадян дозволявся лише з санкції прокурора. До того ж, головний прокурор, його заступник та окружні прокурори мали право звільняти з-під варти будь-яку особу, якщо вважають, що подальше перебування заарештованого під вартою є незаконне або недоцільне – §5 Декрету Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України. У зазначеному Декреті законодавець чітко визначив: «Установити, що ніхто із громадян Закарпатської України не може бути заарештованим ні органами державної безпеки, ні органами народної міліції, ні слідчими при прокуратурах без належної санкції відповідного прокурора, який перед тим, як дати санкцію на

¹ Кульчницький В.С., Настюк М.І., Ткач А.П., Ганчин В.Ю., Гураль П.Ф. Возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною (соціально-політичні і правові основи). Львів. 1985. С. 144.

арешт, повинен перевірити, чи є підстави – докази для арешту»¹. Отже, таке важливе право особи, як право недоторканості, можна було обмежувати виключно з дозволу органів прокуратури, що мало поставити під централізований контроль примусові заходи у сфері кримінальної юстиції. Але подібне положення декрету, що визначав правовий статус органів прокуратури Закарпатської України, як і багато радянських законів, виявилось звичайною декларацією. Так, відомо про доповідну записку Головного прокурора Закарпатської України І. Андрашка на ім'я Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у Справах Внутрішніх та Державної Безпеки від 23 червня 1945 р., яка була написана за результатами перевірки 18 червня 1945 р. в'язниці м. Ужгорода. У цій записці стверджується про незадовільний стан справ у згаданій пенітенціарній установі та, зокрема, звертається увага на такі факти. Подаємо мовою оригіналу:

1) «Всі арештовані утримуються в тюрмі без жодних документів на право утримання їх під вартою»;

2) «Ніякого точного обліку арештованих не має, коли не урховувати примитивного запису їх по книзі, яка не дає точної картини про стан арештованих»;

3) «Особистих справ на кожного арештованого не має і адміністрація тюрми навіть не могла дати відповідь про кількість арештованих, з якого часу та за ким вони лічуться»;

4) «В тюрмі утримується під вартою довгий час велика кількість арештованих і навіть без санкції прокурора на арешт, та без дозволу на право дальнішого утримання під вартою, як цього вимагає інструкція про порядок розсліду кримінальних справ»;

5) «Є такі арештованні, що утримуються в тюрмі з січня місяця 1945 року і навіть без санкції прокурора»;

6) «Крім того в приміщенні відведено декілько кімнат для камер попереднього ув'язнення органів міліції, біля котрих охорону

¹ Кульчницький В.С., Настюк М.І., Ткач А.П., Ганчин В.Ю., Гураль П.Ф. Возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною (соціально-політичні і правові основи). Львів. 1985. С. 144.

несуть робітники міліції. Там теж арештовані утримуються без належних документів»;

7) «Начальник тюрми тов Поп пояснив, що арештовані в тюрму поступають без документів, а по запискам службових осіб Державної Безпеки та Внутрішніх Справ, а навіть і по телефонному розпорядженню»¹.

Важко сказати, чим були зумовлені подібні дії Головного прокурора Закарпатської України: бажанням допомогти людям, які незаконно опинилися у в'язниці, чи необхідністю не дозволяти навіть органам державної безпеки безпосередньо втручатися у сферу повноважень органів прокуратури, тобто йшлося про захист прав людей чи «корпоративних» прав. Щодо цього показовим є ще один випадок, який наводить І.С. Тегза, спираючись на спогади О.О. Логойди, який був призначений прокурором Великоберезнянської округи. Так, О.О. Логойда наводить факти незаконного арешту майже десятка людей, яких тримали органи місцевої народної міліції у Великому Березному. Після встановлення такого факту О.О. Логойда, користуючись §5 Декретом Чис. 34 про утворення органів прокуратури Закарпатської України, випустив людей на волю, за що його негайно викликали до обласної прокуратури, де, крім І. Андрашка, були присутні чини з органів державної безпеки та внутрішніх справ, які чітко дали зрозуміти місцевому окружному прокурору, що подібні дії необхідно узгоджувати з керівництвом. Самостійність в ухваленні законних рішень новій владі не була потрібна². Нагадаємо, що навіть Інструкція про організацію і діяльність Спеціального Суду Закарпатської України прямо передбачала, що органи державної безпеки, які займалися розслідуванням злочинів, підсудних Спеціальному Суду, могли проводити арешт підозрюваних щоразу тільки на основі санкції головного прокурора, його заступника чи окружного прокурора (§4).

¹ ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 102. Арк. 22-28.

² Тегза І.С. НА ПЕРЕЛОМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Timpani, 2011. С. 24–25.

Як бачимо, високопосадовці радянського зразка не вважали за потрібне обмежувати свою професійну поведінку нормами законів, які вони ж розробили, та не цуралися застосовувати «телефонне право». Політична доцільність тоді дорівнювала законності. Очевидно, що подібна практика, яка застосовувалася до багатьох тисяч репресованих мешканців краю, нічого спільного з «інтересами народних мас» та «служіння народу Закарпатської України» не мала. Зате вона допомагала тим прокурорам, які вислужувалася перед новою владою. Показовим у цьому плані була доля Головного прокурора Закарпатської України І.В. Андрашка, якого призначили в.о. прокурора Закарпатської області 4 грудня 1945 р.¹, хоча така область юридично з'явиться у складі УРСР за указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 січня 1946 р.²

Таким чином, протягом короткого часу Народна Рада Закарпатської України розробила і затвердила ряд нормативних актів, що слугували правовою основою організації й діяльності органів прокуратури Закарпатської України. Прокурори за своїм правовим статусом повинні були контролювати попереднє слідство, підтримувати державне обвинувачення в суді, захищати інтереси держави в цивільному процесі та, найголовніше, здійснювати загальний нагляд за дотриманням законності всіма мешканцями та організаціями краю, органами державної влади та місцевого самоврядування. Оскільки тоді «законність» пов'язувалася з політичною доцільністю, органи прокуратури були залучені до політичних репресій багатьох тисяч людей Закарпаття, частина з яких не повернулася додому живими зі сталінських концтаборів.

¹ Терза І.С. НА ПЕРЕЛОМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Тіпрані, 2011. С. 40.

² Про утворення Закарпатської області в складі Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 22 січня 1946 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3%D0%B0-01#Text> (дата звернення: 23.01.2023)

ДОДАТКИ

Д Е К Р Е Т

Число: 277/1945.през.

Народної Ради Закарпатської України про утворення органів прокуратури Закарпатської України.

В згоді з Маніфестом від 26 листопада 1944 року "Про воз-
в'єднання Закарпатської України з Радянською Україною і вихід
зі складу Чехословаччини," для зміцнення державного ладу, бороть-
би з ворогами народу та кримінальними злочинцями, а також для
нагляду за діяльністю судових органів, органів народної безпе-
ки і народної міліції і діяльністю всіх органів влади на місцях
що до проведення в життя декретів і законів виданих Народною Ра-
дою, Народна Рада постановляє:

§ 1.

Утворити прокуратуру Закарпатської України в центрі і в ок-
ругах на чолі з головним прокурором Закарпатської України і в
складі заступника головного прокурора Закарпатської України, по-
мічника прокурора Закарпатської України по кримінальним справам,
помічника прокурора Закарпатської України по нагляду за роботами
міліції та місць ув'язнення і помічника прокурора Закарпатської
України по цивільним справам. В кожній окрузі призначити окруж-
ного прокурора, - в більших округах після потреби одного помічни-
ка прокурора а в Ужгороді і Мукачеві міських прокурорів, та у мі-
ру потреби і помічників прокурорів.

§ 2.

Для переведення попереднього слідства у важливих і складних
кримінальних справах, які не можуть бути розслідовані органами
народної міліції, при прокуратурах утворити слідчі органи. При го-
ловній прокуратурі Закарпатської України призначити слідчого по
найважливішим справам і одного старшого слідчого, при окружних

- 2 -

прокурорах по одному слідчому, а в більших округах, де виникне потреба, по два.

§ 3.

Визначити, що головного прокурора Закарпатської України обирає Народна Рада, а всіх інших прокурорів центрального апарату прокуратури і окружних прокурорів та їх помічників призначає Народна Рада на подання головного прокурора. Слідчих при окружних прокуратурах і в центральному апараті призначає головний прокурор на подання відповідного прокурора округи.

Відповідні штати канцелярських і обслуговуваних робітників прокуратур устанавляються ~~голове~~ним прокурором в погодженні з Народною Радою.

§ 4.

В своїй діяльності органи прокуратури Закарпатської України керуються виключно інтересами народних мас, діють на основі засад, викладених в Маніфесті 1-го Зізду Народних Комітетів і керуються своєю народною правосвідомістю та внутрішнім переконанням, що базується на потребі оборони суверенітету уряду і особистих прав громадян та захищає перед судом майнові інтереси держави. Органи прокуратури підлягають лише Народній Раді і до підлягlosti Окружним Народним Комітетам не входять. Наглядаючи за законністю, прокурори не мають право вмішуватися в оперативну роботу Народних Комітетів.

Окружні прокурори повинні доповідати головному прокуророві Закарпатської України про всі ті випадки, коли на їх погляд діяльність місцевих комітетів не відповідає політиці народу або незаконно ущемляє право окремих громадян з тим, щоб Народна Рада могла своєчасно такі порушення виправити.

Установити, що ніхто із громадян Закарпатської України не може бути заарештованим ні органами народної безпеки, ні органами народної міліції, ні слідчими при прокуратурах без належної санкції.

- 3 -

відповідного прокурора, який перед тим, як дати санкцію на арешт, повинен перевірити, чи є підстави- докази для арешту. Головний прокурор, його заступник і прокурор округи мають право порушити кримінальне переслідування в кожному випадку, коли завбачать вчинення кримінального злочину і доручити розслідування справи органам народної міліції, народної безпеки або слідчому прокуратури а таксамо мають право звільнити спід варті кожного заарештованого, коли визнають дальнійше тримання під вартою незаконним або недоцільним. Вказівки прокурора для слідчого є обовязковими, таксамо, як вказівки ~~головного~~ ^і прокурора та його заступника є обовязковими для всіх прокурорів Закарпатської України.

§ 6.

Всі кримінальні справи /крім справ приватного звинувачення, про бійку без нанесення пошкоджень на ~~чолі~~, образи та самоправне захоплення чужого майна, які заводяться в народних судах на підставі скарги потерпілого і по яким сторони мають право помиритися в суді /передаються до суду не інакше, як за постановою прокурора, якому належить по кожній справі складати постанову про віддання до суду, або повертати справу для доповнення слідства, чи закривати справу, коли незібрано належних доказів для звинувачення.

Віддаючи звинуваченого до суду, прокурор визнає до якого суду передати справу, до Народного чи до Вищого Суду Закарпатської України в залежності від важливості справи і вказує свідків, яких треба викликати до суду для ствердження звинувачення.

В кожній кримінальній справі в залежності від її важливості прокурор ~~є~~ в праві і зобовязаний підтримувати звинувачення на суді публично, про що він повинен указати в своїй постанові при напрямкуванні справи до суду.

У всіх тих справах, які розглядаються в судах з участю про-

-4-

курора, суд повинен призначити для звинуваченого адвоката, як що такого не договорить сам звинувачений, бо розгляд кримінальних справ не може бути одностороннім і право на захист в суді має бути гарантоване кожному звинуваченому.

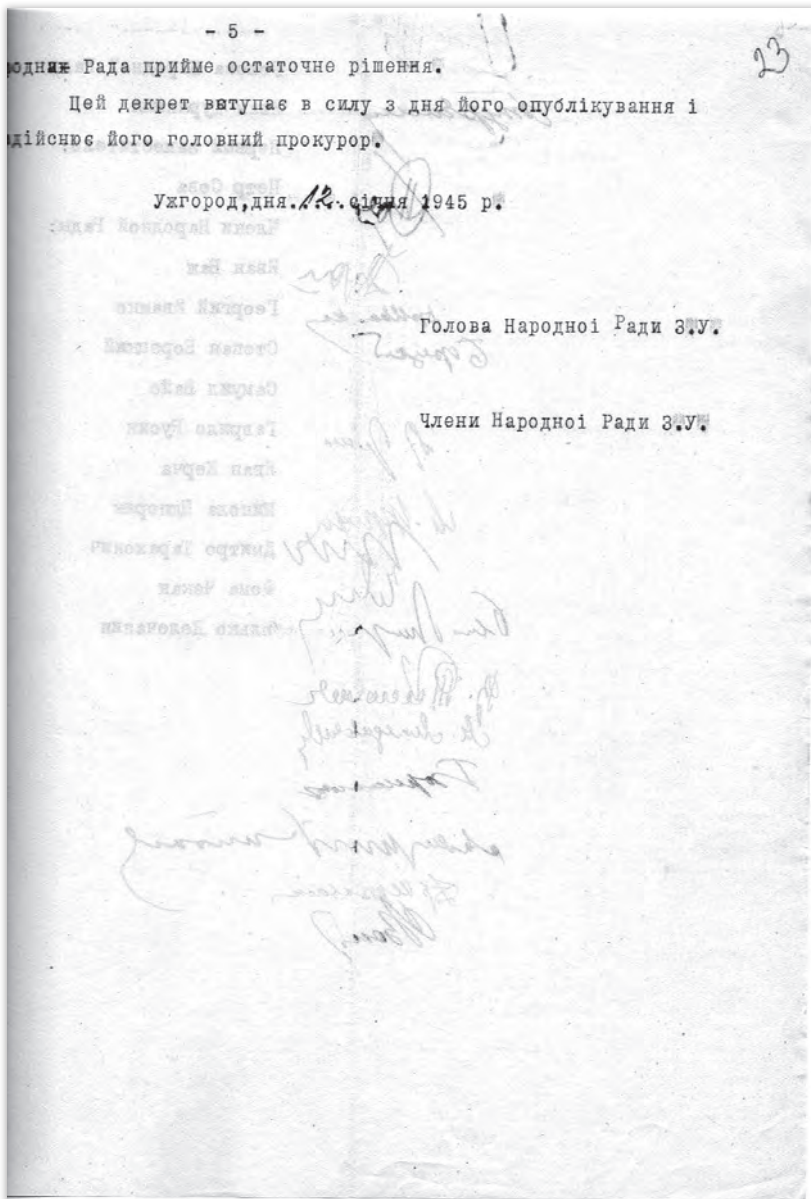
§ 7.

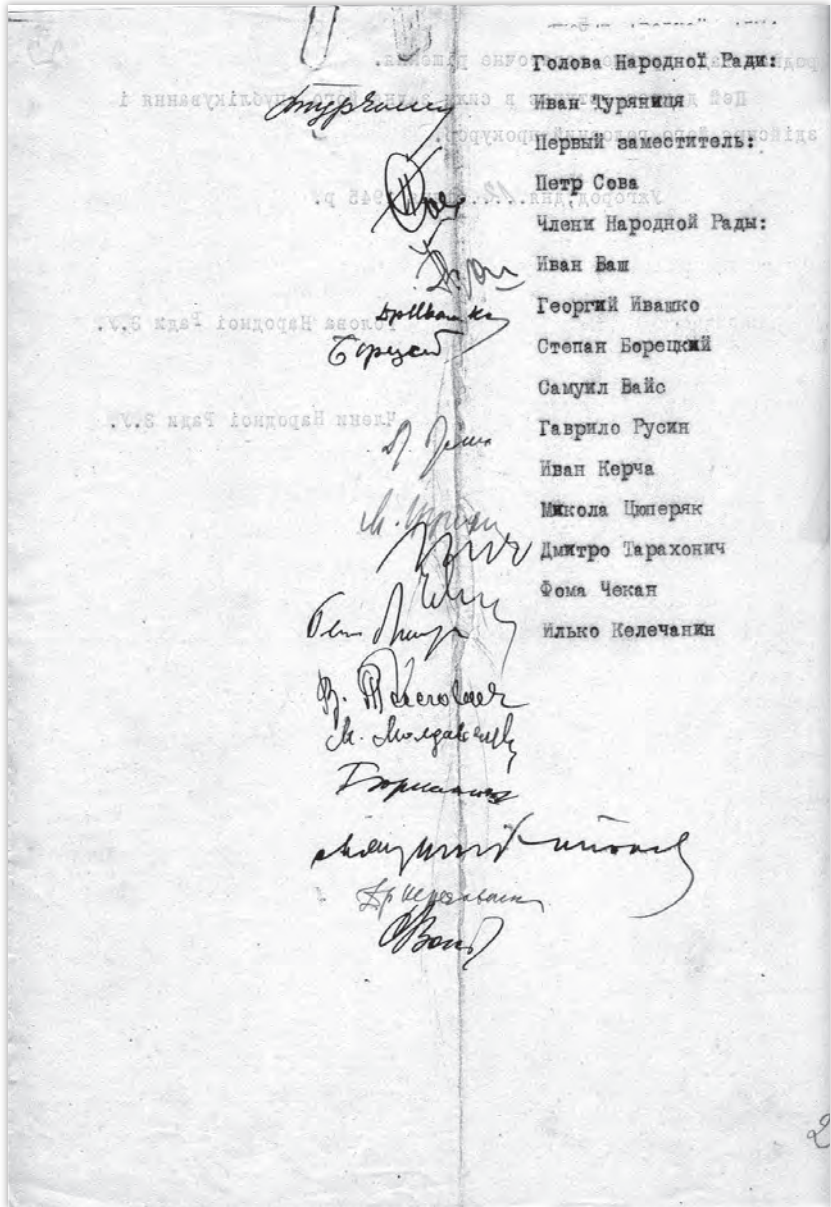
По всіх кримінальних і цивільних справах, які вирішуються в народних судах, окружний прокурор, коли він не погоджується з вироком суду по кримінальній справі, або з рішенням суду по цивільній справі, має право принести касаційний протест до Вищого Суду Закарпатської України в установленій законом речинець для оскарження вироків і рішень Народних Судів, а коли речинець на оскарження вироку або рішення буде пропущений, то надіслати таку справу до головної прокуратури для опротестовання вироку або рішення у Вищий Суд в порядку нагляду.

§ 8.

Вироки та рішення Народних Судів, які не були оскарженими і опротестованими в строк установлений законом і вступили в законну силу, на подання окружного прокурора а таксамо за скаргами зацікавлених осіб та організацій можуть бути опротестовані до відповідної колегії /кримінальної чи цивільної/ Вищого Суду головним прокурором в порядку нагляду, а вироки Вищого Суду по першій інстанції таксамо, як і ухвали судових колегій Вищого Суду кримінальної чи цивільної можуть бути опротестованими головним прокурором до пленуму Вищого Суду Закарпатської України, рішення якого буде остаточним.

Здійснюючи загальний нагляд за законністю, окружний прокурор всякі неправильні постанови і розпорядження Сільських Народних Комітетів та інших органів, може опротестувати до Окружного Народного Комітету, рішення якого має бути остаточним. Всякі неправильні постанови і розпорядження Окружних і Міських Народних Комітетів може опротестувати до Народної Ради головний прокурор і На-

Хай живе повз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 15. січня 1945.

Число 1.

ЗМІСТ:

Ст.

✓ Декрет чис. 27. про Народний Гімн Закарпатської України	1
✓ Декрет чис. 28. про державні прапор Закарпатської України	2
✓ Декрет чис. 29. про присягу членів Народної Ради, Окружних і місцевих Народних Комітетів, державних службовців та службовців державних підприємств	2
✓ Декрет чис. 30. про населення совєтських державних сторониць поля державних границь	2
✓ Декрет чис. 31. про націоналізацію лесохозяйської фірми „Летовина“, акційної спілки в Мукачеві	3
✓ Декрет чис. 32. про організацію міської служби на Закарпатській Україні	3
✓ Декрет чис. 33. про організацію судових органів Закарпатської України	4
✓ Декрет чис. 34. про утворення органів прокуратури Закарпатської України	4
✓ Декрет чис. 35. про організацію роботи народної адвокатури	5
✓ Декрет чис. 36. про відношення базису на території Закарпатської України	7
✓ Декрет чис. 37. про звонження податкового тягару добровільцям Червоної Армії	8
✓ Декрет чис. 38. про підготовку волонтерів партизанам Червоної Армії	8
✓ Постанова НРЗУ про вправлення приватної організації лікарів в правліннях соціальних інституцій	9
✓ Постанова НРЗУ про міроприємства проти злодійства платівників засобами Закарпатської України	9
✓ Постанова НРЗУ про ціну на пиво	9
✓ Урядові оголошення	10
✓ Персональні повідомлення	10

Декрети і постанови

Декрет чис. 27.

про Народний Гімн Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

Народна Рада Закарпатської України приймає Гімн Радянського Союзу як гімн Закарпатської України.

ГІМН РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Союзом незламним республіки вільні
Навік об'єднали Велика Русь,
Хай життє народами створений спільно,
Єдиний могутий Радянський Союз!

Слава великому краєві рідному,
Друзьби народів опори в віках!
Слава радянському стягу народному,
До перемоги він покаже шлях!

Криком грімні спитало нам сонце свободи,
І Ленін великий нам путь озаряв,
Нас виховав Сталін — на вірність народу,
На працю і подвиги силу нам дав.

Слава великому краєві рідному,
Щастя народів опори в віках!
Слава радянському стягу народному,
До перемоги він покаже шлях!

В боюх партизани ми військо могутий,
Загарбників відлях з дороги зметем!
В боюх здобуваємо долю майбутню,
До слави Вітчизну свою поведем!

Слава великому краєві рідному,
Волі народів опори в віках!
Слава радянському стягу народному,
До перемоги він покаже шлях!

ГІМН СОВЕТСКОГО СОЮЗУ.

Союз нерушимый республик свободных
Сплотила навеки Великая Русь,
Да здравствует созданный волей народов
Единый, могучий Советский Союз!

Славься, Отечество наше свободное,
Дружбы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Свобод, грози сонцям нам сонце свободи,
І Ленін великий нам путь озаряв,
Нас вырастил Сталин — на верность народу,
На труд и на подвиги нас вдохновил.

Славься, Отечество наше свободное,
Счастья народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Мы армию нашу растили в сраженьях,
Захватчиков подлых с дороги сметем!
Мы в битвах решаем судьбу поколений,
Мы к славе Отчизну свою поведем!

Славься, Отечество наше свободное,
Славы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Ціна 250 пенге.

15. січня 1945.

ВІСНИК

5.

§ 12.

Вироки про розстріл можуть бути виконані лише після їх затвердження Народною Радою. Народна Рада має право помилувати і звільнити від кари будь якого засудженого, як Народним Судом так і Вищим Народним Судом.

§ 13.

Судді є незалежними, підкорюються тільки закону і керуються своєю совістю.

§ 14.

Вироки і рішення судів виконуються в імені Народу Закарпатської України.

Судовництво ведеться українською мовою при рівноправності руської мови з забезпеченням перекладів для тих, які не володіють цими мовами.

§ 15.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснюють його Уповноважен Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і в справах внутрішніх.

Ужгород, 12. січня 1945 р.

І. І. Турянця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Літур в. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдачук в. р. М. В. Цуперак в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борцький в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанин в. р. Ф. І. Чебан в. р. Д. М. Тараконич в. р. С. І. Борьанкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 34.**Про утворення органів прокуратури Закарпатської України.**

В згоді з Маніфестом І. З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України від 26 листопада 1944 року про розв'язання Закарпатської України з Радянської України і вихід зі складу Чехословаччини, для зміцнення державного ладу, боротьби з злочинами народу та кримінальними злочинами, а також для наглядку за діяльністю судових органів, державної безпеки і народної міліції і діяльністю всіх органів влади на місцях що до проведення в життя декретів і постанов, виданих Народною Радою, Народна Рада сілдуючим декретом постановляє:

§ 1.

Утворити прокуратуру Закарпатської України в центрі на чолі з головним прокурором Закарпатської України і в складі заступника головного прокурора Закарпатської України, помічника прокурора Закарпатської України в кримінальних справах, помічника прокурора Закарпатської України, в справах нагляду за роботою міліції та місць ув'язнення, і помічника прокурора Закарпатської України в цивільних справах. В кожній окрузі призначити окружного прокурора, — в більших округах після потреби одного помічника прокурора; а в Ужгороді і Мукачеві місських прокурорів, та в міру потреби і помічників прокурорів.

§ 2.

Для переведення попереднього слідства у складних і складних кримінальних справах, які не ма-

ють бути розслідувані органами народної міліції, при прокуратурах утворити слідчі органи. При головній прокуратурі Закарпатської України призначити одного старшого слідчого і слідчого по найважливіших справах, при окружних прокуратурах по одному слідчому, в в більших округах і містах, де виявляється потреба, по два слідчі.

§ 3.

Визначити, що головного прокурора Закарпатської України обирає Народна Рада, а всіх інших прокурорів центрального апарату прокуратури і окружних прокурорів та їх помічників призначає Народна Рада на подання головного прокурора. Слідчих при окружних прокуратурах і в центральному апараті призначає головний прокурор на подання відповідного прокурора округу.

Відповідні штати канцелярських і обслуговуючих робітників прокуратур утворюються головним прокурором а погодженні з Народною Радою Закарпатської України.

§ 4.

В своїй діяльності органи прокуратури Закарпатської України керуються виключно інтересами народного мас, діють на основі засад, викладених в Маніфесті І-го З'їзду Народних Комітетів і керуються своєю народною правдивістю та внутрішнім переконанням, що базується на потребі оборони суверенітету уряду і особистих прав громадян, та захищає перед судом майнові інтереси держави. Органи прокуратури підлягають лише Народній Раді і до підлеглості Окружним Народним Комітетам не входять. Наглядаючи за законністю, прокурори не мають право втручатися а оперативну роботу Народних Комітетів.

Окружні прокурори повинні доповідати головному прокурору Закарпатської України про всі ті випадки, коли на їх полях діяльність місцевих Народних Комітетів не відповідає інтересам народу або незаконно ущемлює право громадян, з тим, щоб Народна Рада могла своєчасно такі порушення виправити.

§ 5.

Установити, що ніхто із громадян Закарпатської України не може бути зарештований ні органами державної безпеки, ні органами народної міліції, ні слідчими при прокуратурах, без належної санкції відповідного прокурора, який перед тим, як дати санкцію на арешт, повинен перевірити, чи є підстави — докази для арешту. Головний прокурор, його заступник і прокурор округи мають право порушити кримінальне переслідування в кожному випадку, коли замечать звинення кримінального злочину і доручити розслідування справи органам народної міліції, державної безпеки або слідчому прокуратури а також мають право звільнити знів варті кожного заарештованого, коли виявляють дальніше тримання від вартою незаконним або недоцільним. Виказані прокурори для слідчого є обов'язковими, тасамом, як і виказані головному прокурору та його заступника є обов'язковими для всіх прокурорів Закарпатської України.

§ 6.

Всі кримінальні справи, крім справ приватного ашування, (про біжку без внесення пошход-

жель на тілі, образи та самоправне захоплення чужого майна, які заводяться в Народних Судах на підставі слівки потерпілого і в яких сторони мають право помиритися в суді), передаються до суду не більше, як за постановою прокурора, якому належить в кожній справі скласти постанову про віддання до суду, або повертати справу для доповнення слідства, чи закрити справу, коли незалежних доказів для звинувачення.

Відночі звинуваченого до суду, прокурор визначає до якого суду передати справу, до Народного Суду чи до Вищого Народного Суду Закарпатської України в залежності від важливості справи і вказує свідків, яких треба викликати до суду для ствердження звинувачення.

В кожній кримінальній справі, в залежності від її важливості, прокурор вправі і зобов'язаний відтримувати звинувачення на суді публічно, про що він повинен указати в своїй постанові при направленні справи до суду.

У всіх тих справах, які розглядаються в судах з участю прокурора, суд повинен привагати для звинуваченого адвоката, як що такого не договорить сам звинувачений, бо розгляд кримінальних справ не може бути одностороннім і право на захист в суді має бути гарантоване кожному звинуваченому.

§ 7.

У всіх кримінальних і цивільних справах, які ширдуються в Народних Судах, окружний прокурор, коли він не погоджується з вироком суду в кримінальній справі, або з рішенням суду в цивільній справі, має право принесити касаційний протест до Вищого Народного Суду Закарпатської України в установленій законом речиньє для оскарження вироків і рішень Народних Судів, а коли речиньє на оскарження вироку або рішення буде тронущені, то надіслати таку справу до головної прокуратури для опротестування вироку або рішення у Вищій Народній Суд в порядку нагляду.

§ 8.

Вироки та рішення Народних Судів, які не буди оскаржені та опротестувані в строк, установлений законом, і вступили в законну силу, на подання окружного прокурора, а також на скергани зацікавлених осіб та організації, можуть бути опротестувані до відповідної колегії (кримінальної чи цивільної) Вищого Народного Суду головним прокурором в порядку нагляду, а вироки Вищого Народного Суду по першій інстанції також, як і укави судових колегій Вищого Народного Суду, кримінальної чи цивільної, можуть бути опротестувані головним прокурором до пачемому Вищого Народного Суду Закарпатської України, рішення якого буде остаточним.

§ 9.

Зайняючи загальний нагляд за законністю, окружний прокурор всім неправильним постанови і розпорядження Слських Народних Комітетів та інших органів, може опротестувати до Окружного Народного Комітету, рішення якого має бути остаточним. Всім неправильним постанови і розпорядженням Окружних і Мислських Народних Комітетів може опротестувати до Народної Ради головний прокурор і Народна Рада приймає остаточне рішення.

§ 10.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснює його Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Ужгород. 12. січня 1945 року.

І. І. Туряниця в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лінтур а. р. І. М. Вап в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Пуперак в. р. С. Л. Байс в. р. С. В. Борешкий в. р. І. Ю. Керв а. р. Г. І. Руєв а. р. І. Ю. Керешаній в. р. Ф. І. Чезн а. р. Д. М. Тарашоний а. р. С. І. Боримюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 35.

Про організацію роботи народної адвокатури.

В зв'язку з утворенням на території Закарпатської України цілком нової, демократичної системи народних прокурорських і судових органів, для забезпечування населення, оказування юридичної допомоги в судах і у всіх інших правничих питаннях утворити исау демократичну організацію народної адвокатури і тому Народна Рада Закарпатської України сідкуючим декретом постановляє:

§ 1.

Утворити при Уповноваженому Народної Ради в справах юстиції та під його керівництвом організаційне бюро народної адвокатури Закарпатської України в складі 3-х чоловік.

§ 2.

Доручити організаційному бюро народної адвокатури розгляд заяв всіх осіб, що бажають працювати в народній адвокатури і привагати до перел народних адвокатів в першу чергу всіх тих адвокатів, що мають закінчену юридичну освіту, володіють мовою українською і руською, та при попередних реках не заплемудили себе ворожою діяльністю супроти свого народу, і також дозволяти прийом до народної адвокатури осіб, які хотіли не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій і прокурорській роботі, але адміністративних та інших подібних урядових посадах, в наслідок чого мають достатній практичний і життєвий досвід і по своїй діловій кваліфікації, можуть оказувати населенню юридичну допомогу.

§ 3.

Організацію народної адвокатури переестати в такий спосіб, аби в кожній округу при Народному Суді була юридична консультація з 1—2-х і більше адвокатів, при чому в містах Ужгороді і Мукачові може бути створено по 2—3 юридичних консультації в залежності від потреби і наявності юридичної допомоги до населення.

§ 4.®

На чолі кожної юридичної консультації має бути завідувачий юридичної консультації, який заведе розподіл праці серед адвокатів і веде реєстрацію всіх юридичних дій адвоката, відночі адвокату на переданні кожної дії належного ордера.

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!		
ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ		
УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ		
Рік видання II.	Ужгород, 15. березня 1945.	Число 5.

ЗМІСТ:		Ст.
Постанова НРЗУ про порядок розподілу земель на основі декрету НРЗУ чис. 7. від 29. листопада 1944 року		01
Постанова НРЗУ про конфіскацію маєтку „Подкарпатського Общества Наук“ в Ужгороді		02
Постанова НРЗУ про трудову дисципліну на підприємствах та установах Закарпатської України		03
Постанова НРЗУ про організацію опису над самотами, та іншими недієздатними особами		04
Постанова НРЗУ про Народний Театр Закарпатської України		04
Постанова НРЗУ про ліквідацію приватних і великих господарств		04
Постанова НРЗУ про утворення органів запису актів громадянського стану		04
Постанова НРЗУ про перехід друкарні Ужгородського Народного Комітету у відання Народної Ради Закарпатської України		04
Постанова НРЗУ про перейменування вулиць імен Народних Мучеників та Народних Героїв		05
Постанова НРЗУ про утворення Української поштовікони		05
Розпорядження чис. 16. про частинне відкликання декрету НРЗУ чис. 13. про передачу права власності від Чехословацької республіки та Угорського королівства до Закарпатської України		05
Розпорядження чис. 17. про відкликання декрету НРЗУ чис. 43. про установлення та виплату допомоги сім'ям військослужбовців у Червоній Армії		06
Поправки до декрету чис. 14.		08
Персональні повідомлення		08

Декрети і постанови

Постанова Народної Ради Закарпатської України про порядок розподілу земель на основі декрету НРЗУ чис. 7. від 29. листопада 1944 року.

Героїчна Червона Армія, визволивши народ Закарпатської України від мадярсько-німецького ярма, послала кінець багатовіковому пануванню всіх чужоземців на Закарпатській Україні.

Народна Рада Закарпатської України, виконуючи волю народу, висловлену на Першому З'їзді делегатів Народних Комітетів від 26. листопада 1944 року, вирішила:

1. Передати безплатно в особисту власність безземельним і малоземельним селянам, робітникам і службовцям всі землі, конфісковані у німецько-мадярських поміщиків, чужоземних господарств, спільок, зрадників народу, всі залишені безгосподарні землі, а також землі лісових господарств. Продавати ці землі передавати в аренду що землю тим, хто її одержав — заборонено.
2. Народна Рада приймє всі заходи задоволення земельно безземельних і малоземельних селян, які терпіли голод і лихоліття внаслідок панування чужоземців.
3. До розподілу поступають такі землі: а) орні землі, б) кісичні, в) наса, ходи і такі є в розорбленому стані, г) дірки, розпоршені сади до 1 гольда та виноградки розміром до 10 гольдів.
4. Всі будівлі та переробні споруди в садах та виноградниках передаються в користування громади.
5. Всі сади, що перевищують площу 1 гольда, а виноградники 10 гольдів залишаються в розпорядженні Окружних Народних Комітетів, які передають їх в аренду користування садо-виноградним спількам і промислової кооперації, на умовах, які б забезпечили збереження насаджень та правильний догляд за ними.
6. Розподіл земель в селах необхідно провести поміж безземельним і малоземельним селянством, поділивши в першу чергу і кращою землею родини добровільців Червоної Армії та партизан.
7. При розподілі земель в низовинних селах потрібно ураховати кількість залишених в селі хат (дворів) і забезпечити за цими хатами відповідну кількість землі для того, щоб на цій землі можна було переселити безземельних селян з верховини. Норму землі за цими хатами (дворами) залишити в розрахунок норми наділеної землі місцевому селянству, а середньому на кожну хату для 4 осіб. В тому разі, коли залишених хат в селі мало, а землі достатньо, то за кожною хатою залишити 2—3 морни, щоб можна було в одну хату поселити 2—3 сім'ї.
8. Виявлені на місці всі землі, що підлягають розподілу і знаходяться на терені між двома і більше селами, розподіляються Окружними Народними Комітетами разом з Сільськими Комітетами між цими селами, виходячи з кількості безземельних і малоземельних в кожному окремому селі.
9. В округах і селах верховини всі землі розподіляються між безземельним і малоземельним селянством за тим же принципом, що і в низовинних селах. Пасовиць верховини, які в переважній більшості входять в лісових масивах і називаються подонинами, розподіляють лісові дирекції і місцеві Комітети між окремими селами, для загального користування, а де вони є в розорбленому стані, провадити поміж окремими дворами, додержуючись того самого принципу, що і при розподілу орної землі.
10. Сади на верховини, які є переважно в розорбленому стані, треба розподіляти за таким же принципом, як і інші землі.

Ціна 2— пєнє.

58.

ВІСНИК

15. березня 1945.

Запряміують, що така сім'я живе окремо від сім'ї в місцевості вул. д. №. тому прову допомогти йому признати з цякової суми окремо. днів 1945 р.

Примітка: Що з тексту не потрібно, скреслити.
Зразок 2.

Метрична довідка (Сімейповідомлення).

Ім'я і прізвище; день, місяць і рік народження і смерті; примітка а то:

1. батька військовослужбовця,
 2. матері військовослужбовця,
 3. дружини військовослужбовця,
 4. дітей військовослужбовця,
 5. братів і сестер військовослужбовця.
- Стверджую, що наведені мною дані є правдиві. днів 1945 р.

державний метрикар.

Примітка: Що з тексту не потрібно, скреслити.

Зразок 3

Міський-Сільський Народний Комітет в
Повідченні.

Міський-Сільський Народний Комітет в
поміч від військовослужбовця в Червоній Армії

жителі
вул. д. №. була основним і сталим джерелом існування його сім'ї
Поміч від військовослужбовця в Червоній Армії
жителі
вул. д. №. була основним та сталим джерелом існування його сім'ї, тому що
днів 1945 р.

секретар Народного Комітету.

голова Народного Комітету.

Поправка

Декрету чис. 14.

Народна Рада Закарпатської України установляє, що при друкуванні вищевказаного декрету в посьльнім уступі §-у 2. сталася друкарська помилка і що цей уступ правильно має звучати так:

«Під нижнім житловими будинками треба розуміти будинок, у якого житловий простір не перевищує 80 м² (а не 80 м³).

Ужгород, дня 7. березня 1945 року.

П. П. Сова в. р.

Уповноважений Народної Ради в справах кому. господарства

Др. С. В. Борещький в. р.

Уповноважений Народної Ради, в справах юстиції.

Персональні повідомлення

328. Голова Народної Ради Закарпатської України: Дра Михайла Варга повіряє тимчасовим ведучим судової секції у відділі НР в справах юстиції (число тижч. депр. 311/1945 з 21. І. 1945);

329. Дра Михайла Брацино, ведучим групи у тому ж відділі (число тижч. депр. 738/1945 з 26. ІІ. 1945);

330. Василі Митрош ведучим секції юридичної освіти у тому ж відділі, звільняючи його з функції заступника головного прокурора (число тижч. депр. 740/1945 з 26. ІІ. 1945);

331. Дра Леонтія Мальчук позачиня заступником головного прокурора Закарпатської України (число тижч. депр. 802/1945 з 20. ІІ. 1945);

332. Дра Августина Гегедош, помічником гол. прокурора по нагляду за слідством (число тижч. депр. 797/1945 з 2. ІІІ. 1945);

333. Дра Василя Петричко, помічником гол. прокурора по нагляду (число тижч. депр. 798/1945 з 2. ІІІ. 1945);

334. Василя Новицу, помічником гол. прокурора по нагляду за в'язнями, органами держ. безпеки і з'являю у в'язницях (число тижч. депр. 799/1945 з 2. ІІІ. 1945);

335. Дра Антона Бара, помічником гол. прокурора по адміністративному нагляду (число тижч. депр. 800/1945 з 2. ІІІ. 1945);

336. Євгена Богут, помічником гол. прокурора по кримінальним справам (число тижч. депр. 801/1945 з 2. ІІІ. 1945);

337. Дра Олександра Варга повіряє управою Державної Лічпаші в Марьяворосльм Сяоті (число тижч. депр. 839/1945 з 19. ІІ. 1945);

338. Дра Олександра Фединець, повіряє управою Державної Лічпаші в Ужгороді і позачиня приварон хірургічного відділу в цій лічпаші (число тижч. депр. 401/1945 з 28. ІІ. 1945);

339. Минуло Вороб'їв, позачиня начальником у відділі НР в справах охорони народного здоров'я (число тижч. депр. 720/1945);

340. Михайла Днос, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 705/1945 з 23. ІІ. 1945);

341. Федора Мілатін, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 701/1945 з 23. ІІ. 1945);

342. Самека Воли, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 703/1945 з 23. ІІ. 1945);

343. Івана Гринци, референтом у відділі НР в справах соціальної опіки (число тижч. депр. 051/1945 з 20. ІІ. 1945);

344. Олександра Гумбург, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 077/1945 з 20. ІІ. 1945);

345. Стефана Тушлянон, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 686/1945 з 21. ІІ. 1945);

346. Юр'ї Кузьмин, референтом у відділі НР в справах комунікації (число тижч. депр. 691/1945 з 22. ІІ. 1945);

347. Олександра Сими, референтом у тому ж відділі (число тижч. депр. 602/1945 з 22. ІІ. 1945);

Вісник Народної Ради Закарпатської України.

Адреса редакції і адміністрації:
Ужгород, Будова Народної Ради ІІІ-333.

Відповідальний редактор: МИКОЛА ЦУПЕРЯК.

Хай живе возз'єднання Закарпатської України з Радянським Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 31. липня 1945.

Число 15.

ЗМІСТ:

Ст.

Декрет чис. 63 про обов'язковий поставку картоплі державі селянськими госп. Закарп. України	167
Декрет чис. 64 про обов'язковий поставку в'єса державі селянськими господарствами Закарп. України	169
Декрет чис. 65 про обов'язковий поставку в'єса державі селянськими господарствами Закарп. України	170
Декрет чис. 66 про обов'язковий поставку в'єса державі селянськими господарствами Закарп. України	172
Декрет чис. 67 про обов'язковий поставку в'єса державі селянськими господарствами Закарп. України	174
Декрет чис. 68 про обов'язковий поставку в'єса державі селянськими господарствами Закарп. України	176
Декрет чис. 69 про розділення села Горічково на самостійні 2 політичні села: Горічково I і Моластріць	177
Постанова НРЗУ про організацію Кірової Ліспромкооперації	177
Постанова Секретаріату Центрального Комітету Комуністичної Партії та НРЗУ про утворення Закарпатського університету	177
Постанова НРЗУ про утворення господарсько-виробничої контори „Закарпатліно” для виготовлення та постачання палива міс. Закарпатської України	178
Постанова НРЗУ про залучення лісопромислової і диверсно-виробничої промисловості Закарпатської України в ressort НРЗУ в справах промислу, торгівлі, заготівель і постачання та піднесення їх ressortу НРЗУ в справах лісового господарства	179
Постанова НРЗУ про організацію відділу легкої промисловості при ressort Уповноваженого НРЗУ в справах промислу, торгівлі, заготівель і постачання	179
Постанова НРЗУ про відкриття школи „середньо-всестороння” замість приватної „привітславської” та про вилучення землі про зміну релігії, поданих на чехословацького зглядю мажоритарного режиму	179
Постанова НРЗУ про відкриття школи малецтва, скульптури та школи художнього ремесла	179
Постанова НРЗУ про зміну в. 2-го постанови НРЗУ від 14-го липня 1945 року „Про порядок звільнення безгосподарчого рухомого майна”	180
Постанова НРЗУ про відкриття школи драматичного мистецтва	180
Постанова НРЗУ про муніципалізацію отелів (гостиниць)	180
Постанова НРЗУ про акраціялізацію недвигного майна на Терестом „Закарпаткомункаблуд” в Ужгороді	180
Постанова НРЗУ про організацію структури торгівлі та поліпшення її роботи	181
Розпорядження в. 25 про здійснення декрету ч. 38 від 20-го липня 1945 р. про здержавлення шкільної власності	182
Урядові оголошення	183
Персональні повідомлення	183

Декрети і постанови

Декрет чис. 63.

Народної Ради Закарпатської України про обов'язковий поставку картоплі державі селянськими господарствами Закарпатської України.

З метою забезпечення постачання населення картоплею й перероблюючої промисловості сировиною, маючи організованого одержання картоплі державою на справедливих засадах від селянських господарств по державним заготівельним цінам і створенні зацікавленості селянства в підвищенні врожайності картоплі, — Народна Рада Закарпатської України постановляє:

1. Вести поміщицькі з урожаю 1945 року, обов'язковий поставку картоплі державі селянськими господарствами Закарпатської України.

2. Встановити, що селянські господарства Закарпатської України притягаються до обов'язкових поставок картоплі державі з усієї площі рілля (включаючи садів і городи), що в користуванні цих господарств, причому садів, що будуть посаджені на неуродах і адновоюсвоєнік землях в 1945 році в площу рілля не включаються до оподаткування.

В рілля не включаються також площі, заняті під виноградниками та посідами хмелю.

3. Затвердити такі річні норми обов'язкових поставок картоплі державі селянськими господарствами по округам Закарпатської України в кілограмах з кожного гектара рілля, незалежно від фактичного проведеного посіву картоплі.

Селянські господарства в оподатковуваному ріллі (в гектарах)

Округи	всього рілля в гектарах	в тому числі рілля в користуванні селянських господарств	норма поставок картоплі в центнерах	норма поставок картоплі в кілограмах	всього
1. Рахівська	30	40	60	100	140
2. В. Березнянська	30	40	60	100	140
3. Н. Верещанська	30	40	60	100	140
4. Водійська	30	40	60	100	140
5. Свалявська	40	50	70	120	170
6. Перечинська	40	50	70	120	170
7. Тячівська	40	50	70	120	170
8. Іршавська	40	50	70	120	170
9. Хустська	40	50	70	120	170
10. Ужгородська	50	70	90	150	220
11. Мукачівська	50	70	90	150	220
12. Берегівська	50	70	90	150	220
13. Свалявська	50	70	90	150	220

4. Господарства неекспронованих кустарів, що мають рілля, притягаються до обов'язкових поставок

Ціна 4 крб.

1005. **Івн. Андрія Гавашиї**, референтом у відділі НРЗУ в справах комунального господарства (число тичм. декр. 2972/1945 през. з 31. VII. 1945 р.);
1006. **Луку Теїгія**, референтом у відділі НРЗУ в справах землеробства (число тичм. декр. 3048/1945 през. з 31. VII. 1945 р.);
1007. **Івана Чова**, референтом-землепорядником у тому ж відділі (число тичм. декр. 2772/1945 през. з 17. VII. 1945 р.);
1008. **Єміліана Фіряк**, звільнив від обов'язків референта в рахунковому відділі НРЗУ (число тичм. декр. 2867/1945 през. з 21. VII. 1945 р.);
1009. **Юрія Шутко**, референтом-практиком у ресорсі НРЗУ в справах комунікацій (число тичм. декр. з 17. VII. 1945 р.);
1010. **Івана Скорбот**, начальником Цензурного відділу при НРЗУ (число тичм. декр. 2946/1945 през. з 24. VII. 1945 р.);
1011. **Микиту Куц**, радником голови НРЗУ (число тичм. декр. 2905/1945 през. з 21. VII. 1945 р.);
1012. **Олександра Мінько**, заступником головного прокурора ЗУ по загальним справам (число тичм. декр. 2924/1945 през. з 21. VII. 1945 р.);
1013. **Увоноважений НРЗУ в справах землеробства** назначив **Антоня Кеския**, бухгалтером держ. досадної станції в Вел. Бикві (число тичм. декр. 81.607/1945 з 31. VII. 1945 р.);
1014. **Миколу Гинда**, назначив референт-кандидатом в своєму уряді (число тичм. декр. XII-132200/1945 з 19. VII. 1945 р.);
1015. **Василя Куряк**, бухгалтер-практикантом там же (число тичм. декр. XII-132200/1945 з 27. VII. 1945 р.);
1016. **Мирона Шутка**, референт-кандидатом там же (число тичм. декр. XII-132200/1945 з 19. VII. 1945 р.);
- Увоноважений НРЗУ в справах лісового господарства:
1017. **Івана Мучька**, звільнив від обов'язків канцеляриста в інспекційно-торгселявому відділі при Дирекції держ. лісів в Буштині (число 92.550/1945 з 17. VII. 1945 р.);
1018. **Др. Василя Раймана**, звільнив від обов'язків директора Держ. лісопильного заводу «Мунаус» (число 92.824/1945 з 28. VII. 1945 р.);
1019. **Миколу Алексій**, назначив службовцем в будівельно-госп. відділі при Дирекції держ. лісів в Буштині (число тичм. декр. 92.387/1945 з 20. VII. 1945 р.);
1020. **Івана Феніч**, ведучим службовцем лісового відділу при ОНК в Ужгороді (число тичм. декр. 92.602/1945 з 23. VII. 1945 р.);
1021. **Івана Безюнець**, ведучим лісового відділу при ОНК в Мукачеві (число тичм. декр. 92.520/1945 з 20. VII. 1945 р.);
1022. **Карла Маховський**, службовцем в рах. відділі при Дирекції держ. лісів в Ужгороді (число тичм. декр. 92.416/1945 з 21. VII. 1945 р.);
1023. **Антоня Фотул**, службовцем в лісополітично-таксаційному відділі при Дирекції держ. лісів в Мукачеві, рінчасно повірив веденням цього відділу (число тичм. декр. 92.575/1945 з 28. VII. 1945 р.);
1024. **Іст. Ернеста Шпонтак**, службовцем у лісополітично-таксаційному відділі при Дирекції держ. лісів в Рахові (число тичм. декр. 92.651/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1025. **Адаальберта Мера**, заст. директора при Управі держ. лісопильного заводу в Ужгороді (число тичм. декр. 92.684/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1026. **Леоніда Гонцов**, звільнив від обов'язків вед. службовця Управи держ. ліс. заводу в Ужгороді, рінчасно назначив начальником відділу лісопильних там же (число тичм. декр. 92.685/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1027. **Василя Русин**, назначив канцеляристом в пом. відділі при Дирекції держ. лісів в Ужгороді (число тичм. декр. 92.686/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1028. **Івана Карбопанець**, канцеляристом в буд-госп. відділі там же (число тичм. декр. 92.687/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1029. **Івана Гаїонич**, звільнив від обов'язків ведучого пом. канцелярії там же (число тичм. декр. 92.709/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1030. **Михайла Петрульо**, назначив ведучим лісового відділу при ОНК в Мукачеві (число тичм. декр. 92.714/1945 з 30. VII. 1945 р.);
1031. **Івана Бернар**, службовцем в рах. відділі при Дирекції держ. лісів в Рахові (число тичм. декр. 92.406/1945 з 21. VII. 1945 р.);
1032. **Олену Жигмонта**, звільнив від обов'язків службовця при Дирекції держ. лісів в Мукачеві (число 92.384/1945 з 28. VII. 1945 р.);
1033. **Анну Кізан**, звільнив від обов'язків капцеляристки при Дирекції держ. лісів в Буштині (число 92.069/1945 з 17. VII. 1945 р.).

Вісник Народної Ради Закарпатської України.

Адреса редакції і адміністрації:
Ужгород, Будинок Народної Ради III-383.

Відповідальний редактор: МИКОЛА ЦУПЕРЯК.

Перша державна друкарня Ужгород, 1079-45.

Копія
Сов. секретно
НН
22

А К Т

1945г.

1945 года июля месяца 3-го дня города УЖГОРОД.

Мы, нижеподписавшиеся Начальник Тюремного отделения Управления Внутренних Дел З.У. мл. лейтенант ШАПОШНИК и Инспектор того же отделения ИВАЩЕНКО в связи с передачей тюрьмы г. Ужгорода из ведения Государственной Безопасности в ведение Управления Внутренних Дел З.У. и на основании распоряжения Начальника Управления Внутренних Дел З.У. генерал-майора тов. СОПРУНЕНКО сего числа произвели проверку состояния охраны, режима и законности содержания под стражей заключенных в вышеупомянутой тюрьме.

В результате проверки установлено:

1. Учет заключенных совершенно отсутствует, личных дел на таковых на заведенье, заключенные /следственные/ содержатся в тюрьме без санкции прокурора, а на часть осужденных нет приговоров, а содержащиеся отнесенны органами суда и милиции так например: заключенный "П" в тюрьму был доставлен милицией Мукачевского округа с отношением в котором указывалось, что "П" осужден к 6 месяцам ИТР с вычетом 25 е/е из зарплаты, в силу чего последний не должен был содержаться в тюрьме, однако руководстве тюрьмы его принял и содержало под стражей с 26-го мая по 26 июля 1945 года совершенно не законно.
2. Охрана заключенных не уперяждечена, в тюрьму пропусаются посторонние граждане в силу чего будь какой излияция арестованных отсутствуют.
3. Обыск заключенным не производится в следствии чего при контрольном обыске обнаружены в камерах у арестованных, ножи, бритвы, иглы, веревки и другие запрещенные предметы могущие служить орудием

./.

- 2

118
23

для самоубийства или нападения на охрану тюрьмы.

4. Имущество и материальные ценности тюрьмы не учтены и ответственных лиц за их хранение не назначено.

5. На территории тюрьмы проживают лица ничего общего не имеющие с охраной заключенных /механик и др./.

6. От запасных выходов из тюрьмы имеются ключи в лиц ничего общего не имеющих с охраной заключенных.

Наружная охрана не установлена, что и дает полную возможность заключенным бежать из под стражи.

7. Питание заключенных стоит на низком уровне /300 гр. хлеба и суп из воды заправленной мукой без мяса и жира/, что привело часть заключенных / не получающих из дома передач/ к истощению.

8. Санобработка заключенных не производится, что привело к завышенности последних.

9. Начальник тюрьмы тов. П о п и его заместитель заявляют, что с этой работой справиться не могут и ее не знают, в силу чего мы констатируем, что руководстве тюрьмой необходимо немедленно укрепить и без приведенные факты развала работы приведут тюрьму к катастрофическому положению /небег, истощение и и иные эпидемии инфекционных заболеваний заключенных/.

На что и составлен настоящий акт.

НАЧАЛЬНИК ТЮРЬМНОГО ОТД. ВНУТРЕННИХ ДЕЛ ЗУ
МЛАДШИЙ ЛЕЙТЕНАНТ

/ШАПОВНИК./

ИНСПЕКТОР ТЮРЬМНОГО ОТДЕЛЕНИЯ

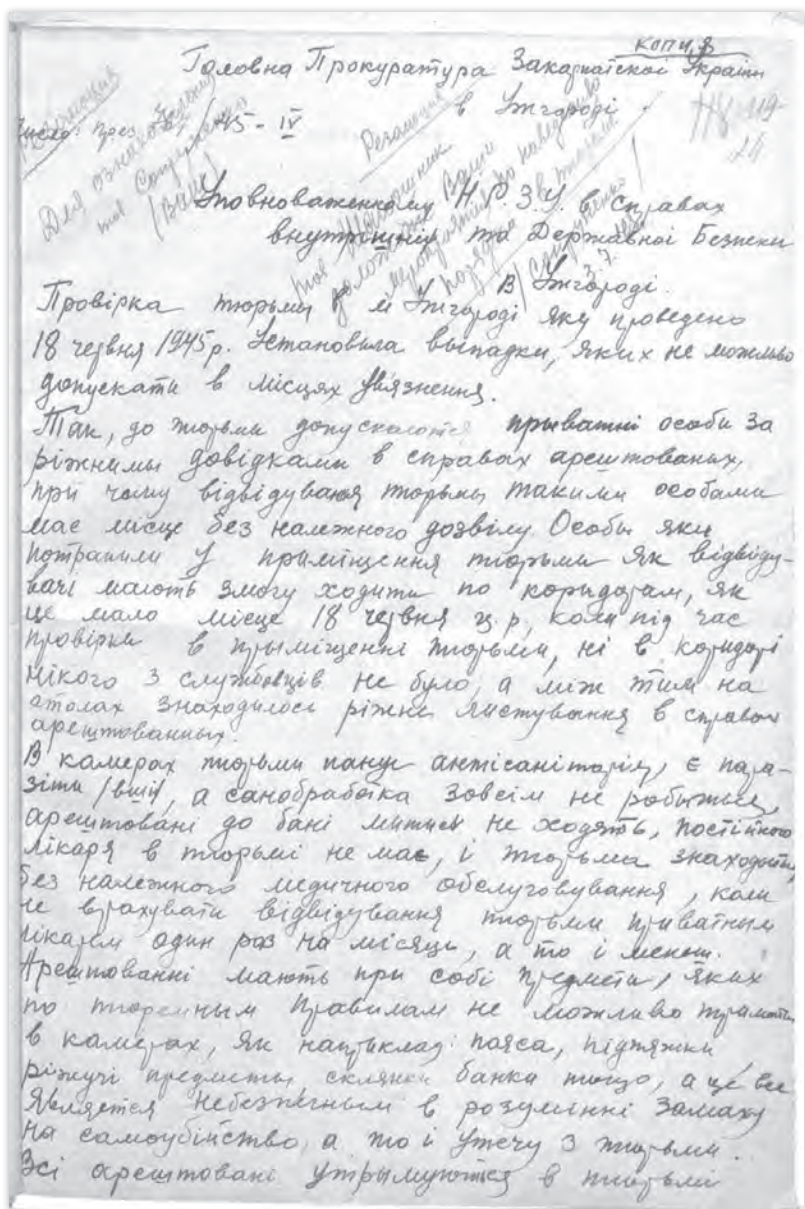
/ИВАШЕНКО./

"..." июля 1945 года.
г. Ужгород.

Верно

инспектор тюремного отделения

И. Шевченко

без таких документів не було утримання їх під вартою. Ніякого точного обліку арештованих не має, коли не ураховувати приблизного запису їх по книзі, яка не дає точної картини про стан арештованих.

Особливих справ на кожного арештованого не має і адміністрація торговельної палати не могла дати відповіді про кількість арештованих, з якого часу та за які воєнні дії.

В торговлі утримуються під вартою давньої час велика кількість арештованих і навіть без санкції прокурора на арешті, та без дозволу на право далішого утримання під вартою, як цього вимагає інструкція про порядок розслі.

ду кримінальних справ.

Є такі арештовані, що утримуються в торгівлі з січня місяця 1945 року і навіть без санкції прокуро-ра. Крім того в торговельній відведені де-кіля кілометрів далі камишу по сусідньому відділенню ЗСВ Органів ~~в~~ міліції, біля котрих асезону кесує робітники міліції. Там теж арештовані утримуються без належних документів.

Начальник торговельної палати Потап Подєний, що арештовані в торговлю поступають без документів, а по записках службових осіб державної безпеки та внутрішніх справ, а навіть і по телеграфічному розпорядженню.

Таке положення в торговлі надалі не може бути і його треба як найскоріше наладити.

Ось через це і прошу Вас зробити наступне:

1. Дати вказівки про негайне оформлення документів на всіх арештованих, що утримуються в торговлі.

- 15-
2. Завести на кожного арештованого особисто справу до якої занести всі документи, що торкаються того арештованого.
 3. По всім справам, по яким арештовані знаходяться під вартою більше 2-х місяців, дати вказівки добитись права на продовження дальнішого утримання під вартою.
 4. Влізти до обов'язку начальника тюрем слідувати за тими, що коли надіймається термін утримання під вартою того чи іншого арештованого, заздалегідь посилати нагадування тому органу за яким арештований ліквідується, або він надіслав до тюрем дозвіл прокурора на право дальнішого ~~утримання~~ утримання під вартою арештованого.
 5. Заборонити начальнику тюрем приймати арештованих в тюрем без належної постанови, та без санкції прокурора на тій постанові.
 6. Призначити постійного лікаря який би несе цілковиту відповідальність на санітарній стані тюрем, та за систематичне медичне обслуговування арештованих.
 7. Не допускати приймання в камери навіс, підвіток, різних предметів та іншого, що могло послужити допомогою до самоубійства, або втечі.
 8. Улаштувати баню для арештованих.
 9. Малою на увазі що тюремні клітки змоги забезпечити арештованих близького

та постійними приладами, дозволяти ¹⁹⁴⁵ безперерпну передачу їх предметів з волі
водичами, або знайомими аристованими.

Трошчу всі зазначені міроприємства
перевести в життя на протезі не
більше одного місяця.

Ужгород, дня 23 червня 1945 р.

Головний прокурор.
Закарпатської України.

Верно
Інспекту місцевого відділення

М. Ефим

Андрашко Іван Васильович (1909 – 1984 рр.)

Народився 1909 р. в с. Білки Іршавського р-ну. У 1935 р. закінчив юридичний факультет Карловського університету в м. Прага. Трудову діяльність розпочав у магістраті м. Ужгород, в адміністративно-комунальному відділі. Пізніше – у відділі крайового управління. У роки Другої світової війни – перекладач угорських законів у канцелярії Регенського комісаріату, співробітник опікунського відомства. 29 жовтня 1944 р. обраний секретарем Хустського народного комітету, згодом став заступником Уповноваженого НРЗУ у справах промисловості й торгівлі.

25 січня 1945 р. призначений головним прокурором Закарпатської України, у серпні 1952 р. був звільнений із займаної посади. Після очолював Арбітражний суд Закарпатської області. Відтак, 2 роки працював адвокатом Ужгородської юридичної консультації, після знову очолив Арбітражний суд. Помер 1984 р. у м. Ужгород, де й похований.

Підпис Головного Прокурора НРЗУ Андрашко І.В. зафіксований на більшості вироків, зокрема, розстрільних по кримінальних справах, які розглядав Спеціальний суд Закарпатської України. Показово, що І. Андрашко не обмежувався лише нерозбірливим підписом. Щодо винесених судових рішень, навіть якщо вони базувалися на очевидних, надуманих звинуваченнях до людини, яку позбавляли життя¹, він жодного разу не ставав на її захист.

У 1952 р. за співробітництво у буржуазних газетах в період входження Закарпаття до складу Чехословацької держави був виключений з лав ВКП (б). З травня 1952 до січня 1964 рр. перебував на посаді головного арбітра при Закарпатському облвиконкомі, потім два роки працював адвокатом Ужгородської юридичної консультації, а по відновленні арбітражу знову став головним арбітром.

Помер в Ужгороді в 1984 р. у віці 65 років².

¹ Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр. (Упорядник – О.М. Корсун). Ужгород: Карпати, 2012. С. 243.

² Навічно в пам'яті історії: Бібліографічний довідник делегатів першого з'їзду народних комітетів Закарпатської України. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2004. С. 20-21.

АДВОКАТУРА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

На Закарпатті професія адвоката має тривалі історичні та національні корені, які представлені різноманітними періодами. Одним із таких є період Закарпатської України, коли територія Закарпаття передавалася зі складу Чехословацької республіки до складу СРСР, зокрема УРСР. Уже в перші місяці свого існування Закарпатська Україна вирішила спеціальним нормативним актом упорядкувати за радянським зразком діяльність адвокатів Закарпаття, зокрема Декретом Народної Ради Закарпатської України Чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури від 12 січня 1945 р.¹

В організації адвокатури Закарпатської України був використаний досвід створення таких інституцій у західних областях УРСР 1940 року. Відповідальність за формування народної адвокатури Закарпатської України було покладено на Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції. На цю посаду в листопаді 1944 року було призначено Степана Войтеховича Борецького, який 1937 р. закінчив юридичний факультет Празького університету (Чехословаччина), а згодом юридичний факультет Пейчського університету (Угорщина). Після закінчення навчання був скерований до м. Ужгорода, де працював у земському відомстві як практикант юриста. 1938 р. С.В. Борецький переїжджає до м. Хуста, тут працює секретарем у Міністерстві внутрішніх та іноземних справ уряду Карпатської України. З 1942 р. до осені 1944 р. – завідувач кримінально-

¹ Немеш П. Історія адвокатури Закарпатської України (1944–1946 рр.) *Адвокатура України: забуте і невідоме*: Серія «Нариси з історії адвокатури України». 2016. Вип. 2. С. 210–219.

го відділу, а згодом голова окружного суду в м. Перечині. З приходом на Закарпаття Червоної Армії в жовтні 1944 р. очолив народний комітет м. Перечина. Отже, Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції С.В. Борецький мав юридичну освіту, був доктором права та мав стаж юридичної роботи.

Під керівництвом Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції було створено Організаційне бюро народної адвокатури у складі трьох чоловік. Оргбюро отримало доручення здійснювати розгляд заяв усіх осіб, які бажали працювати в народній адвокатурі¹.

Важливість у поданні та прийнятті заяв до Організаційного бюро зумовлювалася тим, що ті особи, які не були прийняті до «народної адвокатури», не мали права займатися адвокатською діяльністю. Саме тому істотне значення для кандидатів у «народні адвокати» мали вимоги, які були визначені Декретом Народної Ради Закарпатської України Чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури від 12 січня 1945 р.²

На посади народних адвокатів було рекомендовано приймати насамперед тих осіб, які мали вищу юридичну освіту, володіли українською або російською мовами та в період «буржуазних режимів» не заплямували себе ворожою діяльністю проти свого народу. Дозволялося також приймати до адвокатури осіб, які не мали закінченої юридичної освіти, але працювали в органах суду й прокуратури на адміністративних та інших подібних урядових посадах, тобто мали достатній практичний і життєвий досвід і за своєю діловою кваліфікацією могли надавати населенню юридичну допомогу³.

¹ Грін О.О. Реорганізація органів адвокатури Закарпатської України. *Правові нариси: Науково-популярні статті*. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2003. С. 135.

² Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис 1. Ст. 6–7.

³ Грін О.О. Реорганізація органів адвокатури Закарпатської України. *Правові нариси: Науково-популярні статті*. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2003. С. 135.

Варто звернути увагу на те, що саме вимога «не заплямували себе ганебними вчинками у минулому» давала змогу допустити до адвокатської діяльності тих осіб, які лояльно ставилися до радянської влади, та усунути від адвокатської діяльності людей, які мали проугорську, прочехословацьку орієнтацію або інакшим чином висловили своє вороже ставлення до нової «прорадянської» влади.

Перше засідання Організаційного бюро народної адвокатури відбулося 6 лютого 1945 року, на якому було ухвалено проекти про її організацію і про тарифи винагороди за роботу адвокатів, складено «формуляр опросного листа» для кандидатів у члени народної адвокатури та ухвалено рішення про продовження строку прийому заяв до 1 березня 1945 року, щоб дати можливість усім охочим виявити свою волю¹.

На підставі ухваленого Оргбюро проекту про організацію народної адвокатури Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції, яким на той час був С.В. Борецький, своїм розпорядженням Числа 14 від 20 лютого 1945 р. затвердив Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури, яке детально регламентувало порядок організації та діяльності органів адвокатури². Пізніше С.В. Борецький стане адвокатом Закарпатської України, а за радянських часів його репресують. 1958 р. його реабілітують.

Тимчасове положення доповнювало Декрет Народної Ради Закарпатської України Чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури у плані організаційних засад створення нових органів адвокатури Закарпатської України та посилювало вимоги до тих, хто мав намір стати адвокатом. Так, згідно із Тимчасовим положенням, «всі колишні адвокати, які виявляють бажання працювати в народній адвокатурі Закарпатської України, повинні зголоситися

¹ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpatty.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vypovniuietsia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

² Там же.

до організаційного бюро особисто або листовно і подати про себе необхідні відомості. Так само можуть зголоситися до Оргбюро, чи подати листовно заяви з прикладенням документів про працю і про освіту всі ті особи, які ще не працювали як адвокати, але мають закінчену юридичну освіту і мають дворічний стаж роботи в суді, адвоката, або адміністративному уряді, далі особи, які хоч і не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій, прокурорській або адвокатській роботі, на адміністративних та інших подібних урядових посадах, внаслідок чого мають достаточний практичний і життєвий досвід і по своїй діловій кваліфікації можуть оказувати населенню юридичну допомогу і бажають працювати в якості адвокатів, респ. заступників (оборонців)»¹.

Таким чином, усі кандидати в народні адвокати Закарпатської України ділилися на три групи: 1) колишні адвокати; 2) не адвокати, що мали закінчену юридичну освіту та дворічний юридичний стаж роботи; 3) особи, які не були адвокатами, не здобули повної юридичної освіти, але мали життєвий досвід, набутий під час юридичної роботи. Представники перших двох груп ставали народними адвокатами, а третьої – їх заступниками («оборонцями»). Диференціація кандидатів у народні адвокати перших двох груп була зумовлена необхідністю подавати різноманітний пакет документів.

Водночас, як відзначає О. Чужа, були вимоги, які ставилися до всіх претендентів у члени колегії народних адвокатів без винятку, і це зумовлювалося виключно захистом інтересів народу Закарпатської України: 1) володіння «мовою українською і руською»; 2) «при попередніх режимах не заплямували себе ворожою діяльністю супроти свого народу» (§1 Декрету Чис. 35). Щоб підтвердити свою відповідність вищезазначеним вимогам, потрібно було подати до Організаційного бюро «запитний лист» і характеристи-

¹ Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури: Розпорядження Чис. 14 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 20 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 47–48.

ку від Народного Комітету. Відсутність цих «важливих» документів зачиняла двері в народну адвокатуру¹.

Усі заяви від охочих потрапити до колегії народної адвокатури розглядало Організаційне бюро колегії адвокатів. Якщо згадані кандидати подавали всі необхідні документи, то за результатами їх розгляду ухвалювалося позитивне рішення про зарахування вказаних осіб до числа народних адвокатів або заступників народних адвокатів. За відсутності деяких документів чи за умови їх неправильного оформлення Оргбюро не задовольняло заяву від кандидата, але це рішення можна було оскаржити Уповноваженому Народної Ради у справах юстиції. Рішення за поданою скаргою було кінцевим, оскільки його оскаржувати вже не можна було (§5 Тимчасового положення про організацію і діяльність народної адвокатури)². Крім того, Уповноваженому Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції було надано право відводити тих адвокатів, яких приймає Оргбюро (§9 Декрету Чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури)³.

На початку березня 1945 р. було подано доволі велику кількість заяв про прийняття в члени колегії адвокатів Закарпатської України. З 64 поданих заяв одну частину становили колишні адвокати (30 заяв), а іншу – решта юристів (29 заяв). Тільки 5 осіб не мали юридичної освіти («без правничого образования»). Наступного засідання 5 березня 1945 р. Організаційне бюро розглянуло зазначені заяви і відразу, «без жадних запитів», 19 особам надали статус народних адвокатів. Було їм визначено робочий округ, де вони мали працювати. Одного кандидата було прийнято заступ-

¹ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vupovnuuetsia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

² Болдижар М., Грін О. Закарпатська Україна: державно-правовий статус і діяльність (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). Ужгород: Поличка «Карпатського краю», 1999. С. 85.

³ Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 6–7.

ником (оборонцем). П'ятьом охочим було відмовлено у зв'язку з недостатніми юридичними знаннями. Усім іншим претендентам запропонували донести до поданих уже заяв необхідні документи в межах 15-денного терміну¹.

Цікавим є факт, що, незважаючи на «народний» характер адвокатури Закарпатської України, усі кандидати були змушені оплатити немаленьку вартість за їх запис до числа народних адвокатів. Тарифи були такими: для адвокатів – 700 пенге, для заступника (оборонця) – 350 пенге². Причому, якщо не було проведено оплати, то особу автоматично виключали з колегії адвокатів. Слід зауважити, що багато з адвокатів не мали змоги відразу сплатити всю суму, а тому їм Організаційне бюро розстрочило платіж місячними «ратами»³. Така вимога, враховуючи народний характер професії адвоката, виглядала доволі дивною та абсолютно не відповідала комуністичній ідеології.

У Закарпатській Україні, як і по всьому Радянському Союзу того часу, була заборонена індивідуальна адвокатська діяльність. Колективізація, що масово почалася в Радянській Україні в 30-ті роки, не оминула своєю увагою і діяльність радянських адвокатів. Був примусово здійснений перехід лише до колективної організації їх праці в юридичних консультаціях і ліквідована робота приватних кабінетів. Як зазначалося в Тимчасовому положенні про організацію і діяльність народної адвокатури, «робота Народної адвокатури будується на принципі повинного об'єднання адвокатів і заступників в юридичній консультації»⁴. Такий підхід давав можливість здійснювати жорсткий контроль діяльності адвокатів, де «неслухняних» адвокатів виключали з колегій, які здійснюва-

¹ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vupovniuietsia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

² Там же.

³ Там же.

⁴ Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури: Розпорядження Чис. 14 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 20 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 47–48.

ли правозахисну діяльність під пильним оком державної влади в особі народного комісаріату юстиції¹.

У Закарпатській Україні подібні функції контролю за народними адвокатами покладалися на Організаційне бюро, що діяло при Уповноваженому Народної Ради у справах юстиції. Крім іншого, Організаційне бюро здійснювало підготовку до скликання з'їзду адвокатів Закарпатської України, який мав обрати Президію і Голову колегії адвокатів, ревізійну комісію².

Організаційне бюро, як впливає з проаналізованого матеріалу, не тільки впливало на добір до лав народних адвокатів та їх самоорганізацію, але й мало всю повноту влади, щоб контролювати безпосередню професійну діяльність тих, хто вже був записаний народним адвокатом.

Організаційне бюро утворювало в окружних центрах та в інших містах, де діяли народні суди, по одній юридичній консультації, у складі якої працювали народні адвокати та їх заступники. В Ужгороді та Мукачеві планувалося створити по дві і більше юридичні консультації, залежно від потреб населення для забезпечення жителям міста кращого доступу до кваліфікованої юридичної допомоги. Завідувачів юридичних консультацій, які керували роботою народних адвокатів, призначало Оргбюро. Воно ж визначало компетенцію та порядок роботи юридичних консультацій. Водночас чиновник, якого призначали, – завідувач юридичної консультації – займався розподілом юридичних справ між народними адвокатами. Так, згідно з §4 Декрету Народної Ради Закарпатської України Чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури, завідувач юридичної консультації «завідує розподілом праці серед адвокатів і веде реєстрацію всіх юридичних дій адвоката, видаючи адвокату на проведення кожної дії належний

¹ Судейко М.А. Адвокатура за часів радянського періоду. Наукове товариство Івана Кушніра. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=45877> (дата звернення: 23.01.2023)

² Грін О.О. Реорганізація органів адвокатури Закарпатської України. *Правові нариси: Науково-популярні статті*. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2003. С. 136.

ордер»¹. Водночас Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури передбачало таке: якщо клієнт (сторона) проситиме призначити якогось персонального адвоката або заступника, то таке прохання треба задовільнити (§11 Тимчасового положення про організацію і діяльність народної адвокатури)². Адвокат та заступник не мають права відмовитися від тієї справи, яку для них визначив завідувач консультації.

Загалом тієї кількості адвокатів, що працювали в народній адвокатурі в Закарпатській Україні, на той час було замало, щоб забезпечити кожному право на захист. Станом на 29 червня 1945 року до колегії адвокатів було вже прийнято 28 адвокатів і 2 заступників. Зауважимо, що адвокатами були і члени організаційного бюро. В окружних центрах Закарпатської України вже працювали адвокати (окрім Березного). Так, у містах Мукачеві, Хусті, Берегові та Севлюші функціонували юридичні консультації, а згодом ще дві юридичні консультації були створені в Ужгороді (грудень 1945 р.)³.

Варто зауважити, що у міжвоєнний період, коли Закарпаття входило до складу Чехословаччини, працювали 172 адвокати (станом на 31 грудня 1933 р.), частина яких були емігрантами з Галичини⁴: в Ужгороді – 50, у Мукачеві – 34, у Берегові – 28, у Хусті – 14, у Виноградові – 12, у Тячеві – 8, у Рахові та Іршаві – по 6, у

¹ Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 6–7.

² Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури: Розпорядження Чис. 14 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 20 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 47–48.

³ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vupovnuietsia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

⁴ Фельцан І.Ю. Становлення інституту адвокатури на території Закарпаття у ХІХ – першій половині ХХ ст.: історико-правовий та порівняльно-правовий аналіз. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 19. С. 28.

Великому Березному – 5, у Воловому (сучасне смт. Міжгір'я Закарпатської області) – 3, у Сваляві, Вілку, Середньому – по 1. Водночас більшість із них ідентифікувала себе як євреї: в Ужгороді їх було 33, у Мукачеві – 23, у Берегові – 23. Уже на 31 грудня 1937 р. на Закарпатті діяли 193 адвокати, з яких Микола Лозинський, Михайло Станко, Олег Попович та Микола Бандусяк – у Хусті, Володимир Комаринський, Августин та Антон Штефани – у Рахові, Михайло Стахура – у Виноградіві, Василь Саврук – у Тячеві, Юлій та Михайло Бращайки, Олекса Гупаловський, Іван Яцкович, Михайло Стасев, Роман Стахура – в Ужгороді¹. Як ми вже зауважували, уже тоді кількість адвокатів була недостатньою для задоволення потреб населення Закарпаття.

Жорстко контролювалася не тільки діяльність народних адвокатів Закарпатської України, але й вартість їхньої роботи, що певною мірою для адвокатури того часу, вихованій на ринкових відносинах, було дивним. Плата за надання юридичної допомоги повинна була надаватися згідно з тарифами, затвердженими Уповноваженим Народної Ради у справах юстиції, залежно від «важливості справ та майнового стану клієнтів з тим, щоб найбільшій частині населенню надавалась юридична допомога безплатно, а плата за юридичну допомогу в ділах підлягаючих Спеціальному Суду і за найважчі злочини, таксою не обмежувалась і переводилась на підставі персональної домовленості з завідуючим юридичної консультації».

Розпорядженням Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України Чис. 18 від 5 березня 1945 р. була визначена такса за отримання юридичної допомоги:

1) консультація в цивільній або кримінальній справі без виготовлення документів та підготовки справи для її подальшого руху – 15-30 пенге за кожну розпочату чверть години, тобто за кожні розпочаті 15 хв.;

¹ Фельцан І.Ю. Кадровий склад адвокатури на Закарпатті в другій половині XIX – першій половині XX століття. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. №4(79). С. 70.

- 2) вивчення судової справи – 20-40 пенге;
- 3) складання позовної заяви, «приготовного письма», представництво під час вирішення справи по суті, підготовка касаційної скарги в цивільній справі, якщо ціна позову становить до 1000 пенге, – 20-50 пенге, а понад 1000 пенге – 2,5-3%;
- 4) за складання інших судових документів, за вирішення справи не по суті, за представництво в неспірній справі адвокат отримував половину ставки, зазначеної в попередньому пункті;
- 5) підготовка заяви в кримінальній справі до суду, прокуратури та міліції – 20-100 пенге;
- 6) представництво в кримінальній справі в Народному Суді або підготовка касаційної скарги в ній – 50-300 пенге;
- 7) за підготовку скарги про перегляд кримінальної або цивільної справи, справи в порядку нагляду, яка подається головному прокурору або голові Вищого Народного Суду – 50-300 пенге;
- 8) за підготовку позовної заяви, інших письмових заяв або «приготовного письма» до Вищого Народного Суду, за представництво в цивільних і кримінальних справах у цьому суді адвокат отримує на 50% більше, ніж під час виконання аналогічних дій у Народному Суді¹.

Для окремих ситуацій під час подання позовних заяв немайнового характеру, якщо не було такого реквізиту, як ціна позову, або коли ціну позову визначити неможливо, у згаданому Розпорядженні було окреслено розмір облікової ставки від 2000 до 10000 пенге для вирахування вартості юридичної допомоги (§2).

Якщо адвокат (заступник) виконував роботу за межами адвокатської контори, то йому потрібно оплачувати проїзд та «дієти» в подвійному розмірі від «дієт» старшого народного судді.

Адвокатський гонорар не обмежувався державою, якщо юридична допомога пов'язувалася із розглядом справи Спеціальним Судом або найважчим злочином у Вищому Народному Суді. Оче-

¹ Про таксу адвокатів і заступників: Розпорядження Чис. 18 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 5 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 7.

видно, що стосовно «ворогів народу» «народний» характер адвокатури не передбачався.

Якщо адвокат (заступник) складав договори, довіреності, заповіти та інші правові документи, оплата його роботи йшла за такою державних нотаріусів.

Цікаво, але адвокат гонорар на руки не отримував, а клієнт повинен був оплатити послуги в касі адвокатської консультації й отримати відповідно розрахункову квитанцію (§8 Розпорядження Чис. 18 про таксу адвокатів і заступників). Справа в тому, що Організаційне бюро адвокатів встановлювало відсоток відрахування від заробітків адвокатів до фонду Оргбюро на адміністративно-господарські (10%) та організаційні цілі (5%), а всі інші зароблені адвокатом гроші воно повинно було отримувати повністю після завершення організацією юридичних консультацій¹. Усі інші зароблені гроші кожні два тижні адвокат отримує з каси юридичної консультації.

Юридичні послуги адвокати надавали на договірній основі, але договір на надання юридичної допомоги укладав клієнт із юридичною консультацією, від імені якої діяв її завідувач. Гонорар оплачувався в касу юридичної консультації та записувався на рахунок того адвоката (заступника), що надавав юридичну допомогу (§9 Тимчасового положення про організацію і діяльність народної адвокатури)².

Завідувач юридичної консультації міг узагалі не займатися адвокатською діяльністю, у такому разі отримував заробітну плату з фонду, що створювався з відрахувань за приймання відвідувачів, ведення з ними переговори, укладання договорів про надання допомоги, роботу, що передбачала розподіл справ між адвокатами

¹ Болдизар М., Грін О. Закарпатська Україна: державно-правовий статус і діяльність (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). Ужгород: Поличка «Карпатського краю», 1999. С. 84.

² Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури: Розпорядження Чис. 14 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 20 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 47–48.

та заступниками (§14 Тимчасового положення про організацію і діяльність народної адвокатури). Проте завідувач юридичної консультації, здійснюючи загальне керівництво юридичною консультацією, міг займатися адвокатською діяльністю, а прийом відвідувачів та укладання договорів могли здійснювати адвокати почергово. Причому черговий адвокат укладав договори як для себе, так і для інших адвокатів.

Народні адвокати Закарпатської України залучалися до розгляду як цивільних, так і кримінальних справ, що підлягали підпорядкуванню окружних Народних Судів та Вищому Народному Суду Закарпатської України, розташованого в м. Ужгороді, та Спеціальному Суду, який розглядав кримінальні справи політичного характеру.

Цікавим було правило у кримінальних справах, яке закріплювалося в декреті, що визначав правовий статус органів прокуратури Закарпатської України. Зокрема, «у всіх тих справах, які розглядаються в судах з участю прокурора, суд повинен призначити для звинуваченого адвоката, якщо такого не договорить сам звинувачений, бо розгляд кримінальних справ не може бути одностороннім і право на захист в суді має бути гарантоване кожному звинуваченому» (§6)¹. Але це правило перекреслювалося процесуальними обмеженнями для народних адвокатів, що працювали під час вирішення судової справи у Вищому Народному Суді. Так, процесуальні можливості народних адвокатів у захисті прав та інтересів їхніх клієнтів значно зменшувалися, оскільки Голова Вищого Народного Суду (одночасно й Голова Спеціального Суду) як перша інстанція («якщо визначає, що справа має важливе значення») міг вимагати для розгляду цивільну або кримінальну справу від будь-якого окружного народного суду. Крім того, під час розгляду багатьох кримінальних справ, особливо політичних, адвокати, як правило, не допускалися на засідання. Зокрема, Голова

¹ Про утворення органів прокуратури Закарпатської України: Декрет Чис. 44 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 5–6.

Спеціального Суду Закарпатської України самостійно вирішував, чи розглядати кримінальну справу за участі сторін (ними на той час вважалися прокурор та адвокат), чи вирішувати її без них. Як стверджує М.М. Болдижар, під час ухвалення вироків, пов'язаних з найвищою карою, підсудному не надавалося право на користування послугами адвоката¹.

Наочне ознайомлення із вирокими та протоколами судових засідань кримінальних справ того часу тільки підтверджує цю недемократичну тенденцію щодо недопущення народних адвокатів у судові засідання. Так, у справі Й.І. Шнелцера у протоколі судового засідання зазначено: «головуючий засідання впевневшись, що судді, секретар і підсудний присутні, відкриває засідання і оголошує, що справа Шнелцер Йосифа буде розглядатися у відкритому засіданні без участі сторін»² (вирок передбачав покарання у вигляді розстрілу з конфіскацією майна). Вирок від 19 червня 1945 року у справі О.І. Штефанського також містив інформацію про те, у якому складі розглядалася кримінальна справа: «...3 членів суду, секретаря та обвинуваченого Штефанського О.І.»³ (розстріляний 24 липня 1945 року).

Складне становище народних адвокатів, пов'язане з неможливістю якісно виконувати свої функції, зумовлювалося відсутністю нормативної основи (законодавства) захисту інтересів людей, які до них звернулися. На території Закарпатської України, яка на той час формально входила до Чехословаччини, було скасоване угорське законодавство, а чеське не поновлювалося. Тому судді, які вирішували судові справи, повинні були керуватися народною правосвідомістю, яка перш за все була пов'язана з потребами оборони Закарпатської України та боротьбою з тими, хто чинив опір

¹ Болдижар М.М. Державність на Закарпатті: Події, факти, оцінки. Ужгород: Вид-во УжНУ, 2003. С. 55–56, 57.

² Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси. 1944–1955 рр. *Збірник архівних документів і матеріалів*. Ужгород: Карпати, 2012. С. 248.

³ Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси. 1944–1955 рр. *Збірник архівних документів і матеріалів*. Ужгород: Карпати, 2012. С. 266–267.

новоствореній за радянським зразком владі. Саме тому адвокати не так покликалися на закон, як мали переконувати працівників феміди, що їх підопічні жодним чином не можуть завдати шкоду народу Закарпатської України. Причому, якщо справа вирішувалася в Спеціальному Суді, куди був допущений адвокат, або Вищому Народному Суді, аргументи адвоката мали бути дуже переконливими, бо повторної можливості чинне процесуальне законодавство їм не надавало: рішення Вищого Народного Суду адвокати оскаржити не могли.

М.П. Макара зазначає, що виправдати підсудного у кримінальних справах за політичними звинуваченнями було майже неможливо. «Перші знайомства з кримінальними справами 1944–1945 рр. свідчить про те, що слідчі органи і Спеціальний Суд Закарпатської України допускали багато серйозних недоліків. Чимало людей було засуджено необґрунтовано. Конкретних документів обвинувачення немає. Під тиском людина наговорила сама на себе і не завжди об'єктивні свідки»¹. Багато засуджених у кримінальних справах не визнали своєї вини, але навіть ті, які визнали, наразі вже реабілітовані, бо не можна бути винним за скоєння «політичних» злочинів.

29 червня 1945 р. відбулося урочисте підписання договору між СРСР та Чехословаччиною, за яким остання добровільно відмовилася від частини своєї території, тобто Закарпаття, на користь України. Отже, ідеться про цесію, тобто відступлення права Чехословаччини на частину своєї території (Закарпаття), що повністю відповідає чинним нормам міжнародного права. На честь цієї події до Києва були запрошені окремі працівники органів юстиції Закарпатської України. Зокрема, С.В. Борецький у столиці УРСР зустрівся з представниками Народного Комісаріату юстиції і ЦК КП(б)У, а також головою Київської обласної колегії народної адвокатури. За результатами їхніх перемовин стало можливим відрядження до Ужгорода П.І. Дацького (наказ Народного Комісарі-

¹ Макара М. П. Закарпатська Україна: шлях до возз'єднання, досвід розвитку (жовтень 1944 – січень 1946 рр.). Ужгород: Патент, 1995. С. 38.

ату юстиції УРСР від 17 грудня 1945 р. № 449). До його обов'язків входило ознайомити адвокатів Закарпаття з радянським законодавством та посприяти у справі формування народної адвокатури радянського зразка. Було заплановано зібрати з'їзд адвокатів та обрати керівні органи (колегії адвокатів президію та голову)¹. Проте після затвердження Президією Верховної Ради СРСР подання Президії Верховної Ради УРСР про утворення на території Закарпатської України Закарпатської області (22 січня 1946 р.). Закарпатська Україна припинила своє існування. Спеціальне законодавство, розроблене Закарпатською Україною, замінюється звичайним законодавством УРСР.

Таким чином, коротка історія адвокатури Закарпатської України наочно демонструє той драматичний шлях, який ця інституція пройшла в умовах радянських репресій проти мешканців Закарпаття, коли адвокат повинен був враховувати інтереси радянської влади і поряд з усіма іншими громадськими структурами забезпечувати безперешкодне входження Закарпаття до складу Радянської України. Безпосередні функції адвоката – захист прав та інтересів людей – відходили на задній план.

¹ Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vypovniuetsia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

ДОДАТКИ

Д Е К Р Е Т

Народної Ради Закарпатської України про організацію роботи народної адвокатури.

В зв'язку з утворенням на території Закарпатської України цілком нової-демократичної системи народних прокурорських і судових органів для обслуговування населення-оказування юридичної допомоги в судах і по всім іншим правовим питанням утворити нову демократичну організацію народної адвокатури і тому Народна Рада Закарпатської України постановляє:

§.1.

Утворити при Уповноваженому Народної Ради в справах юстиції і під його керівництвом організаційне бюро народної адвокатури Закарпатської України в складі 3-х чоловік.

§.2.

Доручити організаційному бюро народної адвокатури розгляд заяв всіх осіб, що бажають працювати в народній адвокатурі і прийняти до числа народних адвокатів в чергу чергу всіх тих адвокатів, що мають закінчену юридичну освіту, володіють мовою українською і руською, та при попередних режимах не залямували себе ворожов діяльністю до до народу а також дозволити прийом до народної адвокатури осіб, які хоч і не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій і прокурорській роботі, на адміністративних та інших подібних урядових посадах, в наслідок чого мають достатній практичний і життєвий досвід і по своїй діловій кваліфікації можуть оказувати населенню юридичну допомогу.

§.3.

Організацію народної адвокатури перевести в такий спосіб, аби в кожній окрузі при народному суді була юридична консультація з 1-2-х і більше адвокатів а при Вищому Народному Суді не менше 5 адвокатів, при чому в м. Ужгороді і Мукачові може

-2-

31

бути створено по 2-3 юридичних консультації в залежності від потреби і наближення юридичної допомоги до населення.

На чолі кожної юридичної консультації має бути завідувачий юридичної консультації, який видає розподіл праці серед адвокатів і веде реєстрацію всіх юридичних дій адвоката, видаючи адвокату на переведення кожної дії належного ордера.

§.5.

Оплата за оказування юридичної допомоги повинна переводитись згідно з таксом, затвердженом Уповноваженим Народної Ради в справах встиції і в залежності від важливости справ та майнового стану клієнтів з тим, щоб найбільшійшому населенню оказувалась юридична допомога безплатно, а плата за юридичну допомогу в ділах підлягаючих Спец.Суду і за найважчі злочини таксом необмежувалась і переводилась на підставі персональної договореності з завідувачим юридичної консультації.

§.6.

Організаційне бюро адвокатів установлює процент відрахування від заробітків адвокатів до фонду оргбюро на административно-господарські та організаційні видатки, а всі останні зароблені адвокатом гроші він має одержувати повністю.

§.7.

Особам, які не будуть прийняті до народної адвокатури, займатись адвокатською діяльністю забороняється.

§.8.

По закінченню організації юридичних консультацій на території Закарпатської України оргбюро належить скликати зїзд адвокатів, який має обрати керівні органи / президію і голову колегії адвокатів / і намітити дальніші шляхи розвитку народної адвокатури для покращення обслуговування населення.

-3-

§ 9.

Організаційне бюро адвокатів призначає Уповноважений Народної Ради Закарпатської України, який керує його роботами і має право відводити адвокатів, яких приймає оргбюро, а також само має право скасувати рішення оргбюро адвокатів про відмову в прийнятті до народних адвокатів.

§ 10.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснюється Уповноваженим Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Ужгород, дня 12. січня 1945 р.

Голова Народної Ради З.У.

Члени Народної Ради З.У.

-8-

. 9 2 Голова Народної Ради:

Іван Турляк

Перший заступник:

Петр Сова

Члени Народної Ради:

Іван Баш

Георгій Івашко

Степан Борецький

Самуїл Байс

Гаврило Русин

Іван Керча

Микола Циперяк

Дмитро Тарахонич

Тома Чекан

Ільяс Колечанин

В. Яковлев

А. Шогрєв

Борис

Степан

4

Хай живе возз'єднання Закарпатської України з Радянським Союзом!

ВІСНИК

НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 15. січня 1945.

Число 1.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 27. про Народний Гімн Закарпатської України	1
Декрет чис. 28. про державний прапор Закарпатської України	2
Декрет чис. 29. про обрання членів Народної Ради, Окружних і місцевих Народних Комітетів, державних службовців та службовців державних підприємств	2
Декрет чис. 30. про населення селищеских державних сторони поза державні границі	3
Декрет чис. 31. про націоналізацію лісопромислової фірми „Латорица“, акційної спілки в Мукачево	3
Декрет чис. 32. про організацію лісової служби на Закарпатській Україні	4
Декрет чис. 33. про організацію судових органів Закарпатської України	5
Декрет чис. 34. про утворення органів прокуратури Закарпатської України	6
Декрет чис. 35. про організацію роботи народної адвокатури	6
Декрет чис. 36. про відновлення зв'язку на території Закарпатської України	7
Декрет чис. 37. про звинесення податкового тягару добровільцям Червоної Армії	8
Декрет чис. 38. про підготовку волонтерів партизанам Червоної Армії	8
Постанова НРЗУ про впровадження приватної організації лікарів в приватних соціальних інституцій	9
Постанова НРЗУ про відрозривання проти злочинців, в'язаних особам Закарпатської України	9
Постанова НРЗУ про ціну на пиво	9
Урадові оголошення	10
Персональні повідомлення	10

Декрети і постанови

Декрет чис. 27.

про Народний Гімн Закарпатської України.

Народна Рада Закарпатської України видає наступний декрет:

§ 1.

Народна Рада Закарпатської України приймає Гімн Радянського Союзу як гімн Закарпатської України.

ГІМН РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Союзом незализним республіки віддані
Навік об'єднані Великая Русь,
Хай життє народами створений спідиано,
Єдиний долугий Радянський Союз!

Слава великому країні рідному,
Дружби народів опори в війках!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

Край, грони світило нам сонце свободи,
І Ленін великий нам путь озаря,
Нас виростил Сталін — на вірність народу,
На працю і подвиг силу нам дав.

Слава великому країні рідному,
Щастя народів опори в війках!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

В бою партизани ми військо могутне,
Загарювали підліх з дороги зметем!
В бою здобуємо долю майбутню,
До слави Вітчизну свою поведем!

Слава великому країні рідному,
Дружби народів опори в війках!
Слава радянському стягу народному,
До перемог він покаже шлях!

ГІМН СОВЕТСКОГО СОЮЗА.

Союз нерушимый республик свободных
Сплотила навеки Великая Русь.
Да здравствует созданный волей народов,
Единый, могучий Советский Союз!

Славься, Отечество наше свободное,
Дружбы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Сквозь грозы сияло нам солнце свободы,
И Ленин великий нам путь озаря,
Нам выростил Сталин — на верность народу,
На труд и на подвиг нас вдохновля.

Славься, Отечество наше свободное,
Счастья народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Мы армию нашу растили в сраженьях,
Захватчиков подлых с дороги сметем!
Мы в битвах решаем судьбу поколений,
Мы к славе Отчизну свою поведем!

Славься, Отечество наше свободное,
Славы народов надежный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы к победе ведет!

Ціна 2-50 пенге.

жень на тілі, образи та самоправне захоплення чужого майна, які заводяться в Народних Судах на підставі скарги потерпілого і в яких сторони мають право помаритися в суді), передаються до суду не вичислено, як за постановою прокурора, якому належить в кожній справі скласти постанову про віддання до суду, або повертати справу, коли незібрані належні докази для звинувачення.

Виданою звинуваченого до суду, прокурор вилітає до якого суду передати справу, до Народного Суду чи до Вищого Народного Суду Закарпатської України в залежності від важливості справи і вказує сліdkи, яких треба викласти до суду для ствердження звинувачення.

В кожній кримінальній справі, в залежності від її важливості, прокурор вправі і зобов'язаний підтримувати звинувачення на суді публічно, про що він повинен вказати в своїй постанові при направленні справи до суду.

У всіх тих справах, які розглядаються в судах з участю прокурора, суд повинен призначити для звинуваченого адвоката, як що такого не догооворить сам звинувачений, бо розгляд кримінальних справ не може бути одностороннім і право на захист в суді має бути гарантовано кожному звинуваченому.

§ 7.

У всіх кримінальних і цивільних справах, які вирішуються в Народних Судах, окружний прокурор, коли він не погоджується з вироком суду в кримінальній справі, або з рішенням суду в цивільній справі, має право принести касаційний протест до Вищого Народного Суду Закарпатської України в установленій законом рішечі для оскарження вироку і рішення Народних Судів, а коли рішечі на оскарження вироку або рішення буде пропущений, то надіслати таку справу до головної прокуратури для опротестування вироку або рішення у Вищій Народній Суд в порядку нагляду.

§ 8.

Вироки та рішення Народних Судів, які не були оскарженими і опротестованими в строк, установлений законом, і вступили в законну силу, на подання обвинувального прокурора, а також на скарги зацікавлених осіб та організацій, можуть бути опротестовані до апеляційної колегії (кримінальної чи цивільної) Вищого Народного Суду головним прокурором в порядку нагляду, а вироки Вищого Народного Суду по першій інстанції також, як і ухвали судових колегій Вищого Народного Суду, кримінальної чи цивільної, можуть бути опротестовані головним прокурором до нагляду Вищого Народного Суду Закарпатської України, рішення якого буде остаточним.

§ 9.

Здійснюючи загальний нагляд за законністю, окружний прокурор всім неправим постановам і розпорядженням Сільських Народних Комітетів та інших органів, може опротестувати до Окружного Народного Комітету, рішення якого має бути остаточним. Всіми неправими постановами і розпорядженнями Окружних і Міських Народних Комітетів може опротестувати до Народної Ради головний прокурор і Народна Рада прийме остаточне рішення.

§ 10.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснює його Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Ужгород. 12. січня 1945 року.

І. І. Турянчик в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Лигун в. р. І. М. Ващ в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Молдавчук в. р. М. В. Пуцерак в. р. С. Л. Ваїс в. р. С. В. Борщюк в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанин в. р. Ф. І. Чесан в. р. Д. М. Тарахович в. р. С. І. Борганюкова в. р. І. І. Кополович в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 35.

Про організацію роботи народної адвокатури.

В зв'язку з утворенням на території Закарпатської України цілком нової, демократичної системи народних прокурорських і судових органів, для обслуговування населення, оказування юридичної допомоги в судах і у всіх інших правових питаннях утворити наса державному організацію народної адвокатури і тому Народна Рада Закарпатської України слідуючим декретом постановляє:

§ 1.

Утворити при Уповноваженому Народної Ради в справах юстиції та під його керівництвом організацію бюро народної адвокатури Закарпатської України в складі 3-х чоловік.

§ 2.

Доручити організаційному бюро народної адвокатури розглядати за всіх осіб, що бажають працювати в народній адвокатурі і повинні до числа народних адвокатів в першу чергу всіх тих адвокатів, що мають закінчену юридичну освіту, володіють мовою українською і руською, та при попередніх режімах не запам'ятували себе ворожому діяльності супроти свого народу, а також дозволити прийом до народної адвокатури осіб, які хоч і не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій і прокурорській роботі, на адміністративних та інших подібних урядових посадах, в наслідок чого мають достатній практичний і життєвий досвід і по своїй діловій кваліфікації можуть оказувати населенню юридичну допомогу.

§ 3.

Організацію народної адвокатури перевести в такий спосіб, аби в кожній окрузі при Народному Суді була юридична консультація а 1—2-х і більше адвокатів, при чому в містах Ужгороді і Мукачові може бути створено по 2—3 юридичних консультацій в залежності від потреби і наближенню юридичної допомоги до населення.

§ 4.а

На чолі кожної юридичної консультації має бути завідувачом юридичної консультації, який заадує розподілом праці серед адвокатів і веде реєстрацію всіх юридичних дій адвоката, виданою адвокату на переведення кожної дії належного ордеру.

15. січня 1945.

ВІСНИК

7.

§ 5.

Оплата за оказування юридичної допомоги повинна переводитись згідно з таксою, затвердженою Уповноваженим Народної Ради в справах юстиції і в залежності від важливості справ та майнового стану клієнтів з тим, щоб найбільшому населенню оказувалась юридична допомога безлатно, а плата за юридичну допомогу в ділах підлягаючих Спеціальному Суду і за найважчі злочини, таксою не обмежувалась і переводилась на підставі персональної договірності з завідуючим юридичної консультації.

§ 6.

Організаційне бюро адвокатів установаєм процент відрахування від заробітків адвокатів до фонду оргбюро на адміністративно-господарські та організаційні видатки, а всі останні зароблені адвокатом гроші він має одержувати повністю.

§ 7.

Особам, які не будуть прихиті до народної адвокатури, зайнятимся адвокатською діяльністю ліквідується.

§ 8.

По закінченню організації юридичних консультацій на території Закарпатської України організаційному бюро належить скликати з'їзд адвокатів, який має обрати керівні органи (презidium і голову долегії адвокатів) і намітити дальніші шляхи розвитку народної адвокатури для покращання обслуговування населення.

§ 9.

Організаційне бюро народної адвокатури призначає Уповноваженим Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції, який керує його роботою і має право відводити адвокатів, яких приймає оргбюро, а так само має право скасувати рішення оргбюро про відмову в прихитті до народних адвокатів.

§ 10.

Цей декрет вступає в силу з дня його опублікування і здійснює його Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Ужгород, 12. січня 1945 року.

І. І. Турванци в. р. П. П. Сова в. р. П. І. Литур в. р. І. М. Ваш в. р. Ю. І. Івашко в. р. М. В. Моладьчук в. р. М. В. Пуперик в. р. С. Л. Вайс в. р. С. В. Борщак в. р. І. Ю. Керча в. р. Г. І. Русин в. р. І. Ю. Керчанин в. р. Ф. І. Чекан в. р. Д. М. Тархончик в. р. С. І. Борнашкова в. р. І. І. Колодич в. р. В. М. Теслович в. р.

Декрет чис. 36.

про відновлення зв'язку на території Закарпатської України.

З метою наладження поштово-телеграфного і телефонного зв'язку на території Закарпатської України, Народна Рада Закарпатської України своїм декретом постановляє:

§ 1.

Зобов'язати Окружні, Міські і Сільські Народні Комітети до 20 січня 1945 року:

1. Зарегіструвати всіх осіб, що працювали в поштово-телеграфних установах і на телефонних станціях.

2. Із складу Окружних Народних Комітетів призначити відповідальних уповноважених в справу зв'язку, на яких покладається відповідальність за організацію поштово-телеграфного і телефонного зв'язку в окрузі.

3. Призначити начальників поштово-телеграфних установ і телефонних станцій в населених пунктах з представленнями їх на затвердження Уповноваженого Народної Ради в справах комунікацій.

4. Провести інвентаризацію всіх цінностей, що залишились в поштово-телеграфних установах і на телефонних станціях (апаратура, устаткування і інше майно).

5. Зобов'язати населення здати в поштово-телеграфні установи і на телефонні станції апаратуру, майно і матеріали зв'язку, незалежно від того, яким способом вони були придбані.

6. Виділяти, шляхом мобілізації, транспортні засоби для перевезення пошти.

7. Привити з місцевого населення робочу силу і транспортні засоби, необхідні для поновлення телеграфних і телефонних ліній, в кількості і в строки за вказівками Уповноваженого Народної Ради в справах комунікацій.

§ 2.

Зобов'язати Уповноваженого Народної Ради з справах комунікацій організувати нормальну роботу поштово-телеграфного і телефонного зв'язку на території Закарпатської України, керуючись наступними основними положеннями:

1. 1-го лютого 1945 р. відкрити приймання і видачу простих і заказних (відкритих і закритих) листів, простих і закритих бандеролей і від 10-го лютого 1945 р. — шістьох листів обмеженою цінністю до 1.000 П., адресованих у всі населені пункти Закарпатської України і діючу Червону Армію.

2. По згоді з Уповноваженим Народної Ради в фінансових справах, підготувати міроприємства для приймання і видачі грошових поштових переказів.

3. З 20-го січня 1945 р. відкрити експедиювання газет і журналів.

4. Представити на затвердження Народної Ради кошторис і план по поновленню телеграфно-телефонних ліній і станцій першої черги, яким делегати організують зв'язку Ужгорода з кожним окружним центром по 1 телеграфному і 1 телефонному каналу і відбудову місцевих телефонних станцій в окружних центрах.

5. Розробити і погодити з Уповноваженим Народної Ради в фінансових справах тарифи поштової і телеграфної кореспонденції, абонентському платі за телефони і інші услуги зв'язку і представити до 15 січня із затвердження Народної Ради.

6. Встановити і вестити порядок оплати поштової кореспонденції, по встановлених тарифах, беручи до уваги відсутність поштових марок.

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 28. лютого 1945.

Число 4.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 46 про розвиток товарообороту на Закарпатській Україні	39
Постанова НРЗУ про порядок виконання судових рішень і ухвал	39
Постанова НРЗУ про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України	45
Постанова НРЗУ про заходи до ліквідації інфекційних захворювань	47
Розпорядження чис. 14 про здійснення Декрету чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури	47
Розпорядження чис. 15 про частинне здійснення Декрету чис. 36 про відношення зв'язку на території Закарпатської України	48
Урядові оголошення	49
Персональні повідомлення	49

Декрети і постанови

Декрет чис. 46.

про розвиток товарообороту на Закарпатській Україні.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

З метою розвитку торгівлі, приватної ініціативи та товарообороту, подішення постачання населення сільсько-господарськими продуктами на території Закарпатської України, встановлюється вільна торгівля без обмеження цін.

§ 2.

§ 2. Декрету Народної Ради Закарпатської України число 10. від 5. грудня 1944 року про встановлення максимальних цін на товари — скасується.

§ 3.

Цей декрет вступає в силу з наступного дня. Ужгород, дня 16. лютого 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Туряншич в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. **П. І. Литур** в. р. **І. М. Ваш** в. р. **Ю. І. Івашо** в. р. **С. Л. Вайс** в. р. **Д. М. Тарахонч** в. р. **М. В. Пулерж** в. р. **І. Ю. Керя** в. р. **С. В. Борешій** в. р. **Г. І. Русин** в. р. **І. Ю. Керчанин** в. р. **Ф. І. Чекан** в. р. **С. І. Борсанюкова** в. р. **І. І. Кополович** в. р. **В. М. Теслович** в. р. **М. В. Молдавчук** в. р.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про порядок виконання судових рішень і ухвал.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити слідуючу тимчасову інструкцію про порядок виконання судових рішень і ухвал:

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок виконання судових рішень і ухвал.

І. Засідд.

§ 1.

Виконувати за нізче наведеними §§-ами слід:

- 1) рішення що їх вносять суди в цивільних справах, ухвали про забезпечення позовів, ухвали про накладання штрафів і судові накази, що видаються в цивільних справах;
- 2) виконавчі написи, що їх учиняють нотаріальні органи відповідно до правил нотаріального положення;
- 3) постанови слідчих і суддів у кримінальних справах, про забезпечення цивільних позовів, у кримінальному процесі, про вжиття заходів забезпечення проти утайки майна обвинуваченого, про стягнення з майна засудженого штрафу, або судових витрат з такою про конфіскацію майна.

§ 2.

Виконати можна лише судові рішення і ухвали, які вступили в законну силу.

§ 3.

Виконувати рішення, ухвали, накази і постанови, перелічені в § 1. покладатись на судових виконавців.

§ 4.

До виконавчих дій судовий виконавець стає на усну, або писану заяву стягувача, або на безпосередню пропозицію суду і слідчого, на підставі належно виданих виконавчих документів.

§ 5.

Суд, відповідно до заяви сторони, або видає їй виконавчий лист на руки, або надсилає його безпосередню до судового виконавця а пропозицію виконати.

Ціна 3— пенге.

§ 23.

Інструкції і накази, щодо застосування цього Положення і правила виписки нотаріальних дій, подає Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Це положення вступає в силу з дня його опублікування і проводиться в життя Уповноваженими Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і в справах фінансів.

Ужгород, дня 23. лютого 1945 року.

І. І. Туряншич в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України.

Др. С. В. Борешний в. р.

Уповноважений Народної Ради в справах юстиції.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про заходи до ліквідації інфекційних захворювань.

У розвиток розпорядження Уповноваженого Народної Ради в справах охорони народного здоров'я на Закарпатській Україні Народна Рада постановляє:

1. Покласти на Окружні і Міські Народні Комітети відповідальність за негальне будівництво і за-

стосування купалень і сухих дезінфекторів в кож- ному населеному пункті.

2. Зобов'язати Окружні Народні Комітети для повної госпіталізації всіх інфекційних хворих, негайно організувати стаціонари-ізолятори, забезпе- чивши їх приміщенням, харчуванням і транспортом для перевозу хворих.

3. Зобов'язати міліцію шляхом щоденних под- вірних оглядів виявляти хворих. Про наявність хворих на домках щоденно інформувати місцевих лікарів і місцеві Народні Комітети.

4. Інфекційних хворих утримувати в лікарнях і стаціонарах-ізоляторах безкоштовно, відносячи видатки по їх утриманню на рахунок окружних бюджетів. Народна Рада категорично забороняє залишати інфекційних хворих дома.

5. За виконання цієї постанови персонально від- повідать голови Окружних і Міських Народних Комітетів і начальники міліції.

Ужгород, дня 21. лютого 1945 року.

І. І. Туряншич в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України.

Др. І. Керещанин в. р.

Уповноважений Народної Ради в справах охорони і здоров'я.

Розпорядження**Розпорядження чис. 14.**

Про здійснення Декрету чис. 35 про організацію ро- боти народної адвокатури.

Уповноважений Народної Ради в справах юстиції затверджує наступне тимчасове положення про ор- ганізацію і діяльність народної адвокатури:

Тимчасове положення

про організацію і діяльність народної адвокатури.

§ 1.

Відповідно до декрету Народної Ради Закарпат- ської України з 12. січня 1945 р. ч. 35. про організа- цію народної адвокатури при resortі юстиції в м. Ужгороді утворюється організаційне бюро колегії ад- вокатів.

§ 2.

Всі колишні адвокати, які виявляють бажання пра- цювати в народній адвокатурі Закарпатської України, повинні згодитися до організаційного бюро особи- сто або листовно і подати про себе необхідні відомості. Так само можуть зголоситися до оргбюро, чи подати листовно заяви з прикладенням документів про працю і про освіту всі ті особи, які ще не пра- цювали як адвокати, але мають закінчену юридичну освіту і мають дворічний стаж роботи в суді, адво- ката, або адміністративному уряді, далі особи, які хоч і не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій, прокурорській або адвокат- ській роботі, на адміністративних та інших подібних урядових посадах, в наслідок чого мають достаточ- ний практичний і життєвий досвід і по своїй діяль-

ності можуть оказувати населенню юридичну допомогу і бажають працювати в якості адвокатів resp. заступників (оборонців).

§ 3.

Колегія адвокатів складається:

- а) з адвокатів;
- б) із заступників (оборонців).

Адвокатами є члени організаційного бюро і ті чле- ни колегії, що мають адвокатський іспит, або закін- чили юридичне образование і дворічний стаж роботи в суді або адвоката.

Всі інші члени Народної адвокатури являються заступниками (оборонцями).

§ 4.

Організаційне бюро колегії адвокатів має розгля- нути заяви всіх осіб, які бажають працювати в На- родній адвокатурі та рішення про прийняття або не- прийняття їх до списку адвокатів.

§ 5.

Скарги проти рішення організаційного бюро, про відмову прийняття до числа адвокатів, належить по- давати Уповноваженому Народної Ради в справах юстиції, рішення якого є остаточним.

§ 6.

Така же за заяв до списку адвокатів устаноюється для адвокатів в сумі 700 П, а для заступників, обо- ронців в сумі 350 П. Незаключення такої суми в озна- чений речений потягає за собою вичеркнення адвоката resp. заступника зі списку адвокатів.

§ 7.

Робота Народної адвокатурибудеться на принципі повинного об'єднання адвокатів і заступників в юридичній консультації.

§ 8.

З числа осіб, прийнятих до Народної адвокатури, організаційне бюро утворює юридичні консультації в кожному окружному центрі і в місці, де є Народні Суд, при чому у великих містах (Ужгород, Мукачово т. і.) може бути створено по дві і більше юридичних консультацій в залежності від потреби і крайньої організації роботи по обслуговуванню громадян юридичною допомогою. Юридичні консультації очолюються ведучим адвокатом, якого призначає організаційне бюро, як завідуючому юридичною консультацією, з одним секретарем, який веде канцелярську роботу в юридичній консультації.

§ 9.

Договори на оказання (уділення) адвокатами і заступниками юридичної допомоги складаються з юридичних консультацій і завідуючим юридичною консультацією і грошева винагорода (гонорар) вступає до каси юридичної консультації та записується на рахунок того адвоката, або заступника, який оказує юридичну допомогу.

§ 10.

Завідуючий юридичною консультацією повинен старатися, щоб найбільшому населенню була надана юридична порада, допомога і заступництво перед судом безплатно.

§ 11.

Завідуючий юридичною консультацією повинен регулювати прибуток адвокатами і розподіляти праці серед адвокатів і заступників в такий спосіб, щоб кожний адвокат, або заступник, який працює в юридичній консультації, одержував достатню роботу по своїм здібностям, але коли клієнт (сторона) просить призначення персонально якогось одного адвоката або заступника, то таке прохання повинно бути задоволене.

Адвокат і заступник, як сам незайнтересований, не може відмовити заступства в справі, яка була йому приділена завідуючим юридичною консультацією.

§ 12.

В разі, коли адвокат (заступник), на якого зроблено договір про оказання юридичної допомоги, буде на потрібний час відсутній, або захвятий в іншому процесі, він може бути замінений іншим адвокатом, або заступником за згодою клієнта, і в такому разі виписаний клієнтом гонорар переводиться на рахунок цього адвоката респ. заступника.

§ 13.

Всі зароблені гроші, кожних двох неділях адвокат (заступник) одержує повністю з каси юридичної консультації за винятком 10%, які відраховуються на організаційно-господарські видатки і залишаються в касі юридичної консультації для оплати завідувача, секретаря і господарських видатків, та 5%, які відраховуються і переводяться до фонду організаційного бюро колегії адвокатів в Ужгороді.

§ 14.

Завідуючому юридичною консультацією по рішенню адвокатів, які працюють в юридичній консультації, може бути встановлена заплата з фонду, який створюється з відрахування з тим, щоб він приймав всіх відвідувачів, заключає договори і правильно розподіляв працю серед адвокатів і заступників та не займався зовсім адвокатською практикою, або може бути встановлена плата за завідання консультацією і загальне керівництво з тим, що завідуючий консультацією таксамо як і інші адвокати, займається адвокатською практикою, а прибуток відвідувачів і заключення договорів переводиться всіма адвокатами в юридичній консультації по черзі, при чому черговий адвокат приймає клієнтів і заключає договори не лише для себе, але і для інших адвокатів. Оплата адвокатам гонорару переводиться за такою.

§ 15.

На ведення справ у судах і адміністративних органах завідуючий юридичною консультацією видає адвокатів ордер.

§ 16.

Всі юридичні консультації мають печатку.

§ 17.

Це положення є тимчасовим до скликання з'їзду адвокатів Закарпатської України, який має опієати вибрати керівні органи (президію та голову) колегії адвокатів і намітити дальші шляхи розвитку Народної адвокатури.

Ужгород, дня 20. лютого 1945 року.

Др. С. В. Борещий в. р.

Уповноважений Народної Ради в справах юстиції.

Розпорядження чис. 15.

про частинне здійснення Декрету чис. 36, про відповлення зв'язку на території Закарпатської України.

Всім Окружним, Міським і Сільським Народним Комітетам та поштовою установам Закарпатської України

на місцях.

На основі пункту 6 § 1 Декрету Народної Ради Закарпатської України від 12. січня 1945 року, число 36, опублікованого у Віснику НРЗУ від 5. січня 1945 року число 1, зобов'язую всі Окружні Міські та Сільські Народні Комітети виділити шляхом мобілізації транспортні засоби для перевезки пошти до таких місць, де немає залізничного або автобусового транспорту.

Кожний начальник такої поштової установи, яка не має можливості відправити від себе пошту до місця призначення, зобов'язаний своєчасно звернутися до голови Окружного, Міського або Сільського Народного Комітету з проханням про виділення транспортного засобу. Поштової послідки, голосно газети, кожний поштовий уряд зобов'язаний негайно відправити далі.

За точне виконання цього розпорядження та за своєчасну переїздку пошти і газет відповідають голови Народних Комітетів і начальники поштових установ.

Про всяку затримку і неправильність в переїзді

Структура і штати відділу Уп.Н.Р.З.У. в с/р.встиції. 1

Чис- ло	Назва посади	Скіль- кість штат- одиниць	Сту- пень зар- плати	Заклад- зар.пла- та в мі- сяць Ценге	Фонд зар- плати по окладам в місяць Ценге	Примітки
1		6	4	5	6	7
1.	<i>Упов. К. Криво</i> Зас. Упов. Криво ате- Начальник відділу	1	Б.1	2000	2000	
2.	Секретар Уповнова- женого - референт	1	Б.5	1000	1000	
3.	Інспектор по спец. роб.	1	Б.5	1000	1000	
					4000	
<u>I. Сектор кадрів.</u>						
1.	<i>Мал. Семюр. Козак</i> Ведучий секції /1-й заст.нач.від./	1	Б.2	1600	1600	
2.	Референт - ревізор	1	Б.5	1000	1000	
3.	Секретар	1	В.ІІІ.	600	600	
					3200	
<u>ІІ. Судова секція</u>						
1.	<i>Мал.</i> Ведучий секції /2-й заст.нач.від./	1	Б.2	1600	1600	
<u>Група нар.судів і суд.виконавців.</u>						
2.	Старший ревізор /ведучий групи нар. судів і суд.виконав- ців/	1	Б.3	1400	1400	
3.	Старш. консультант	1	Б.3	1400	1400	
4.	Ревізор	2	Б.4	1200	3600	
5.	Консультант по суд- статист.	1	Б.4	900	900	
6.	Суд.статистик	2	Б.8	700	1400	
7.	Секретар	1	В.ІІІ.	600	600	
					10900	

Уповноважений С. Р. З. У. в справах юстиції

1	2	3	4	5	6	7
III. Секція адвокатури і нотаріату.						
1.	Ведучий секції	1	Б 2	1600	1600	
2.	Ведучий групи адвокатів. Ревізор по адвокатурі	1	Б 3	1400	1400	
3.	Ведучий групи нотаріату. Ревізор по нотаріату	1	Б 3	1400	1400	
4.	секретар	1	В III	600	600	
		4			5000	
IV. Кодифікація секція.						
1.	Ведучий секції	1	Б 2	1600	1600	
2.	Консультант по кодифікації в справі	2	Б 4	1200	2400	
		3			4000	
V. Секція юридичної освіти.						
1.	Ведучий секції	1	Б 2	1600	1600	
2.	референт по шкільній освіті	1	Б 3	1400	1400	
3.	референт по вишк. освіті	1	Б 4	1200	1200	
4.	секретар	1	В III	600	600	
		4			4800	

Уповноважений Н. Р. З. У. в справах юстиції

1	2	3	4	5	6	7	
VI. Планово фінансова секція							
1.	<i>кар.</i> Будучий сектор /гол. бухгалтер/	1	Б 2	1600	1600		
2.	ревизор	1	Б 5	1000	2000		
3.	ст. бухгалтер	1	Б 6	900	900		
4.	счетовод — <i>Спадська</i>	1	Б III	600	600		
					3100		
Доп. Сектор							
Адмін. нар. підприємства.							
1.	<i>кар.</i> Сектор комплант	1	Б 7	800	800		
2.	<i>кашмирова</i> машер	1	Г II	600	600		
47	кур'єр	1	Г III	500	500		
5.	уборщик	1	Г IV	400	400		
					3000		
Секретаріат							
1.	нар. секретаріат	1	Б I	800	800		
2.	машинотка	2	Б IV	500	1500		
					2300		
Всього					41	42300	
Всього орок одна штат. одиниця з загальною сумою зар.плати / без надбавок/в 42300 Пенгє.							
Ужгород, дня 24-го квітня 1945.р.							
<i>З</i> Уповноважений Н. Р. З. У. в справах юстиції.							
Др. С. Баранський / <i>Висинський</i>							

25 201

0981

СССР

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

КГБ УССР

Судебная часть

ДЕЛО № 149081

БОРЕЦКОГО СТЕПАНА

По обвинению *БОЙТЕХОВИЧА* по ст.ст. 54-4 и 54-10 з.т. УК УССР.

Начато 28. июня 1948. В 1 томах

Окончено 24. декабря 1949 г. Том № 1

После судебного рассмотрения и вступления приговора в силу, настоящее дело подано на хранение в архивный отдел НКВД.

Передано находящиеся в производстве следственных дел, в архивные органы НКВД.

24-29

1509

УЧЕТНО-АРХИВНЫЙ ОТДЕЛ

КГБ при СМ УССР

АРХ. № 47828

С-1350

2

"УТВЕРЖДАЮ"

Генерал-лейтенант /САВЧЕНКО/

19 июля 1948 года.

ВОЕННЫЙ ПРОКУРОР ВОЙСК МВД УКРАИНСКОГО ОКРУГА - Подполковник КОМАРСКИЙ /

"19" июля 1948 года.

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

/ на арест /

- гор. Киев, 1948 года, июля "/X" дня.

Я, Начальник 2 отделения 2 отдела 5 Управления МГБ СССР - гвардии подполковник ДИМЕНКО, рассмотрев материалы о преступной деятельности **БОРЕЦКОГО** Стенана Войтеховича, 1912 года рождения, уроженца с.Убли, Сявлевского округа, Закарпатской области, украинца, гр-на СССР, с высшим юридическим образованием, по специальности адвоката, в настоящее время без определенных занятий, -

Н А Ш Е Л:

БОРЕЦКИЙ в 1938 году работал секретарем министерства внутренних и иностранных дел марионеточного т.н. волошинского "правительства" Закарпатской Украины.

Поддерживал близкую связь с венгерским ставленником - министром этого "правительства" БАЧИНСКИМ и принимал участие в переговорах с правительством ХОРТИ по вопросу присоединения к Венгрии части территории Закарпатской Украины с городами Ужгород, Мукачево, Берегово и Сявляв.

В период оккупации Закарпатской Украины Венгрией работал зав. криминальным отделом, а затем председателем окружного суда в г.Неречин, активно пособничая оккупантам.

Выслуживаясь перед ними, **БОРЕЦКИЙ** активно проводил в жизнь криминальную политику оккупантов, издавал над населением Закарпатской Украины, выносил суровые приговоры за малейшие нарушения режима венгерских властей.

3

2.

По показаниям свидетелей **МАЗУЛИЧ**, **БЕДЧЕНКО** и **ЯГЕЛКО**, **БОРЕЦКИЙ** поддерживал тесную связь с капитаном венгерского контрразведывательного органа "Кемельгарито-Осталь" **УГАШИ** и членом венгерского парламента на Закарпатье **МАДЯШИ**.

В момент изгнания Советской армией оккупантов из Закарпатской Украины, **БОРЕЦКИЙ**, желая скрыть свою преступную деятельность, инсценировал создание партизанского отряда, куда вписал своих сообщников из числа враждебного элемента и представлялся советскому командованию, как руководитель этого отряда.

Произведенной проверкой, допросами свидетелей и показаниями арестованных установлено, что в действительности такой партизанский отряд не существовал и никаких действий против оккупантов не проводил.

После освобождения Закарпатской Украины от оккупантов **БОРЕЦКИЙ**, являясь уполномоченным по делам Уставщины Народной Рады, использовал свое служебное положение, выступал в защиту близких стоящих к нему украинских националистов и фашистской агентуры.

В июне 1945 года на судебном процессе по делу украинского националиста и агента венгерской разведки **ЦМУР** выступил с речью, оправдывавшей преступную деятельность последнего, обвинял и возводил клевету при этом на органы Советской власти.

После воссоединения Закарпатской Украины с СССР, **БОРЕЦКИЙ** среди своего окружения проводит антисоветскую агитацию, направленную на дискредитацию советской действительности и проводимых мероприятий партией и правительством.

Показаниями арестованного в 1948 году агента американской разведки **ГУТТЕРЕСКОГО**, **БОРЕЦКИЙ** изобличается в связях с американской разведчицей **ЦИМЕЛЬ-КОЛАН Бетти**, с которой он систематически встречался в 1942-43г.г. **ГУТТЕРЕСКИЙ**, как американский агент, находился на связи у **ЦИМЕЛЬ**, последняя при встрече с ним в 1945 г. характеризовала **БОРЕЦКОГО** с положительной стороны и рекомендовала в случае надобности обратиться к **БОРЕЦКОМУ** за помощью.

В настоящее время **БОРЕЦКИЙ** поддерживает тесную связь с рядом лиц, подозреваемых в принадлежности к американской и английской агентуре.

4

3.

БОРЕЦКИЙ подозревается в принадлежности к американской разведке.

По поступившим последним данным БОРЕЦКИЙ намерен в ближайшее время выехать в Чехословакию.

Преступная деятельность БОРЕЦКОГО подтверждается показаниями арестованных ЦИУР И. К., ГУТЕРБЕРГСКОГО И. Л., свидетелей МАРТЫНИК В. И., МАСУЛИЧ М. И., ФЕДАЧКО Ю. А., ЯГЕЛКО И. И., ОПРЕНДИК М. А., КОСТИК М. Ф. и других.

На основании изложенного -

ПО С Т А Н О В И Л :

БОРЕЦКОГО Степана Войтеховича, проживающего в гор. Ужгороде по ул. Пушкина № 2, подвергнуть аресту и обыску.

НАЧ ОТДЕЛЕНИЯ 5 УПР МТБ УССР
Ев. подполковник *Линейский* /ЛИНЕЙСКИЙ/

НАЧАЛЬНИК 2 ОТДЕЛА 5 УПР МТБ УССР
Подполковник *Волошин* /ВОЛОШИН/

НАЧАЛЬНИК 5 УПРАВЛ. МТБ УССР
Полковник *Цвезухин* /ЦВЕЗУХИН/

НАЧАЛЬНИК СЛЕДСТВИЯ МТБ УССР
Подполковник *Лешков* /ЛЕШКОВ/

5

"УТВЕРЖДАЮ" *Врио* "АРЕСТ САНКЦИОНИРУЮ"

НАЧЕЛЬНИК ГОСБЕЗОПАСНОСТИ УССР *В. Д. Д.* ВОЕННЫЙ ПРОКУРОР ВОЙСК НАШ УКРАИНСКОГО ОКРУГА *Подполковник*
 (Савченко) (КОШАРОВИЧ) *Подполковник*

" 19 " июля 1948 г. " 19 " июля 1948 г.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
 (об избрании меры пресечения)

гор. Киев " 17 " июля 1948 года.

Начальник 2 отделения 2 отдела 5 Управления МГБ УССР Гв. Подполковник - ЛИНЕЦКИЙ, рассмотрев материалы о преступной деятельности БОРЕЦКОГО Степана Войтеховича, 1912 года рождения, уроженца села Убля, Севальковского округа, Закарпатской области, украинца, гражданина СССР, с высшим юридическим образованием, в настоящее время проживающего в гор. Ужгороде, без определенных занятий,

Н А Ш Е М:

БОРЕЦКИЙ Степан Войтехович подозревается в преступлениях, предусмотренных ст. 54-1 "а" УК УССР и принимая во внимание, что он, находясь на свободе, может скрыться от следствия и суда, руководствуясь ст. ст. 143 и 150 УПК УССР,

П О С Т А Н О В И Л:

Мерой пресечения способов уклонения от следствия и суда БОРЕЦКОГО Степана Войтеховича избрать содержание под стражей, о чем в порядке ст. 144 УПК УССР объявить арестованному под расписку в настоящем постановлении.

6

У С С Р

Министерство Государственной Безопасности

2.

О Р Д Е Р

В соответствии со ст.158 УПК УССР копии постановления направить прокурору и начальнику тюрьмы для приобретения к личному тюремному делу.

1948 г.

Министерство Государственной Безопасности УССР

НАЧАЛЬНИК ОТДЕЛЕНИЯ 5 УПР МГБ УССР
Гв. Подполковник *Линевич* (ЛИНЕВИЧ)

НАЧАЛЬНИК 2 ОТДЕЛА 5 УПР МГБ УССР
Подполковник *Волошин* (ВОЛОШИН)

"СОГЛАСНО"

НАЧАЛЬНИК 5 УПРАВЛЕНИЯ МГБ УССР
Полковник *Цветухин* (ЦВЕТУХИН)

НАЧАЛЬНИК СЛЕДСТВЕННОЙ ЧАСТИ МГБ УССР
Подполковник *Шепков* (ШЕПКОВ)

Настоящее постановление мне объявлено "25" VII 1948г.

Брат

(ПОДПИСЬ)

о.д.-4

У С С Р 7

Министерство Государственной Безопасности

ОРДЕР № 69

"25" июня 1948 г.

и Министерством Государственной Безопасности УССР

_____ *Александрову* _____

Одство _____ *ареста и обмена* _____

_____ *Борисового* _____

_____ *Степанов Вайтбеловича* _____

_____ *Удмурт, ул. Буштина, дом № 2.* _____

Министр Государственной Безопасности УССР

Начальник оперативного отдела МГБ _____

А: _____ Арест санкционирован: *Вурио* _____

_____ *его заместителем Вайтбеловича* _____

_____ *полковником милиции* _____

_____ *п.в. Кошаревский* _____

2020-9-21 12:02

8

Передавать анкету для заполнения арестованному — запрещается. Заполняется по слов арестованного и проверяется по документам.

Анкета арестованного

Имя и отч.	Борислав Степан Вайтхович.
Место рождения	1912 г. Удья Камшица Словакия
Место до арестованного ад.	Ужгород село, город, улица, дом №, кварт. № район (улицы) № 9 область, край
Испе.	Юрист
Место рождения занят. Если да, когда уволен.	Ужгород Юристы - канцелярия Обл. ниже пром.
Нация.	Словак
Пол (при паспорте кой документ удостоверяет или за-слов).	а) гражд. (подл.) Словацкое б) паспорт серии № выдан
Возраст.	37 лет с года
Общее (подчеркнуть что)	высшее, среднее, низшее специальное юридическое
Испытание и полярное.	спиритизм
(состоял ли след. де, когда, разговор).	не имел

12. Участие в общественной войне (год, когда, и в качестве кого).

В армии. Война Укр.
Третьяков 1944 Полк.
Кеременич Укр Ч Че

13. Был ли на оккупированной территории вражеской властью: где, когда кто делал.

1941-44. Бакорайш
Сергей Бакорайш

14. СОСТАВ СЕМЬИ

Степень родства	Фамилия, имя, отчество, год и место рождения	Месть и доля в доходе
Отец	Борислав Вайтук Кошубей	Гекх
Мать	Иванна Ивановна Димитрий Иванна Ивановна	
Жена (муж)		
Дети	Иван	
Братья, сестры	Борислав Михайлович 1908 Гекх Иванна Ивановна 1905 Зина 1916 Вайтук 1909 Ужгород	

15. СЛОВЕСНЫЙ ПОРТРЕТ (нужное подчеркнуть)

9

1. Рост: 171-180 см).
2. Вес: 180 см, плечи 154 см, талия 170 см).
3. Волосы: черные, густые, прямые.
4. Глаза: голубые, светлые.
5. Нос: прямой, средней величины.
6. Губы: тонкие, средней величины.
7. Уши: большие, круглые.
8. Шея: тонкая, средней величины.
9. Руки: тонкие, средней величины.
10. Ноги: тонкие, средней величины.
11. Общее впечатление: худощавый, среднего роста, с тонкими чертами лица.

Имя: Иван Михайлович

Фамилия: Кошубей

Дата рождения: 23.11.1908

Место рождения: Кошубей

Образование: высшее

Профессия: адвокат

Семейное положение: холост

Состояние здоровья: хорошее

Степень родства: отец

Имя: Иван

Фамилия: Кошубей

Дата рождения: 1908

Место рождения: Кошубей

Образование: высшее

Профессия: адвокат

Семейное положение: холост

Состояние здоровья: хорошее

Анкета заповнена 26 жовтня 1948г
Ровно МЗ ЧСР вказати, найменування тюрми или КПЗ

Город, село, ж.д. ст. Решів

Кем орган. Давес. Київ. МЗ ЧСР

Положително, звання, фамилия
М. Пешко Войт

Подпись М. Пешко

Место для фотокарточки арестованного

Отпечаток указательного пальца
правой руки
(от одной кромки ногтя до другой)

Личная подпись
(арестованного)

СССР

Управление Комитета
государственной безопасности
при Совете Министров Союза ССР

п о

МАГАДАНСКОЙ ОБЛАСТИ

НАЧАЛЬНИКУ УАОКГБ при СМ УССР
МАЙОРУ -

товарищу ГУРЬЯНОВУ
г. Киев

№ 3/2/7368 от 10/VI-55 года

Направляем Вам расписку **БОРЕЦКОГО С.В.** о вручении ему личных документов:

1. Партийный билет КПЗУ № 07858/
2. Удостоверение Коллегии адвокатов № 6/68,
3. Профсоюзный билет № 338401,
4. Удостоверение на значек ГТО I ступени,
5. Времен. удостоверение взамен военного билета,
6. Членский билет "Осовиахима", " и "Большевик",
7. Справка № 205, выданная Закарпатской Областной Коллегией адвокатов.
8. Приходной ордер № 14 на сданное оружие.
9. Расписка ОБИР УМ МВД Закарпат. обл. в приеме документов.
10. Разных выписок из приказов и протоколов - 4,
11. Разных личных документов на иностранном языке - 50,
12. Разных фотокерточек - 83,

для приобщения к архивному контрольно-наблюдательному делу.

ПРИЛОЖЕНИЕ: расписка на I листе.

НАЧАЛЬНИК УЧЕТНО АРХИВНОГО ОТДЕЛА УАОКГБ
МАГАДАНСКОЙ ОБЛАСТИ ПОДПОЛКОВНИК
/МАКСИМОВ/

О/УПОЛНОМОЧЕННЫЙ УЧЕТНО АРХИВНОГО ОТДЕЛА УАОКГБ
МАГАДАНСКОЙ ОБЛАСТИ - КАПИТАН
/ЗАЙЦЕВ/

Расписка 378

Мною, Борейкии С.В. получены от КГБ при
СМ УССР ранее изъятые у меня личные документы:

1. Партийный билет №1234 №07853. = 1 шт.
2. Удостоверение коллегии адвокатов №6/68. . . = 1 "
3. Просоюзный членский билет №338401. . . = 1 "
4. Удостоверение на значок УМО 1 ступ. . . = 1 "
5. Времен. удостовер. взамен военного билета = 1 "
6. Членский билет в Союзвсесоюз. ч. Болшевик 2 "
7. Справка №205 выдан. Закарп. обьколле. адв. = 1 "
8. Приходный ордер №14 на единое оружие = 1 "
9. Расписка ОБИР УМ МВД Зак. обл. в прил. докум. = 1 "
10. Разных выписок из приказов и протоколов. . = 4 "
11. Разных личных документов на иностр. языке = 50 "
12. Разных фотографических картонок. . . . = 83 "

в чем и расписываюсь

1. Июль 1952. (Борейкии)
г.р. Маладан.

Вх. №-2920, на №-01-597

В.В.Б

ВХОД. №
27-1 VI 1952 г.

КОМИТЕТ
Государственной Безопасности
при
Совете Министров УССР

КОМИТЕТ
Государственной Безопасности
при
Совете Министров УССР

ИНХОТДЕЛ

ПРЕДСЕДАТЕЛЮ ВОЕННОГО ТРИБУНАЛА ПРИ
КАРПАТСКОГО ВОЕННОГО ОКРУГА
Генерал-майору юстиции
тов. МЕЛЬНИЧЕНКО

гор. Львов

21- ИЮНЯ 1952 г.
№ 5/3/939

Копия Документов на предмет возврата стоимости часов,
конфискованных у гр-на БОРЕЙКОГО С.В., проживающего по адрес
Чехословацкая республика, г. Кошице-Барца, ул. Лянова, д. №-12,
21 июня с.г. при №-5/3/930 направлены в Управление Драгмет
лов Министерства Финансов СССР, которое и решит вопрос о в
мещении и перечислении стоимости часов в инвалюте в адрес
гр-на БОРЕЙКОГО.

НАЧАЛЬНИК ИНХОТДЕЛА КГБ ПРИ СМ УССР
Подполковник инт. служб /Черней/

НАРОДНА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
НАКАЗОВА

Най шире роз'єднання Закарпатської України з Радянським Україною!

ВІСНИК

**НАРОДНОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ**

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.	Ужгород, 15. квітня 1945.	Число 7.
-----------------	---------------------------	----------

ЗМІСТ:

Постанова НРЗУ про тимчасову виплату страхових пенсій та допомог	83
Постанова НРЗУ про ціну кухової, столової та денатурованої солі в гуртовій торгівлі і в торгівлі в роздріб	84
Постанова НРЗУ про основні принципи діляг сільсько-денатурованої і промислової солі, виданої державною казначівкою Кооперативному Союзові З. У., згідно гуртовим тогівлям	84
Постанова НРЗУ про ціну на шово	85
Постанова НРЗУ про відкриття аудиторії школи імені Петра Ілліча Чайковського	85
Постанова НРЗУ про уведення культурного дому для виступів Закарпатської України	85
Постанова НРЗУ про постачання населення Закарпатської України хлібом і аукою	85
Постанова НРЗУ про встановлення оліват і мити за мезення, за заробу олію та про повноти млина і олівини	85
Постанова НРЗУ про проведення Олімпади народної художньої творчості	85
Постанова НРЗУ про встановлення умов найму (аренди) майна і житлових приміщень (квартир)	85
Постанова НРЗУ про вилучування майна	90
Постанова НРЗУ про організацію пограбованої сторони Закарпатської України	90
Постанова НРЗУ про нове упорядкування діляг на хліб та муку, в такому про встановлення ціна на пшеничну муку (спів), отруби та розливаю олію і макулу	91
Постанова НРЗУ про встановлення положення про державну господарсько-розрахункову організацію	94
Постанова НРЗУ про державні фонди	95
Постанова НРЗУ про ведення і контроль на підсилю великою і спортом на території Закар. України	95
Постанова НРЗУ про затвердження структури і штатів Павлово-Економічного Бюро, та про утворення при господарських відділах Народної Ради Закарпатської України секції павлово-фінансових і секції по обліку та витрати	95
Постанова НРЗУ про організацію фінансових органів	95
Постанова НРЗУ про обрання відділення театрів, кіно-театрів, концертів та забавних місць	96
Розпорядження ч. 18 Уповноваженого НРЗУ в справах юстиції про вилучення і заступників	97
Розпорядження ч. 19 Уповноваженого НРЗУ в справах юстиції про вилучення нотаріусів	98
Урядові оголошення	98
Персональні повідомлення	98

Декрети і постанови

Постанова

Народної Ради Закарпатської України
про тимчасову виплату страхових пенсій та допомог

Наслідком того, що німецько-модарські окупанти при їх вигнанні з території Закарпатської України геронією Червоною Армією забрали з собою гроші оружних страхових кас, як також, наслідком того, що багато підприємств (роботодавців) нехтують своєю повинністю точної виплати страхових внесків страховим касам, хоча плачення страхових внесків ще й тепер перекладають на застрахованих і вдержують з їх заробітної плати, оружних страхови каси опинилися в такому становищі, що не можуть виплачувати застрахованим пенсії по інвалідності, пенсії по старості, допомоги по тимчасовій непрацездатності, тобто допомоги в разі хвороб, народження дитини тощо.

Для усунення цього становища та для матеріального забезпечення застрахованих, Народна Рада Закарпатської України постановила:

1. Виплачувати тимчасово з заробітної правосвідомості на рахунок страхових кас з Народного Банку промодання Закарпатської України допомоги по тимчасовій непрацездатності, пенсії по інвалідності та пенсії по старості в розмірі, що їх виплачувано оружним страховим касам дня 1. вересня 1944 року.
2. Підприємствам (роботодавцям) під нагрозом кримінальної відповідальності заборонити переклада-

ня страхових внесків на застрахованих і вдержання їх заробітної плати та зобов'язати підприємства (роботодавців) на точне виплачування бжучих і застарілих внесків оружним страховим касам.

3. Ця постанова вступає в силу змінювнього дня і здійснюють її Уповноважений Народної Ради в справах соціальної опіки і Уповноважений Народної Ради в справах фінансів.

Ужгород, дня 31. січня 1945 року.

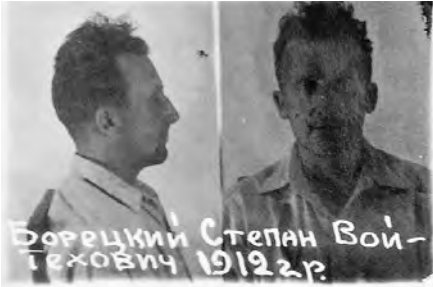
І. І. Турниця в. р.
Голова Народної Ради Закарпатської України.
Др. Ф. І. Чекан в. р.
Уповноважений Народної Ради в справах соціальної опіки.
Др. Ю. І. Іванюв в. р.
Уповноважений Народної Ради в справах фінансів.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України
про ціну кухової, столової та денатурованої солі в гуртовій торгівлі, і в торгівлі в роздріб.

1. Ціни поодинових родів солі в гуртовій торгівлі та в торгівлі в роздріб постановляються єдиномудним способом:

Ціна 4-50 пенге.

Борецький Степан Войтехович (1912 – 1996 рр.)

Народився 13.07.1912 в с. Убля, Снинського окр. (Словаччина). У 1937 р. закінчив юридичний факультет Празького університету, доктор праводіяльності, пізніше юридичний факультет Пейчського університету (Угорщина), доктор державоведення. Після закінчення навчання міністерством внутрішніх справ Чехословаччини був направлений у Підкарпатську Русь в

м. Ужгород, де працював у земському відомстві як практикант юриста.

У 1938 р. переїхав до м. Хуст, де працює секретарем у міністерстві внутрішніх та іноземних справ уряду Карпатської України. 1939-1941 рр. перекладач у Регенському комісаріаті м. Ужгорода. 1942 р. агент страхової каси. 1942 – восени 1944 рр. заступник кримінального відділу, а згодом голова окружного суду в м. Перечин. З серпня 1944 р. був зв'язківцем у партизанському загоні Героя Радянського Союзу Тканка, виконував завдання по підризу залізної колії Перечин–Ужгород та допомагав продовольством. З жовтня 1944 р. – голова народного комітету м. Перечин, з листопада т. р. уповноважений НРЗУ у справах юстиції.

Впродовж 6 березня 1945-го по квітень 1946 рр. член компартії Закарпатської України. 1946 р. працював адвокатом у м. Ужгород, пізніше працює юри-сконсультом в облхарчпромі. 23 червня 1948 р. був заарештований, а 11 квітня 1949 р. за ст.ст. 54-4 и 54-10 ч.1 КК УРСР Особливою нарадою при МДБ СРСР засуджений на 10 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 р. Після звільнення з ув'язнення у т. р. переїхав на постійне місце проживання до Чехословаччини у м. Кошице. Помер 15.06.1996 у Кошицях, де й похований на міському кладовищі¹.

¹ ДАЗО. Ф. 2558. Оп.1. Спр. 6154.

ДЕРЖАВНИЙ НОТАРІАТ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Необхідність у формуванні нотаріальної служби на території Закарпаття в перехідний період була обумовлена об'єктивними причинами. Як правильно зауважує С.М. Болдижар, в умовах переходу до мирного життя виникла ціла низка питань, пов'язаних із майновими справами, заповітами, договорами, посвідченням різних документів тощо, що визначило перед владою завдання організації нотаріальної служби, виокремлення її в самостійну структуру державного значення. Головною метою було сприяння становленню цілісного підходу до визначення функцій нотаріату, надання населенню послуг правового та нотаріального характеру, а також поступовий і системний перехід до радянської правової системи як інституту позасудового захисту цивільних прав фізичних та юридичних осіб¹. Саме тому 23 лютого 1945 р. Народна Рада Закарпатської України ухвалила постанову про організацію державних нотаріальних контор в усіх окружних центрах краю. Цією ж постановою було затверджено Положення про державний нотаріат Закарпатської України².

¹ Болдижар С.М. Формування органів нотаріату Закарпатської України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2019. Випуск 55. Том 1. С. 7.

² Про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 23 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 45–47.

Державні нотаріальні контори були створені в усіх окружних центрах Закарпатської України¹. Нотаріальні контори очолювали державні нотаріуси. За потреби Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції міг запровадити посаду заступника нотаріуса. За відсутності нотаріуса нотаріальні дії виконував його заступник, а якщо посада заступника в нотаріальній конторі не була передбачена, то народний суддя за дорученням Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції міг вчиняти нотаріальні дії (§2 Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України). Там, де не було створено нотаріальних контор, простіші нотаріальні дії мали право вчиняти Сільські та Міські Народні Комітети (§82 Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України). Обсяг дій, які вищеназвані суб'єкти мали право вчиняти, буде представлено далі.

Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України встановлювало, що нотаріусів та їх заступників призначав, «переміщував» і звільняв Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції (§3). Нотаріусами могли бути особи, які мали юридичну освіту, а також особи, які не мали юридичної освіти, але працювали не менше двох років на посадах судді, прокурора, слідчого, адвоката, колишнього районного нотаря або мали два роки державно-нотаріальної практики і «не заплямували себе в минулому ганебними вчинками і не мають судимості».

Кандидати на посаду нотаріуса або заступника нотаріуса повинні були складати спеціальний іспит за програмою, встановленою Уповноваженим Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції. Особи, які мали юридичну освіту, але ще не мали дворічного стажу юридичної роботи, складали іспит тільки щодо знання правил виконання нотаріальних дій (нотаріальної техніки).

¹ Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й., Глубіш М.І. Вхідження Галичини, Північної Буковини та Закарпаття до складу України (1939–1945 рр.). Дрогобич: Відродження, 1995. С. 59.

Державні нотаріуси не могли обіймати інші посади, крім виборної і викладацької роботи¹.

Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції протягом 1945 року призначив на посаду державного нотаріуса або його заступника таких осіб:

- 1) Доктора Михайла Андрашка на посаду державного нотаріуса Севлюша (17 лютого 1945 р.);
- 2) Миколу Юркуца на посаду державного нотаріуса Рахова (17 лютого 1945 р.);
- 3) Доктора Павла Коссея на посаду державного нотаріуса Берегова (22 лютого 1945 р.);
- 4) Константина Іванчо на посаду державного нотаріуса Тячева (23 березня 1945 р.);
- 5) Євгена Поповича на посаду державного нотаріуса Іршави (23 березня 1945 р.);
- 6) Василя Андрейка на посаду державного нотаріуса Хуста (9 квітня 1945 р.);
- 7) Арміна Франціска Рота на посаду заступника державного нотаріуса Хуста (9 квітня 1945 р.);
- 8) Доктора Гаврила Чопея на посаду державного нотаріуса Ужгорода (11 квітня 1945 р.);
- 9) Андрія Пушкаша на посаду державного нотаріуса Перечина (15 травня 1945 р.);
- 10) Доктора Василя Висовчика на посаду державного нотаріуса Великого Березного (20 червня 1945 р.)².

Вартість нотаріальних послуг визначалася згідно з тарифом, який встановлював Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції. Так, 8 березня 1945 р. він видав Розпо-

¹ Грін О.О. Організація та функції нотаріату Закарпатської України (1944-1945 рр.). *Закарпатські правові читання. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів 28-30 квітня 2009 р.* / За заг. ред. проф. Ф.Г. Ващука та доц. П.А. Трачука. Ужгород. С. 21–23.

² Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 14. Ст. 164.

рядження Чис. 19 про таксу (тарифу) державних нотаріусів. Відповідно до нього:

- 1) за виготовлення договорів та заповітів («завіщань», тестаментів), ціна яких була до 100 пенге, нотаріусу потрібно було заплатити 15-25 пенге, а в інших випадках вартість його послуг визначалася у відсотках до ціни правової дії (мінімально 0.25%, а максимально – 3%):
 - а) від 1000 до 5000 пенге за «надвишку», що є понад 1000 пенге окремо 2-3%;
 - б) від 5000 до 10000 пенге за «надвишку», що є понад 5000 пенге окремо 1-2%;
 - в) від 10000 до 20000 пенге за «надвишку», що є понад 10000 пенге окремо 0.5-1%;
 - г) понад 20000 пенге за «надвишку» окремо 0.25-0.5%;

У вартість цієї суми входять усі дії нотаріуса щодо виготовлення договору, завірення підписів, подання грамоти уряду на відсотки тощо, але не враховане «евентуальне подання просьби до поземельної книги», за що нотаріусу треба платити окремо, як за односторонні заяви;

- 2) за «евентуальне студіювання земельних книг» – 20 пенге;
- 3) за протести чеків, векселів, інших паперів після ціни до 100 пенге – 1%, вище 100 пенге – окремо 0.5% від «надвишки». Проте коли подається більше цінних паперів, то кожний окремий документ передбачає нарахування 50% основної такси;
- 4) за виготовлення копій та витягів із книг, документів – 3 пенге за 1 сторінку;
- 5) за переклад – 10 пенге за 1 сторінку перекладу;
- 6) за виготовлення довіреності – від 10 до 50 пенге;
- 7) за оформлення односторонніх заяв залежно від ціни (вартості) правової дії: до 100 пенге – 1-1.5%; вище 1000 пенге – окремо 0.5-1% від надвишки;
- 8) за зберігання депозитів: до 5000 пенге – 1%, вище 5000 пенге – окремо 0.5% від «надвишки»;

- 9) за зберігання документів – 20 пенге за кожний документ;
- 10) за передачу заяв осіб та установ іншим особам і установам та видача підтверджувального посвідчення – 20 пенге¹.

Якщо нотаріус вчиняє нотаріальну дію за межами нотаріальної контори, йому мають бути виплачені «проїзdnі» та «дієти» у такому ж розмірі, як і старшим народним суддям.

Як видно, тариф державного нотаріуса не завжди був абсолютно визначений, а в багатьох випадках мав мінімальну та максимальну межу. Для визначення чіткої суми нотаріус повинен був враховувати складність («комплікованості») справи та матеріального стану сторін.

Самі нотаріуси та їх заступники були державними службовцями, які отримували заробітну плату. Проте нотаріус мав право оплачувати зарплату іншим працівникам нотаріальної контори з коштів, які він отримував за вчинення нотаріальних дій. Зазначені кошти також могли бути використанні для покриття інших видатків нотаріальної контори.

Нотаріуси та їх заступники були державними службовцями. Керівництво і нагляд за діяльністю державних нотаріальних контор здійснював Уповноважений Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції, який відповідно:

- а) забезпечував добір нотаріальних кадрів;
- б) проводив ревізії та обстеження нотаріальних органів;
- в) проводив інструктаж нотаріальних органів;
- г) одержував звіти від нотаріальних контор і складав загальний звіт про роботу нотаріальних органів Закарпатської України (§10 Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України)².

¹ Про таксу (тарифу) державних нотаріусів: Розпорядження Чис. 19 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 6 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 97–98.

² Про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 23 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 45–47.

Станом на 25 квітня 1945 р. у Закарпатській Україні працювало 16 державних нотаріусів та їх заступників. В Ужгороді, Мукачеві та Берегові працювали по одному державному нотаріусу зі своїм заступником, а в інших окружних центрах – тільки по одному державному нотаріусу. Заробітна плата державного нотаріуса в Ужгороді та Мукачеві на один місяць становила 800 пенге, а в інших містах – 640 пенге. Заступник державного нотаріуса в Ужгороді та Мукачеві отримував зарплату в розмірі 700 пенге, а в інших окружних центрах – 560¹.

Відповідно до параграфу 11 Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України, державні нотаріальні контори вчиняють такі нотаріальні дії:

1. Виготовляють і нотаріально посвідчують або лише нотаріально посвідчують:

- а) договори (посвідчувати можна було і такі правочини, для яких нотаріальне посвідчення не є обов'язковим, але сторони самі виявили бажання подібний правочин посвідчити);
- б) довіреності (повновласті);
- в) заповіти (завіщання);
- г) третейські записи у майнових справах громадян між собою.

2. Засвідчують (потверджують):

- а) правильність копій документів і витягів з документів і книг;
- б) автентичність підписів на документах, що не мають значення майнових правочинів;
- в) факти та обставини, що мають правове значення, для яких закон не встановив іншого порядку засвідчення;
- г) перехід «недвижимостей і права забудови, набутих з прилюдних торгів»;
- д) «векслеві» протести.

¹ Структура і штати державних нотаріальних контор. ДАЗО. Ф.-Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 53.

3. Вчиняють виконавчі написи («клавзулі викональності») на рішеннях третейських судів у майнових справах громадян між собою.

4. Вживають заходів до охорони майна, яке залишили померлі, і видають спадкоємцям свідоцтва, які підтверджують їх право на спадщину.

5. Реєструють арешти, накладені на будівлі і право забудови.

6. Приймають у депозит (для передачі, кому належить) предмети зобов'язання (гроші, цінні папери).

7. Приймають на схов документи.

8. Передають заяви осіб та установ іншим особам та установам і видають «посвідки» з приводу передачі заяв.

9. Перекладають документи й засвідчують правильність перекладів.

10. «Уділяють технічні послуги», пов'язані з виконанням нотаріальних дій¹.

У населених пунктах (громадах), де не було нотаріальних контор, Сільські Народні Комітети та Міські Народні Комітети відповідно до параграфу 12 Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України вчиняли такі нотаріальні дії:

1. Нотаріально посвідчували:

- а) договори на суму до 3000 пенге, крім договорів про встановлення і відчуження права забудови, а також купівлі, продажу, дарування, обміну та застави будівель і інших «недвижимостей»;
- б) довіреності («повновласті»), крім тих, що видаються для проведення дій за кордоном;
- в) заповіти громадян, які постійно проживають на території цієї місцевості.

¹ Про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 23 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 45–47.

2. Засвідчували правильність копій з ряду документів, зокрема:
- а) з документів, що належать до сімейного стану (свідоцтво про народження, одруження, смерть);
 - б) з довідок про службу в Червоній Армії, виданих для надання пільг сім'ї;
 - в) з довідок військових органів про відношення до військової служби;
 - г) витягів з постанов правлінь і загальних зборів і промислових артілей, що стосуються певного громадянина.

Засвідчувати правильність копій із вищеназваних документів Народні Комітети могли тільки для громадян, які постійно проживали на території населеного пункту (громади).

3. Засвідчують (підтверджують) автентичність на документах, що не мають значення майнових правочинів.

4. Уживають заходів щодо охорони майна, які залишили померлі.

5. «Уділяють технічні послуги», пов'язані з виконанням нотаріальних дій¹.

Положення про Державний Нотаріат Закарпатської України визначало ряд правил вчинення нотаріальних дій державними нотаріусами.

По-перше, нотаріальну дію можна було вчинити в будь-якій нотаріальній конторі Закарпатської України. Право вибору було за клієнтом, окрім того випадку, коли за законом або за правилами вчинення нотаріальних дій її треба було вчинити в певному місці.

По-друге, місцем вчинення нотаріальної дії є нотаріальна контора, але в багатьох випадках допускалося її вчинення за межами нотаріальної контори (серйозна хвороба, похилий вік сторін чи інша тяжка обставина, яка заважає стороні особисто з'явитися до нотаріальної контори).

¹ Про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 23 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 45–47.

По-третє, у процесі вчинення нотаріальної дії нотаріус повинен стежити за дотриманням законності та стягувати «державну пошліну» за вчинення певної нотаріальної дії. Цікаво, але на той час справляти єдине державне мито за певні дії мали право також народні суди, усе ж поле діяльності нотаріусів було досить широким, а обсяг роботи великим¹.

По-четверте, під час вчинення нотаріальної дії нотаріуси повинні дбати про захист громадян їхніх законних прав та інтересів. Сприяння виражалося у проведенні нотаріусом «правового лікбезу» для сторін, тобто він повинен пояснити їм суть та наслідки взятих на себе зобов'язань, щоб їхня непоінформованість не завдала їм шкоди. Подібні дії нотаріуса з приводу правової поінформованості сторін приводили до усвідомленої реалізації своїх прав та обов'язків, що і сприяло захисту їхніх прав та інтересів нотаріусом. Водночас прямо передбачалося, що у процесі такого «сприяння» нотаріус не повинен з'ясовувати доцільність чи не доцільність вчинення того чи того правочину, а також його прибутковості чи збитковості для сторони.

По-п'яте, було визначене коло осіб, щодо яких, тобто на їх ім'я чи від імені яких, нотаріусу було заборонено вчиняти нотаріальні дії. Зокрема, до таких осіб належали власне нотаріус, його дружина, їхні родичі по прямій лінії, їхні брати та сестри, а також співробітники нотаріальної контори.

По-шосте, необхідно було зберігати нотаріальну таємницю. Подібний обов'язок покладався на нотаріуса та співробітників нотаріальної контори. Гарантією дотримання цієї таємниці була пряма заборона нотаріусу видавати довідки про вчинення нотаріальних дій стороннім особам, які не брали участі в нотаріальному посвідченні правочину або які доручали вчиняти нотаріальну дію. З іншого боку, вимога слідчого, прокурора або судді стосовно вчинення нотаріальної дії повинна була у випадках, передбачених законом, задовольнятися.

¹ Болдижар С.М. Формування органів нотаріату Закарпатської України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2019. Випуск 55. Том 1. С. 7.

По-сьоме, у процесі здійснення нотаріальних дій урядові та громадські органи, приватні особи та організації повинні сприяти нотаріусам, видаючи на їх вимогу необхідні довідки. Нотаріус особисто міг уповноважити сторони, які замовили нотаріальну послугу на отримання таких довідок, видавши їм для цього свідоцтво.

По-восьме, нотаріус мав право відмовитися від вчинення нотаріальної дії, виклавши причину своєї відмови в письмовій формі на вимогу клієнта. Якщо такої вимоги не було, причину відмови та порядок оскарження нотаріальних дій нотаріус окреслював в усній формі.

Нотаріальні дії нотаріусів та інших органів, що виконували нотаріальні функції, а також відмову вчинити нотаріальну дію можна було оскаржити протягом п'ятнадцяти днів у судовій колегії з цивільних справ Вищого Народного Суду Закарпатської України. Отже, за нотаріальною діяльністю здійснювався судовий контроль. У такому ж порядку прокурор міг опротестувати нотаріальну дію або відмову її вчинити. Скарги на службові вчинки нотаріусів, які не мали характеру нотаріальних дій, подавалися до Уповноваженого Народної Ради у справах юстиції. Таким чином, діяльність нотаріуса та його заступника перевірялася не тільки в судовому порядку, але й адміністративному¹.

Таким чином, метою як державного нотаріату Закарпатської України, так і судових та інших державних чи громадських органів було сприяти населенню краю вирішувати їхні правові питання, а у випадках, передбачених законом, здійснювати захист їх прав та інтересів.

¹ Грін О.О. Організація та функції нотаріату Закарпатської України (1944–1945 рр.). *Закарпатські правові читання. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів 28–30 квітня 2009 р.* / За заг. ред. проф. Ф.Г. Вашука та доц. П.А. Трачука. Ужгород. С. 21–23.

ДОДАТКИ

Хай живе возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 28. лютого 1945.

Число 4.

ЗМІСТ:

	Ст.
Декрет чис. 46 про розвиток товарообороти на Закарпатській Україні	39
Постанова НРЗУ про порядок виконання судових рішень і ухвал	39
Постанова НРЗУ про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України	45
Постанова НРЗУ про заходи до ліквідації інфекційних захворювань	47
Розпорядження чис. 14 про адляснення Декрету чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури	47
Розпорядження чис. 15 про частинне адляснення Декрету чис. 36 про відновлення З'їзду на території Закарпатської України	48
Урядові повідомлення	49
Персональні повідомлення	49

Декрети і постанови

Декрет чис. 46.

про розвиток товарообороти на Закарпатській Україні.

Народна Рада Закарпатської України видає слідуючий декрет:

§ 1.

З метою розвитку торгівлі, приватної ініціативи та товарообороти, поліпшення постачання населення сільсько-господарськими продуктами на території Закарпатської України, встановлюється вільна торгівля без обмеження віль.

§ 2.

§ 2. Декрету Народної Ради Закарпатської України число 10. від 5. грудня 1944 року про встановлення максимальних цін на товари — касується.

§ 3.

Цей декрет вступає в силу з винищюго дня. Ужгород, дня 16. лютого 1945 року.

Голова Народної Ради Закарпатської України:

І. І. Турниця в. р.

Члени Народної Ради Закарпатської України:

П. П. Сова в. р. **П. І. Литтур** в. р. **І. М. Ващ** в. р. **Ю. І. Івашко** в. р. **С. Л. Вайс** в. р. **Д. М. Тарашевич** в. р. **М. В. Шурерж** в. р. **І. Ю. Керча** в. р. **С. В. Борещювий** в. р. **Г. І. Русин** в. р. **І. Ю. Керещин** в. р. **Ф. І. Ченя** в. р. **С. І. Боржанюкова** в. р. **І. І. Ковалюк** в. р. **В. М. Теслянич** в. р. **М. В. Модавчук** в. р.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про порядок виконання судових рішень і ухвал.

Народна Рада Закарпатської України постановляє затвердити слідууючу тимчасову інструкцію про порядок виконання судових рішень і ухвал:

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок виконання судових рішень і ухвал.

І. Засіддя.

§ 1.

Виконувати за ніче наведеними §§-ами слід:

- 1) рішення що їх виносять суди в цивільних справах, ухвали про забезпечення позовів, ухвали про накладання штрафів і судові накази, що видаються в цивільних справах;
- 2) виконавчі написи, що їх учинють нотаріальні органи відповідно до правил нотаріального положення;
- 3) постанови слідчих і суддів у кримінальних справах, про забезпечення цивільних позовів, у кримінальному процесі, про акцигт заходів забезпечення проти утаїки майна обвинуваченого, про стягнення з майна засудженого штрафу, або судових витрат а також про конфіскацію майна.

§ 2.

Виконати можна лише судові рішення і ухвали, які вступили в законну силу.

§ 3.

Виконувати рішення, ухвали, накази і постанови, перелічені в § 1. покладається на судових виконавців.

§ 4.

До виконавчих дій судовий виконавець стає на усну, або писану завбу стягувача, або на безпосередню пропозицію суду і слідчого, на підставі належно виданих виконавчих документів.

§ 5.

Суд, відповідно до заяви сторони, або видає їй виконавчий лист на руки, або надсилає його безпосередню до судового виконавця з пропозицією виконати.

Ціна 3— пенте.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України
про організацію державних нотаріальних контор та
про затвердження Положення про Державний Нота-
ріат на території Закарпатської України.

Для обслуговування громадян Закарпатської України
недо захисту юридичних прав та їх майнових інте-
ресів, Народна Рада Закарпатської України поста-
новляє:

1. Організувати державні нотаріальні контори у
всіх окружних центрах Закарпатської України.
2. Затвердити Положення про Державний Нотаріат
Закарпатської України, приложені до цієї поста-
новки.

3. Ця постанова вступає в силу з дня її опубліко-
вання і здійснює її Уповноважений Народної Ради в
справах юстиції. /

ПОЛОЖЕННЯ

про Державний Нотаріат Закарпатської України.
I. Організація Нотаріальних Органів.

§ 1.

Для виконення нотаріальних дій організуються Державні Нотаріальні Контори у всіх окружних центрах Закарпатської України.

§ 2.

Нотаріальні Контори очолюються державними но-
таріусами і в міру потреби Уповноваженим Народної
Ради Закарпатської України в справах юстиції може
бути установлена посада заступника нотаріуса. У випадках відсутності нотаріуса, нотаріальні дії виконує його заступник, а якщо посада заступника в но-
таріальній конторі не встановлена, то народний суддя з
доручення Уповноваженого Народної Ради Закар-
патської України в справах юстиції.

§ 3.

Державних нотаріусів і їх заступників призначає,
переміщує і звільняє Уповноважений Народної Ради
Закарпатської України в справах юстиції.

§ 4.

Нотаріусами можуть бути особи, які мають юри-
дичну освіту а також особи, які хоч і не мають за-
значеної юридичної освіти, але працювали не менше
2 років на посадах судді, прокурора, слідчого, адво-
ката, бурного районного нотаря або мають 2 роки
державно-нотаріальної практики, оскільки не заля-
мували себе в минулому ганебними вчинками і не
мають судимости.

Кандидати на посаду нотаріуса або заступника но-
таріуса повинні скласти спеціальний іспит за про-
грамою, встановленою Уповноваженим Народної Ра-
ди Закарпатської України в справах юстиції.

Особи, які мають юридичну освіту, але ще не
мають двохрічного стажу юридичної роботи, скла-
дають іспит тільки що до знання правля виконання
нотаріальних дій (нотаріальної техніки).

§ 5.

Державні нотаріуси не в праві сполучати інші по-
сади, крім виборної і викладацької роботи.

§ 6.

Нотаріуси і їх заступники являються державними
службовцями і одержують заплату від держави. Всі
інші співробітники нотаріальних контор оплачуються
нотаріусом з оплати, яку він одержує від сторін за
технічну роботу. Цієї оплати використовуються но-
таріусом і для покриття інших податків нотаріальної
контори.

§ 7.

Оплата нотаріальних дій за технічну роботу пере-
водиться згідно тарифу, ухваленого Уповноваженим
Народної Ради Закарпатської України в справах
юстиції.

§ 8.

В населених пунктах (громадах), де немає но-
таріальних контор, окремі простіші нотаріальні дії, які
визначені в 12. § цього положення, вчиняють Сільські
та Міські Народні Комітети.

§ 9.

Державним нотаріальним конторам надається пра-
во мати печатку встановленого зразку.

§ 10.

Керівництво і нагляд за діяльністю державних но-
таріальних контор здійснює Уповноважений Народної
Ради Закарпатської України в справах юстиції, який
відповідає до цього:

- а) забезпечує добір нотаріальних кадрів;
- б) проводить ревізії та обслудування нотаріальних
контор;
- в) проводить інструктаж нотаріальних органів;
- г) одержує звіти від нотаріальних контор і складає
загальний звіт про роботу нотаріальних органів За-
карпатської України.

II. Функції Нотаріальних Органів.

§ 11.

Державні Нотаріальні Контори вчиняють такі но-
таріальні дії:

(1) Виготовляють і нотаріально посвідчують або
лиши нотаріально посвідчують:

- а) договори;
- б) довіреності (повноважств);
- в) заповіти, (завіщання);
- г) третейські записи у майнових справах громадян
між собою.

(2) Засвідчують (потверджують):

- а) вірність копій документів і виписів з документів
і книг;
- б) аутентичність підписів на документах, що не
мають значення майнових правочинів;
- в) факти та обставини, що мають правове значіння,
для яких закон не встановив іншого порядку засвід-
чення;

г) перехід нерухомостей і права забудови, набу-
тих з прилюдних торгів;

д) векселі протести.

(3) Вчиняють виконавчі написи (квалуалі вико-
нальності) на рішеннях третейських судів у майно-
вих справах громадян між собою,

(4) Вживають заходів до охорони майна, залише-
ного змерлим, і видають спадкоємцям свідоцтва,
які потвержують їх право на спадщину.

(5) Реєструють арешти накладані на будівлі і пра-во забудови.

(6) Приймають в депозит (для передачі, кому належить) предмети зобов'язання (гроші, цінні па-пери).

(7) Приймають на схов документи.

(8) Передають заяви осіб та установ іншим осо-бам та установам і видають посвідки з приводу пере-давання заяв.

(9) Перекладають документи з одних мов на інші і засвідчують вірність перекладів.

(10) Уділяють технічні послуги, зв'язані з вико-нанням нотаріальних дій.

§ 12.

В населених пунктах (громадах), де не має но-таріальних контор, Сільські та Міські Народні Комітети вчиняють такі нотаріальні дії:

(1) Нотаріально посвідчують:

а) договори на суму до 3000 Пенг, крім догово-рів про встановлення і відчуження права забудови, а також купівлі, продажу, дарування, обміну та заста-ви будівель і інших недвижимостей;

б) довіреності (повновасті), крім тих, що вида-ються на проведення дій за кордоном;

в) заяви громадян, які постійно проживають на території даної місцевості.

(2) Засвідчують (потверджують):

а) вірність копій з документів, що відносяться до сімейного стану, (свідцтво про народження, одру-ження, смерть і т. інш.), з довідок (з посвідок) про службу в Червоної Армії, виданих для надання пільг сім'ї, з довідок військових органів про відношення до військової служби, а також виписок з постанов правління і загальних зборів і промислових артілей, що відносяться до даного громадянина.

Засвідчувати вірність копій з зазначених докумен-тів, Народні Комітети можуть тільки для громадян, які постійно проживають на території населеного пункту (громади);

б) аутентичність за документах, що не мають зна-чення майнових правочинів.

(3) Вживають заходів до охорони майна, залише-ного вмерлим.

(4) Уділяють технічні послуги, зв'язані з виконан-ням нотаріальних дій.

III. Основні правила діяльності нотаріальних органів.

§ 13.

Нотаріальні дії можна вчиняти в якій завгодно дер-жавній нотаріальній конторі Закарпатської України, крім випадків, коли за законом або згідно з правилами вчинення нотаріальних дій, нотаріальну дію по-винно вчинити в певному місці.

§ 14.

Нотаріальні контори повинні нотаріально посвід-чувати і такі правочини, для яких таке посвідчення за законом необов'язкове, якщо цього бажають осо-би, які укладають правочини.

§ 15.

Всі нотаріальні дії вчиняються в нотаріальній кон-торі і тільки в разі серйозної хвороби, старечесності сторін, або інших важливих причин, можна викли-

кати нотаріуса для вчинення потрібних нотаріальних дій поза нотаріальною конторою.

§ 16.

Нотаріуси повинні стежити за законністю всіх но-таріально посвідчуваних правочинів і засвідчуваних документів, а також за охороною встановленої дер-жавної пошлани.

§ 17.

Нотаріуси повинні подавати громадянам, для яких виняються нотаріальні дії, активну допомогу щодо оборони їх прав і законних інтересів, роз'яснюючи їм суть зв'язих на себе зобов'язань і наслідки, що випли-вають з них, щоб правова неопіформованість, мало-письменність цих осіб та інші обставини не могли бути використані їм на шкоду.

У розгляд доцільності поданих для нотаріально-посвідчення правочини, придатковості чи вдатності їх для сторін, нотаріус не вдається.

§ 18.

Нотаріуси не вправі вчинити нотаріальні дії на своє ім'я або від свого імені, на ім'я або від імені своєї дружини, своїх та її родичів прямого споріднені, братів і сестер своїх і своєї дружини, а також спів-робітників даної нотаріальної контори.

§ 19.

Нотаріуси і співробітники нотаріальних контор по-винні додержувати таємниці щодо всіх узнаних ними дій, доручених їм справ і документів.

Довідки про вчинення нотаріальних дії і доручення но-таріальній конторі документи можна надавати тільки особам, які брали участь в нотаріально посвідче-них правочинах, як сторони а також особам, за до-ручення яких і відносно яких вчинен відповідні но-таріальні дії.

У випадках, передбачених у законі, довідки вида-ються також і за вимогою прокуратури, слідчих ор-ганів і суду.

§ 20.

Нотаріуси мають право одержувати від урядових і громадських органів і від приватних осіб та органі-зацій потрібні їм довідки, можна оскаржити до 15 днів до судової колегії в цивільних справах Вищого На-родного Суду Закарпатської України.

§ 21.

Нотаріус має право відмовитись вчинити но-таріальну дію, посилаючись на причину відмови і порядок її оскарження. На вимогу особи, якій відмовлено вчи-нити нотаріальну дію, нотаріус повинен викласти причину у письмовій формі.

§ 22.

Нотаріальні дії нотаріусів та інших органів, що ви-конують нотаріальні функції, а так само відмову вчи-нити нотаріальну дію, можна оскаржити до 15 днів до судової колегії в цивільних справах Вищого На-родного Суду Закарпатської України.

Таким саме порядком прокурор в праві опротес-тувати нотаріальну дію або відмову вчинити її. Скарги на службові вчинення нотаріусів, які не ма-ють характеру нотаріальних дій, подуються до Упов-новаженого Народної Ради в справах юстиції.

§ 23.

Інструкції і накази, щодо застосування цього Положення і правила вивчення нотаріальних дій, подає Уповноважений Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції.

Це положення вступає в силу з дня його опублікування і проводиться в життя Уповноваженими Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції і в справах фінансів.

Ужгород, дня 23. лютого 1945 року.

І. І. Турянця в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України.

Др. С. В. Борєцький в. р.

Уповноважений Народної Ради в справах юстиції.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України про заходи до ліквідації інфекційних захворювань.

У розвиток розпорядження Уповноваженого Народної Ради в справах охорони народного здоров'я на Закарпатській Україні Народна Рада постановляє:

1. Покласти на Окружні і Міські Народні Комітети відповідальність за негайне будівництво і за-

стосування купалень і сухих дезінфекторів в кожному населеному пункті.

2. Зобов'язати Окружні Народні Комітети для повної госпіталізації всіх інфекційних хворих, негайно організувати стаціонари-ізолятори, забезпечивши їх приміщенням, харчуванням і транспортом для перевозу хворих.

3. Зобов'язати міліцію шляхом щоденних подвірних оглядів виявляти хворих. Про наявність хворих на д. мак щоденно інформувати місцевих лікарів і місцеві Народні Комітети.

4. Інфекційних хворих утримувати в лікарнях і стаціонарах-ізоляторах безкоштовно, відносячи витрати по їх утриманню на рахунок окружних бюджетів. Народна Рада категорично забороняє вилучати інфекційних хворих дома.

5. За виконання цієї постанови персоналом відповідляють голови Окружних і Міських Народних Комітетів і начальники міліції.

Ужгород, дня 21. лютого 1945 року.

І. І. Турянця в. р.

Голова Народної Ради Закарпатської України.

Др. І. Керєвцши п. р.

Уповноважений Народної Ради в справах охорони и здоров'я.

Розпорядження

Розпорядження чис. 14.

Про заїсення Декрету чис. 35 про організацію роботи народної адвокатури.

Уповноважений Народної Ради в справах юстиції затверджує слідуєчє тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури:

Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури.

§ 1.

Відповідно до декрету Народної Ради Закарпатської України з 12. січня 1945 р. ч. 35, про організацію народної адвокатури при resortі юстиції в м. Ужгороді утворюється організаційне бюро колегії адвокатів.

§ 2.

Всі колишні адвокати, які виявляють бажання працювати в народній адвокатурі Закарпатської України, повинні зголоситися до організаційного бюро особисто або листовою і подати про себе необхідні відомості. Так само можуть зголоситися до оргбюро, чи подати листовою заяву з прикладенням документів про працю і про освіту всі ті особи, які ще не працювали як адвокати, але мають закінчену юридичну освіту і мають дворічний стаж роботи в суді, адвокатів, або адміністративному уряді, далі особи, які хоч і не мають закінченої юридичної освіти, але працювали на судовій, прокурорській або адвокатській роботі, на адміністративних та інших подібних урядових посадах, в наслідок чого мають достаточний практичний і життєвий досвід і по своїй діловій

кваліфікації можуть оказувати населенню юридичну допомогу і бажують працювати в якості адвокатів resp. заступників (оборонців).

§ 3.

Колегія адвокатів складатиметься:

- а) з адвокатів;
- б) із заступників (оборонців).

Адвокатами є члени організаційного бюро і ті члени колегії, що мають адвокатський листів, або закінчене юридичне образование і дворічний стаж роботи в суді або адвоката.

Всі інші члени Народної адвокатури являються заступниками (оборонцями).

§ 4.

Організаційне бюро колегії адвокатів має розглянути заяви всіх осіб, які бажують працювати в Народній адвокатурі та рішення про прийняття або неприйняття їх до списку адвокатів.

§ 5.

Скарги проти рішення організаційного бюро, про відмову прийняття до числа адвокатів, належить подавати Уповноваженому Народної Ради в справах юстиції, рішення якого є остаточним.

§ 6.

Такса за адміс до списку адвокатів устанавляється для адвокатів в сумі 700 П, а для заступників, оборонців в сумі 350 П. Незаплачення тої суми в означеним речінні потягає за собою вичеркнення адвоката resp. заступника зі списку адвокатів.

Структура і штати держ. нотаріальних контор.

Но- ло	Назва посади	окідькість штатн. одиниць	ступень зар.плати	закл. зар. плата в місяць Пенге:	фонд зар. плати в місяць Пенге:	примітка
1	2	3	4	5	6	7
<u>1/ в Ужгороді.</u>						
1.	держ. нотаріус	2	Б 7	800	1600	
2.	заступник держ. нотаріуса	1	Б 8	700	700	
		3			2300	
<u>2/ в Мукачіві.</u>						
1.	держ. нотаріус	2	Б 7	800	1600	
2.	заступник держ. нотаріуса	1	Б 8	700	700	
		3			2300	
<u>3-13/ Окр. центри Берегово, В. Сєвдєш, Тячєво, Хуст, Іршава, Волове, Сєвєдєз, Рахово, Ірєчєв, В. Березний, Н. Березки.</u>						
1.	Державний нота- ріус	16/11	Б 7	640	6400 7040	
2.	заст. д. нотаріу- са	4/1	Б 8	560	5600 2240 560	
	Всього ра- зом	16 20			10.600 13240	
Всього разом словами двадцять штат. одиниць загальною сумою зар. плати /без надбавок/ в 13240 Пенге /тринадцять тисяч двісті сорок/						
Ужгород, дня 24. квітня 1945-го року.						
за Уповноважений Народної Ради З.У. в справах юстиції. /Др. С. М. М. /						

Структура і штати держ.нотаріальних контор. SM

Чис- ло	Назва посади	Скількість штат. одиниць	Ступень зар.плати	Закл. зар. плата в місяць Пенге:	Вомд зар. плати в місяць Пенге:	При- міт- ка
1	2	3	4	5	6	7
<u>1/ в Ужгороді.</u>						
1.	держ.нотаріус	1	Б 7	800	800	
2.	заступник держ.нотаріуса	1	Б 8	700	700	
		2			1500	
<u>2/ в Мукачові.</u>						
1.	держ.нотаріус	1	Б 7	800	800	
2.	заступник держ.нотаріуса	1	Б 8	700	700	
		2			1500	
Окр. центри. 3, Берегово. 4, В.Севлш. 5, Тячово. 6, Хуст. 7, Іршава. 8, Волове. 9, Свалява. 10, Рахово. 11, Перечин. 12, В.Березний. 13, Н.Верещки.						
1.	державний нота- ріус	11	Б 7	640	7040	
2.	заст.д.нотаріуса	1	Б 8	560	560	
	Всього разом:	16			10600	
Всього разом, вістнадцять штат.одиниць з загальною сумою зар.плати /без надбавок/ в 10.600 Пенге /десятьтисячшістьсот/.						
Ужгород, дня 25.звітія 1945-го року.						
 <p>Уповноважений Народної Ради З.У. в справах юстиції. /Др.С.Ворещий/ <i>[Signature]</i></p>						

Народна Рада
Закарпатської України.

Число: ~~4911/1945~~ през.

Предмет: Укомплектування органів
НРЗУ.

Протокол

Ужгород, дня 16 жовтня 1945 р.

Уповноваженому НРЗУ в справах естіції

т у т .

Постановою Народної Ради Закарпатської України
з дня 24.серпня 1945 року число 3727/1945 през. "про затвердження
структури, штатів і ставок заробітної платні для працівників апарату
Народної Ради З.У., Міських, Округових та Сільських "народних Комітетів";
були створені такі органи при НРЗУ:

- 1./ Нотаріальна контора при НРЗУ з складі 10 працівників,
- 2./ Державний арбітраж з складі 7 працівників.

"рому з згоди з ЦК НРЗУ полегодити укомплектування зга-
даних органів при НРЗУ.

Список працівників згаданих органів після їх укомплекту-
вання в двох примірниках треба переслати президіальному відділу НРЗУ.

Начальник през.відділу НРЗУ.:

[Handwritten signature]
аца

сдел. 16/11
[Handwritten signature]

НАРОДНА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
НАРОДНА РАДА

Хай живе воз'єднання Закарпатської України з Радянським Україною!

ВІСНИК

**НАРОДНОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ**

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.	Ужгород, 15. квітня 1945.	Число 7.
-----------------	---------------------------	----------

ЗМІСТ:

Постанова НРЗУ про тимчасову виплату страхових пенсій та допомог	83
Постанова НРЗУ про ціни кухової, столової та денатурованої солі в гуртовій торгівлі і в роздріб	83
Постанова НРЗУ про основні продажні ціни кукурудзяної і промислової солі, авіацій	84
деревляних капіталів Кооперативному Союзові З. У., згідно гуртових торговель	84
Постанова НРЗУ про ціну на сало	85
Постанова НРЗУ про відкриття научної школи імені Петра Ільича Чайковського	85
Постанова НРЗУ про укладення культурного договору між мистцями Закарпатської України	85
Постанова НРЗУ про постачання населення Закарпатської України хлібом і макухою	85
Постанова НРЗУ про встановлення оплат і мита за мелення, на виробу олію та про повноважності	86
мелення і оліяння	85
Постанова НРЗУ про проведення Салюна народної художньої творчості	88
Постанова НРЗУ про аргументацію умов майжу (превент) майна і житлових приватств (квартир)	90
Постанова НРЗУ про війсьну авіацію	90
Постанова НРЗУ про організацію пограничної сторожі Закарпатської України	91
Постанова НРЗУ про війсьнє утворення ціни на хліб та маку, а також про встановлення ціни на	91
співачачу маку (грис), отруби та рослинну олію і макуку	91
Постанова НРЗУ про тимчасове положення про державну господарсько-розрахункову організацію	94
Постанова НРЗУ про державні фонди	95
Постанова НРЗУ про відведення і контроль за тілесною вишколою і спортом на території Закар. України	95
Постанова НРЗУ про встановлення структури і штатів Планово-Економічного Бюро, та про утво-	95
рення при господарських відділах Народної Ради Закарпатської України секцій планово-фінан-	95
сових і секцій по обліку та відносності	95
Постанова НРЗУ про організацію фінансових органів	96
Постанова НРЗУ про ліквідацію театрів, кіно-театрів, концертів та забавних місць	96
Дітям, молодшим 16 років, у вечірні години	97
Розпорядження ч. 18. Уповноваженого НРЗУ в справах мистців про таксу адвокатів і заступників	97
Розпорядження ч. 19. Уповноваженого НРЗУ в справах мистців про таксу (тарифу) державних нотаріусів	98
Урядові оточення	98
Іперсоналі повноваження	98

Декрети і постанови

Постанова

Народної Ради Закарпатської України

про тимчасову виплату страхових пенсій та допомог

Наслідком того, що німцями-модарськи окупантам при їх вигнанні з території Закарпатської України героїчно Червоною Армією забрали з собою гроші окрених страхових кас, як також наслідком того, що багато підприємств (роботодавців) нехтують своєю повинністю точно виплати страхових внесків страховим касам, хоча давення страхових внесків ще й тепер перекладають на застрахованих і відносять з їх заробітної плати, окрених страхові каси опинилися в такому становищі, що не можуть виплачувати застрахованим пенсії по інвалідності, пенсії по старості, допомоги по тимчасовій непрацездатності, тобто допомогти в разі творби, народження дитини тощо.

Для усунення цього становища та для матеріального забезпечення застрахованих, Народна Рада Закарпатської України постановляє:

1. Виплачувати тимчасово зі зворотної правосильності на рахунок страхових кас з Народного Банку громадянам Закарпатської України допомоги по тимчасовій непрацездатності, пенсії по інвалідності та пенсії по старості в розмірі, що їх виплачувало окрених страхових касами дня 1. вересня 1944 року.
2. Підприємствам (роботодавцям) під загрозою кримінальної відповідальності заборонити перекладати

ни страхових внесків на застрахованих і відносяти їх заробітної плати та добов'язати підприємства (роботодавців) на точне виплачування бжутич і завагад внесків окреним страховим касам.

3. Ця постанова вступає в силу знішнього дня і здійснюють її Уповноважений Народної Ради в справах соціальної опіки і Уповноважений Народної Ради в справах фінансів.

Ужгород, дня 31. січня 1945 року.

І. І. Турянчик в. р.
Голова Народної Ради Закарпатської України

Др. Ф. І. Чекан в. р.
Уповноважений Народної Ради в справах соціальної опіки.

Др. Ю. І. Івашко в. р.
Уповноважений Народної Ради в справах фінансів.

Постанова

Народної Ради Закарпатської України

про ціни кухової, столової та денатурованої солі в гуртовій торгівлі, і в торгівлі в роздріб.

1. Ціни поодиноких родів солі в гуртовій торгівлі та в торгівлі в роздріб постановляються слідуєчим способом:

Ціна 4-50 пинге.

Розпорядження

Розпорядження чис. 18.

Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції про таксу адвокатів і заступників.

Відповідно до декрету Народної Ради Закарпатської України з дня 15 січня 1945 р. число 35 про організацію Народної адвокатури таксу адвокатів і заступників за уделеним юридичної допомоги цивільному населенню устанавлюю після нижче наведених:

1. Порядок в цивільних або кримінальних справах без списання інформації і без приготування справи до дальшого поступовання за кожну розпочату чверть години 15 — 30 П.
- 2) Студіювання судових актів 20 — 40 П.
- 3) Уложеним позову, приготування письма, заступство на мериторній судовій розправі, виготовлення касацийної скарги у цивільній справі після ціни (вартості) предмету спору:
 - а) до 1.000 П 20—50 П.
 - б) понад 1.000 П $2\frac{1}{2}$ —3%.
- 4) За всі інші заяви, подані до суду, за немериторну розправу перед судом або за заступство на розправі в несприім поступованні треба числати половину ставки, означеної в пункті 1, підрозділ 3.
- 5) Уложеним заяви в кримінальній ділі до суду, до прокурора й до органів міліції 20 — 100 П.
- 6) Заступство перед Народним Судом у кримінальній справі або уложеним касацийної скарги в кримінальній справі — 300 П.
- 7) За уложеним скарги в порядку догляду в кримінальній або цивільній справі до головного прокурора або до голови Вишого Суду 50 — 300 П.
- 8) За письмові заяви, подані до Вишого Суду (позовні заяви) пригот. письма або за заступство перед цим судом так у цивільних, як і кримінальних справах позиція, означена в пункті 1, підрозділ 3. і 4. респ. 5. і 5. підвищується до 50%.
- 9) За юридичну допомогу в адміністративних властех (фінансові уряди, Нар. Комітет, міліція) від ціни (вартості) предмету 2 — 3%, а коли ціну предмету встановити не можна, гонорар наслідється по мисли §-2. цього розпорядження.

2. При позовних заявах немайнового характеру та взагалі, коли ціну предмету встановити не можна, за ціну (вартість) поступовання щодо почислення гонорару треба уважати суму від 2.000 — 10.000 П.

3. За праці, виконані поза осядком адвокатської канцелярії адвокатам і заступникам — крім такси, встановленої за дотичне діяння цим розпорядженням — належиться пробаде (готові видатки) й діети в подвійнім розмірі діет, встановлених для старших народних суддів.

4. Оплата за уделеним юридичної допомоги в ділах, підлягаючих Спеціальному Суду і за найважливі злочини, які належать до компетенції (відсутності) Вишого Суду, таксою не обмежується.

5. За виготовлення договорів, довірностей (повноважень), заповітів (завіщань, testamentів) та інших правних документів, належиться адвокатам і заступникам гонорар такій, як за таксу суму чинності державним нотаріусам.

6. В складних (комплікованих) і важливих справах і то так в цивільних як кримінальних, дозволяється встановлення оплати за юридичну допомогу окремим

персональним договором за згодою заінтересованого адвоката респ. заступника.

7. Добровільним Червоної Армії та їх родичі (в горішнім і долішнім коліні та дружинні), незалежно від їх матеріального положення можно почислати лише 50% цим розпорядженням устанавленої такси.

8. Всі гонорари треба заплатаити в адвокатській консултации; а сторона має дістати про заплату дотичної суми посвідку (квитанцію).

9. Це розпорядження вступає в силу з дня його оголошення.

Ужгород, дня 5. березня 1945 року.

Др. С. В. Борщевий в. р.
Уповноважений Народної Ради
в справах юстиції.

Розпорядження чис. 19.

Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України в справах юстиції про таксу (тарифу) державних нотаріусів.

На основі §-у 7. положення про державний нотаріат Закарпатської України таксу державних нотаріусів за виконані ними нотаріальні діяння устанавлюю після нижче наведених:

1. За виготовлення договорів і заповітів (завіщань, testamentів) після ціни (вартості) правної дії:
 - а) до 100 П 15 — 25 П;
 - б) від 1.000 — 5.000 за надвишку, що є понад 1.000 П окремо 2 — 3%;
 - в) від 5.000 — 10.000 П за надвишку, що є понад 5.000 П окремо 1 — 2%;
 - г) від 10.000 — 20.000 П за надвишку, що є понад 10.000 П 0.5 — 1%;
 - д) понад 20.000 П за надвишку окремо 0.25 — 0.5%.

В ці позиції (ставки) такси зачислені вже всі діяння нотаріуса, зважачи за виготовленням договору респ. testamentу як завірення відписів для сторін, покращання грамоти до податкового уряду на відкопії тощо, але не вислєно тут евентуальне подання просьби до помещельної книги, за що держ. нотаріусові належиться окрема нагорода, як за односторонній заявни (пункт 5. цього розп.).

2. За переведення поступовання перед держ. нотаріусами у справі відумерщених — без огляду на число розправ — після ціни (вартості) спадщини:

- а) до 1.000 П мають державні нотаріуси перевести поступовання безплатно.
- б) від 1.000 — 2.000 П належиться держ. нотаріусам пашпал в сумі 30 П.

А за евентуальне студіювання помещельних книг 20 П.

- в) від 2.000 — 10.000 П 1.5%.
- г) від 10.000 — 25.000 П за надвишку, що є понад 10.000 належиться окремо 1%.
- д) від 25.000 — 50.000 П за надвишку, що є понад 25.000 окремо 0.5%.
- е) понад 50.000 за дальшу надвишку 0.25%.

В тих позиціях (ставках) обияте не лише зар. плата держ. нотаріусів за їх роботу як за списання протоколу а розправ, виготовлення постанов про передачу спадщини, списання інвентару, анстудія, виготовлення підписів для урядів тощо, але також і готові видатки як на пр. поштове порте, привзи й інші видат-

ни. Не підходить однак сюди державна пошлання (оплата), яку має сторона платити окремо вказ держави.

3. За протести векселів, чеків та інших паперів іше-ля цінні (вартості):

- а) до 100 П 1%;
- б) вище 100 П від надвишки окремо 0.5%.

в) коли пред'являється більше цінних паперів, то від кожного дальшого документу можна почислити 50% із основної таси.

4. Виготовлення відписів (копій) та відписів з книг документів від кожної сторінки 3.— П.

за переклад (перевод) з одної мови на другу від кожної сторінки 10.— П.

5. Виготовлення довірностей повноважень 10—50П.

6. Односторонній заявн залежно від ціни (вартості) правної дії:

- а) до 100 П 1 — 1.5%;
- б) вище 1.000 П від надвишки окремо 0.5% — 1%;

7. За схов депозитів залежно від ціни предмету:

- а) до 5.000 П 1%;
- б) вище 5.000 П від надвишки окремо 0.5%;

в) за схов документів від кожного окремого доку-менту 20.— П.

8. Передача заяв осіб і установ іншим особам або установам і видача про це посвідчення 20. —П.

9. За нотаріальні дії (чинності), виконані поза місцем осідку нотаріальної канцелярії, нотаріусові крім такси наданється проїздне й діти в такім самім розмірі, як старшим народним суддям.

10. Нотаріуси оплати можуть брати лише за такі нотаріальні чинності, які предвиджені цим розпорядженням.

11. При установленю такси в границях від нижчої до вищої позиції (ставки) мають держ. нотаріуси керуватися складністю (комплікованістю) справи і ма-теріальним станом сторін.

12. Це розпорядження вступає в силу з днем його оголошення.

Ужгород, дня 8 березня 1945 року.

Др. С. В. Боревський в. р.
Уповноважений Народної Ради
в справах юстиції.

Урядові оголошення

Оголошення

Елизавета Рада, державна вихователька дитячого саду в Анталовцях, дня 29-го березня 1945 року без згоди настанних урядів залишила своє служ-бове місце і перейшла поза межі Закарпатської Ук-раїни. На основі постанови НРЗУ про трудову дисци-пліну, та на основі розпорядження Уповноваженого НРЗУ в справах освіти з дня 27-го січня 1945 ро-ку число: 35—V/1945 през. вичеркується зі списків державних службовців Закарпатської України і втра-чає всі права, а в зв'язи із дотеперішньою службою. На території Закарпатської України не може бути прийнята до публічної служби.

Ужгород, дня 9-го квітня 1945 року.

І. Ю. Керча в. р.
Уповноважений Народної Ради
в справах освіти.

Страта паспортів

Паспорт (реда), виставлений в Росинівці 7. П. 1942, під чис. 2/1942 на сірого коня з 1937 року,

число 301/1942, страчений — анулюється. (Окруж-ний Народний Комітет в Мукачеві чис. 1892/1945).

Паспорт (реда), виставлений в Беделві на сіру корову з 1935 року Андрия Кара, страчений — ану-люється (Окружний Народний Комітет в Мукачеві чис. 4119/1945).

Зміни прізвищ

Громадянка міста Ужгород в.д. Рушена Надь род-жена Намислова, народжена 22. січня 1903 року в Ужго-роді, змінила своє прізвище з «Надь» на «Намисло-ва». Рівночасно змінила прізвище її неповнолітні діти: Василь Карл Надь, народжений 22. липня 1933 р. в Ужгороді, й Александер Стефан Надь, народжений 29. жовтня 1939 р. в Ужгороді на «Намислов» (чис-ло 10.987/1945).

Громадянин села Севлюш Золат Сарвадій, на-роджений 12. травня 1913 року в Севлюші, змінив своє прізвище з «Сарвадій» на «Ядурин» (число 10.401/1945).

Персональні повідомлення

Уповноважений НРЗУ в справах лісового господарства:

466. Івана Молнар, навідчик службовцем при Дир-екції Державних Лісів в Мукачеві (число тижч. декр. 90.407/1945—VIII, з 6. III. 1945);

467. Гейзу Там, службовцем при тійже установі (число тижч. декр. 90.408/1945—VIII, з 6. III. 1945);

468. Василя Ауванцевець, канцеляристом при тійже установі (число тижч. декр. 90.414/1945—VIII, з 6. III. 1945);

469. Ольгу Бушгич, канцеляристюю при тійже установі (число тижч. декр. 90.415/1945—VIII, з 6. III. 1945);

470. Йосифа Зено Груня, службовцем при тійже установі (число тижч. декр. 90.416/1945—VIII, з 6. III. 1945);

471. Василя Комлошій, службовцем при тійже установі (число тижч. декр. 90.417/1945—VIII, з 6. III. 1945);

472. Елену Жигмонд, службовцем при тійже уста-нові (число тижч. декр. 90.418/1945—VIII, з 6. III. 1945);

НАРОДНА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
ВІДП. ВСТАНІ

Най живо позв'ядання Закарпатської України з Радянською Україною!

ВІСНИК

НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

УРЯДОВИЙ ОРГАН НАРОДНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік видання II.

Ужгород, 15. липня 1945.

Число 14.

ЗМІСТ:

	Ст.
Постанова НРЗУ про організацію дитячого мікрокурного табору	157
Постанова НРЗУ про конфіскацію нафто-перегоного і ефір такого запасу в Чорті	158
Постанова НРЗУ про реформу системи освіти на Закарпатті, Україні	158
Постанова НРЗУ про відгукуючі вимоги до шкільної школи та розвитку досвідального виконання	159
Постанова НРЗУ про конфіскацію метал-оборонного запасу «Бовар Людям і сам» в Ужгороді (Ковар Людям вш Фю)	159
Постанова НРЗУ про утворення трестів спиртово-горючої і промисловості та музичної промисловості під відділі хатрової промисловості НРЗУ	160
Постанова НРЗУ про організацію Краєвої Співки Промислової Кооперативи	160
Постанова НРЗУ про широкі розвідки у промисловості сировини, дального і виробів промисловості, про економію кооператив, місцевих товариств та ліс розкопувачів на території Закар. України	161
Постанова НРЗУ про порядок роздачу сировини про війно, яке втрачено в період війни та окупації Закарпатської України німецькими військовиками	161
Постанова НРЗУ про державне матеріал-не забезпечення воєнних підприємств	161
Постанова НРЗУ про порядок закінчення безгосподарчого рухомого майна	162
Українське оголошення	162
Персональні повідомлення	163

Декрети і постанови

Постанова

Народної Ради Закарпатської України
про організацію дитячого мікрокурного табору.

Німеччина-фашистської загарбники принесла багато горя для селян і робітників. На Закарпатській Україні сотні й тисячі дітей замирилися без батьків і рідних. Багато батьків пішло добровільно до Червоної Армії, щоб зі зброєю в руках захистити свою Батьківщину. Тепер прийшов довгожданий час мирного розвитку. Цей час потребує багато волевго, виконаного в душі любові до свого народу поклявшись, щоб це поклявшись звагою самовіддано працювати для народу. Діти відпочивають та робітників ніколи не мали змоги відпочити і набратися сил, щоб без затрати зморення працювати і вчитися. В таких умовах примушувати фонд працювати на комунізацію і капіталізацію. Червона Армія допомогла нашим дітям відпочити і відпочивати.

Для покращення виконання молочної індустрії вина і для оздоровлення дітей сирит, дітей добровільно Червоної Армії, партизан дітей селян-бідняків, робітників, Народна Рада Закарпатської України, асідно з Постановою Секретаріату ЦК КПЗУ від 21-го травня 1945 р. постановила:

1. Відкрити не пізніше 20-го червня дитячий мікрокурний табір на 100 чоловік, дітей віком від 7—14 років вільно, в селі Поділля, Свалявської округи із терміном перебування дітей — одибувше перебування 21 день — в 3 черги.

2. Зобов'язати відповідний народний комітет разом з округами КПЗУ, силами селян та робітників відремонтувати приміщення табору до 10-го червня 1945 року.

3. Зобов'язати ЦК СМЗУ, відділ народної освіти при НРЗУ та відділ охорони здоров'я НРЗУ не пізніше 10-го червня відібрати контингент дітей сирит,

добровільців Червоної Армії, партизан, дітей селян-бідняків, робітників, службовців, відповідно їх परिवірявши через медичний огляд.

4. Одобрити рішення ЦК СМЗУ про передачу коштів, зібраних на побудову літальні Червоної Армії у фонд оздоровлення дітей червоноармійців, партизан, робітників та селян.

5. Зобов'язати відділ торгівлі та промислу НРЗУ т. Вайса забезпечити табір до 25-го травня будівельними матеріалами, твердим і м'яким інвентаром. Виробити для табору: ліжок 150 штук, стільців 158 штук, стільців 300 штук, тумбочок 120 штук, матраців 160 штук, подушок 160 штук, вилочок 300 штук, простів 360 штук, ковдр 150 штук, скатертинок 100 штук, забезпечити фондами харчування та одягу їх в село Поділля не більше на 3 тижні. Відділ фонди матеріалу для пошиття 300 дитячих сорочок, 300 хусток, 300 балеток та дитячих іграшок.

6. Зобов'язати ЦК СМЗУ та відділ народної освіти до 10-го червня підібрати штат табору в складі 25 чоловік із краєвих учителів членів КПЗУ і СМЗУ. Призначити директором табору т. Мельдія.

7. Відділу народної освіти до 15-го червня розробити план виконаної роботи в таборі та розпорядок дня табору.

8. Відділу охорони здоров'я направити на роботу в табір медичних робітників, забезпечивши їх необхідним акумулятивним матеріалом.

9. Директору табору розробити до 5-го червня кошторис і представити на затвердження Народної Ради НРЗУ відпустити кошти на фінансування дитячого табору.

10. Для проведення всієї оздоровчої кампанії затвердити оздоровчу комісію в складі: Керні, голова, Опрендек, ЦК СМЗУ, Петрушак, Рада Профспілок,

Цяга 5— пене.

882. Іван Фегир, звільнив від обов'язків на зав. дор. огляді в Королів над Тисою, рівночасно назначив референтом при Деревній зал. доріг ЗУ в Ужгороді (число тиж. депр. XII—132.200/1945 з 19. VI. 1945).

Дирекція пошт і телеграфів ЗУ:

883. Енеді Олену, перевів від пошт. відділу Хуст до пошт. відділу Ляпча і рівночасно назначив начальником тампошного відділу (число тиж. депр. 3.099—I M/45 з 13. VI. 1945);

884. Юрій Пчолницький, звільнив від ведення пошт. відділу Ляпча і перевів як начальнику до поштового відділу Ужгороді I (число тиж. депр. 3.003—I M/1945 з 13. VI. 1945).

Голова Народної Ради Закарпатської України:

885. Августина Контрош, назначив референтом у секції пресових доріг у відділі НРЗУ в справах комунікації (число тиж. депр. 2.292/1945 през. з 19. VI. 1945);

886. Сиславту Благор, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.280/1945 през. з 19. VI. 1945);

887. Мисолу Павлик, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.280/1945 през. з 19. VI. 1945);

888. Інж. Івана Фельдичик, ведучим секції у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.288/1945 през. з 19. VI. 1945);

889. Альберта Миня, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.282/1945 през. з 19. VI. 1945);

890. Павла Матей, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.293/1945 през. з 19. VI. 1945);

891. Ірону Мозю, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.294/1945 през. з 19. VI. 1945);

892. Юру Ганчи, референтом-практикантом у ресорті НРЗУ в справах комунікації (число тиж. депр. 2.284/1945 през. з 19. VI. 1945);

893. Йосифа Гольдбергера, референтом поштової секції у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.285/1945 през. з 19. VI. 1945);

894. Інж. Юлія Вайсгаус, ведучим групи у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.289/1945 през. з 19. VI. 1945);

895. Еміліана Егрешій, ведучим групи у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.290/1945 през. з 19. VI. 1945);

896. Михайла Силни, референтом у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.291/1945 през. з 19. VI. 1945);

897. Оангу Когутку, референтом-практикантом у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.281/1945 през. з 19. VI. 1945);

898. Йосифа Стан, референтом-практикантом у секції зазначених доріг у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.283/1945 през. з 19. VI. 1945);

899. Андрія Лисий, директором Краєвого Автобильного Транспортного Тресту ЗУ (число тиж. депр. 2.295/1945 през. з 19. VI. 1945);

900. Івана Брза, головним бухгалтером, у тому ж ресорті (число тиж. депр. 2.296/1945 през. з 19. VI. 1945);

901. Йолану Булиця, референтом-кандидатом у відділі НРЗУ в справах соціальної опіки (число тиж. депр. 2.053/1945 през. з 18. VI. 1945);

902. Д-ра Александра Варга, директором державної лікарні в Сєвлюші (число тиж. депр. 2.249/1945 през. з 21. VI. 1945);

903. Д-ра Михайла Полович, начальником прецизійного відділу НРЗУ (число тиж. депр. 2.425/1945 през. з 23. VI. 1945);

904. Івана Вербич, референтом у Штально-сплошнотному Бюро при НРЗУ (число тиж. депр. 2.198/1945 през. з 18. VI. 1945);

905. Ему Янош, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.010/1945 през. з 18. VI. 1945);

906. Анну Длонг, музубовнем там же (число тиж. депр. 2.008/1945 през. з 18. VI. 1945);

907. Бернарда Котлон, референтом-кандидатом у ресорті НРЗУ в справах промислу і торгівлі (число тиж. депр. 2.269/1945 през. з 19. VI. 1945);

908. Франтішу Потрушан, референтом у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.270/1945 през. з 19. VI. 1945);

909. Інж. Ашкана Бабяни, референтом I. ст. у тому ж відділі (число тиж. депр. 2.315/1945 през. з 21. VI. 1945);

910. Мисолу Ладичик, начальником адміністративного сектору у прецизійному відділі НРЗУ (число тиж. депр. 2.462/1945 през. з 24. VI. 1945);

911. Павла Матей, референтом у комунальному відділі НРЗУ (число тиж. депр. 2.246/1945 през. з 16. VI. 1945).

Уповноважений НРЗУ в справах юстиції назначив:

912. Василя Андроська, держ. нотаріусом в Хусті (число депр. VI-222/1945 през. з дня 9. IV. 1945);

913. Д-ра Михайла Андришка, держ. нотаріусом в Сєвлюші (число депр. VI-73/1945 през. з дня 17. II. 1945);

914. Д-ра Василя Васовичина, держ. нотаріусом в Вєї. Березині (число депр. VI-567/1945 през. з дня 20. VI. 1945);

915. Константина Іванчик, держ. нотаріусом в Тичові (число депр. VI-156/1945 през. з дня 23. III. 1945);

916. Д-ра Павла Косей, держ. нотаріусом в Берегові (число депр. VI-74/1945 през. з дня 22. II. 1945);

917. Євгена Попович, держ. нотаріусом в Ірпаві (число депр. VI-160/1945 през. з дня 23. III. 1945);

918. Андрія Пушаша, держ. нотаріусом в Перечині (число депр. VI-494/1945 през. з дня 15. V. 1945);

919. Д-ра Гаврила Чопей, держ. нотаріусом в Ужгороді (число депр. VI-332/1945 през. з дня 11. IV. 1945);

920. Мисолу Юркуца, держ. нотаріусом в Рахові (число депр. VI-72/1945 през. з дня 17. II. 1945);

921. Арміна Франціска Рота, заступником державного нотаріуса в Хусті (число депр. VI-70.228/1945 з дня 9. IV. 1945).

922. Уповноважений НРЗУ в справах соціальної опіки назначив Івана Головий директором держ. дитячого притулку в Мукачеві (число тиж. депр. 841/1945 през. з 5. VI. 1945).

Уповноважений НРЗУ в справах землеробства:

923. Августина Сокоя, начальником окр. вет-лікарств Ужгородської округи (число тиж. депр. 81.683/1945 VII. през. з 18. VI. 1945);

ВИСНОВКИ

Народна Рада Закарпатської України у своїй законодавчій діяльності щодо формування органів судочинства та правоохоронних органів, інститутів адвокатури й нотаріату керувалася досвідом Країни Рад. Це виявилось в тому, що одразу ж після обрання Народної Ради була створена виборча судова система, організована на нових засадах, прокуратура та слідчий апарат, під жорсткий контроль потрапили адвокатура й державний нотаріат.

У кінці 1944 р. спеціальні підрозділи Червоної Армії почали заарештовувати багатьох жителів краю без жодних на те правових підстав. Їх оголошували «ворогами народу». Невипадково одним із перших судових органів був створений саме Спеціальний Суд Закарпатської України, який мав виняткові повноваження і був призначений для тримання місцевого населення в покорі. Ці повноваження, як і судочинство загалом, спиралися на окремі статті Кримінального кодексу СРСР (держави, до якої Закарпатська Україна навіть формально на той час ще не входила). Це лише слугує підтвердженням, що в побудові судових і правоохоронних органів Закарпатської України жодних ознак державної самостійності з концептуальної точки зору не було засвідчено, хоча формально й організаційно таке явище існувало певний час.

Радянська правова доктрина, яка базувалася на «класових цінностях», в основу судочинства поклала принцип «революційної законності». Водночас повністю відкидалися такі найважливіші засади судочинства, як законність, рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, забезпечення обвинуваченому права на захист, гласність судового процесу тощо. Однею з конституційних гарантій діяльності правосуддя був і залишається

принцип розподілу влади, відсутній у тоталітарному СРСР, а отже, і в Закарпатській Україні. Це виразилося в тому, що законодавчо-виконавчий орган, яким була Народна Рада, не тільки залучався до формування судового корпусу, але й міг втручатися безпосередньо в судову діяльність.

Як впливає із вищенаведеного, у Закарпатській Україні чітко не розмежовувалися функції суду і прокуратури. Не дивно, що ці органи часто термінологічно об'єднувалися в одне ціле. Прокуратура радянських часів, будучи надзвичайно централізованою організацією, підкорялася безпосередньо вищому партійному керівництву, здійснюючи водночас нагляд за діяльністю суду. Вона майже повністю зосередилася на функції загального нагляду, яку в демократичній, правовій державі виконує незалежна судова влада. Радянський суд, який залежав від політичного керівництва, через прокуратуру часто ухвалював вироки, в основі яких було ідеологічне замовлення. Усе це пояснювалося теорією «посилення класової боротьби на етапі будівництва соціалізму», черговим полігоном для якого керівництво СРСР обрало Закарпатську Україну.

Наслідком цього стало необґрунтоване засудження значної кількості осіб у краї без наявності в їхніх діях складу злочину та конкретних доказів його скоєння. Обвинувачення базувалося на обмовленні людиною себе під тиском, показах необ'єктивних свідків, засудженні підсудних, що не визнали пред'явленого їм обвинувачення. У наш час значну частину цієї категорії осіб реабілітовано. Траплялося навіть, що прокурорсько-слідчі працівники Закарпатської України просто грабували арештованих (про це згадує багато репресованих осіб). Наведені факти стали можливими через відсутність у Закарпатській Україні кодифікованого законодавства і неврегульованість через право значної частини суспільних відносин. Хоча, з іншого боку, навіть за наявності закону зазвичай порушували через політичну доцільність.

Оскільки судові та правоохоронні органи, інститут адвокатури та державного нотаріату Закарпатської України формувалися за радянським зразком, більшість із них не припинила функціону-

вання після утворення Закарпатської області. Чимало високопосадовців зі складу суддівсько-прокурорського корпусу, що вислужилися перед радянською владою, були переведені на аналогічні посади вже в Радянській Україні.

Перші вибори до Верховної Ради СРСР у Закарпатській області відбулися 10 лютого 1946 р., до Верховної Ради УРСР – 9 лютого 1947 р., до місцевих рад «трудящих депутатів» – 21 грудня 1947 р. У результаті виборів до місцевих рад (до яких перейшла вся державна влада на місцях) Народна Рада Закарпатської України припинила свою діяльність, передавши повноваження Закарпатській обласній раді та її виконавчому комітету.

Отже, судові та правоохоронні органи Закарпатської України загалом виконали поставлені керівництвом СРСР та УРСР завдання возз'єднання з Радянською Україною шляхом фізичного знищення осіб, що принципово не сприймали нової влади, засилання в табори незадоволених і підозрілих громадян та залякування значної частини населення краю. У післявоєнний період було суттєво змінено середньоєвропейську ментальність населення Закарпаття та закладено політичні основи нової спільності людей – «радянського народу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Архівні джерела

1. Акт проверки тюремного отделения Управления Внутренних Дел З.У. от 3 июля 1945 г. ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 102. Арк. 22–23.
2. Додаток до Декрету Народної Ради Закарпатської України про утворення Спеціального суду Закарпатської України від 20 лютого 1945 р. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 17.
3. Доповідна записка Головного прокурора Закарпатської України І. Андрашка на ім'я Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах Внутрішніх та Державної Безпеки від 23 червня 1945 р. ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 102. Арк. 24–27.
4. Лист Уповноваженого Народної Ради ЗУ в справах юстиції до Голови Народної Ради Закарпатської України про обрання членів Вищого Народного Суду від 17 січня 1945 р. ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 586. Арк. 4–5.
5. Письма Н.С. Хрущева до вопросу оказания помощи в экономическом и культурном развитии Закарпатской Украины. Справки об административно-территориальном делении Холмской губернии, Западной Галиции, Закарпатской Украины и Южной Буковины (05.03.1945). ЦДАГО України. Ф.1. Оп. 23. Спр. 1624. Арк. 4.
6. Про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22 від 18 грудня 1944 р. «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України»: Декрет Чис. 50 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. (оригінал). ДАЗО. Ф. Р. 14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 12–13.
7. Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. (оригінал). ДАЗО. Ф. Р. 14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 30–32.

8. Про організацію судових органів Закарпатської України: Декрет Чис. 33 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. (чернетка). ДАЗО. Ф. Р. 14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 1–4.
9. Про організацію судових органів Закарпатської України: Декрет Чис. 33 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. (оригінал). ДАЗО. Ф. Р. 14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 5–8.
10. Про утворення органів прокуратури Закарпатської України: Декрет Чис. 44 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. (оригінал). ДАЗО. Ф. Р. 14. ОП.1. Спр. 585. Арк. 19–24.
11. Розпорядження Начальника през. Відділу НРЗУ про укомплектування органів НРЗУ від 16 жовтня 1945 р. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 55.
12. Статистичні дані по округам З.У. про кількість населення на 10 травня 1945 року. ДАЗО. Ф.4. ОП.1. Спр. 145. Арк. 3–4.
13. Структура і штати Вищого Народного та Спеціального Суду Закарпатської України. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 8–9.
14. Структура і штати відділу Уп. Н.Р.З.У. в справах юстиції. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 1–3.
15. Структура і штати державних нотаріальних контор. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 53–54.
16. Численность населения Закарпатской Украины с разбивкой по возрастным группам и по полу. ДАЗО. Ф.4 ОП.1. Спр. 140. Арк. 56.
17. Штаты народного суда города Ужгород. ДАЗО. Ф. Р.14. ОП.1. Спр. 586. Арк. 10–11.

Нормативно-правові джерела

18. Вирок Спеціального Суду Закарпатської України по кримінальній справі М.Д. Габовди та його спільників, керівників і членів організації ОУН. *Карпатська Україна: Документи і матеріали. Хроніка подій. Персоналії. У двох томах. Том I. Карпатська Україна: Документи і матеріали / Упорядкування – Довганіч Омелян Дмитрович, Корсун Олексій Михайлович, Пагіря Олександр Михайлович; передмова –*

- Попович Михайло Андрійович; від упорядників – Довганич Омелян Дмитрович, Корсун Олексій Михайлович, Пагіря Олександр Михайлович. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2009. С. 492–495.
19. Договір між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Чехословацькою республікою про Закарпатську Україну від 29 червня 1945 р. *Возз'єднання: збірник архівних документів та матеріалів* (травень 1944 – січень 1946 рр.) / Упор. Та передмова О.Д. Довганича, А.М. Шекети; ред. колегія В.І. Балога, М.В. Делеган, О.Д. Довганич та ін. Ужгород: Закарпаття, 1999. С. 200.
 20. Інструкція про порядок організації та діяльності Спеціального Суду Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 11–12.
 21. Кримінальний кодекс УСРР 1927 р. Юридична енциклопедія: у 6 т. / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2001. Т. 3: К-М. 792 с.
 22. Маніфест Першого З'їзду Народних Комітетів Закарпатської України про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною від 26 листопада 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 1. Ст. 2–3.
 23. Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 14. Ст. 164.
 24. Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 5. Ст. 58.
 25. Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 15. Ст. 184.
 26. Персональні повідомлення. *Вісник народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 22.
 27. Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 3. Ст. 36.
 28. Персональні повідомлення. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 50.
 29. Про здійснення Декрету чис. 24 про скасування лихварських позичок: Розпорядження Чис. 10 Народної Ради Закарпатської України

- від 21 грудня 1944 р. *Вістник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. Ст. 21.
30. Про зміни та доповнення декрету НРЗУ ч. 22 від 18 грудня 1944 р. «Про утворення Спеціального Суду при Народній Раді Закарпатської України»: Декрет Чис. 50 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 74–75.
 31. Про організацію державних нотаріальних контор та про затвердження Положення про Державний Нотаріат на території Закарпатської України: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 23 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 45–47.
 32. Про організацію державно-адміністративного управління Закарпатської України: Декрет Чис. 39 Народної Ради Закарпатської України від 9 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 3. Ст. 23–27.
 33. Про організацію роботи народної адвокатури: Декрет Чис. 35 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 6–7.
 34. Про організацію судових органів Закарпатської України: Декрет Чис. 33 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 4–5.
 35. Про родину та одруження: Декрет Чис. 47 Народної Ради Закарпатської України від 16 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 6. Ст. 59–60.
 36. Про скасування лихварських позичок: Декрет Чис. 24 Народної Ради Закарпатської України від 21 грудня 1944 р. *Вістник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. Ст. 16–17.
 37. Про таксу (тарифу) державних нотаріусів: Розпорядження Чис. 19 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 6 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 97–98.
 38. Про таксу адвокатів і заступників: Розпорядження Чис. 18 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції

- від 5 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 7.
39. Про утворення Закарпатської області в складі Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 22 січня 1946 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3%D0%B0-01#Text> (дата звернення: 23.01.2023)
40. Про утворення органів прокуратури Закарпатської України: Декрет Чис. 44 Народної Ради Закарпатської України від 12 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 5–6.
41. Про утворення Спеціального суду при Народній Раді Закарпатської України: Декрет Чис. 22 Народної Ради Закарпатської України від 18 грудня 1944 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1944. Чис. 3. С. 15.
42. Про ціну на пиво: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 15 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 1. Ст. 9.
43. Про ціну на пиво: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 7 березня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 7. Ст. 84–85.
44. Про частинну зміну та доповнення постанови НРЗУ з дня 22-го січня 1945 р. про встановлення єдиної державної пошліни: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 14 квітня 1945 р. *Вісник Народної Ради України*. 1945. Чис. 9. Ст. 118.
45. Тимчасова інструкція про порядок виконання судових рішень та ухвал: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 25 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 39–44.
46. Тимчасова Інструкція про порядок діяльності Народних Судів Закарпатської України в справах кримінальних: Постанова Народної Ради Закарпатської України від 22 січня 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 2. Ст. 15–18.
47. Тимчасове положення про організацію і діяльність народної адвокатури: Розпорядження Чис. 14 Уповноваженого Народної Ради Закарпатської України у справах юстиції від 20 лютого 1945 р. *Вісник Народної Ради Закарпатської України*. 1945. Чис. 4. Ст. 47–48.

48. Цивільний процесуальний кодекс УСРР (в редакції 11 вересня 1929 р.). Харків: Юрид. вид. НКЮ УСРР, 1930. 149 с.

Наукові джерела

49. Бедь В. Політико-правові документи про возз'єднання Закарпатської України з Україною та становлення нового адміністративного управління в краї (листопад 1944 – січень 1946 рр.). *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 33–41.
50. Болдижар М., Грін О. Закарпатська Україна: державно-правовий статус і діяльність (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). Ужгород: Полічка «Карпатського краю», 1999. 104 с.
51. Болдижар М.М. Державність на Закарпатті: Події, факти, оцінки. Ужгород: Вид-во УжНУ, 2003. 212 с.
52. Болдижар С.М. Правове становище Закарпатської України (1944–1946 роки): автореф. дис. ...канд. юрид. наук. Ужгород, 2009. 20 с.
53. Болдижар С.М. Формування органів нотаріату Закарпатської України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2019. Випуск 55. Том 1. С. 7–9.
54. Ванат І. Державницькі змагання південнокарпатських українців під час Другої світової війни. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 52–59.
55. Вегеш М., Міщанин В., Палінчак М. Політична історія Закарпаття крізь призму українського державотворення. 1918–1950: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 834 с.
56. В'ятрович: Кремль веде в Україні не гібридну, а «більшовицьку» війну. URL: https://espresso.tv/news/2014/11/29/vyatrovych_krem_vede_v_ukrayini_ne_hibrydnu_a_quotbilshovyckuquot_viynu (дата звернення: 23.01.2023)

57. Гаврош Олександр. Людина, яка судила Бровдія. *Старий замок*. 1998. 15 жовтня.
58. Галас В., Керецман В., Петрище П. Деякі аспекти діяльності Народної Ради Закарпатської України (НРЗУ). *Державно-правовий статус Закарпаття у складі Чехословаччини у 1919-1945 роках*: Матеріали наукової конференції 3-4 жовтня 1996 року (Ужгород-Кошице). Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ Закарпатського комітету у справах преси та інформації, 1997. С. 48–55.
59. Ганчин В. Закарпатська Україна: державно-правові аспекти. *Закарпатська Україна. Осінь 1944 року*: Матеріали наукової конференції / Упорядники В. Задорожний, Р. Офіцинський. Ужгород: ВВК «Патент». 1995. С. 76–79.
60. Грін О. Нормативні акти про судову систему Закарпатської України. *Будні юриста*. 1999 (2 жовтня). №23. С. 7.
61. Грін О.О. До проблемного питання про правове становище Закарпатської України (кінець 1944 р. – початок 1946 р.). *Закарпатська Україна: перспективи та реалії розвитку. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 65-й річниці возз'єднання Закарпатської України з радянською Україною* (Ужгород, 24 червня 2010 року). Ужгород, 2010. С. 100–106.
62. Грін О.О. Законодавство Закарпатської України про родину та одруження. *Держава і право*. 2007. Випуск 36. С. 138–145.
63. Грін О.О. Організація та функції нотаріату Закарпатської України (1944–1945 рр.). *Закарпатські правові читання. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів 28–30 квітня 2009 р. / За заг. ред. проф. Ф.Г. Ващука та доц. П.А. Трачука*. Ужгород. С. 21–23.
64. Грін О.О. Перший з'їзд Народних Комітетів Закарпатської України (26 листопада 1944 року) та проблема визначення державно-правового статусу краю. *Держава і право*. 2009. Вип. 44. С. 142–148.
65. Грін О.О. Правове регулювання діяльності Спеціального суду Закарпатської України (1944–1945 рр.). *Держава і право*. 2008. С. 148–151.
66. Грін О.О. Прокуратура Закарпатської України. *Будні юриста*. 1999. 16 жовтня (№25). С. 7.

67. Грін О.О. Реорганізація органів адвокатури Закарпатської України. *Правові нариси: Науково-популярні статті*. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2003. С. 135–137.
68. Грін О.О. Утворення прокуратури Закарпатської України. *Сучасний вимір держави та права: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Четверті Прибузькі юридичні читання»* (м. Миколаїв, 28–29 листопада 2008 року) / За ред. В.Т. Терентьева, О.В. Козаченка. Миколаїв: Видавництво «Іліон», 2008. С. 182–183.
69. Довганич О. Відкриті судові процеси над керівниками політичних партій А. Бродієм, С. Фенциком та їх спільниками. *Карпатський край*. 1998. №1. С. 32–35.
70. Довганич О. Голгофа жертв політичних репресій. Ужгород: Видавництво «Гражда», 2009. 304 с.
71. Довганич О. Іван Андрашко (1919–1984). *Карпатська Україна: Документи і матеріали. Хроніка подій. Персоналії*. У двох томах. Том II. *Карпатська Україна: Хроніка подій. Персоналії / Упорядник С.Д. Федака; редакційна колегія: І.І. Качур (голова), М.М. Вегеш, О.Д. Гаврош, М.В. Делеган, В.І. Дмитрук, О.Д. Довганич, В.К. Дрогальчук, О.М. Корсун (заст. голови), І.Ю. Коржинський, Ю.В. Мойш, М.В. Олашин, О.М. Пагіря, С.Д. Федака; редактор Д.М. Федака*. Ужгород: ПРАТ «Видавництво «Закарпаття», 2009. С. 249–250.
72. Довганич О.Д. Розстріл замінено двадцятьма роками каторги. Орос Михайло Андрійович. *Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Реабілітовані історією. Закарпатська область*. У двох книгах. Книга друга. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття» 2004. С. 494–498.
73. Довганич О. Ставлення чехословацького емігрантського уряду і Президента Е. Бенеша до національно-визвольного руху і возз'єднання Закарпаття з Україною. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 94–101.
74. Довганич О. Туряниця Іван Іванович. *Енциклопедія Закарпаття: Визначні особи ХХ ст.* Ужгород, 2007. С. 331.

75. Довганич О.Д. Так ламалися долі репресованих закарпатців: Сторінками обласного тому «Реабілітовані історією» / Післямова Миколи Олашина. Ужгород: Гражда, 2008. 292 с.
76. Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси. 1944–1955 рр. *Збірник архівних документів і матеріалів*. Ужгород: Карпати, 2012. 778 с.
77. Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура / україномовний варіант українсько-угорського видання / Під ред. М. Вегеша, Ч. Фединця ; [Редколег.: Ю. Останець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черничко; Відп. за вип. М. Токар]. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2010. 720 с.
78. Ільницький В., Федака С. Перші особи: історія Закарпаття у біографіях його керівників. Ужгород: ТІМРАНІ, 2011. 215 с.
79. Колективізація в Закарпатті: політичні та адміністративні заходи примусового впливу на селян. 1944–1955 рр. *Збірник документів і матеріалів* / Упорядник О.М. Корсун. Ужгород: Карпати, 2014. 800 с.
80. Кондратюк Костянтин, Леськів Мар'яна. Україна: Західні землі: 1944–1953 роки. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2011. 104 с.
81. Корсун О.М. Посилення політичних репресій проти мешканців Закарпаття на завершальному етапі його радянізації. 1947–1953 рр. Ужгород: Карпати. 2016. 742 с.
82. Кульчицький В.С. Законодавча діяльність Народної Ради Закарпатської України. *Проблеми мовознавства*. 1971. Вип. 20. С. 56–64
83. Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й., Глубіш М.І. Входження Галичини, Північної Буковини та Закарпаття до складу України (1939–1945 рр.). Дрогобич: Відродження, 1995. 68 с.
84. Кульчницький В.С., Настюк М.І., Ткач А.П., Ганчин В.Ю., Гураль П.Ф. Возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною (соціально-політичні і правові основи). Львів. 1985. 168 с.
85. Макара М. П. Закарпатська Україна: шлях до возз'єднання, досвід розвитку (жовтень 1944 – січень 1946 рр.). Ужгород: Патент, 1995. 108 с.
86. Маркусь Василь. Приєднання Закарпатської України до Радянської України. 1944–1945. Київ, 1993. 112 с.

87. Марьина В.В. Советский Союз и чехо-словацкий вопрос во время Второй мировой войны. 1939–1945 гг. Книга 2. 1941–1945 гг. Москва: Индрик, 2009. 432 с.
88. Міщанин В. Радянізація Закарпаття 1944–1950 рр.: Монографія. Ужгород: РІК-У, 2018. 644 с.
89. Навічно в пам'яті історії: Бібліографічний довідник делегатів першого з'їзду народних комітетів Закарпатської України. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2004. 368 с.
90. Нариси історії Закарпаття. Т. II (1918–1945) / Редакційна колегія: І. Гранчак, Е. Балагурі, І. Грицак, В. Ілько, І. Поп: історія. Ужгород: Видавництво «Закарпаття», 1995. 663 с.
91. Немеш П. Історія адвокатури Закарпатської України (1944–1946 рр.) *Адвокатура України: забуте і невідоме: Серія «Нариси з історії адвокатури України»*. 2016. Вип. 2. С. 210–219.
92. Пеца Д. Д. Встановлення радянського державного режиму в Закарпатті в 1944–1950 рр.: історико-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2011. 20 с.
93. Пушкаш А. Цивілізація или варварство: Закарпатье 1918–1945; Институт славяноведения РАН. Москва: Издательство «Европа», 2006. 564 с. (Евровосток).
94. Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Закарпатська область. У двох книгах. Книга перша. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2003. 788 с.
95. Спогади Г.І. Мейсарош про засудження за антирадянську діяльність та перебування в таборах ГУЛАГу. *Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Реабілітовані історією. Закарпатська область. У двох книгах. Книга друга*. Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2004. С. 292–300.
96. Судейко М. А. Адвокатура за часів радянського періоду. Наукове товариство Івана Кушніра. URL: <http://наука.kushnir.mk.ua/?p=45877> (дата звернення: 23.01.2023)
97. Тегза І.С. НА ПЕРЕЛЮМАХ Прокуратура Закарпаття: історія і сьогодення. Видання друге, поглиблене і доповнене. Ужгород: Вид-во Тіпрані, 2011. 368 с.

98. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2011. 944 с.
99. Фельцан І.Ю. Кадровий склад адвокатури на Закарпатті в другій половині XIX – першій половині XX століття. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. №4(79). С. 66–75.
100. Фельцан І.Ю. Становлення інституту адвокатури на території Закарпаття у XIX – першій половині XX ст.: історико-правовий та порівняльно-правовий аналіз. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 19. С. 25–32.
101. Худанич В. Возз'єднання Закарпаття з Україною і сучасність. *Возз'єднання*. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 55-річчю возз'єднання Закарпатської України з Україною. Укладач: В.І. Худанич. Ужгород: Мистецька лінія, 2001. С. 16–26.
102. Чужа О. Закарпатській адвокатурі виповнюється 65. URL: <http://zakarpattya.net.ua/Blogs/77090-Zakarpatskii-advokaturi-vypovniuiet-sia--65> (дата звернення: 23.01.2023)

Наукове видання

Немеш Петро Федорович,
Грін Олександр Олексійович,
Нестерова Ірина Анатоліївна

**ЗАКАРПАТСЬКА УКРАЇНА:
СУД, ПРОКУРАТУРА, АДВОКАТУРА, НОТАРІАТ
(1944–1946 рр.)**

Коректура авторська
Верстка: Кокіна Рената
Дизайн обкладинки: Шанта Катерина

Підписано до друку 03.05.2023. Формат 60x84/16. Гарнітура PT Sans.
Умов. друк. арк. 14,9. Папір офсетний. Наклад 200 прим. Зам. № 89К.

Оригінал-макет виготовлено та видруковано:
ТОВ «РІК-У», 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
Свідцтво Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Немеш П.Ф., Грін О.О., Нестерова І.А.

Н 50 Закарпатська Україна: суд, прокуратура, адвокатура, нотаріат (1944-1946 рр.). Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 256 с.
ISBN 978-617-8276-22-5

У монографії подається узагальнена історія створення і діяльності судових органів, органів прокуратури, адвокатури та державного нотаріату Закарпатської України 1944–1946-х років, аспектів їхньої взаємодії, а також інформація про участь жителів краю в репресіях та охороні правопорядку. Висвітлюється низка правових і нормативних законодавчих документів.

Видання може бути корисним для науковців, викладачів, аспірантів та студентів юридичних та інших гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів, адвокатів, суддів, прокурорів, працівників правоохоронних органів, а також учителів та учнів гімназій, ліцеїв, загальноосвітніх шкіл, усіх, кому не байдужа історія рідного краю.

УДК 347.96/.99(477.87)"1944/1946"

Немеш Петро Федорович,
професор, професор кафедри цивільного
права та процесу юридичного
факультету ДВНЗ «УжНУ»,
заслужений юрист України.

Нестерова Ірина Анатоліївна,
кандидат юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри кримінального права
та процесу юридичного факультету
ДВНЗ «УжНУ».

Грін Олександр Олексійович,
старший викладач кафедри
адміністративного, фінансового та
інформаційного права юридичного
факультету ДВНЗ «УжНУ».

ISBN 978-617-8276-22-5

9 786178 276225 >